

ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი

2014 წლის
სამეცნიერო ანგარიში

საჯარო მმართველობისა და ელექტრონული ბიზნესის დეპარტამენტი

* დეპარტამენტის ხელმძღვანელი: სრული პროფესორი გენადი იაშვილი

* სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

პროფესორები:

შოთა დოღონაძე;

ალექსანდრე ედიბერიძე;

გენადი იაშვილი;

ირინე იაშვილი;

ბესარიონ ფარცვანია;

ალეკო ცინცაძე;

ასოცირებული პროფესორები:

გიორგი ბაღათურია;

ნუნუ ოვსიანიკოვა;

თამარ რევაზიშვილი;

ოთარ ქოჩორაძე;

გელა ჭიკაძე;

ასისტენტ პროფესორები:

ოთარ ბაღათურია;

თეონა ბაქანიძე.

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	„ტექნიკური ტერმინოლოგიის ინგლისურ-ქართული ელექტრონული და ონლაინ-ლექსიკონი“	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	თინათინ მარგალიტაძე	თინათინ მარგალიტაძე, გიორგი მელაძე, გელა ხუნდაძე, ნუნუ ოვსიანიკოვა, მაია დავლიანიძე, ზაალ ზურაბაშვილი, გიორგი ქერეჭაშვილი
2	"უნივერსიტეტის საწარმოებთან კავშირის გაღრმავება პროფესიონალური ტრენინგების საშუალებით საქართველოში, სომხეთსა და უკრაინაში".	ევროგაერთიანების ტემპუსის №516613 პროექტი	ალექსანდრე ედიბერიძე	თეონა ბაქანიძე მიხეილ ქანთარია
3	"სასტუმრო მეურნეობის მართვის სპეციალობის საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამების შემუშავება ტურიზმის განვითარებისთვის საქართველოში, აზერბაიჯანსა და მოლდავეთში"	ევროგაერთიანების ტემპუსის № 544191 პროექტი	ალექსანდრე ედიბერიძე	თეონა ბაქანიძე მიხეილ ქანთარია

1. ორწლიანი პროექტის პირველი საანგარიშო ექვსთვიანი პერიოდი დასრულდა 2014 წლის 5 ოქტომბერს. ანგარიში ჩაბარდა შოთა რუსთაველის ეროვნულ სამეცნიერო ფონდს.

- პირველ ექვს თვეში ლექსიკოგრაფიული ცენტრის რედაქტორებმა შეადგინეს 4000 სიტყვა-ტერმინი შერჩეული სიტყვიდან (ასოები: A – 926 სიტყვა-სტატია; B – 966 სიტყვა-

სტატია; C – 730 სიტყვა-სტატია; C-ზე მუშაობა შემდეგ პერიოდშიც გაგრძელდება; Q – 94 სიტყვა-სტატია; R – 1062 სიტყვა-სტატია; სხვადასხვა ასოებზე წინასწარ გაკეთებული სინონიმური და მსგავსი ტერმინები – 211 სიტყვა-სტატია). პირველ პერიოდში შედგენილ ტერმინებში ძირითადად აისახა შემდეგი დარგები: ელექტრონული ტექნიკა, მანქანა-დანადგარები და მათი ნაწილები, საავტომობილო, საგზაო, მეტალურგიული, სამთამადნო, სამშენებლო, სარკინიგზო და ჰიდროტექნიკური ტერმინოლოგია. მეორე პერიოდში აღნიშნული ასოები შეივსება კომპიუტერული და კავშირგაბმულობის ტერმინოლოგიით. ტერმინების ნაწილს დართული აქვს განმარტებები და რუსული ეკვივალენტები.

- დაპროექტდა და დაიწყო მუშაობა ლექსიკონის შექმნის/მართვის სისტემაზე (DWS).
- დაპროექტდა და დაიწყო მუშაობა ლექსიკონის ელექტრონულ ვერსიაზე, ლექსიკონის ონლაინ-ვერსიის საძიებო სისტემასა და მართვის პანელზე.

2. პროექტის ხანგრძლივობა 3,5 წელი, 15.10.11 – 15.03.2015.

ვეროპიდან წარმდგენი ორგანიზაცია – გენტის კათოლიკური უნივერსიტეტი (ბელგია).

საქართველოდან პარტნიორი ორგანიზაციები:

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი (წამყვანი უნივერსიტეტი)

ბათუმის შ. რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

საქართველოს ვაჭრობისა და ინდუსტრიის პალატა

პროექტში შემუშავდება უნივერსიტეტების წარმოებასთან მჭიდრო თანამშრომლობის თანამედროვე ფორმები, გაიხსნება წარმოებასთან კავშირის საინოვაციო ცენტრები, გაიხსნება ახალი სამაგისტრო პროგრამა.

3. პროექტის ხანგრძლივობა 3 წელი, 01.12.13 – 01.12.2016.

ვეროპიდან წარმდგენი ორგანიზაცია – ესპინოს უნივერსიტეტი (პორტუგალია).

საქართველოდან პარტნიორი ორგანიზაციები:

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი (წამყვანი უნივერსიტეტი)

გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი

თბილისის "გორგასლის" უნივერსიტეტი. პროექტში ამ უნივერსიტეტებში შემუშავდება და დაინერგება 1 საბაკალავრო და 2 სამაგისტრო სპეციალობა ტურიზმის ინდუსტრიის მართვის სფეროში.

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ი. ხარშილაძე, ნ. ოვსიანიკოვა (მთარგმნელები)	საზღვარგარეთის ქვეყნების ადმინისტრაციული სამართალი (ა. კოზირინის რედაქციით)	თბილისი, თსუ გამომცემლობა 2014	683
<p>1. აღნიშნული სახელმძღვანელოს თარგმნა განაპირობა უპირველესად იმან, რომ შედარებითადმინისტრაციულ სამართალში არ არსებობს ქართულ ენაზე შესრულებული არცერთი სახელმძღვანელო. წიგნში განხილულია სხვადასხვა სახელმწიფოთა ადმინისტრაციული კანონმდებლობები და მათი თავისებურებანი (საფრანგეთი, დიდი ბრიტანეთი, გერმანია, აშშ და იაპონია). იგი დიდ დახმარებას გაუწევს სტუდენტებს, პრაქტიკოს იურისტებს და პოლიტიკოსებს. საქართველოში ადმინისტრაციული სამართლის სფეროში მიმდინარე რეფორმების წარმატებით განხორციელება წარმოუდგენელია შედარებით სამართლებლივი კვლევის გარეშე, რაშიც ასევე აღნიშნული სახელმძღვანელო დაგვეხმარება.</p>				

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გენადი იაშვილი, თინათინ იაშვილი	„კონფლიქტური სიტუაციის მოდელირება ორგანიზაციებში“ სტუ-ს ბიზნეს-ინჟინერინგის	№ 2, 2014წ	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური	5

		ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო ჟურნალი		უნივერსიტეტი	
2	გენადი იაშვილი, ბ. შერაზადიშვილი	„დროის ეფექტური მართვა ორგანიზაციებში“ სოციალური ეკონომიკა XXI-საუკუნის აქტუალური პრობლემები	№ 4, 2014წ.	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	4
3	გენადი იაშვილი, ი. მანველიძე	„საქართველოში ელექტრონული მთავრობის ფორმირების ინსტიტუციონალური საფუძვლები“. სოციალური ეკონომიკა XXI-საუკუნის აქტუალური პრობლემები	№ 1 2014წ.	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	5
4	გენადი იაშვილი, ს. ყუბანეიშვილი	„მწარმოებლის ბიზნეს ფსიქოლოგიის და ორგანიზაციის კულტურის ზოგიერთი საკითხი“. სოციალური ეკონომიკა XXI-საუკუნის აქტუალური პრობლემები	№ 2 2014წ.	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	3
5	შოთა დოღონაძე, კონსტანტინე საბიაშვილი	“უკრაინა - უგუნურობა სამართლიანობის დაცვის სახელით“- სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება“	№ 32, ტ II. 2014	თბილისი, ღია დიპლომატიის ასოციაცია	13
6	გიორგი ბაღათურიას, თეონა მაისურაძე	„კვლევის მეთოდოლოგია ორგანიზაციათა ცვლილებებისადმი მზადყოფნის შესასწავლად“ სამეცნიერო ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება“	№ 1 (29) 2014	თბილისი, ღია დიპლომატიის ასოციაცია	5
7	ზაზა ქოიავა, ნათია ქოიავა	„პრაგმატული იდეალიზმის კონცეფცია“	№ 2 (30) 2014	თბილისი, ღია დიპლომატიის	4

				ასოციაცია	
8	გიორგი ბაღათურია, ირინე იაშვილი	„მენეჯმენტის თეორიის ტრივიალური მოთხოვნები და მცირე ბიზნესის პრობლემები საქართველოში“ თანამედროვე მენეჯმენტის თეორია და პრაქტიკა	№ 1 2014	თბილისი, „უნივერსალი“	6
9	გიორგი ბაღათურია	„საინფორმაციო ომი საქართველოს წინააღმდეგ“ სოციალური ეკონომიკა XXI-საუკუნის აქტუალური პრობლემები	2 (ივნისი) 2014	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	6
10	გიორგი ბაღათურია, მარგარეტ ჯონსონი	„სოციალური მედიის გავლენა მარკეტინგ-მენეჯმენტზე (ინგლ.)“	№ 1 (3) 2014	Journal of Business (International Black Sea University)	15
11	თეონა ბაქანიძე	„გლობალიზაცია და ინფორმაციული ტექნოლოგიები ბიზნესში.“ ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	№ 1	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	4
12	თეონა ბაქანიძე მაგდა ბაქანიძე	„ინვესტიციები და საინვესტიციო მიმზიდველობა.“ ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	№ 2	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	4
<p>1. ორგანიზაციებში კონფლიქტების მოგვარებისას მთავარ როლს თამაშობს, მისი გამომწვევი მიზეზების დადგენა და შემდეგ მათი თავიდან აცილება. მიზეზების გამოვლენის ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო და თვალსაჩინო მეთოდია მოდელირება. მოდელირება გულისხმობს ამ სიტუაციის აღდგენას და მასზე დაკვირვებას. ამ მეთოდს გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება. ასევე მოდელირებისას დიდი ყურადღება ექცევა მხარეების ინტერესებს, რომლებიც მათი ქმედებების განმსაზღვრელია. შემოთავაზებულია კონფლიქტის თეორიული მოდელი და ნაჩვენებია კონფლიქტების მოგვარების გზები.</p>					

2. ნებისმიერი ორგანიზაციის ხელმძღვანელის მიერ შესასრულებელი სამუშაო წარმოადგენს ამ ორგანიზაციაში მიმდინარე მმართველობითი პროცესების განუყოფელ ნაწილს. ხელმძღვანელის მუშაობის შინაარსი ძალზე მრავალფეროვანია. მისი თითოეული ამოცანა პრაქტიკაში შეიძლება იყოს განსხვავებული ორგანიზაციის მიზნებისა და თავად ხელმძღვანელების მიერ არჩეული მართვის სტილის მიხედვით.

ხელმძღვანელის ავტორიტეტი თანამედროვე დროში, ეფუძნება არა იმდენად "უფროსის" ტრადიციულ თვისებებს, რამდენადაც უშუალოდ ადამიანს, თავის ყველა თვისებით. იგი (ავტორიტეტი) იზრდება მაშინ, როდესაც ხელმძღვანელი კომპეტენტურად წარმართავს მასზე დაქვემდებარებულების მუშაობას. ამასთან, ხელმძღვანელები ყოველთვის უნდა ერიდნონ გაუმართლებელ ჩარევებს თანამშრომლების ქმედებებში, ვინაიდან ამან შეიძლება გამოიწვიოს თანამშრომლების ზედმეტი დამოკიდებულება თავიანთ ხელმძღვანელზე.

იმისათვის, რომ ორგანიზაციებმა ეფექტურად გამოიყენონ სამუშაო დრო, უპირველეს ყოვლისა, მათმა ხელმძღვანელებმა უნდა გააანალიზონ, რაში იხარჯება იგი. დროის უკმარისობის მიზეზები ხშირად მჭიდროდ ურთიერთდაკავშირებულია.

3. სტატიაში განხილულია საქართველოში ელექტრონული მთავრობის ინსტიტუციონალური განვითარების მიმართულებით მუშაობის განხორციელებისათვის ელექტრონული კომუნიკაციების, საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა, ასევე სამეცნიერო-ტექნოლოგიური ინოვაციების სფეროს განვითარებისა და სრულყოფის სტრატეგიის, პროგრამების, კიბერ და საინფორმაციო უსაფრთხოების პოლიტიკის, ქვეყანაში საინფორმაციო საზოგადოების ჩამოყალიბებისა და განვითარების პოლიტიკის შემუშავება, ელექტრონულ მმართველობასთან დაკავშირებული პროექტების განხორციელებაში მონაწილეობა და მონიტორინგი; ელექტრონული სერვისების, ელექტრონული კომერციის, ინტერნეტ კონტენტის მიმართულებით შესაბამისი საკანონმდებლო-ნორმატიული ბაზის, განვითარების მოკლე, საშუალო და გრძელვადიანი სტრატეგიისა და პრიორიტეტის განსაზღვრა და მათზე დაფუძნებული პროგრამების შემუშავება, ქვეყანაში ელექტრონული კომუნიკაციების საშუალებების, ინფორმაციზაციის განვითარების, სრულყოფისა და ფუნქციონირების კოორდინაცია.

4. როგორც ცნობილია, ბიზნესფსიქოლოგია არის ეკონომიკისა და ფსიქოლოგიის ოპტიმალური შერწყმა, თუმცა ამ ტერმინის მიღმა მრავალი მნიშვნელოვანი საკითხი იმალება. ფსიქოლოგია შეისწავლის ადამიანთა ქცევას, მის მიდგომასა და დამოკიდებულებას სხვადასხვა საკითხების მიმართ, ხოლო ბიზნეს ფსიქოლოგიაში ეს ყოველივე განხილულია ეკონომიკურ ასპექტში.

ბიზნეს ფსიქოლოგია შეგვიძლია ორ ნაწილად დავყოთ: პირველ შემთხვევაში ადამიანი წარმოდგენილია როგორც მწარმოებელი, მეორეში კი მომხმარებელი. მოცემულ ნაშრომში განხილულია მწარმოებლის ბიზნესფსიქოლოგიის და ორგანიზაციის კულტურის აქტუალური საკითხები.

5. უკრაინა დღეს მსოფლიო თანამეგობრობის ერთერთი ღია ჭრილობაა, რომელიც არა მხოლოდ უკრაინელ ხალხს უქმნის საფრთხეს, არამედ ნეგატიურად აისახება ევროპის უსაფრთხოებასა და სტაბილურობაზე. უკრაინის ყოფილი ხელისუფლების დანაშაულებრივი

ქმედებების, რუსეთის მმართველი ელიტის დესტრუქციული მოქმედებითა და მოქმედი ხელისუფლების სისუსტით ეს ერთდროს აყვავებული ქვეყანა დაპირისპირების, შეიარაღებული კონფლიქტებისა და სეპარატიზმის გამოვლინების არენად არის ქცეული. სტატიაში განხილულია, თუ როგორ იწყებოდა ყველაფერი და როგორ მივიდა უკრაინა ამ კრიზისულ ნიშნულამდე?

„აღმოსავლეთის პარტნიორობის“ ვილნიუსის სამიტის (28-29 ნოემბერი) ოპოზიციის კარგების ბანაკის დარბევისა და უკრაინის უმაღლესი რადის მიერ 2014 წლის 16 იანვარს მიღებული ანტისახალხო კანონების საპროტესტო აქციებმა შეუქცევადი, ანტისაპრეზიდენტო და ანტისამთავრობო ხასიათი მიიღო და 2014 წლის თებერვალში ხელისუფლების ცვლილება გამოიწვია. სამწუხაროდ, ძალები, რომლებისთვისაც უკრაინის სიმშვიდე და სტაბილურობა მიუღებელია, რომლებიც სეპარატიზმსა და ხალხთა შორის შუღლს აღვივებენ კვლავ აგრძელებენ დესტრუქციულ საქმიანობას უკრაინის და აწ უკვე ახალი ხელისუფლების წინააღმდეგ. მათთვის საკმარისი არ აღმოჩნდა ყირიმის მოწყვეტა უკრაინისაგან, ცდილობენ ხელი შეუწყონ სისხლისღვრას და უკრაინა გამოუვალ ჩიხში შეიყვანონ. უგუნურობა გონიერებამ უნდა ჩაანაცვლოს უკრაინის ახალმა ხელისუფლებამ სერიოზული ნაბიჯები უნდა გადადგას ამ ურთულეს ვითარებაში, დაიცვას უკრაინა აგრესიისა და მისი ხალხის თავისუფალი არჩევანის ხელყოფისაგან.

6. კვლევის მეთოდოლოგია ორგანიზაციათა ცვლილებებისადმი მზადყოფნის შესასწავლად - ნაშრომში განხილულია ცვლილებებისადმი მზაობის ზოგადი მოსაზრებები და შემოთავაზებულია კვლევის მეთოდოლოგია ორგანიზაციათა ცვლილებებისადმი მზაობის გაზომვის მიზნით, განხილულია კვლევის დამუშავებული მეთოდოლოგიის გამოყენების შესაძლებლობა საქართველოს საშუალო განათლების სისტემისთვის, განსაზღვრულია გასაზომი ცვლადები, რომლების განსაზღვრულია შერჩეული ფოკუს-ჯგუფისთვის. კვლევის შედეგად გაკეთებულია შესაბამისი რეკომენდაციები.

7. სტატიაში საუბარია არასწორად გაგებული პრაგმატიზმისა და იდეალიზმის ურთიერთწინააღმდეგობაზე და განხილულია მეცნიერულად დასაბუთებული პრაგმატული იდეალიზმის კონცეფცია. უარყოფილია ამ ორი ცნების ურთიერთდაპირისპირება და განმარტებულია, რომ პრაგმატული იდეალიზმი არის ცხოვრების სტილი, როდესაც ცდილობ, მოახდინო ამ ორი სრულიად განსხვავებული

კონცეფციის ელემენტების ჰარმონიული კომბინირება, რაც საშუალებას მოგცემს, გადარჩე თანამდეროვე სამყაროში, ისე, რომ სინდისიც სუფთა გქონდეს და არც იდეალებზე უარის თქმა მოგიხდეს. გარდა ამისა, მოყვანილია კვლევების მაგალითები,

რომელთა შედეგადაც დასტურდება, რომ ემპათია და სოლიდარობა ადამიანის ბუნებრივი მდგომარეობაა; თუმცა, შეჯიბრისა და კონკურენციის სულისკვეთებით გაჟღენთილ

თანამდეროვე სამყაროში, ადამიანი გააფთრებით ცდილობს, თავი გადაირჩინოს და შესაბამისად, ეს თანდაყოლილი ასპექტი, ავიწყდება.

8. მენეჯმენტის თეორიის ტრივიალური მოთხოვნები და მცირე ბიზნესის პრობლემები საქართველოში. - ნაშრომში განხილულია საქართველოში ბიზნესის გაკოტრების მიზეზები.

ნაჩვენებია, რომ საქართველოში არსებული წარუმატებელი ბიზნეს კომპანიების ძირითადი პრობლემები უკავშირდება მენეჯმენტის პრინციპების უცოდინარობას ან უგულვებლყოფას მათი პრაქტიკულად გამოყენების თვალსაზრისით. მოცემულია რამდენიმე პრაქტიკული რჩევა ბიზნესის დაწესებისთვის.

9. საინფორმაციო ომი საქართველოს წინააღმდეგ. - ნაშრომში გაანალიზებულია ის ცილისმწამებლური კამპანია, რაც მიმდინარეობდა 2000-2012 წლებში შიდა მტრების მიერ საქართველოს ეროვნული ტრადიციებისა და მართლმადიდებელი ეკლესიის წინააღმდეგ.

10. სოციალური მედიის გავლენა მარკეტინგ-მენეჯმენტზე (ინგლისურად)- ნაშრომში განხილულია სოციალური მედიის როლი მარკეტინგის მენეჯმენტის შესაძლებლობის თვალსაზრისით. გამოკვლეულია და ნაჩვენებია, რომ თანამედროვე ეპოქაში სოციალური მედიის როლი სულ უფრო იზრდება, ხოლო მასმედიის სხვა საშუალებებისა კი კლებულობს. ასეთი ვითარება მარკეტინგის მენეჯმენტისთვის აჩენს ფართო შესაძლებლობებს, რომლებიც გაანალიზებულია ნაშრომში.

11. სტატიაში განხილულია გლობალიზაციის არსი და მნიშვნელობა, როგორც ჩვენს პლანეტაზე საზოგადოებრივი განვითარების ურთულესი, ერთიანი პროცესი. წარმოდგენილია თუ რა დიდი არსებითი მნიშვნელობა აქვს გლობალიზაციის ეპოქაში ინფორმაციულობასა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარებას, თუ რა გავლენას ახდენს ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენება ბიზნესზე. როგორ რადიკალურად ცვლის იერარქიულ, ცენტრალიზებულ მართვის სტილს და თვით ბიზნეს-პროცესებს.

12. სტატიაში განხილულია ტერმინი "ინვეტიციის" არსი და მნიშვნელობა. თუ რა გავლენას ახდენენ ინვესტიციები ქვეყნის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების ზრდასა და საწარმოთა საქმიანობის გეოგრაფიულ არეალზე. განვითარების რა ეტაპები გაიარა საქართველომ საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის შემდეგ.

ბ) უცხოეთში

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გიორგი ბაღათურია	“Cybernetic Model for Global Economic Crisis Forecasting”	1	თურქეთი, ანკარა, „თურგუთ ოზალის სახ. საერთაშორისო კონგრესი ბიზნესის, ეკონომიკისა და	7

				პოლიტიკური მეცნიერებების სფეროში”; 3-5 ივნისი, 2014 გამომც. INTOCBEPS	
2	გიორგი ბალათურია, ილიას ჩილოდღუ	The Fundamentals of Modern Turkey's Success (English)	ონ-ლაინ	http://www.academia.edu/5318115	11
<p>1. გლობალური ეკონომიკური კრიზისის პროგნოზირების კიბერნეტიკული მოდელი - ნაჩვენებია, რომ თანამედროვე ეკონომიკურ თეორიებს არ ძალუძთ ეკონომიკური კრიზისების პროგნოზირება და კრიზისის დადგომის შემდეგ ხდება იმ მიზეზების ახსნა, რომლებმაც გამოიწვიეს კრიზისული მოვლენები. ეს გარემოება გამოწვეულია ძირითადად იმ მიზეზის გამო, რომ ეს კრიზისები განიხილება დეტერმინირებულ მიდგომით. სტატიაში ნაჩვენებია, რომ კრიზისის პროგნოზირება შესაძლებელია კიბერნეტიკული მოდელის გამოყენებით, მითითებულია ის ფაქტორები, რომლებიც უნდა იქნეს გათვალისწინებული კრიზისის პროგნოზირების მიზნით. ნაშრომი დაჯილდოვდა მე-3 საპროზო ადგილით თურგუთ ოზალის უნივერსიტეტის სამეცნიერო ჟიურის მიერ.</p> <p>2. თანამედროვე თურქეთის წარმატების საფუძვლები – 21-ე საუკუნის დასაწყისში თურქეთის რესპუბლიკამ მიაღწია საოცარ ეკონომიკურ შედეგებს. ამ წარმატების საფუძვლების მთავარი შემადგენელი ელემენტები შექმნეს თურქეთის გამომჩენილმა პოლიტიკურმა და საზოგადო მოღვაწეებმა, რომელთა შორის განსაკუთრებით აღნიშვნის ღირსია ქემალ ათათურქის მოღვაწეობა, რომელმაც შექმნა თურქეთის რესპუბლიკა და საფუძვლები ჩაუყარა ქვეყნის შემდგომი დემოკრატიულ განვითარებას. შემდეგ არის თურქეთ ოზალი – მან შექმნა თანამედროვე თურქეთის ეკონომიკური განვითარების საფუძვლები, თანამედროვე ეპოქაში ეფექტიანი მენეჯმენტის მაგალითი მოგვცა რეჯებ ტაიპ ერდორანმა. ყოველივე აღნიშნულის სულიერი საფუძვლები კი ფეთულაჰ გიულენის სულიერ მოღვაწეობას უკავშირდება, რომელმაც საზოგადოების ერთიანობას შეუწყო ხელი.</p>					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გენადი იაშვილი, ირაკლი ბრეგაძე	„მომხსენებლის სერვისული პროცესის განმასხვავებელი მახასიათებლების ურთიერთკავშირი“	თბილისი, ნოემბერი 2014

2	გენადი იაშვილი, თამარ ბაჩილავა	„ეთიკის როლი ადამიანური რესურსების მართვაში“	თბილისი, ნოემბერი 2014
3	გენადი იაშვილი, ირაკლი მანგელიძე	„ელექტრონული მთავრობის რეგიონალური პრობლემები“	თბილისი, ნოემბერი 2014
4	შოთა დოლონაძე, კონსტანტინე საბიაშვილი	„საქართველო-უკრაინა: ეკლიანი გზა“	თბილისი, ნოემბერი, 2014
5	შოთა დოლონაძე, გიორგი კალანდაძე,	„ადმინისტრაციული სამართლის პრინციპების იმპლემენტაცია ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში: გამოწვევები, პრობლემები“	თბილისი, ნოემბერი, 2014
6	ნუნუ ოვსიანიკოვა	„შეზღუდვები განთავისუფლებული სახელმწიფო მოსამსახურის შემდგომ საქმიანობაში“	თბილისი, ნოემბერი, 2014
7	თამარ რევაზიშვილი	„ეკოლოგიური უსაფრთხოება და მდგრადი განვითარება“	თბილისი, ნოემბერი, 2014
8	ოთარ ქონორაძე, სალომე კენჭოშვილი	„ადგილობრივი თვითმმართველობის საერთაშორისო გამოცდილება (აშშ და დიდი ბრიტანეთის მაგალითზე)“	თბილისი, ნოემბერი, 2014
9	ოთარ ქონორაძე, მარიამ ქომეთიანი	„საქართველო კავკასიის გეოპოლიტიკურ სივრცეში“	თბილისი, ნოემბერი, 2014
10	გიორგი ბალათურია, თამთა ცხოვრებაძე	„მე-2 მსოფლიო ომის დროინდელი თურქეთის რესპუბლიკის დიპლომატიის ძირითადი ასპექტები“	გორი, გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი, ქართულ- თურქული სამეცნიერო კონფერენცია, 11-12 დეკემბერი, 2014
11	გიორგი ბალათურია, ლევან წიქარაძე	„საჯარო მმართველობის თანამედროვე გამოწვევები საქართველოში და მათი გადაჭრის გზები“	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014“ 22 ნოემბერი, 2014

12	გიორგი ბაღათურია, ლევან წიქარაძე	„მონტესკიეს ნაშრომი „კანონთა დონი“, როგორც საჯარო მმართველობის თეორიული საფუძვლები”	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014” 22 ნოემბერი, 2014
13	გიორგი ბაღათურია, ნათია ხუნაშვილი	„მაქს ვებერის ბიუროკრატიული სისტემა და მართვის პრობლემები საქართველოს საჯარო მმართველობის ორგანიზაციებში”	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014” 22 ნოემბერი, 2014
14	გიორგი ბაღათურია, ნინო ქურასხელიანი	„მე-19 საუკუნეში გერმანიის გაერთიანების სამართლებრივ-პოლიტიკური საფუძვლები (საჯარო მმართველობის სისტემის ჩამოყალიბება-განვითარების თვალსაზრისით)”	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014” 22 ნოემბერი, 2014
15	გიორგი ბაღათურია, თეონა დუმბაძე	„რუსეთ-უკრაინა-საქართველოს „სამკუთხედი” მსოფლიოს ზესახელმწიფოთა საერთაშორისო პოლიტიკის კონტექსტში”	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014” 22 ნოემბერი, 2014
16	გიორგი ბაღათურია, ირინე იაშვილი, თეიმურაზ გორშეკოვი	„მცირე ბიზნესის დაწყების პრობლემები პოსტ-საბჭოთა საქართველოში”	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014” 22 ნოემბერი, 2014
17	გიორგი ბაღათურია, ალესია პროსიუკი	„თანამშრომელთა მოტივაციის შესაძლებლობები და თავისებურებები	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

		მანქანათმშენებლობის ორგანიზაციებში”	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014” 22 ნოემბერი, 2014
18	გიორგი ბაღათურია, დიანა პეტროსიანი	„აი-დი-ეს ბორჯომი საქართველოს კონკურენტული პოზიციის სტრატეგიული ანალიზი”	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება-2014” 22 ნოემბერი, 2014
19	გიორგი ბაღათურია. ირინე იაშვილი	„მენეჯმენტის თეორიის ტრივიალური მოთხოვნები და მცირე ბიზნესის პრობლემები საქართველოში”	ბათუმი, პირველი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „თანამედროვე მენეჯმენტის თეორია და პრაქტიკა” 17-18 ოქტომბერი, 2014
20	გიორგი ბაღათურია, ოთარ ბაღათურია	გმირი ჯავშნოსანი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს- ინჟინერინგის ფაკულტეტი ევროინტეგრაციის ცენტრი საერთაშორისო სიმპოზიუმში „პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია”, 18-20 ივნისი, 2014
21	გიორგი ბაღათურია, თეონა დუმბაძე	„სტრატეგიული მენეჯმენტისა და კიბერნეტიკის პრინციპები საერთაშორისო ურთიერთობის პრაქტიკაში (ინგლ. Principles of Strategic Management and Cybernetics for the Practice of International Relations)	აბრეშუმის გზის მე-9 საერთაშორისო კონფერენცია
<p>1. განიხილება მომსახურების, როგორც სერვისული პაკეტის, კონცეფცია. ამასთანავე მომსახურების ბუნებისა და მახასიათებლების შეფასება უნდა განხორციელდეს, მათ შორის, გამომდინარე ზემოთმოტანილი იდეიდან, რომ სერვისი – ეს არის ხილული და უხილავი მომგებიანობის პაკეტი, რომელიც შექმნილია თანამდები საქონლისა და მხარდამჭერი საშუალებებით. მომსახურების ეს პარამეტრები განმსაზღვრელებია სერვისის მიწოდების</p>			

სისტემების პროექტირებისა და მართვის დროს.

2. განხილულია ეთიკური პრობლემები ადამიანური რესურსების მართვაში, რომლებსაც აქვთ პირდაპირი დამოკიდებულება კონფლიქტურ სიტუაციებთან და რომლებიც განპირობებულია თანაფარდობით ორგანიზაციის შემოსავლების, ხარჯებისა და მოგების მანქვენებლების და მის სოციალური პასუხისმგებლობის მანქვენებლებს შორის, რომლებიც გამოხატულია სხვა ადამიანებთან ურთიერთობის მეშვეობით, როგორც ორგანიზაციის შიგნით, ასევე საზოგადოებაში.

3. აჭარის ა.რ. საჯარო დაწესებულებები ცდილობენ მაქსიმალურად ინფორმაციული გახადონ და დახვეწონ ოფიციალური ელექტრონული რესურსები (ვებ-გვერდები, სოციალური ქსელები), საჯარო დაწესებულებების ნაწილი საინტერესო ელექტრონულ სერვისებს და ინიციატივებს სთავაზობს მომხმარებელს. თუმცა ისინი ნაკლებად გამოიყენება საკომუნიკაციო პროცესში. საჯარო დაწესებულებების ვებ-გვერდების და სოციალური ქსელის facebook-ის მომხმარებელთა სტატისტიკური ანალიზი ნათლად აჩვენებს ვებ-გვერდებზე მომხმარებელთა დაბალ აქტივობას. აშკარაა, რომ საჯარო დაწესებულებების მიერ ძირითადი ყურადღება გადატანილია სოციალურ ქსელზე. ამის მიზეზი შეიძლება იყოს ის გარემოება, რომ საჯარო დაწესებულებები ოფიციალურ ვებ-გვერდებზე მომხმარებელს ნაკლები ჩართულობის შესაძლებლობას აძლევს, მეორე მიზეზად შეიძლება დასახელდეს საკუთრივ საჯარო დაწესებულებების ვებ-გვერდების ცნობადობის დაბალი დონე, და მესამე მიზეზად შეიძლება დავასახელოთ საჯარო დაწესებულებების პირველ პირთა დაბალი ინფორმირებულობა მოქალაქეთა აქტიური ჩართულობის გაძლიერების ღონისძიებების გატარების აუცილებლობის შესახებ. საჯარო დაწესებულებების მიერ მოქალაქეთა ჩართულობის ამაღლება მოთხოვნს ვებ-გვერდებზე აუცილებელია იყოს მინიმუმ 23 ელ-სერვისი მაშინ, როდესაც კვლევის სამიზნე 16 დაწესებულებიდან 11 საჯარო უწყების მაქსიმალური შეთავაზება ამ ეტაპზე 5 სერვისია. ძირითადად ეს არის კონტაქტი, სოციალური ქსელები, ცხელი ხაზი. რეგიონალური საჯარო დაწესებულებების მიერ უკუკავშირის ინსტრუმენტების ორგანიზაციისათვის თანამედროვე ტექნოლოგიები იძლევა ფართო შესაძლებლობას ფორუმის, RSS-ის, ბლოგის, wiki-ის, twitter-ის, ფორუმის, სოციალური ქსელების და ა.შ. სახით. შემოფარგვლა მხოლოდ ჩვეულებრივი კითხვა-პასუხის ფორმებით და ორგანიზებული უკუკავშირის ერთი-სამი ინსტრუმენტით, მეტყველებს რეგიონალური ელექტრონული მთავრობის განვითარების პროცესში შესაბამისი სტრატეგიის არ არსებობაზე.

ამრიგად, კვლევის შედეგად გამოვლინდა ორგანიზაციული, სოციალური, მეთოდოლოგიური და ტექნიკური ხასიათის პრობლემები.

4. ევროატლანტიკური სტრუქტურებისაკენ საქართველო და უკრაინა ერთად მიაბიჯებენ, მაგრამ სხვადასხვა გზითა და საშუალებებით. თითოეულ ქვეყანას ამ ბრძოლაში თავისი განსაკუთრებული ხედვა მიაქვს. თუ საქართველოს მოსახლეობის უმრავლესობისთვის ეჭვგარეშეა ქვეყნის ნატოში გაწევრიანება, უკრაინელთათვის ამ საკითხზე დადებითი პასუხი ჯერ არ არსებობს. მიუხედავად ამისა, საქართველოსა და უკრაინას აერთიანებს ლტოლვა ევროპული ღირებულებისკენ, დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა სრული რეალიზაციისკენ, ეკონომიკური პროგრესისა და ბაზრის

გაფართოებისკენ. სამწუხაროდ ამ ორ ქვეყანას სირთულეებიც აერთიანებს, რომელიც ძირითადად მომდინარეობს რუსეთის ფედერაციის დესტრუქციული ქმედებებისგან. ნაშრომში მოცემულია არსებული მდგომარეობის ანალიზი და დასკვნა იმის თაობაზე, რომ ერთადერთი სწორი გზა იმისთვის რომ თავიდან იქნეს აცილებული კონფლიქტის გაღრმავება უძლიერეს მეზობელთან, ეს არის საერთაშორისო თანამეგობრობის, განსაკუთრებით დასავლეთის ქვეყნების მხარდაჭერის მოპოვება, ასევე, მძიმე, მაგრამ საფუძვლიანი დიალოგი მხარეთა შორის.

5. დღეს განსაკუთრებული ყურადღების ცენტრშია ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები. ახლადმიღებული კანონი, თვითმმართველობის ახლახან ჩატარებული არჩევნები იმის საშუალებას იძლევა იმედიანად შევხედოთ ადგილებზე დემოკრატიზაციის პროცესის განვითარებას, გამჭვირვალობისა და მოქალაქეთა აქტიური ჩართულობის საკითხებს ადგილობრივი პრობლემების გადაწყვეტის თვალსაზრისით. თუმცა დემოკრატიზაცია არ ნიშნავს უკანონობასა და მხოლოდ ემოციებით სარგებლობას ადამიანებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ურთიერთობებში. კანონი, კანონიერება, მისი განმტკიცება უმთავრესი პრიორიტეტია ადგილებზე, რაც თავისთავად მოქალაქეთა შორის სამართლიანობის განცდას ამკვიდრებს. სტატიაში გაანალიზებულია ადმინისტრაციული სამართლის რაობა, მისი პრინციპების აქტუალობა და დაცვის გარდუვალობა ადგილებზე, რეგიონებში, ცალკეულ სოფელსა თუ თემში. გამოთქმულია მეცნიერულად დასაბუთებული მოსაზრებები კანონმდებლობის შემდგომი სრულყოფის მიმართულებით.

6. მსოფლიოს მრავალი ქვეყნის კანონმდებლობა საჯარო მოხელის მიმართ ითვალისწინებს პროფესიული ეთიკის ნორმების დაცვის ვალდებულებას, არა მარტო საჯარო სამსახურში ყოფნის დროს, არამედ სამსახურის დატოვების შემდეგ ანუ პოსტსამსახურებრივი დასაქმების პერიოდში. აღნიშნულის რეალიზაციის მიზნით, ყოფილი საჯარო მოხელის შემდგომ დასაქმებაზე შესაბამისად წესდება გარკვეული სახის შეზღუდვები, ხოლო მის დაცვაზე ხორციელდება სისტემატიური კონტროლი. საჯარო მოსამსახურის პოსტსამსახურებრივი საქმიანობის მარეგულირებელი ნორმები მიმართულია იქითკენ, რომ თავიდან აცილებულ იქნეს ყოფილი სახელმწიფო მოხელის პოტენციური ან რეალური ინტერესების კონფლიქტი საჯარო სამსახურის მიმართ. საჯარო მოსამსახურეს ეკრძალება სახელმწიფო საქმიანობის დატოვების შემდეგ, ყოფილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით შეღავათიანი ან პრივილეგირებული საქმიანობის მიღება; თავისი სამსახურებრივი მდგომარეობის არაკეთილსინდისიერი გამოყენება და პოსტსამსახურებრივი დასაქმების პერიოდში რაიმე უპირატესობის მიღება ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამო მის ხელთ არსებული ინფორმაციის გამოყენებით რაიმე უპირატესობის მოპოვება მანამ, სანამ იგი საჯაროდ გაცხადდება.

7. დღეს, ისე როგორც არასდროს, თანამედროვე ცივილიზაციისა და ბუნების წინააღმდეგობრივმა ურთიერთქმედებამ კულმინაციური ხასიათი მიიღო. წინააღმდეგობამ საზოგადოების მზარდ მოთხოვნილებებსა და ბიოსფეროს შესაძლებლობებს შორის საფრთხის ქვეშ დააყენა კაცობრიობისა და მთლიანად ბიოსფეროს არსებობის საკითხი. სწორედ ამ სიტუაციიდან, გლობალურ-ეკოლოგიური კრიზისიდან გამოსასვლელად შეიქმნა ერთადერთი უსაფრთხო განვითარების მოდელი – „მდგრადი განვითარება“-ის – კონცეფცია. ეს არის სოციო-ბუნებრივი განვითარების ფორმა, რომელიც უზრუნველყოფს კაცობრიობის

გადარჩენას, მის უწყვეტ პროგრესს ბუნებრივი გარემოს ყველა კომპონენტის შენარჩუნების ფონზე, რაც ბუნებისა და საზოგადოების ჰარმონიული ურთიერთობით მიიღწევა.

მდგრადი განვითარება, როგორც ცივილიზაციის ევოლუციის მართვადი ფორმა, მოწოდებულია არა მხოლოდ ეკოლოგიური, არამედ ეკონომიკური და სხვა კრიზისული მოვლენისა და კატასტროფის თავიდან ასაცილებლად. კონცეფციაში შერწყმულია სოციალური სამართლიანობის, მდგრადი ბუნებათსარგებლობისა და ყველა სახის, მათ შორის, ეკოლოგიური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის საშუალებები.

ამგვარად, მდგრადი განვითარების მოდელი ამავდროულად უსაფრთხოების განვითარების მოდელიცაა. თუ უსაფრთხოების უზრუნველყოფის პირობად განვითარებას ჩავეთვლით, მაშინ მდგრადი განვითარება უსაფრთხოების უზრუნველყოფის საფუძველი გამოდის.

8. ადგილობრივი თვითმმართველობის საზღვარგარეთული გამოცდილება (ამერიკის შეერთებული შტატებისა და დიდი ბრიტანეთის მაგალითზე).

რა არის ადგილობრივი თვითმმართველობა? რას მოიცავს მისი საქმიანობა? ამ კითხვებზე პასუხი თემაშია განხილული როგორც ზოგადად, ასევე ამერიკის შეერთებული შტატებისა და დიდი ბრიტანეთის მაგალითზე. რა იყო ის ძირითადი საკითხები და პრობლემები რის გარშემოც მოქმედებდნენ ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ კანონის ჩამოყალიბებისა. როდის და როგორ შეიქმნა ეს კანონები. რა იყო ადგილობრივი თვითმმართველობების შექმნის იდეა და თუ მოიცვა ცვლილებები კონცეფციაში მისი შექმნის შემდეგ დღემდე. ასევე განხილულია იმ ადამიანების კომპეტენციები ვინც, ადგილობრივ თვითმმართველობებში იკავებენ თანამდებობებს, როგორ ხდება მათი არჩევა და ქმედებები დაპირებების არ შესრულების შემთხვევაში.

ასევე განხილულია განსხვავებები და მსგავსებები ადგილობრივი თვითმმართველობების კანონებსა და კონცეფციებში ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და დიდ ბრიტანეთს შორის. როგორ შეიქმნა ისინი და ვის ემორჩილებიან და კიდევ სხვა მრავალი. რატომაუნდა ეს თემა არ არის ისეთი დიდი, რომ ყველა დეტალი მოიცვას თუმცა განხილულია ძირითადი ნაწილი, რაზეც ადგილობრივი თვითმმართველობები არიან დამოკიდებულნი.

9. წინამდებარე ნაშრომის მიზანია წარმოდგენა შეგვიქმნას საქართველოს როლზე კავკასიის რეგიონში. უპირატესობებთან ერთად კვლევა აგრეთვე გვინგენებს საქართველოს გეოპოლიტიკური მდებარეობის მინუსებსაც. გარდა ამისა, ნაშრომი წარმოგვიდგენს საქართველოს მომავალ როლს კავკასიის რეგიონში და ამასთან დაკავშირებით არსებულ პერსპექტივებსა და გამოწვევებსაც. თეზისის მიზანია, რომ უპასუხოს შემდეგ შეკითხვას:

რა როლი აქვს საქართველოს კავკასიის გეოპოლიტიკურ სივრცეში? იმისათვის, რომ გუპასუხოთ წინამდებარე შეკითხვას, საჭიროა ფოკუსირება მოვახდინოთ საქართველოს წარსულ გამოცდილებასა და მაგალითებზე მის გეოპოლიტიკურ ცხოვრებაში, სხვადასხვა საუკუნეთა განმავლობაში. გეოგრაფიული მდებარეობა გვეხმარება პასუხი გავცეთ შეკითხვას საქართველოს როლზე კავკასიის გეოპოლიტიკურ სივრცეში და მივყავართ პასუხისკენ, რომ მიუხედავად ხელსაყრელი გეოგრაფიული ფაქტორებისა, საქართველო მაინც დგას იმ ქვეყნების მხარდამხარ, რომელთაც ყველაზე არეული გეოპოლიტიკური

სიტუაცია აქვთ. თუმცა, თუ საქართველო კარგად გამოიყენებს თავის შესაძლებლობებს, სიტუაცია შესაძლებელია დასტაბილურდეს და გარდა ამისა, უკეთესი პირობებიც კი შეიქმნას ქვეყნისათვის.

10. მე-2 მსოფლიო ომის დროინდელი თურქეთის რესპუბლიკის დიპლომატიის ძირითადი ასპექტები - მოხსენებაში განხილულია ის პრობლემები, რომლებიც წარმოიშვა თურქეთის რესპუბლიკის წინაშე მე-2 მსოფლიო ომში. თურქეთის დიპლომატიამ მოახერხა თავიდან აერიდებინა მე-2 მსოფლიო ომში ჩართვა. თავდაპირველად თურმა დიპლომატებმა დაიწყეს მოლაპარაკებები სსრკ-სთან, დიდ ბრიტანეთთან. ომის დაწყების შემდეგ განახორციელეს პროგერმანული ნეიტრალიტეტი, ომის დასასრულს კი ანტიჰიტლერულ ბლოკს შეურთდნენ, რითაც თავი დაიცვეს უკვე სსრკ-ს საფრთხისგან.

11. საჯარო მმართველობის თანამედროვე გამოწვევები საქართველოში და მათი გადაჭრის გზები - მოხსენებაში განხილულია საჯარო მმართველობის ის პრობლემები და გამოწვევები, რომლებიც წარმოიქმნა საქართველოში 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ. ერთი მხრივ ეს არის დემოკრატიის ფუნდამენტური მოთხოვნების დაცვა, მეორე მხრივ გადაწყვეტილებათა ეფექტიანობის უზრუნველყოფა. განხილულია რეკომენდაციები, რომელთა გამოყენება გაზრდის საჯარო მმართველობის ეფექტიანობას.

12. მონტესკიეს ნაშრომი „კანონთა გონი“, როგორც საჯარო მმართველობის თეორიული საფუძვლები - ნაშრომი „კანონთა გონი“ გაანალიზებულია როგორც ყოველისმომცველი თეორიული ფუნდამენტი დემოკრატიული მმართველობის უზრუნველსაყოფად. ფაქტობრივად ამ ნაშრომში მოცემული არა მხოლოდ თეორიული შეხედულებები, არამედ საჯარო მმართველობისთვის აუცილებელი პრაქტიკული რეკომენდაციებიც.

13. მაქს ვებერის ბიუროკრატიული სისტემა და მართვის პრობლემები საქართველოს საჯარო მმართველობის ორგანიზაციებში - ნაშრომში განხილულია ის მეთოდები, რომლებიც იძლევა შესაძლებლობას მკვეთრად გაუმჯობესდეს საჯარო მმართველობის ორგანიზაციათა საქმიანობა. ვებერის ბიუროკრატიული სისტემა შესაძლოა გამოყენებული იქნას, როგორც ორგანიზაციათა ეფექტიანობის შესამოწმებელი ინსტრუმენტი აბ-სპეციალური კითხვარის სახით.

14. მე-19 საუკუნეში გერმანიის გაერთიანების სამართლებრივ-პოლიტიკური საფუძვლები (საჯარო მმართველობის სისტემის ჩამოყალიბება-განვითარების თვალსაზრისით) - ნაშრომში განხილულია გერმანული გამოცდილება საჯარო მმართველობის ორგანიზების მიზნით. ამ თავლთახედვით საუკეთესო მასალას იძლევა „რკინის კანცლერის“ ოტტო ფონ ბისმარკის მოღვაწეობა, დანახულია ის საერთო ელემენტები, უმეტესად სამართლებრივ ჭრილში, რომლებიც უნდა განხორციელდეს საქართველოს საჯარო მმართველობის სისტემაში მისი საქმიანობის გაუმჯობესების მიზნით.

15. რუსეთ-უკრაინა-საქართველოს „სამკუთხედი“ მსოფლიოს ზესახელმწიფოთა საერთაშორისო პოლიტიკის კონტექსტში

16. მცირე ბიზნესის დაწყების პრობლემები პოსტ-საბჭოთა საქართველოში - ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველოში გავრცელებული პრობლემები, ერთი მხრივ სახელმწიფო

უზრუნველყოფს ბიზნესის დაწყებისთვის საჭირო ფორმალური მხარის გაიოლებას, რაც უდავოდ მისასაღებელია, მაგრამ, მეორე მხრივ ბიზნესს იწვებენ საამისოდ სრულიად მოუმზადებელი ადამიანები, რაც მათ გაკოტრებას იწვევს აქედან გამომდინარე სხვადასხვა სოციალური პრობლემებით.

17. თანამშრომელთა მოტივაციის შესაძლებლობები და თავისებურებები მანქანათმშენებლობის ორგანიზაციებში - ნაშრომში გაანალიზებულია მოტივაციის სხვადასხვა სისტემაი, გაკეთებულია მოტივაციის ერთიანი სისტემის ჩამოყალიბების მცდელობა, რამაც უნდა გააუმჯობესოს მანქანათმშენებლობის ორგანიზაციათა საქმიანობა.

18. „აი-დი-ეს ბორჯომი საქართველოს“ კონკურენტული პოზიციის სტრატეგიული ანალიზი - ნაშრომში ჩატარებულია კომპანია „აი-დი-ეს ბორჯომი საქართველოს“ ანალიზი სტრატეგიული მენეჯმენტის პოზიციებიდან, გაანალიზებულია კომპანიის წარმატებები, მისი კონკურენტული მდგომარეობა ბაზარზე და ჩამოყალიბებულია ის რეკომენდაციები, რომელთა დაცვითაც შესაძლებელი იქნება კომპანიამ არათუ შეინარჩუნოს, არამედ კიდევ უფრო გააუმჯობესოს კონკურენტული პოზიცია.

19. მენეჯმენტის თეორიის ტრივიალური მოთხოვნები და მცირე ბიზნესის პრობლემები საქართველოში - ნაშრომში განხილულია ბიზნესის მართვისთვის აუცილებელი ანბანური ჭეშმარიტება და მოთხოვნები. ნაჩვენებია, რომ საქართველოში ბიზნეს კომპანიების გაკოტრება ძირითადად უკავშირდება მენეჯმენტის პრინციპების უცოდინარობას ან უგულვებლყოფას მათი პრაქტიკულად გამოყენების თვალსაზრისით. მოცემულია რამდენიმე პრაქტიკული რჩევა ბიზნესის დაწყებისთვის.

20. გმირი ჯავშნოსანი - მოხსენებაში განხილულია საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების წინაპერიოდის დრამატული ვითარება, ამიერკავკასიის ხელისუფლება ფაქტობრივად ვერ მართავდა სახელმწიფოს, არ არსებობდა რეგულარული ჯარი, საყოველთაო ქაოსის პირობებში ქართველთა ჯავშნოსანმა (ეკიპაჟი - 80 მებრძოლი) ვალოდია გოგუაძის მეთაურობით რამდენიმე ათეულ ქვეით ჯარისკაცთან ერთად დაამარცხა ოსმალეთის იმპერიის გალიპოლის დივიზია (8 ათასამდე საუკეთოდ შეიარაღებული მებრძოლი), რითაც ფაქტობრივად გადაარჩინა საქართველო აოხრებას, რამაც საბოლოო ანგარიშით შესაძლებელი გახადა საქართველოს ტერიტორიების შენარჩუნება (ბათუმისა და ახალციხის ოლქები) და დამოუკიდებლობის გამოცხადება.

21. სტრატეგიული მენეჯმენტისა და კიბერნეტიკის პრინციპები საერთაშორისო ურთიერთობის პრაქტიკაში - მოხსენებაში საერთაშორისო ურთიერთობები განხილულია, როგორც მართვის ობიექტი კიბერნეტიკისა და სტრატეგიული მენეჯმენტისა თვალათახედვით. გაანალიზებულია სტრატეგიული მენეჯმენტის მოთხოვნები რომელთა გამოყენება არამხოლოდ შესაძლებელია საერთაშორისო ურთიერთობებში< არამედ მნიშვნელოვნად აამაღლებს მის ეფექტიანობას, ხოლო კიბერნეტიკული სტრუქტურა დაეხმარება შესაბამის მოხელეს მთლიანობაში დაინახოს საერთაშორისო ურთიერთობებისთვის აუცილებელი პრობლემები.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	გიორგი ბაღათურია	“Cybernetic Model for Global Economic Crisis Forecasting”	თურქეთი, ანკარა, თურგუთ ოზალის სახ. საერთაშორისო კონგრესი ბიზნესის, ეკონომიკისა და პოლიტიკური მეცნიერებების სფეროში; 3-5 ივნისი, 2014
1. მოხსენებაში განხილულია ეკონომიკური კრიზისის პროგნოზირების შესაძლებლობა კიბერნეტიკული მოდელის გამოყენებით, მითითებულია ის ფაქტორები, რომლებიც უნდა იქნეს გათვალისწინებული კრიზისის პროგნოზირების მიზნით.			

სხვა მნიშვნელოვანი აქტივობა სამეცნიერო მუშაობაში

2014 წლის 22 ნოემბერს დეპარტამენტის ორგანიზებით ჩატარდა მე-საერთაშორისო კონფერენცია “ხელისუფლება და საზოგადოება -2014” რომლის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს საქართველოსა და სხვადასხვა ქვეყნების წარმომადგენლებმა - 120-მდე პროფესორმა და ახალგაზრდა მეცნიერმა და მკვლევარმა. (კონფერენციის სამუშაო ენებია – ქართული, ინგლისური, რუსული. კონფერენციაზე მუშაობდა შემდეგი სექციები: „საჯარო მმართველობისა და საჯარო პოლიტიკის თეორია, პრაქტიკა, მეთოდოლოგია“; „დიპლომატია“; „ისტორიის პოლიტიკურ-ეკონომიკური და ფილოსოფიური გაკვეთილები“; „საჯარო მმართველობისა და სახელმწიფო მართვის სამართლებრივი საფუძვლები“; „საჯარო მმართველობისა და სახელმწიფო მართვის ეკონომიკური საკითხები“; „სახელმწიფო და რელიგია“. კონფერენციის მასალები გამოქვეყნდა სამეცნიერო ჟურნალებში „ხელისუფლება და საზოგადოება (თეორია, ისტორია, პრაქტიკა)“ და „სკრიპტა მანენტი“, ასევე კონფერენციის ერთ-ერთი ორგანიზატორის - დია დიპლომატიის ასოციაციის ვებგვერდზე (აღსანიშნავია, რომ ასოციაციის წევრთა შორის ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორა და სტუდენტები ჭარბობენ).

ადგილობრივი თვითმმართველობის კვლევის ლაბორატორია.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს დადგენილებით ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის საჯარო მმართველობისა და ელექტრონული ბიზნესის დეპარტამენტში უკვე 2 წელია ფუნქციონირებს ადგილობრივი თვითმმართველობის კვლევის ლაბორატორია. შექმნის დღიდანვე ლაბორატორიის საქმიანობა წარიმართა ადგილობრივი თვითმმართველობის პრობლემების კვლევის მიმართულებით, რაც ფრიად აქტუალური და მნიშვნელოვანია თანამედროვე ვითარებაში.

ლაბორატორიის უმთავრეს ამოცანაა მეცნიერულად გაანალიზებული და კვლევის თანამედროვე მეთოდების გამოყენებით ადგილობრივი თვითმმართველობის პრობლემების შესწავლა, ანალიზი და ამ პრობლემების გადაჭრის რეკომენდაციების შემუშავება, ასევე მომავალი საჯარო მოხელეების სათანადო ცოდნით აღჭურვა.

კვლევებში ჩაბმულია საჯარო მმართველობის სტუდენტები, მაგისტრები, დოქტორანტიები მომზადდა და მზადდება პუბლიკაციები, საკურსო, საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო ნაშრომები. ადგილობრივი თვითმმართველობის აქტუალურ საკითხებზე. სტუდენტები მოხსენებებით წარსდგენ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებზე „ხელისუფლება და საზოგადოება“ (2013, 2014 წწ.).

ლაბორატორია აქტიურადაა ჩაბმული იმ სამუშაოში, რომელიც უკავშირდება დეპარტამენტში 3 სადოქტორო და 3 სამაგისტრო დისერტაციის მზადებას ადგილობრივი თვითმმართველობის პრობლემების ირგვლივ. გამოქვეყნდა 6 სამეცნიერო სტატია, მარტო მიმდინარე წელს ჩატარებულ საერთაშორისო კონფერენციაზე „ხელისუფლება და საზოგადოება - 2014“ აღნიშნულ პრობლემების მიმართ პროფესორ-მასწავლებელთა 2 და დოქტორანტთა 3 გამოსვლა.

მიმდინარე ეტაპზე მუშავდება შემდეგი თემები:

ა) ადგილობრივი თვითმმართველობა, როგორც სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბებისა და განვითარების ინსტიტუციონალური ფაქტორი;

ბ) თვითმმართველობის განსაკუთრებული სტატუსის რეალიზაციის პრობლემები და პერსპექტივები ქალაქ თბილისში;

გ) ადგილობრივი თვითმმართველობის ეკონომიკური მართვის საკითხები;

ამ მიმართულებით დამუშავებულია არსებული სამეცნიერო ლიტერატურა (ქართული და უცხოური წყაროები), გაანალიზებულია არსებული საკანონმდებლო ბაზა; მომზადდა სამეცნიერო სტატიები და საკონფერენციო მოხსენებები; ასევე სატელევიზიო დისკუსია, რომელიც გადაიცა ტელეარხ „ობიექტივის“ მიერ.

პროფესორ ნუნუ ოვსიანიკოვასა და ასისტენტ ზაზა ქოიავას მიერ შეიქმნა სასწავლო კურსი ადგილობრივი თვითმმართველობის აქტუალურ პრობლემებთან

დაკავშირებით, რომელიც წაეკითხებათ ბაკალავრებს. მზადდება სახელმძღვანელოც.

2015 წლის დასაწყისში იგეგმება „მრგვალი მაგიდა“ რომელშიაც მოქმედი მოხელეები და მეცნიერები მიიღებენ მონაწილეობას. დაგეგმილია მოეწიოს ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთა სწავლება, რომელსაც ლაბორატორიის საქმიანობაში ჩაბმული პროფესორ-მასწავლებლები და დოქტორანტები გაუძღვებიან.

საკუთარი ტექნიკური რესურსებით აღჭურვილია ლაბორატორია და შეკრებილია სოლიდური ელექტრონული (400-მდე ელექტრონული წიგნი და სტატია) და ნაბეჭდი მასალა (წიგნები, სტესტიები, ანალიზები, ნორმატიული აქტები და სხვა). მზადდება ლაბორატორიის ვებგვერდი.

ამჟამად დოქტორანტურაში “საჯარო მმართველობის” პროგრამაზე სამ კურსზე სწავლობს 69 სტუდენტი. მიმდინარეობს სადოქტორო დისერტაციების მომზადება საჯარო მმართველობის სპეციალობით, კვლევის თემატიკა მრავალფეროვანია რაზედაც ნათლად მეტყველებს სადისერტაციო თემატიკა.

დეპარტამენტში დამუშავდა საჯარო მმართველობის საუნივერსიტეტო განათლების კონცეფცია. განხილული და დასაბუთებულია საჯარო მმართველობის სწავლების აუცილებლობის საკითხები, გაანალიზებულია მმართველობითი აზროვნების განვითარების ტენდენციები, საჯარო მმართველობის სწავლების საფუძვლები და საჯარო მმართველობის თანამედროვე მიმართულებები, ჩამოყალიბებულია განათლების პრინციპები საჯარო მმართველობის სფეროში. ნაჩვენებია, რომ გარდამავალი ეკონომიკის მქონე ქვეყნებში არსებული პრობლემები ძირითადად განპირობებულია საჯარო მმართველობის სათანადოდ მომზადებულ სპეციალისტთა უკმარისობით და, როგორც შედეგი, ქვეყნის მართვის პროცესში საჯარო მმართველობის თეორიის მეცნიერულად და პრაქტიკულად უკვე მრავალჯერ დადასტურებული მიღწევებისა და ეფექტიანი რეკომენდაციების ფაქტობრივი იგნორირებით.

კონცეფციაში ხაზგასმულია, რომ დღევანდელ საქართველოში, საჯარო მმართველობის მოხელეთა კომპლექსური მომზადება ეფექტიანად სორციელდება საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, სადაც არსებობს საჯარო მმართველობითი განათლების მრავალწლიანი ტრადიცია. საჯარო მმართველობა ისწავლება უმაღლესი განათლების სამივე საფეხურზე - არსებობს და ეფექტიანად ფუნქციონირებს საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამები, რომლებიც პრაქტიკულად პასუხობენ საჯარო მმართველობისადმი წაყენებულ თანამედროვე მოთხოვნებს, თუმცა საქართველოს ახალგაზრდობის ფართო ფენების სურვილი დაეუფლონ აღნიშნულ დეფიციტურ სპეციალობას სრულად ვერ კმაყოფილდება.

ამავე დროს არსებობს მეტად სერიოზული მოთხოვნა, რათა საჯარო მმართველობა ისწავლებოდეს უცხო ენებზეც - ინგლისურად და რუსულად.

რუსულენოვანი პროგრამა სასარგებლო იქნება არა მხოლოდ საქართველოს ახალგაზრდობისთვის, რომლებისთვისაც მშობლიური ენა რუსულს წარმოადგენს, არამედ აგრეთვე მეზობელი ქვეყნების აბიტურ-იენტებისთვის. ასევე, რუსეთში, უკრაინაში, სხვა პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში მცხოვრები ქართველებისთვის, რომელთა საბაზისო განათლება რუსულ ენას უკავშირდება. ამ ახალგაზრდების საქართველოს საგანმანათლებლო სივრცეში შემოყვანა თავის დადებით როლს ითამაშებს როგორც საგანმანათლებლო თვალსაზრისით, ისე პოლიტიკური მოსაზრებებიდან გამომდინარეც, რადგანაც ეს პროცესი ხელს შეუწყობს საქართველოს გეოპოლიტიკური როლის განმტკიცებას. ხოლო ინგლისურენოვანი პროგრამა კიდევ უფრო გააძლიერებს საქართველოს სასწავლო პროგრამების ინტერნაციონალიზაციას და სტუდენტთა კიდევ უფრო მეტ დაახლოებას საზღვარგარეთელ თანატოლებთან, რაც, საბოლოო ანგარიშით აამაღლებს უმაღლესი განათლების ხარისხს საქართველოში და ხელს შეუწყობს ბოლონის პროცესით გათვალისწინებული ამოცანების სრულ რეალიზებას.

როგორც მეცნიერთა და ექსპერტთა გამოხმაურებიდან ჩანს საჯარო მმართველობის პროგრამები მნიშვნელოვან წილად განაპირობებს საქართველოში არსებული მოთხოვნის დაკმაყოფილებას, საჯარო მმართველობის კადრების მომზადებისა და მათი სწორი გამოყენების შესახებ. რუსულენოვანი პროგრამა ასევე სასარგებლო იქნება არა მხოლოდ საქართველოს ახალგაზრდობისთვის, რომლებისთვისაც მშობლიური ენა რუსულს წარმოადგენს, არამედ აგრეთვე მეზობელი ქვეყნების აბიტურიენტებისთვის, განსაკუთრებით საზღვარგარეთ: რუსეთში, უკრაინაში, სხვა პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში მცხოვრები ქართველებისთვის, რომელთა საბაზისო განათლება რუსულ ენას უკავშირდება.

საზინანსო და საბანკო ტექნოლოგიების დეპარტამენტი

დეპარტამენტის ხელმძღვანელი - პროფესორი ანტონ ინგოროყვა;

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

გიორგი ცაავა;
ალეკო ქუთათელაძე;
რატი ბურდიაშვილი;
მერაბ ვანიშვილი.
ვალერი მოსიაშვილი;
გიორგი ხანთაძე;
მზევინარ ნოზაძე;
ლილი გვენეტაძე.
გიორგი სულაშვილი.

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ასათიანი ვლადიმერი, ცაავა გიორგი	კომერციული ბანკების საქმიანობის ფინანსური ანალიზი (თეორია, მეთოდები და პრაქტიკა) UDS (უაკ) 336.712:339 ა-871 ISBN 978-9941-0-7105-8	თბილისი, გამომცემლობა “დანი”	500 გვ.

სახელმძღვანელოში განხილულია საბანკო სფეროში გამოყენებული ანალიზის მეთოდოლოგია, ინფორმაციული ბაზა, ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძვლები, კლასიფიკაცია, ბანკის საქმიანობის საფუძვლებში ჩადებულია ეკონომიკური პროცესები და საბანკო ოპერაციების სახეობები. სახელმძღვანელოს ამოცანა მდგომარეობს როგორც მთლიანად ბანკის, ასევე ცალკეული მიმართულების მიხედვით მისი საქმიანობის ანალიზის მეთოდებისა და ხერხების გამოვლენაში, ბანკის საქმიანობაზე ზემოქმედი ძირითადი ფაქტორების შესწავლაში, ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასებაში, ბანკის ფინანსური მენეჯმენტის სპეციალური საკითხების განხილვაში, მიღებული შედეგების ანალიზისა და შეფასების ხერხების, აგრეთვე დასკვნებისა და რეკომენდაციების შედგენაში.

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სათაური	გამოცემის ადგილი (გამომცემლობა)	გვერდების რაოდენობა
2	მ. ვანიშვილი თ. ზარგინავა ნ. ვანიშვილი	სოციალური პოლიტიკა	თბილისი: შპს „დანის“ გამომცემლობა	420

წინამდებარე სახელმძღვანელოში თანმიმდევრულადაა განხილული სახელმწიფოს სოციალური პოლიტიკა ისეთი მნიშვნელოვანი თემების მიხედვით, როგორცაა:

სოციალური პოლიტიკა როგორც საზოგადოებრივი თეორია და პრაქტიკა; სოციალური პოლიტიკის საგანი, ობიექტი და სუბიექტები; საზოგადოების სოციალური სტრუქტურა (სტრატეფიკაცია); სოციალური ტრანსფორმაცია და სოციალური უსაფრთხოება; შრომის ბაზარი, უმუშევრობა და დასაქმების პოლიტიკა; შრომის ანაზღაურების რეგულირების პრობლემები და შემოსავლების განაწილების პოლიტიკა; შრომის მწარმოებლურობა, როგორც სოციალური პოლიტიკის ეკონომიკური საფუძველი; სოციალური დაზღვევის სისტემა და მისი რეფორმირების პრობლემები; მოსახლეობის ცხოვრების დონე, როგორც სოციალური პოლიტიკის ეფექტიანობის ინდიკატორი; სოციალური პარტნიორობა, როგორც სოციალური პოლიტიკის რეალიზაციის უზრუნველყოფის საკვანძო მიმართულება; სოციალური პოლიტიკის ფორმირებისა და რეალიზაციის საზღვარგარეთული გამოცდილება; სოციალური პოლიტიკის სტრატეგია და პრიორიტეტები თანამედროვე საქართველოში.

სახელმძღვანელოში, ტექსტის გადმოცემის გამარტივების, ადვილად აღქმადობისა და ათვისების მიზნით, თითოეული თემა დაყოფილია დამოუკიდებელი მნიშვნელობის მქონე კონკრეტულ საკითხებად. ამასთან, ყოველი თემის ბოლოს მოცემულია საკონტროლო დავალებები და ამოცანები თვითშემოწმებისათვის, რომლებიც თემათა საკვანძო საკითხების ათვისების ხარისხის გადამოწმების შესაძლებლობას იძლევა. გარდა ამისა, ყოველი თემის ბოლოს მოტანილია რეკომენდებული ლიტერატურის ჩამონათვალი, რაც მკითხველს შესასწავლი მასალის უფრო სიღრმისეულად ათვისებაში დაეხმარება.

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
3	გ. ცაავა; გ. ხანთაძე	საბანკო საქმე	თბილისი, გამომცემლობა „დანი“, ISBN 978-9941-0-4-6318-8 UDC (უაკ) 336.71 (075.8)	გვ. 600

ნაშრომი დამუშავებულია საბანკო კანონმდებლობის შესაბამისად. მასში განხილულია საბანკო სისტემის განვითარების ისტორიის, ორგანიზაციის, ცენტრალური ბანკის მიერ ფულად-საკრედიტო სისტემის რეგულირების ფორმებისა და მეთოდების, რესურსების მოზიდვასა და განთავსებასთან დაკავშირებული საბანკო ოპერაციების სახეობების, კომერციული ბანკების საქმიანობის ანალიზის, სავალუტო და სპეციალური ოპერაციების, კონტროლისა და რეგულირების, საგადახლო ბრუნვის ორგანიზაციისა და საკორესპონდენტო ურთიერთობების, აქტივების კლასიფიკაციის, კაპიტალის ადეკვატურობის, ლიკვიდურობის მართვისა და მოგების ფორმირების საკითხები.

სახელმძღვანელოში მოცემულია საბანკო მომსახურების გაწვევის თანამედროვე მოთხოვნების თავისებურებები, როგორცაა: კომერციული ბანკის მიერ მომხმარებლებისათვის აუცილებელი

ინფორმაციის მიწოდება, კრედიტისა და დეპოზიტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გაანგარიშების პრინციპები და მაგალითები.

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
4	მოსიაშვილი ვალერი	ფულის მიმოქცევა და კრედიტი	თბილისი, გამომცემლობა "დანი"	გვ. 420

ნაშრომში განვიხილავთ ფულის მიმოქცევისა და საკრედიტო ურთიერთობებთან დაკავშირებული ისეთი აქტუალური საკითხები, როგორცაა: ფულის წარმოშობის ისტორია, ფულის არსი, თვისებები და ფუნქციები, სადაც განხილულია ფულის მიმოქცევისა და საკრედიტო ურთიერთობებთან დაკავშირებული ისეთი აქტუალური საკითხები, როგორცაა: ფულის მიმოქცევა, ფულადი სისტემები, ინფლაცია, არსი, მიზეზები, შედეგები, დაძლევის გზები, კრედიტის ფუნქციები და ფორმები, საკრედიტო სისტემა, ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების ბაზარი, ცენტრალური ბანკები, კომერციული ბანკები, საერთაშორისო სავალუტო ურთიერთობები, საერთაშორისო საკრედიტო ურთიერთობები, საერთაშორისო ანგარიშსწორება, საგადასახდლო ბალანსი, გლობალური პრობლემებით დასაქმებული ორგანიზაციები.

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
5	ნ. ფაილოძე, ჯ. აღანია, გ. სულაშვილი	ბუღალტრული აღრიცხვა საბიუჯეტო ორგანიზაციებში	სტუ-ს გამომცემლობა, თბილისი 2014წ.	გვ. 250

ნაშრომში განვიხილავთ ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის თეორიული და პრაქტიკული საკითხები. გადმოცემულია ფინანსური აქტივების და დებიტორული დავალიანებების, არაფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების, ბიუჯეტიდან მიღებული დაფინანსების, წმინდა ღირებულების, შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის საკითხები ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნების შესაბამისად. სახელმძღვანელო განკუთვნილია ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის სტუდენტებისა და ამ დარგში მომუშავე სპეციალისტებისათვის.

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ცაავა გიორგი	მცირე ბიზნესის საინვესტიციო ანალიზის თავისებურებები, ღირებულების შეფასება და დივიდენდური პოლიტიკა. თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის ჟურნალი (მეცნიერება და ცხოვრება)	№1 (9)	თბილისი, გამომცემლობა “მწიგნობარი”	გვ. 35-41
2	ცაავა გიორგი	ფინანსური მენეჯმენტის თავისებურებები ფულის დროითი ფასეულობისა და ვალუტების გაცვლითი კურსის გაანგარიშებასთან მიმართებაში. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტისა და საქართველოს საინფორმაციო აკადემიის ჟურნალი “ბიზნეს-ინჟინერინგი”	№1	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გამომცემლობა	გვ. 76-81
3	ცაავა გიორგი	ქართული ფულადი ერთეულების ისტორიული რეტროსპექტივა. თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის ჟურნალი “მეცნიერება	№ 2 (10)	თბილისი, გამომცემლობა “მწიგნობარი”	გვ. 35-43

		და ცხოვრება”			
<p>1. სტატიაში გამოცემულია, რომ მცირე საწარმოში საინვესტიციო პროცესების შიდა ანალიზისათვის ინვესტიციის უკუგების ვადის დისკონტური და უდისკონტო მეთოდების გამოყენება უფრო მარტივი და საიმედოცაა. აღნიშნულია, რომ საწარმოს საბაზრო ღირებულება წარმოადგენს შენატანების (პაის, ანაბარის, აქციის) მიღებული შეფასების ნამრავლს შენატანების რაოდენობაზე. მითითებულია, რომ “სიმწიფეზე” გადასვლის შესაბამისად საწარმოო დივიდენდების გადახდას იწყებს და ინვესტორები აღიქვამენ ამას, როგორც დასტურს საწარმოს საბაზრო ღირებულების ამაღლებასთან მიმართებაში.</p> <p>2. დაზუსტებულია, რომ დროის სხვადასხვა პერიოდებში მიღებული ან გადახდილი ფულადი მასის ერთნაირი თანხების არაერთნაირი მნიშვნელობა გააჩნიათ და აღნიშნული გადახდების შედარება შეიძლება მხოლოდ შესაბამისი მეთოდოლოგიური მიდგომის საფუძველზე იქნას განხორციელებული, რომელმაც ფულის დროითი ფასეულობის სახელწოდება მიიღო. ჩამოყალიბებულია სავალუტო კურსის კოტირებისა და კროს-კურსის გაანგარიშების ავტორისეული ცხრილური წესი, რაც პრაქტიკულად აადვილებს ვალუტის კურსების დადგენის შესაძლებლობას.</p> <p>3. ფული პოლიტიკურ-ეკონომიკური დატვირთვის მქონე ხელოვნების ნიმუში და სახელმწიფოებრიობის საფუძველია, რომელიც თავისი წარსულით, აწმყოთი და მომავლით ქვეყნის განვითარების საქმეში ერთიანობის სიძლიერისა და სიმდიდრის სიმბოლოდ გვევლინება. საქართველო დამოუკიდებლობის მოპოვებისთანავე ყოველთვის ცდილობდა ქვეყანაში სახელმწიფოებრიობის საფუძველის - ახალი დამოუკიდებელი საკუთარი ეროვნული ფულადი ერთეულის - ვალუტის მიმუქცევაში დამკვიდრებას. ასე მოხდა 1917-1924 წლებში ეროვნული “ბონის” გამოშვებით, 1992-1995 წლებში – “კუპონი” გამოშვებით, 1995 წელს – ეროვნული ვალუტის – “ლარის” გამოშვებით.</p>					

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური ჟურნალის/კრებულის დასახელება	გამოცემის ადგილი (გამომცემლობა)	გვერდების რაოდენობა
4	მ. ვანიშვილი ნ. ვანიშვილი	ადგილობრივი თვითმმართველობის ფინანსების სრულყოფის ძირითადი მიმართულებები საქართველოში	გორი: გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2014	7

		<p>(მოხსენება გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის მეექვსე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე</p> <p>"განათლების თანამედროვე გამოწვევები"</p> <p>2013 წლის 15-16 ნოემბერი)</p>		
5	<p>დ. ადვაძე</p> <p>მ. ვანიშვილი</p>	<p>მცირე ბიზნესის განვითარების უცხოური გამოცდილება</p> <p>(მოხსენება გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის მეექვსე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე</p> <p>"განათლების თანამედროვე გამოწვევები"</p> <p>2013 წლის 15-16 ნოემბერი)</p>	<p>გორი: გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის გამომცემლობა,</p> <p>2014</p>	6
6	<p>მ. ვანიშვილი</p>	<p>სასურსათო უსაფრთხოების შეფასების კრიტერიუმები და მაჩვენებლები</p> <p>(მოხსენება საქართველოს</p>	<p>ქუთაისი:</p> <p>აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა</p>	7

		<p>განათლებისა და მეცნიერების</p> <p>სამინისტროს, შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის (გრანტი 11/16) და აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაზე: „კვების პროდუქტების წარმოების აქტუალური პრობლემები და თანამედროვე ტექნოლოგიები“, 2014 წლის 12-13 ივნისი)</p>		
7	<p>მ. ვანიშვილი</p> <p>ნ. ვანიშვილი</p>	<p>საჯარო-კერძო პარტნიორობა - ინოვაციური ტექნოლოგია ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარებაში (მოსხენება ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის მიერ ორგანიზებულ 1-ელ რეგიონულ სიმპოზიუმზე: „საკრუიზო ტურიზმი - მსოფლიო გამოცდილება და</p>	<p>ბათუმი: ს.ს. „გამომცემლობა აჭარა“</p>	10

		მისი განვითარების პერსპექტივები შავი ზღვის რეგიონში“, 2014 წლის 30 აპრილი)		
8	მ. ვანიშვილი ე. კვირიკიშვილი	საჯარო-კერძო პარტნიორობა როგორც სამეწარმეო საქმიანობის რეგულირების განსაკუთრებული ფორმა	თბილისი: ჟურნალი “ბიზნეს-ინჟინერინგი” 2014 № 3	4
9	მ. ვანიშვილი ნ. ვანიშვილი	განვითარებული ქვეყნების გამოცდილება საჯარო-კერძო პარტნიორობის გამოყენების სფეროში	თბილისი: ჟურნალი “სოციალური ეკონომიკა” 2014, № 3	8
10	მ. ვანიშვილი ნ. ვანიშვილი დ. ხაჭაპურიძე	საჯარო-კერძო პარტნიორობის პოტენციური სარგებელი და რისკები (მოხსენება გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის მეშვიდე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე: "განათლება, ეკონომიკა და მდგრადი განვითარება" 2014 წლის 28-29 ნოემბერი)	გორი: გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2014	9

4. სტატიაში გადმოცემულია ადგილობრივი თვითმმართველობის ფინანსების ფორმირებისა და გამოყენების მექანიზმის სრულყოფის საკითხები. ხაზგასმულია, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობის ფინანსების ცენტრალურ რგოლს წარმოადგენს თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი, რომლის არსებობა განამტკიცებს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა ეკონომიკურ დამოუკიდებლობას, ხელს უწყობს შესაბამისი ტერიტორიების სამეურნეო საქმიანობის აქტივიზაციას და ინფრასტრუქტურის განვითარებას.

5. სტატიაში შესწავლილია მცირე ბიზნესის უცხოური გამოცდილება, განხილულია მცირე ბიზნესის არსი, მისი კლასიფიკაციის რაოდენობრივი და თვისებრივი კრიტერიუმები.

6. სტატიაში საჯარო-კერძო პარტნიორობა წარმოდგენილია როგორც ინოვაციური ტექნოლოგია ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარებაში, ნაჩვენებია მისი განვითარების პერსპექტივები საქართველოში.

7. სტატიაში საჯარო-კერძო პარტნიორობა წარმოდგენილია როგორც ინოვაციური ტექნოლოგია ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარებაში, ნაჩვენებია მისი განვითარების პერსპექტივები საქართველოში.

8. სტატიაში საჯარო-კერძო პარტნიორობა დახასიათებულია როგორც სამეწარმეო საქმიანობის რეგულირების განსაკუთრებული ფორმა, განსაზღვრულია მისი როლი სამეწარმეო საქმიანობის გააქტიურებაში.

9. სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, თანმიმდევრულადაა შესწავლილი განვითარებული ქვეყნების გამოცდილება საჯარო-კერძო პარტნიორობის გამოყენების სფეროში. ხაზგასმულია, რომ განვითარებულ ქვეყნებში სახელმწიფოს და ბიზნესის პარტნიორული ყოველთვის ხელისუფლების ყურადღების ცენტრში იმყოფება; საჯარო-კერძო პარტნიორობა სტიქიურად კი არ ვითარდება, არამედ ჩაწერილია ხელისუფლების დეცენტრალიზაციის საერთო პროცესებში. პარტნიორობის კონცეპტუალური საკითხების დასამუშავებლად ხელისუფლება და შესაბამისი უწყებები ქმნიან საკონსულტაციო კომპანიებს. გარდა ამისა, დასავლეთის განვითარებული ქვეყნების მიერ საჯარო-კერძო პარტნიორობის ინსტრუმენტების საფუძველზე გადასაწყვეტ მნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს ტექნოლოგიების ტრანსფერის პროცესის გააქტიურება. ამ მიზნით, რიგ ქვეყნებში იქმნება სპეციალური ორგანიზაციული სტრუქტურები, რომლებიც ასრულებენ ტექნოლოგიური ბროკერის (შუამავლის) როლს ახალი ტექნოლოგიური დამუშავებების გამყიდველებსა და მყიდველებს შორის. ნაჩვენებია განვითარებული ქვეყნების საჯარო-კერძო პარტნიორობის პროექტების განვითარებაში არსებული შემდეგი ძირითადი ტენდენციები: ევროპის რიგ ქვეყნებში - ირლანდია, პორტუგალია, ესპანეთი და იტალია - მიღებულია პროექტების რეალიზაციაში სახელმწიფოს და კერძო სექტორის პარტნიორობის ხელშემწყობი საკანონმდებლო აქტები; კანადასა და ავსტრალიაში სახელმწიფოს და კერძო სექტორს შორის პარტნიორობა ჩართულია სამთავრობო პროგრამებში; დიდი ბრიტანეთი და აშშ წარმოადგენენ „ძველ მობინადრებს“ საჯარო-კერძო პარტნიორობის ინსტრუმენტების გამოყენებაში.

10. სტატიაში, უახლეს ლიტერატურულ წყაროებზე დაყრდნობით, თანმიმდევრულადაა შესწავლილი საჯარო-კერძო პარტნიორობის პოტენციური სარგებლობები და რისკები ხელისუფლების, ბიზნესისა და მთლიანად საზოგადოებისათვის. საჯარო-კერძო პარტნიორობის არსებითი უპირატესობებისა და ნაკლოვანებების სისტემური ანალიზით დასაბუთებულია, რომ საჯარო-კერძო პარტნიორობის ინსტიტუტი ფლობს გარკვეულ გაორებას - ერთდროულად არსებით უპირატესობებად და არსებით ნაკლოვანებებად გამოსული ერთი და იმავე თვისებების არსებობას, რომლებიც განმსაზღვრელ გავლენას ახდენენ საჯარო-კერძო პარტნიორობის ინტეგრალურ მახასიათებლებსა და შედეგებზე სხვადასხვა კონკრეტული პირობებისაგან დამოკიდებულებით. მთლიანად კი, ჩატარებული კვლევის შედეგად დადგენილია, რომ საჯარო-კერძო პარტნიორობის საშუალოშეწონილი სოციალურ-ეკონომიკური შედეგიანობა, საჯარო ინტერესების დაცვის ეფექტიანი გარანტიების მოქმედების პირობებში, სხვადასხვა ქვეყნების მრავალწლიანი პრაქტიკით დამტკიცებული უპირატესობების ჩათვლით, საკმარისად შეესაბამება საჯარო ინტერესების უზრუნველყოფის მიზნებს და გადაწონის საჯარო-კერძო პარტნიორობისთვის დამახასიათებელ ნაკლოვანებებს.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
11	გ. ხანთაძე	საქართველოს საგადასახადო სისტემის სრულყოფისა და ლიბერალიზაციის ტენდენციები	2014, №1;	ჟურნალი „მეცნიერება და ცხოვრება“, შპს „თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი“	გვ. 51-56
12	გ. ხანთაძე	საკრედიტო პორტფელის მართვის თავისებურებები	2014, №1;	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	გვ. 101-105
13	გ. ხანთაძე	რისკების მართვის მეთოდების	2014, №1;	ჟურნალი „ბიზნეს-	გვ. 67-71

		იდენტიფიცირების თავისებურებები		ინჟინერიინგი”, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	
14	გ. ხანთაძე; ბ. ცაავა	სტრატეგიული მართვისა და დაგეგმვის მიმართულებები კომერციულ ბანკებში	2014, №3;	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა”, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	გვ. 150–154
15	გ. ხანთაძე; ა. ცერცვაძე	პასუხისმგებლობის დაზღვევის სრულყოფა– სადაზღვევო ინდუსტრიის განვითარების ერთ– ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორი	2014, №3;	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა”, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	გვ. 155–161
16	გ. ხანთაძე	კომერციული ბანკის ფინანსური დაგეგმვისა და ბიუჯეტირების საკითხები	2014, №2;	ჟურნალი „მეცნიერება და ცხოვრება”, შპს „თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი“	გვ. 64-69
17	გ. ხანთაძე; ა. ცერცვაძე	სადაზღვევო საქმიანობის სახელმწიფო ზედამხედველობის თანამედროვე გამოწვევები	2014, №4;	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა”, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	გვ. 126-130
18	გ. ხანთაძე	აქტივების მართვის კონცეპტუალური მიმართულებები საბანკო ბიზნესში	2014, №5;	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა”, საქართველოს ტექნიკური	

				უნივერსიტეტი	
<p>11. განვითარებული ქვეყნების საგადასახადო სისტემათა ჩამოყალიბება მოხდა სხვადასხვა ეკონომიკური, პოლიტიკური და სოციალური პირობების ზემოქმედებით. გადასახადების სახეების, მათი სტრუქტურის, ამოღების წესის, განაკვეთების, ხელისუფლების სხვადასხვა დონეზე ფისკალური უფლებამოსილების, საგადასახადო ბაზის, გადასახადების შემოღების მიხედვით.</p>					
<p>მეწარმეთა შემდგომი სტიმულირების მიზნით, მიზანშეწონილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ლიბერალიზაციის ახალი ტალღის დაწყება, რაც მნიშვნელოვანწილად გაზრდის ბიზნესის გაფართოების, მეტწილად კი ახალ, მცირე საწარმოთა დაფუძნებისადმი ინტერესს.</p>					
<p>12. კრედიტი სასესხო კაპიტალის მოძრაობის ფორმაა. სასესხო კაპიტალი არის ფულადი სახსრების ერთობლიობა, რომელსაც მისი მფლობელი დროებით აძლევს სხვას და მისგან ამისათვის გარკვეულ საზღაურს იღებს.</p>					
<p>ბანკის საკრედიტო პოლიტიკა განსაზღვრავს სტანდარტებს, პარამეტრებს და პროცედურებს, რომლითაც ხელმძღვანელობენ ბანკის მუშაკები თავიანთ საქმიანობაში კრედიტების გაცემასთან, გაფორმებასთან და მათ მართვასთან დაკავშირებით.</p>					
<p>13. რისკების მართვის მეთოდები მრავალნაირი არსებობს. ცხადია, მათი თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და გამოწვევების შესაბამისად დანერგვა, როგორც საჯარო, ისე კერძო სექტორში, გარდაუვალი ამოცანაა.</p>					
<p>რისკის იდენტიფიკაცია არის პროცესი, რომლის დროსაც ხდება რისკის მოძიება და დეტალური აღწერა. რისკის დაძლევისათვის მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ მისი იდენტიფიკაცია და კონკრეტული რისკის არსებობის დამტკიცება, არამედ, აგრეთვე, მისი მნიშვნელობის შეფასება და მისი მოხდენის ალბათობის დადგენა (შეფასება).</p>					
<p>14. საბანკო საქმიანობაში დაგეგმვა თავისთავად მრავალდონიან პროცესს წარმოადგენს, რომელიც ბანკის ყველა ქვედანაყოფს მოიცავს და წყაროებთან და დანახარჯებთან თანაზომადად მისი განვითარების, საქმიანობის მიზნების, სფეროს, მასშტაბებისა და შედეგების ლოკალური და საერთო პერსპექტივების განმსაზღვრელია. დაგეგმვის პროცესი გარკვეულ მიზნებს და სტრატეგიას, საშუალოვადიან ბიზნეს-გეგმების პროგნოზირებას და შედგენას მოიცავს. იგი იმ ჩარჩოებს და საზღვრებს განსაზღვრავს, რომელშიც მოუწევს კლიენტს მუშაობა, ამასთან, დაგეგმვა ჯამური მაჩვენებლების მეშვეობით ბანკის საქმიანობის ყველა მხარის ურთიერთკავშირის დანახვის, ფინანსურ ბაზარზე კონკურენციის პირობებში საქმიანობის ახალი სფეროებისა და მეთოდების მოძიების მიმართულების განსაზღვრის შესაძლებლობას იძლევა.</p>					
<p>15. პასუხისმგებლობის დაზღვევა იცავს დამზღვევის (ან დაზღვეული პირების) ქონებრივ ინტერესებს მათ მიერ პიროვნებისადმი ზიანის ან მოქალაქეთა (ფიზიკური პირების), ასევე იურიდიული პირების ქონებისათვის ზარალის</p>					

მიყენების შემთხვევაში. ეს ნიშნავს, რომ ზარალი ან ზიანი, მიყენებული დამზღვევის ან დაზღვეული პირის მიერ მესამე პირისადმი ან მისი ქონებისადმი, „პასუხისმგებლობის დაზღვევის ხელეკრულების“ მიხედვით ანაზღაურდება მზღვეველის მიერ.

16. კომერციულ ბანკში ფინანსური დაგეგმვის ძირითად ობიექტებს წარმოადგენს აქტივები და პასივები, საბანკო მომსახურების პორტფელი და მასთან დაკავშირებული შემოსავლები და ხარჯები.

ფინანსების მართვის ძირითადი ამოცანაა აქტივებისა და პასივების კომპლექსური მართვის მეშვეობით ბანკის ღირებულების მაქსიმიზაციის განხორციელება, რომელიც ბანკის მიერ განხორციელებადი ოპერაციების მომგებიანობითა და რისკის ხარისხით ხასიათდება.

ბიუჯეტირებისა და ფინანსური დაგეგმვის პროცესები წარმოადგენს ფინანსური მენეჯმენტის განუყოფელ ნაწილს, სტრატეგიული დაგეგმვის, აქტივებისა და პასივების მართვის ინსტრუმენტს, აგრეთვე, ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ გადაწყვეტილების მისაღებად ინფორმაციის მომზადების ნაწილს.

17. მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვანაირად განიხილება საკითხი სადაზღვევო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის სისტემის შესახებ. ძირითადად ამ სისტემებს შორის განსხვავება გულისხმობს მათი ფუნქციების სხვადასხვაგვარობას. არსებობს სისტემები, სადაც ზედამხედველობის სამსახურის მიერ ხორციელდება მხოლოდ სადაზღვევო კომპანიების ინსპექტირება, ხოლო მათი საქმიანობის მარეგულირებელ წესებს შეიმუშავენ ხელისუფლება. ასევე შესაძლებელია სახელმწიფო ორგანოს მხრიდან ეს ფუნქცია განსაზღვრული იყოს მის მიერ მხოლოდ სადაზღვევო ორგანიზაციების საქმიანობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის საჯაროობის უზრუნველყოფასთან ერთად. არსებობს ისეთი სისტემებიც, სადაც ზედამხედველობის სამსახურის ფუნქციები უფრო ფართოა და გარდა ზემოაღნიშნულისა იგი სადაზღვევო კომპანიის გაკოტრების შემთხვევაშიც მაქსიმალურად უზრუნველყოფს მომხმარებლის ინტერესების დაცვას.

18. ბანკის საერთო საინვესტიციო საქმიანობის, აქტივებისა და პასივების მართვის-ლიკვიდობის სტრატეგიის განხორციელებისას, ბანკის მენეჯმენტი თავის თავზე იღებს ვალდებულებებს ფასიანი ქაღალდების ყიდვაზე ან გაყიდვაზე, რაც აისახება ბანკის გარე საბალანსო ანგარიშზე.

ტერმინი „აქტივების გაყიდვა“ გულისხმობს სხვადასხვა ტიპის საქმიანობას, დაწყებული მთლიანი სესხების გაყიდვიდან, დამთავრებული სესხების დანაწილებით. აქტივების გაყიდვის პროგრამა მოიცავს, როგორც ისეთი აქტივების პორტფელს, რომელთა რეალიზაცია ადვილია, ასევე აქტივების რეალიზაციისათვის აუცილებელ სარეალიზაციო ქსელს. აქტივების გაყიდვამ შეიძლება ითამაშოს მნიშვნელოვანი როლი ბანკის აქტივების/პასივების მართვაში.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
19	მოსიაშვილი ვალერი	საბანკო ურთიერთობათა წარმოშობა და განვითარების რეტროსპექტივა, ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მეცნიერებათა მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიის ჟურნალი “ათინათი,	№1	თბილისი, 2014 წელი, გამომცემლობა “დანი”	გვ. 132-135
20	მოსიაშვილი ვალერი	ინვესტიციებისა და ეკონომიკური ზრდის ურთიერთდამოკიდებულების თეორიები, ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მეცნიერებათა მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიის ჟურნალი “ათინათი,	№2	თბილისი, 2014 წელი, გამომცემლობა “დანი”	გვ. 132-135
21	მოსიაშვილი ვალერი	პირველი ფულის ნიშნები მსოფლიოში, ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მეცნიერთა მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიის ჟურნალი “ათინათი”	№ 3	თბილისი, 2014 წელი, გამომცემლობა “დანი”	გვ. 177-181
22	მოსიაშვილი ვალერი	“ახალი მიდგომები საბანკო მენეჯმენტში”, ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მეცნიერთა მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიის ჟურნალი “ანთოლოგია”	ტ. II	თბილისი, 2014 წელი, გამომცემლობა “უნივერსალი”	გვ. 135-142
23	მოსიაშვილი ვალერი	“ინვესტიციების” ეკონომიკური და სოციალური ეფექტიანობის მაჩვენებელთა სისტემის შედარებითი ანალიზი და შეფასება”, საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტის ჟურნალი	№ 1	თბილისი, 2014 წელი, გამომცემლობა “დანი”	გვ. 123-129

		“სეუ & მეცნიერება”			
24	მოსიაშვილი ვალერი	“გასაღებისა და პროდუქციის ზრდის გავლენა ინვესტიციებზე”, ჟურნალი ბიზნეს ინჟინერინგი	№ 3	თბილისი, 2014 წელი, გამომცემლობა “უნივერსალი”	გვ. 120-123
<p>19. სტატიაში განხილულია საბანკო ურთიერთობათა პირველადი ფორმები, რომელთაც შემთხვევითი და არასისტემური ხასიათი ჰქონდათ. საბანკო ურთიერთობათა პირველადი ოპერაციების შემდეგ დახასიათებულია, აღნიშნული სფეროს განვითარების ტენდენციები შუა საუკუნეების იტალიის ქალაქსახელმწიფოების მაგალითზე, სადაც დაიწყო საბანკო საქმიანობა დღევანდელი გაგებით. დასასრულში საუბარია საქართველოს საბანკო საქმის განვითარების რეტროსპექტივაზე.</p> <p>20. სტატიაში მოცემული კვლევა იმაზე, თუ რა მნიშვნელობა ენიჭება ინვესტიციებს, ზოგადად ქვეყნის ეკონომიკური პოტენციალის გადიდების, კერძოდ კი ეკონომიკის მაღალი ზრდის ტემპების მიღწევის საქმეში. ქვე მოცემულია ინვესტიციების ეკონომიკურ ზრდაზე ზემოქმედების გამოთვლის მათემატიკური მეთოდების ანალიზი და გამოყენების მიმართულებები.</p> <p>21. სტატიაში განხილულია ფულის წარმოშობის ობიექტური წინამძღვრები, ის გარემოებები, რამაც განაპირობა ისეთი ფენომენის წარმოშობა, გამოყოფა საქონლის მთლიანი მასიდან, როგორცაა ფული. სტატიაშივე დახასიათებულია კუნძულ ეგინაზე და ლიდის სამეფოში აღმოჩენილი ფულადი ნიშნების ტექნიკური მახასიათებლები და სიმბოლური დატვირთვის მახვენებლები. ქვე მოცემულია ფულადი ნიშნების ევოლუცია, პირველადი ფორმებიდან დღევანდელი სახის მაღალტექნოლოგიურ ბანკოტებამდე.</p> <p>22. სტატიაში საუბარია კომერციული ბანკის მართვის თანამედროვე მეთოდებზე, რომელიც გამოიყენება განვითარებული საბანკო სისტემების მქონე ქვეყნების პრაქტიკაში, და რომლის გამოყენებაც ჩვენი აზრით, დიდად წაადგებოდა საქართველოში მოქმედ კომერციულ ბანკებს მოქნილი მენეჯმენტის უზრუნველყოფის მიზნით, რაც საბოლოო ჯამში მათი წარმატებული საქმიანობის წინაპირობა გახდება, რაც აუცილებლად აისახება ფინანსურ მაჩვენებლებზე.</p> <p>23. სტატიაში განხილულია საკითხები, თუ რა ეკონომიკური და სოციალური ეფექტი შესაძლოა ჰქონდეს ინვესტიციების ზრდას ქვეყნის მასშტაბით მაკროეკონომიკურ დონეზე. ეკონომიკურ მათემატიკური მოდელების გამოყენებით მოცემულია ინვესტიციების ზრდის ეკონომიკურ-სოციალურ სფეროზე გავლენის სავარაუდო სცენარები რაოდენობრივ და ხარისხობრივ ასპექტში. მოცემულია შედეგების გავლენის ანალიზი და შეფასება კონკრეტულ ციფრებზე დაყრდნობით.</p> <p>24. სტატიაში მოცემულია პროდუქციის გასაღების მოცულობის გავლენა ინვესტიციების საერთო რაოდენობაზე, მთლიანობაში საინვესტიციო კლიმატის პოზიტიურ ცვლილებებზე, რაც საბოლოო ჯამში დადებით გავლენას მოახდენს პერსპექტივაში ინვესტიციების მოზიდვაზე, როგორც ადგილობრივი ეკონომიკის, ასევე საერთაშორისო</p>					

მასშტაბით. გასაღების და პროდუქციის ზრდის გავლენის კავშირის კანონზომიერების სიცხადისთვის მოცემულია მათემატიკური გათვლები.

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
25	ნინო ფაილოძე, გიორგი სულაშვილი, ლევან ვაჩაძე	ფარმაცევტული საწარმოების ინოვაციური პოლიტიკის მარკეტინგი	№1(491)	შრომები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. №1(491) თბილისი 2014	გვ. 5
<p>25. მარკეტინგული პოლიტიკა ინოვაციური საქმიანობის დარგში მდგომარეობს ფარმაცევტული წარმოების ინოვაციური პროცესების: პროდუქცია, ტექნოლოგიების და მასალების მჭიდრო და ეფექტიან ურთიერთობაში. მარკეტინგის სპეციალური გეგმის შემუშავება, რომელიც მოიცავს პროდუქციის განაწილების სტრატეგიის ჩამოყალიბებას, ფასების გაანგარიშებას, რეკლამისა და გაყიდვების დაგეგმვას, წარმოადგენს სიახლეების შემუშავებისა და რეალიზაციის ყველაზე მნიშვნელოვან სტადიას.</p>					

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ცაავა გიორგი	კომერციულ ბანკებში საპროცენტო პოლიტიკა, განაკვეთები, რისკები და პროცედურების დარიცხვის მეთოდები	2013 წლის ივლისი, გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა სამეცნიერო კონფერენცია
2	ცაავა გიორგი	ვენჩურული ბიზნესი როგორც ინოვაციების	2014 წლის 17-18 ოქტომბერი, საქართველოს ტექნიკური

	დაფინანსების საშუალება	უნივერსიტეტი
<p>1.სასესხო პროცენტი არის ღირებულების (სასესხო კაპიტალის) დროებით გამოყენებაში გასესხების თავისებური ფასი, ხოლო საბანკო პროცენტი არის სასესხო პროცენტის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო განვითარებული ფორმა, როგორც ბანკი საკრედიტო ურთიერთობების ერთ-ერთი სუბიექტის სახით გამოდის. პროცენტულ რისკთან მიმართებაში შეიძლება გამოიყოს შემდეგი წყაროები: ფასის ცვლილების რისკი, შემოსავლიანობის მრუდის ცვლილების რისკი, საბაზრო რისკი, ოფციონებთან დაკავშირებული რისკი. საპროცენტო პოლიტიკა არის ეკონომიკური ურთიერთობების საპროცენტო განაკვეთების მართვის მეშვეობით რეგულირებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების ერთობლიობა.</p> <p>2.“ვენჩურული” ანუ სარისკო კაპიტალი – არის მაღალი რისკიანი ღონის პროექტებში ინვესტირებული კაპიტალი, იგი წარმატების შემთხვევაში უზარმაზარი მოგების მომტანი “ოქროს ძარღვია”. ქვეყნის გრძელვადიანი განვითარების ფაქტორი, ადამიანური კაპიტალით განისაზღვრება. ამდენად ისეთი პოლიტიკაა საჭირო, რომელიც მძლავრი ეკონომიკური სექტორის ჩამოყალიბებას, ვენჩურული ბიზნესის განვითარებასა და სათანადო ფინანსური რესურსების მოძიებას შეუწყობს ხელს, რასაც საბოლოო ჯამში შეუძლია საქართველოს მსოფლიო ბაზარზე ღირსეული ადგილი დაუმკვიდროს.</p>		

№	მომხსენებელი/მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
3	<p>მ. ვანიშვილი</p> <p>ნ. ვანიშვილი</p> <p>დ. ხაჭაპურიძე</p>	<p>ფინანსური კონტროლის განხორციელების თავისებურებები თანამედროვე საქართველოში (მოხსენება პროფესორ შოთა ქისტაურის ხსოვნისადმი მიძღვნილ პროფესორ-მასწავლებელთა საუნივერსიტეტო-შორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე: „ეკონომიკის აქტუალური საკითხები“, 2014 წლის 19 დეკემბერი)</p>	<p>გორი: გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი,</p> <p>2014 წლის 19 დეკემბერი</p>
4	<p>მ. ვანიშვილი</p> <p>დ. ფარულავა</p>	<p>საჯარო ფინანსების მართვის სისტემა თანამედროვე საქართველოში</p>	<p>გორი: გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი,</p>

		(მოსხენება პროფესორ შოთა ქისტაურის ხსოვნისადმი მიძღვნილ პროფესორ-მასწავლებელთა საუნივერსიტეტო-სამეცნიერო კონფერენციაზე: „ეკონომიკის აქტუალური საკითხები“, 2014 წლის 19 დეკემბერი)	2014 წლის 19 დეკემბერი
<p>3. მოხსენებაში საუბარია ფინანსური კონტროლის განხორციელების თავისებურებებზე თანამედროვე საქართველოში, განხილულია ფინანსური კონტროლის სტრატეგიის პრიორიტეტული მიმართულებები.</p> <p>4. მოხსენებაში დახასიათებულია საჯარო ფინანსების მართვის სისტემა თანამედროვე საქართველოში, განხილულია საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმის სტრატეგიის ძირითადი მიმართულებები.</p>			

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
5	გ. ხანთაძე; დ. მურჯიკნელი	საჯარო ფინანსებისა და რისკების მართვის აქტუალური საკითხები	ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული „ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები“

			გვ. 354–356, 2014
6	გ. ხანთაძე; ლ. მურჯიკნელი	საბიუჯეტო ფედერალიზმი და რეგიონული გამოთანაბრების ტურისტული ინდუსტრიის განვითარების ხელშეწყობის ფაქტორი	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი V საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ტურიზმი: ეკონომიკა და ბიზნესი“ გვ. 202–204, 2014.
7	გ. ხანთაძე	კომერციული ბანკის ფასიანი ქაღალდების პორტფელის რისკის მართვის თავისებურებები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“ ჟურნალი „ბიზნეს-ინჟინერინგი“, №3; გვ. 167–170, 2014.
8	გ. ხანთაძე	თავისუფალი ინდუსტრიული ზონები-მითი თუ რეალობა	გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი , პროფესორ-მასწავლებელთა სამეცნიერო კონფერენციის სტატიების კრებული, №6; გვ. 99–102, 2014.

5. ფინანსური პოლიტიკის შინაარსი, მისი მთავარი მიმართულება დამოკიდებულია სახელმწიფოს საზოგადოებრივი განვითარების დონეზე და შესაბამის თეორიულ კონცეფციებზე, რომლებიც სახელმწიფოს ეკონომიკის მართვაში მონაწილეობის ხარისხისა და ფინანსური პოლიტიკის რეალიზაციის ცალკეული ინსტრუმენტის ანუ ფინანსური ურთიერთობების ორგანიზაციის კონკრეტული ფორმების გამოყენებას განსაზღვრავს.

ამასთან, სახელმწიფოს ფინანსური პოლიტიკის წარმართვის პროცესში აქტუალურია თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი, სწორხაზოვანი და მიზანმიმართული სახელმწიფო შიდა კონტროლის პროცედურების დანერგვის აუცილებლობაც.

6. საბიუჯეტო ფედერალიზმს აქვს ორი მთავარი პრინციპი: ფედერალიზმის პოლიტიკური

პრინციპი მდგომარეობს ფედერაციის შემადგენელი ერთეულების მთლიანობის უზრუნველყოფის პირობებში ფედერალურ წარმონაქმნთა შორის კანონით მინიჭებულ სახელისუფლებო უფლებამოსილებათა კონსტიტუციურ განაწილებაში

ფედერალიზმის ეკონომიკური პრინციპი მდგომარეობს უფლებამოსილებათა დაყოფაში საკუთრებასთან მიმართებაში. ფედერაციასა და მის სუბიექტებს შორის ფულად - საკრედიტო და საბიუჯეტო - საგადასახადო, სტრუქტურული და საინვესტიციო პოლიტიკის შემუშავება - რეალიზაციაში.

7. ბანკებს, რომლებიც ფასიანი ქაღალდებით საქმიანობას ეწევიან, უნდა შეეძლოთ ინსტრუმენტების რისკების შეფასება მათ შექენამდე. ნებისმიერი ოპერაციის განხორციელებამდე, ბანკმა უნდა შეაფასოს ინსტრუმენტი, რათა უზრუნველყოს მის მიერ სხვადასხვა მიზნის, რისკისაღმი ამტანობისა და ბანკის პოლიტიკით გათვალისწინებული მითითებების შესრულება.

ბანკებმა მკაფიოდ უნდა განსაზღვრონ თავიანთი მიზნები და დაადგინონ მათი განხორციელებისთვის აუცილებელი ფასიანი ქაღალდების ტიპები. ამ მიზნების საფუძველზე უნდა მოხდეს ცალკეული ინსტრუმენტის შექენა და ბანკის ფასიანი ქაღალდების პორტფელის, სტრატეგიისა და პროგრამების მუშაობისა და ეფექტურობის პერიოდული შეფასება.

8. თავისუფალი ეკონომიკური ზონა ეროვნული ეკონომიკური სივრცის განცალკევებულ ნაწილს (ტერიტორიასა თუ სეგმენტს) წარმოადგენს, სადაც შეღავათებისა და სტიმულირების ისეთი განსაკუთრებული სისტემაა შემოღებული, რომელიც ქვეყნის დანარჩენ ტერიტორიაზე (ან ეკონომიკის სხვა სეგმენტებში) არ გამოიყენება.

თავისუფალი ეკონომიკური ზონის ნორმალური ფუნქციონირებისათვის საჭიროა ისეთი ეკონომიკური ბერკეტების ამოქმედება, როგორცაა, საგადასახადო შემოსავლების დაწესება შეღავათიანი ტარიფების შემოღების გზით. ასეთ ზონებში არცთუ ისე იშვიათად შეღავათებს აწესებენ ფუნქციონალური თვალსაზრისითაც, ეს უკანასკნელი გულისხმობს გარკვეული ახალი ტექნოლოგიების ათვისების სტიმულირების მიზნით საგადასახადო განაკვეთების შემცირებას.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
9	ლილი გვენეტაძე	კაპიტალის სტრუქტურა და მისი ოპტიმიზაციის ზოგიერთი საკითხები	2014 წელი, თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი საქართველოს საინჟინრო აკადემია.

9. კომპანიის გრძელვადიანი განვითარება დაფინანსების პოლიტიკასთანაა უშუალოდ

დაკავშირებული. განვითარებული საბაზრო ეკონომიკის ქვეყნებში, ფირმების უმნიშვნელოვანეს ამოცანას კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურის განსაზღვრა და მათი ეფექტიანი გამოყენება წარმოადგენს. შესაბამისად კაპიტალის სტრუქტურისა და მის ოპტიმიზაციასთან დაკავშირებული საკითხების კვლევა მეტად აქტუალურია და მას კორპორაციული ფინანსების თეორიაში, ერთ-ერთი ცენტრალური ადგილი აქვს დათმობილი. ამასთან არსებობს კითხვები. ასე მაგალითად: რამდენად შეესაბამება კომპანიის გრძელვადიანი დაფინანსების პოლიტიკა მის მთავარ მიზანს? კომპანიის სტრატეგიული განვითარება მხოლოდ საკუთარი კაპიტალის გამოყენებითაა შესაძლებელი თუ მოზიდული კაპიტალის ზრდასაც უნდა ითვალისწინებდეს? როგორ უნდა განისაზღვროს, კომპანიის დაფინანსების პოლიტიკა? რას ნიშნავს კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურა? რა ფაქტორები ახდენს გავლენას კაპიტალის სტრუქტურის ფორმირებაზე და ა.შ. სტატიაში შევეცადეთ აღნიშნულ კითხვებთან დაკავშირებით გაგვეცა პასუხი.

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
10	მოსიაშვილი ვალერი	“ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები, გუშინ, დღეს, ხვალ”.	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, მე-2 საერთაშორისო კონფერენცია (17-18 ოქტომბერი)
ანოტაცია			
<p>10.საკონფერენციო მოხსენებაში საუბარია ისეთ აქტუალურ საკითხებზე, როგორცაა ინვესტიციების ზრდის მნიშვნელობა ეროვნული ეკონომიკისთვის და მასზე მოქმედი ძირითადი ფაქტორების ანალიზი, რაც საბოლოო ჯამში ინვესტიციების ეფექტიანობაში გამოიხატება. ინვესტიციების ეფექტიანობის გაზომვისა და შეფასებისადმი არსებობს სხვადასხვა მიდგომა, გამოიყენება რამდენიმე მეთოდი. სწორედ ამ საკითხის გარშემო ჩვენს მოსაზრებებია ჩამოყალიბებული საკონფერენციო მოხსენებაში.</p>			

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
11	გიორგი სულაშვილი, სალომე ჯაფარიძე, გიორგი ხოტენაშვილი	ბუღალტრული აღრიცხვის საინფორმაციო სისტემები	მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია-I ჩ 2014. „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს და ხვალ“

			17-18 ოქტომბერი, 2014 წ. თბილისი
--	--	--	-------------------------------------

11. დღეისათვის საბუღალტრო აღრიცხვის კომპიუტერული პროგრამების ბაზარზე არსებობს მრავალი პროგრამა, რომლებიც ერთმანეთისგან განსხვავდებიან სხვადასხვა მახასიათებლებით. მაგრამ ყველა პროგრამის წინაშე დგას ერთი ამოცანა - დაეხმაროს მომხმარებელს ეფექტურად აწარმოოს ორგანიზაციის საბუღალტრო საქმიანობა.

საბუღალტრო აღრიცხვის კომპიუტერული პროგრამები საშუალებას აძლევს მომხმარებელს განავითაროს თავისი ბიზნესი, წარმატებით აწარმოოს საფინანსო საქმიანობა. კომპიუტერული ბუღალტრული პროგრამების დანიშნულებაა ორგანიზაციის საბუღალტრო და სასაწყო მუშაობის აღრიცხვის სრული ავტომატიზაცია. სისტემა უნდა იყოს მოქნილი და იოლად მოერგოს ნებისმიერი ორგანიზაციის საქმიანობას.

ბიზნესის ადმინისტრირების დეპარტამენტი

* სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი

ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ევგენი ბარათაშვილი

* სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

1. ევგენი ბარათაშვილი
2. რამაზ ოთინაშვილი
3. ანზორ აბრალავა
4. რუსუდან ქუთათელაძე
5. კარლო ღურჭკაია
6. ნინო ლაზვიაშვილი
7. ლელა კოჭლამაზაშვილი
8. თეიმურაზ ყანდაშვილი
9. ზურაბ ვაშაკიძე
10. მარინა მეტრეველი
11. კობა სოხაძე
12. ნინო ქავთარაძე

ასოცირებული პროფესორები:

1. რუსუდან ქინქლაძე
2. ნანა ნადარეიშვილი
3. ლია ბერიკაშვილი

4. რატი აბულაძე
5. ციალა ლომია
6. ნინო ჩიკვილაძე
7. თამარ როსტიაშვილი
8. მია სოსელია
9. ნოდარ ცანავა
10. ნატალია ჭანტურია
11. სოფო ბლიაძე
12. მანანა ხარხელი
13. თათია ღურწყაია
14. თამარ ღამბაშიძე
15. ნინო ფაილოძე
16. მკა ფირანიშვილი
17. ლევან გრიგალაშვილი

ასისტენტ პროფესორები:

1. ქეთევან ქაჯაია
2. ნინო მაზიაშვილი
3. ხათუნა ხარხელაური
4. თამარ გელაშვილი
5. დავით ბიბიჩაძე
6. ნათია შენგელია
7. ელზარდ კავთიძე
8. ბელა გოდერძიშვილი

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ნ. ფაილოძე, ჯ. ალანია, გ. სულაშვილი	ბულალტრული აღრიცხვა საბიუჯეტო ორგანიზაციებში	სტუ-ს გამომცემლობა, თბილისი 2014 წ.	250
2	ბირუაკოვი მ.,თარგმანი და ადაპტირება	„ტურიზმის ინდუსტრია:	ფავორიტი პრინტი	524გვ.

	ქართულენაზე მეტრეველი მარინა	გადაზიდვები“,		
3	ბირჟაკოვიმ.,თარგმანი დაადაპტირებაქართულ ენაზე მეტრეველი მარინა	ტურიზმის ეკონომიკური უსაფრთხოება“,	ფავორიტი პრინტი	360გვ.
4	ხარხელი მანანა	თაიმ-მენეჯმენტი ანუ დროის მართვა	ამომცემლობა „საჩინო“ თბილისი	100
5	ხარხელი მანანა	მენეჯმენტის საფუძვლოები I ნაწილი	თბილისი	60

1.ნაშრომში განხილულია ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის თეორიული და პრაქტიკული საკითხები. გადმოცემულია ფინანსური აქტივების და დებიტორული დავალიანებების, არაფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების, ბიუჯეტიდან მიღებული დაფინანსების, წმინდა ღირებულების, შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის საკითხები ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნების შესაბამისად. სახელმძღვანელო განკუთვნილია ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის ბაკალავრიატის, მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის სტუდენტებისა და ამ დარგში მომუშავე სპეციალისტებისათვის.

2.„ტურიზმის ინდუსტრია: გადაზიდვები“

წიგნში წარმოდგენილია ტურისტული პროდუქტის ძირითადი თეორიები, განსაზღვრულია გადაზიდვების ადგილი ტურისტული პროდუქტის დონის შემადგენლობაში, აღწერილია ტურისტების გადაყვანის ყველა სახეობა, სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება ტურიზმში, მათ შორის როგორც ტურისტების განთავსების საშუალებები, ატრაქციები, გამოყენებულია სათანადო ტერმინოლოგია და ძირითადი ნორმატიული დოკუმენტები, რომლებიც უკავშირდება ტრანსპორტით გადაყვანის დროს ტურისტების რისკებისაგან დაზღვევას. წიგნი მომზადებულია მ.ბ. ბირჟაკოვის მიერ 1993-2000 წლებში, სანქტ-პეტერბურგის ტურიზმის წამყვან უნივერსიტეტში, წაკითხული საავტორო ლექციების მასალებზე. წიგნი რეკომენდირებულია ტურიზმის საშუალო და უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისთვის.

გამოცემამომზადებულიასაქართველოსტექნიკურიუნივერსიტეტისხელშეწყობით.

3.“ტურიზმის ეკონომიკური უსაფრთხოება“

წიგნში მოცემულია „ეკონომიკური უსაფრთხოების“ ცნების თეორიული დასაბუთება ტურისტული დარგის პრობლემებთან მიმართებაში, განხილულია უსაფრთხოების სახეები

და ემადგენლები, მათ შორის ფინანსური, ეკოლოგიური, ინფორმაციული და სხვა. შესწავლილი არის კისფაქტორების გამოვლინებები ს ვარიანტები მათ ზღვრულ მნიშვნელობებში სახელმწიფოს, ტურისტული ბიზნესის წარმომადგენლების, საზოგადოებისა და პიროვნების ურთიერთობების სხვადასხვა ასპექტში. სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური, იდეოლოგიური, დემოგრაფიული და სხვა ფაქტორების ასპექტში, რომლებიც გავლენას ახდენენ ტურისტული პროდუქტის, ტურისტული ნაკადების ფორმირებაზე, ნაჩვენებია ტურიზმის სახეობების დგრადი განვითარების პროცესი და მათი გავლენა დესტინაციის ეკონომიკასა და უსაფრთხოებაზე. ანხილულია ტურიზმისმ დგრად განვითარებაზე მულტიკულტურულ საზოგადოებაში სამოქალაქო მდელვარებების, სამხედროკ ონფლიქტების, სტიქიური უბედურებების, ტერორიზმის სახეობების, ტექნოგენური კატასტროფები სადაავარიების გავლენა. შესწავლილია ტურისტული პროცესის მონაწილეთა სამოქალაქო პასუხისმგებლობა, მათ შორის ფორს-მაჟორული გარემოებების დროს. ანხილულია ტუროპერატორებისა და ტურაგენტების სამოქალაქო პასუხისმგებლობის საკითხები, ატრაქციული ობიექტების ექსპლუატაციის სამართლებრივი რეჟიმი და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის საკითხები. ონოგრაფია რეკომენდებულია ტურისტული დარგის პრაქტიკოსებისთვის, ტურიზმის სახელმწიფო რეგულირების სფეროს სპეციალისტებისთვის, ტურიზმის სპეციალობის სტუდენტებისა და პედაგოგებისათვის.

გამოცემა მომზადებულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ხელშეწყობით.

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ბარათაშვილი ევგენი მასხარაშვილი ირმა მარიდაშვილი მანანა	გადაწყვეტილების მიღების თეორია და პრაქტიკა თანამედროვე მენეჯმენტში	№4-5, 2014წ.	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	5
2	ბარათაშვილი ევგენი მასხარაშვილი ირმა მარიდაშვილი მანანა	გადაწყვეტილებების მიღების ხელოვნება ბიზნეს პროცესების მართვაში	№1, 2014წ	ჟურნალი „ახალი ეკონომისტი“	6
3	ლაზვიაშვილი ნინო	კორპორაცია ქართულ და საზღვარგარეთის	№1, 2014წ	ჟურნალი „სოციალური“	6

		სამართალში		ეკონომიკა	
4	სოხაძე კობა	ფეოდალური მმართველობა და ფეოდალური წყობილება	№1,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	4
5	ნადარეიშვილი ნანა	საქართველოში ტურიზმის დაგეგმვის საკითხისათვის	№5,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	7
6	ლომაია ციალა დარჩიაშვილი ეკა	ლიდერობა თანამედროვე მენეჯმენტის სისტემაში	№2,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	7
7	ლომაია ციალა შონია ქეთინო	ოჯახი და საქართველოს დემოგრაფიული ვითარება	№1,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	4
8	ხარხელი მანანა	ბიზნეს-პროცესების რეინჟინირინგი და ოპერაციული კონსალტინგის როლი მის განხორციელებაში	№2,2014წ	ჟურნალი „ეკონომიკა და ბიზნესი“	13
9	ხარხელი მანანა ბეჟანიშვილი ანი	პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის უზრუნველყოფის სისტემა	№3,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	7
10	ხარხელი მანანა	მომხმარებლებთან ურთიერთობის მენეჯმენტი და მომხმარებლების ქცევის ტრანსფორმაცია.	№4,2014წ	ჟურნალი „ეკონომიკა და ბიზნესი“	5
11	გრიგალაშვილი ლევანი	ბუღალტერთა და აუდიტორთა პროფესიული	№3,2014წ	ჟურნალი „სოციალური	3

		სერთიფიცირების სრულყოფის გზები		ეკონომიკა	
12	ჭანტურია ნატალია ნატროშვილი ნატო თოფჩიშვილი მარინე	საქართველოს სტრატეგიული რესურსი- მინერალური წყლები (ბორჯომის წარსული და აწმომ)	№3,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	3
13	ბერიკაშვილი ლია	სასურსათო ბაზარი და მომხმარებელთა დამოკიდებულება გამდიდრებული პროდუქტებისადმი	№3,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	3
14	ღურწკაია თათია ღურწკაია კარლო გვარუცია აკაკი.	ტურიზმი და დღევანდელი	№1, 2014წ	ჟ. „ბიზნეს- ინჟინერინგი“	191-194
15	ღურწკაია თათია ღურწკაია კარლო	სტრატეგიული მარკეტინგი- ლექციების კურსი	№1, 2014წ	ჟ. „სოციალური ეკონომიკა“,	187-207
16	ღურწკაია თათია ღურწკაია კარლო	მარკეტინგი გარემო-ლექციების კურსი	№1, 2014წ	ჟ. „სოციალური ეკონომიკა“,	182-200
17	ღურწკაია თათია ღურწკაია კარლო	სამომხმარებლო ბაზრები- ლექციების კურსი	№2, 2014წ	ჟ. „სოციალური ეკონომიკა“	.201-222
18	კ. ღურწკაია თათია ღურწკაია კარლო	მარკეტინგი სამრეწველო ბაზრებზე-	№2, 2014წ	ჟ. „სოციალური ეკონომიკა“	223-237

	ლურწკაია	ლექციების კურსი			
19	ლურწკაია თათია ლურწკაია კარლო	მარკეტინგული კვლევები- ლექციების კურსი	№2, 2014წ	ქ. „სოციალური ეკონომიკა“.	238-255
20	ლურწკაია თათია ლურწკაია კარლო	ურთიერთდამოკიდე ბულებათა მარკეტინგი- ლექციების კურსი	№3, 2014წ	ქ. „სოციალური ეკონომიკა“	198-206
21	ლურწკაია თათია ლურწკაია კარლო	დასეგმენტება და პოზიციონირება- ლექციების კურსი	№3, 2014წ	ქ. „სოციალური ეკონომიკა“	207-214
22	ლურწკაია თათია ლურწკაია კარლო	კონკურენტული სტრატეგია- ლექციების კურსი	№3, 2014წ	ქ. „სოციალური ეკონომიკა“	215-221
23	ლურწკაია თათია ლურწკაია კარლო	საქონელი და სასაქონლო მარკის შექმნის სტრატეგია- ლექციების კურსი	№4, 2014წ	ქ. „სოციალური ეკონომიკა“	180-186
24	ლურწკაია თათია ლურწკაია კარლო	ახალი საქონლის შემუშავება და მისი მარკეტინგისთვის სასიცოცხლო ციკლის სხვადასხვა ეტაპზე სტრატეგიის შერჩევა- ლექციების კურსი	№4, 2014წ	ქ. „სოციალური ეკონომიკა“	187-194
25	ნინო ფაილოძე, გიორგი სულაშვილი, ლევან ვაჩაძე	ფარმაცევტული საწარმოების ინოვაციური პოლიტიკის	№1(491)	შრომები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.	5

		მარკეტინგი			
26	ნინო ფაილოძე, ანა კობიაშვილი, კონსტანტინე რამაზაშვილი	ავტომატიზაციის ეფექტურობა წარმოების სფეროში		შრომები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.	4
27	ცანავა ნოდარი	„ცარიელი სივრცე“ როგორც რუსული ექსპანსიის წინაპირობა (რაჭა- ლენხუმის და სვანეთის დემოგრაფიული დინამიკაა)	№4,2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა	3
28	ცანავა ნოდარი	საქართველოს ეკონომიკური უსაფრთხოება თანამედროვე გლობალურ სამყაროში და მისი გაუმჯობესების პერსპექტივები	№1, 2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა	3
29	ლაზვიაშვილი ნინო	კორპორაცია ქართულ და საზღვარგარეთის სამართალში	№1. 2014	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა	5
30	ლაზვიაშვილი ნინო	დივიდენდური პოლიტიკა და მისი კონცეფციები	N20,2014	ჟურნალი „მოამბე“	3
31	კავთიძე ელუარდი შონია ქეთინო	გადასახადებისგანა წილება და ადმინისტრირებასა ქართველოში	№1, 2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა	3
32	კავთიძე ელუარდი შონია ქეთინო	ბიუჯეტის როლი ქვეყნის შემოსავლების განაწილებაში	№1, 2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა	4

33	კავთიძე ედუარდი	განაწილებით ურთიერთობათა სრულყოფის ტენდენცია	№3, 2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	3
34	კავთიძე ედუარდი ლაგვილავა თამარ	განაწილებითი ურთიერთობები და კონიუნქტურები თანამედროვე პირობებში	№4, 2014წ	ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“	3
35	კაპანაძე მათა	ბიზნესის ეთიკა	№20, 2014წ	ჟურნალი „მომბე“	4
36	შენგელია ნათია	საინვესტიციო გარემო საქართველოში, სხვა ტრანსფორმირებად და მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში	№7-9, 2014წ	ჟურნალი „ეკონომიკა“	10
37	შენგელია ნათია	ინვესტიციების ოპტიმალური გამოყენება, მათი როლი და ზეგავლენა საქართველოს ეკონომიკურ ზრდასა და განვითარებაზე	№7-9, 2014წ	ჟურნალი „ეკონომიკა“	10
38	შენგელია ნათია	ფარმაცევტული საწარმოო ბიზნესი- სპეციფიკური საინვესტიციო სფერო თანამედროვე პირობებში.	№5-6, 2014წ	ჟურნალი „ეკონომიკა“	5
39	შენგელია ნათია	სოციალური ინვესტიციები და ტურიზმის	№3-4, 2014წ	ჟურნალი „ეკონომიკა“	5

		განვითარების პერსპექტივები			
<p>1-2 სამეცნიერო ცოდნას დიდი როლი უკავია გადაწყვეტილების მიღების ნებისმიერ თეორიაში. რომელიც დაფუძნებულია შეხედულებებსა და ღირებულებებზე. საკითხი, თუ როგორ დავაკავშიროთ სამეცნიერო ცოდნას შეხედულებებთან და ღირებულებებთან და ამ გზით როგორ მივიღოთ გადაწყვეტილება, კვლავ დღის წესრიგში დგას. ეცნიერებას შეუძლია და უნდა ეკავოს კიდევ მნიშვნელოვანი როლი ცხოვრებაში ყველა ძირითადი გადაწყვეტილების მიღებისას.</p> <p>11. სტატიაში განხილულია ავტომატიზაციის ეფექტურობის შეფასების კრიტერიუმები წარმოებაში. ნაჩვენებია გამოშვებული პროდუქციის მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფის ხერხები. მოცემულია წარმოების სისტემური და ოპერაციული ეფექტურობის მაჩვენებლები. გაანალიზებულია წარმოების პროცესში ოპერაციული ეფექტურობის მიღწევის გზები. მოცემულია აღნიშნული მაჩვენებლების უზრუნველყოფისთვის საჭირო რეკომენდაციები ექსპერტებისათვის.</p> <p>12-13. მარკეტინგული პოლიტიკა ინოვაციური საქმიანობის დარგში მდგომარეობს ფარმაცევტული წარმოების ინოვაციური პროცესების: პროდუქცია, ტექნოლოგიების და მასალების მჭიდრო და ეფექტიან ურთიერთობაში. მარკეტინგის სპეციალური გეგმის შემუშავება, რომელიც მოიცავს პროდუქციის განაწილების სტრატეგიის ჩამოყალიბებას, ფასების გაანგარიშებას, რეკლამისა და გაყიდვების დაგეგმვას, წარმოადგენს სიახლეების შემუშავებისა და რეალიზაციის ყველაზე მნიშვნელოვან სტადიას.</p> <p>14-24. განხილულია ბიზნესის განვითარებისათვის სასიცოცხლო მნიშვნელობის ელემენტები-წარმოების ფაქტორები. წარმოების თითოეული ფაქტორისა და მისი ბიზნესის წარმოებასთან ურთიერთკავშირის სიღრმისეული და ყოველმხრივი ანალიზი.</p> <p>25-26. ფარმაცევტული ბიზნესის, განსაკუთრებით მისი საწარმოო მიმართულებების განვითარება სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის პირობებში, თავისი სპეციფიკიდან გამომდინარე, უაღრესად მრავალი ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების გადაჭრის ერთ-ერთი მთავარი პირობაა და არანაკლებ როლს თამაშობს ბიზნესის სხვა სახეობებთან შედარებით ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარების საქმეში.</p> <p>27-28. ბოლო პერიოდში მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური და პოლიტიკური პროცესების გათვალისწინებით, თანამედროვე ეკონომიკაში შრომისადმი დამოკიდებულების ბევრი პრობლემა ახლებურად წარმოგვიდგება, რაც დაკავშირებულია მეცნიერულ-ტექნოლოგიურ რევოლუციასთან, პოსტინდუსტრიული საზოგადოების რეალიზებთან და ინტელექტუალური შრომის წილის ზრდასთან; ამასთან ერთად, საქართველოში, შრომის სტიმულირების საკითხში, დღის წესრიგში ბევრი სხვა პრობლემაც დგას, მაგრამ დასახელებული პრობლემები მეტნაკლებად ეხება ყველა ქვეყანას.</p> <p>36-39. თანამედროვე, სოციალურად ორიენტირებული ცივილიზებული საბაზრო ეკონომიკის პირობებში ინვესტიციის ახლებური ხედვა, მისი არსის სრულიად წარმოდგენა მხოლოდ სოციალურ-ეკონომიკურ ასპექტშია შესაძლებელი, რამდენადაც იგი მომავალში უფრო მეტი სოციალური შინაარსითაა და ფუნქციით დაიტვირთება, საზოგადოების განვითარების</p>					

არსებული დონიდან უფრო მაღალ დონეზე გადასვლის პირობა გახდება. შოციალური (ეთიკური, ბილატერალური, არაეთიკური, მუქი და ღია მწვანე, ეკოლოგიური) ინვესტიციების წახალისება, ჯანსაღი ეკოლოგიური გარემოს შექმნის საწინდარია, რაც ტურიზმის განვითარების ერთ-ერთი ხელშემწეობი ფაქტორია. მოცემულია საინვესტიციო, ეკონომიკური გარემოს შეფასების მიდგომები, ასევე გაანგარიშებულია ოთხი ფაქტორის საფუძველზე საქართველოს, ბალტიისპირეთის და სხვა ტრანსფორმირებადი ქვეყნების საინვესტიციო აქტივობის დონეები, ასევე შედარებულია ისინი მაღალგანვითარებული ქვეყნების ანალოგიურ მაჩვენებლებთან. გაანალიზებულია ინვესტიციები ზეგავლენა ეკონომიკურ ზრდასა და განვითარებაზე, კერძოდ: სამუშაო ადგილების ზრდაზე, ხელფასის მომატებაზე, შემოსავლების გადანაწილებაზე, განატლებაზე, კონკურენციაზე, ექსპორტზე, ინოვაციების დანერგვაზე.

ბ) უცხოეთში

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდები ის რაოდენობა
1	Берикашвили Лиа	Бизнес по правилам этики „Соблюдение сотрудниками этикета оказывает значительное влияние на успех организации “	Ежемесячный Деловой Журнал “Business Time Georgia” октябрь, 2014 .	www. Btime.ge .	ст.72
2	ბ. ფაილოძე, მ. მეტრეველი	ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ, РАЗРАБОТКА И ПРИМЕНЕНИЕ ВЫСОКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ЭКОНОМИКЕ	Институт оптики атмосферы сибирского отделения Российской академии наук, Российского государственного гидрометеорологического университета, института прикладных исследований, технологий и экономики, Материалы, XVI	Россииского государственного гидрометеорологического университета	10

			международная научно-практическая конференция		
--	--	--	---	--	--

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ბარათაშვილი ევგენი მასხარაშვილი ირმა	თაიმ-მენეჯმენტის მნიშვნელობა ბიზნესში (ინგლისურ ენაზე)	ქუთაისის უნივერსიტეტის საერთაშორისო-პრაქტიკული სამეცნიერო კონფერენცია „ეკონომიკა, ტურიზმი და საინფორმაციო ტექნოლოგიები ქვეყნის განვითარებაში: გამოწვევები და პერსპექტივები” 8-9 ნოემბერი.
2	ბარათაშვილი ევგენი ვასაძე მანანა	თანამედროვე მენეჯმენტის სერვისული ორიენტაცია	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია. პირველი რეგიონული სიმპოზიუმი. 24 აპრილი, ბათუმი.
3	ბარათაშვილი ევგენი გეჩბაია ბადრი გოგიძე მანანა	ადამიანური რესურსების სერვისული მართვა. გუნდური მუშაობა	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია. ირველი რეგიონული სიმპოზიუმი. 24 აპრილი, ბათუმი.
4	ბარათაშვილი ევგენი სოსელია მაია როსტიაშვილი თამარი	ტურისტული საწარმოს მარკეტინგული გარემოს კვლევა ექსპერტული შეფასებისა და ანალიზის გამოყენებით	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის V საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 5-6 ივლისი, ბათუმი, ხიხანის ხეობა

5	ბარათაშვილი ევგენი კოლუაშვილი პაატა	სერვისული მენეჯმენტის როლი ტურისტულ ბიზნესში	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის V საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 5- 6 ივლისი, ბათუმი, ხიხანის ხეობა
6	ბარათაშვილი ევგენი კურტანიძე ხათუნა	საქართველოს ბანკეოლოგიური კურორტები, მდგრადი ტურიზმის განვითარების მნიშვნელოვანი მიმართულებების	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის V საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 5-6 ივლისი, ბათუმი, ხიხანის ხეობა
7	ბარათაშვილი ევგენი მარიდაშვილი მანანა	დემოგრაფიული ცვლილებების მნიშვნელობა თანამედროვე მენეჯმენტის განვითარებაში	სტუ-ს II საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია IEC 2014. „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“, 17-18 ოქტომბერი, თბილისი.
8	ბარათაშვილი ევგენი მახარაშვილი ირმა	გადაწყვეტილების მიღების პრინციპები სერვის მენეჯმენტში	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, „თანამედროვე მენეჯმენტის თეორია და პრაქტიკა 17-18 ოქტომბერი, ბათუმი.
9	ბარათაშვილი ევგენი მარიდაშვილი მანანა	სერვისული ფირმების მენეჯმენტის თავისებურებები	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, „თანამედროვე მენეჯმენტის თეორია და პრაქტიკა 17-18 ოქტომბერი, ბათუმი.
10	მეტრეველი მარინა	საკრუიზო და საზღვაო გადაყვანების საკანონმდებლო ბაზა	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო კადემიის I რეგიონალური სიმპოზიუმი „საკრუიზო ტურიზმი – მსოფლიო გამოცდილება და მისი განვითარების

			პერსპექტივები შავი ზღვის რეგიონში“, ქ. ბათუმი
11	მეტრეველი მარინა	ტურიზმში საკუთარი წიგნების საავტორო სტენდი და პრეზენტაციები	კავკასიის საერთაშორისო ტურისტული გამოფენა-ბაზრობა „CTF 2014“; ქ. თბილისი
12	მეტრეველი მარინა	ტურიზმში საკუთარი წიგნების საავტორო სტენდი და პრეზენტაციები	ბათუმის საერთაშორისო ტურისტული გამოფენა „ექსპობათუმი 2014“; ქ. ბათუმი
13	მეტრეველი მარინა	ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიმართულებები (ტურიზმის შესახებ ჰააგის დეკლარაციის დასკვნებსა და რეკომენდაციებზე დაყრდნობით),	The 9th Silk Road International Conference on Business, Economics, International Relations and Education, ქ. თბილისი
14	მეტრეველი მარინა ხვლელიანი. ნ	საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ალიზი და პროორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე.	თსუ-ს საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „გლობალიზაცია და სტატისტიკა“, ქ. თბილისი
15	მეტრეველი მარინა ხასაია. ი	მსოფლიო ტურიზმის ცენტრების გენეზისი	ქუთაისის უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია: „ეკონომიკა, ტურიზმი და საინფორმაციო ტექნოლოგიები ქვეყნების განვითარებაში“: გამოწვევები და პერსპექტივები“. ქუთაისი, 2014წ.
16	მ. მეტრეველი, ი. გოგორიშვილი	საქართველოს ტურისტული ბაზრის განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები	სტუ-ს II საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია IEC 2014. „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“, 17-18 ოქტომბერი, თბილისი.
17	მ. მეტრეველი,	Prospects to improve the	ამსტერდამის გამოყენებით

	ი. გოგორიშვილი	tourist market operation in Georgia	მეცნიერებათა უნივერსიტეტის, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტისა და კავკასიის უნივერსიტეტის ერთობლივი საერთაშორისო კონფერენციის – Georgian Tourism Summit, ქ. თბილისი
18	ლაზვიაშვილი ნინო	კონფლიქტების მართვა ტურისტულ კომპანიაში,	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის I რეგიონალური სიმპოზიუმი „საკრუიზო ტურიზმი – მსოფლიო გამოცდილება და მისი განვითარების პერსპექტივები შავი ზღვის რეგიონში“, ქ. ბათუმი
19	ლაზვიაშვილი ნინო	კორპორაციული მართვის მნიშვნელობა, თავისებურებები და ბაზა საქართველოში	თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტ., საერთაშორისო-სამეცნ. პრაქტ. კონფ., შრომების კრებული, თბილისი, 27-28 ივნისი, 2014წ, თბილისი.
20	ლაზვიაშვილი ნინო კავთიძე ელჟარდი	ტურისტულ კომპანიაში კონტროლის ჩატარების პროგრამა	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწ. უნივერსიტეტი, V საერთ. სამეცნიერო-პრაქტ. კონფერენცია, შრომ. კრებული, 5-6 ივლისი, ბათუმი-ხიხანის ხეობა, 2014
21	ფაილოძე ნინო კობიაშვილი ანა რამაზაშვილი კონსტანტინე	ბუღალტრული აღრიცხვის ავტომატიზაციის აუცილებლობა	პირველი საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია- IEC 2014. „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს და ხვალ“ 17-18 ოქტომბერი, 2014 წ. თბილისი
22	ღურწკაია კარლო	სამომხმარებლო ბაზრები და მყიდველის ქცევის	სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო

	დურწკაია თათია	მოდელები	კონფერენცია, თბილისი, 2014წ.
23	დურწკაია კარლო დურწკაია თათია	თანამედროვე მარკეტინგული კომუნიკაციები, როგორც სოციალური ინსტიტუტი და ბიზნესის სახეობა	მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“ თბილისი, 2014წ.
24	ნადარეიშვილი ნანა ძიძიკაშვილი ნოდარი	სამკურნალო და SPA ტურიზმის კლასტერიზაციის განვითარების პერსპექტივები (წყალტუბოს მაგალითზე)	V საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ტურიზმი“. ბათუმი, 5-6 ივლისი
25	ნადარეიშვილი ნანა	განვითარების პერსპექტივები საქართველოს რეკრეაციულ-ტურისტული სისტემის ინოვაციური მოდელი	სტუ-ს II საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია IEC 2014. „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“, 17-18 ოქტომბერი, თბილისი.
26	ხარხელი მანანა	ტურიზმის განვითარების პოტენციალი საქართველოს მთიანეთში.	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის V საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 5-6 ივლისი, ბათუმი, ხიხანის ხეობა
27	ხარხელი მანანა	საგანგებო სიტუაციებში ბიზნესის მართვა	თსუ, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია.
28	ცანავა ნოდარი	„ცარიელი სივრცე“ როგორც რუსული ექსპანსიის წინაპირობა (რაჭა-ლეჩხუმის და სვანეთის დემოგრაფიული დინამიკა)	სტუ-ს საერთაშორისო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება“ 22 ნოემბერი, თბილისი

		(საკითხის დაყენების წესით)	
29	აბულაძე რატი ბერიკაშვილი ლია მახარაშვილი ირმა	ონლაინ ტურიზმის განვითარების პრობლემები და ტენდენციები საქართველოში	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის V საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 5- 6 ივლისი, ბათუმი, სიხანის ხეობა
30	გოდერძიშვილი ბელა	საქართველოს ტურისტული ინფრასტრუქტურის ეკონომიკური პოტენციალი და განვითარების პერსპექტივები.	V საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ტურიზმი“. ბათუმი, 5-6 ივლისი
31	გოდერძიშვილი ბელა	მენეჯმენტის როლი მედიაში	V საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ტურიზმი“. ბათუმი, 5-6 ივლისი
32	შენგელია ნათია	შეფასება საქართველოსა და სხვა ტრანსფორმირებად თუ მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში	სტუ-ს II საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია IEC 2014. „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“, 17-18 ოქტომბერი, თბილისი.
33	შენგელია ნათია	ინვესტიციები და მათი როლი ტურიზმის განვითარებაში	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო კადემიის I რეგიონალური სიმპოზიუმი „საკრუიზო ტურიზმი – მსოფლიო გამოცდილება და მისი განვითარების პერსპექტივები“ შავი ზღვის რეგიონში“, ქ. ბათუმი
34	კაპანაძე მაია	მწვანე ეკონომიკა და მისი დაფინანსების პერსპექტივები	პ. გუგუშვილის ეკონომიკის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტი
35	კაპანაძე მაია	წარმატება ინკლუზიურ განვითარებას მოაქვს	პ. გუგუშვილის ეკონომიკის სამეცნიერო კვლევითი

			ინსტიტუტი
36	კაპანაძე მაია	კრეატიული ტურიზმი (ხელიდან გაშვებული პოტენციალი)	V საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ტურიზმი“. ბათუმი, 5-6 ივლისი

1. „თაიმ-მენეჯმენტის მნიშვნელობა ბიზნესში“ განხილულია დროის გამოყენების საკითხი საზღვარგარეთ და საქართველოში. აღნიშნულია, რომ საზღვარგარეთ იგი მეცნიერულადაც ჩამოყალიბდა და სასწავლო დისციპლინადაც. ასეთ დროს საქართველოში ამ მიმართულებით არაფერი კეთდება.

სტატიაში მოცემულია დროის გამოყენების გეგმის შედგენის წესი, მისი ანალიზი და საუბარია დროის მშთანქმელებზე, რომელიც ბევრ დროს აკარგვინებს ადამიანებს.

2-5. უკანასკნელ ათწლეულებში მიმდინარე მოვლენებმა სტიმული მისცა მომსახურების მენეჯმენტის თეორიის ცოდნის მოთხოვნას. თანამედროვე პირობებში, საგარეო აუტსორსინგის პარადიგმების ცვლილების მნიშვნელოვანი ტენდენციაა აქცენტის გადატანა დეტალების, კომპონენტებისა და მომსახურების საშუალებების აუტსორსინგიდან ინტელექტუალური სისტემების აუტსორსინგზე.

იმისათვის, რომ ავაგოთ მართვის მარკეტინგული ტექნოლოგია, საჭიროა განვსაზღვროთ კლიენტის სამომხმარებლო ფასეულობის ტიპი. შეიძლება გამოიყოს მართვის მარკეტინგული ტექნოლოგიების ოთხი სახე:

1. ხელშესახები მომსახურებისათვის (მომსახურება პროდუქტით – გამოიყენება ვერტიკალური მარკეტინგის ქსელური მოდელი. მართვის მარკეტინგული ტექნოლოგია ამ შემთხვევაში არ განსხვავდება იმისაგან, რომელიც გამოიყენება საქონლის მიწოდებისაგან;
2. ხელშეუხები (წმინდა) მომსახურებისათვის – მარკეტინგული ტექნოლოგიის მოდელი, რომელიც მოიცავს, კონკურენტულ გარემოს, ბაზრის მიმოხილვას, ბაზრის სეგმენტირებას;
3. მომსახურებისათვის, რომლის სამომხმარებლო ფასეულობა განისაზღვრება საწარმოს პერსონალით (მომსახურების ხარისხი) – მარკეტინგული მართვის ტექნოლოგიის მოდელი ეყრდნობა კონკურენტული უპირატესობების კულტივირებას. იგი განსაზღვრავს საწარმოს კონკრეტულ უპირატესობებს, რომელთა განვითარებასა და შენარჩუნებაზე უნდა იყოს კონცენტრირებული ყურადღება. შემდეგ – ეს არის ბაზრის მიმოხილვა, ბაზრის სეგმენტირების, მყიდველთა მოთხოვნების შესწავლა, შიგა მარკეტინგი;
4. მომსახურებისათვის, რომლის სამომხმარებლო ფასეულობა განსაზღვრულია მოწყობილობით, მექანიზმებით – მარკეტინგული მართვის ტექნოლოგიის მოდელი აკვებულ იქნება წინა მოდელის შესაბამისად.

6-8. დღეისათვის აღწერილია ორგანიზაციის მართვის სამი დონე: ტექნიკური, მმართველობითი და ინსტიტუციონალური. ლიდერის პოზიცია გულისხმობს მართვის სამივე ზემოთხსენებულ დონეში მონაწილეობას. ამასთან, როლი, რომელსაც ის ასრულებს კომპანიაში, მეტად მრავალფეროვანია:

- ადმინისტრატორი, რომელიც კოლექტივის მუშაობას უწევს ორგანიზებას
- მეგეგმავი, რომელიც პასუხისმგებელია მიზნებისა და ამოცანების ზუსტ ხედვაზე
- პოლიტიკოსი, ვინაიდან იძულებულია დააკმაყოფილოს როგორც ხელქვეითების კოლექტივის, ასევე კომპანიის ხელმძღვანელობის მოთხოვნები
- უნარ-ჩვევებისა და ცოდნის ექსპერტი მისადმი მინდობილ ტერიტორიაზე
- კომპანიის წარმომადგენელი კლიენტებისათვის
- თანამშრომელთა ჯგუფში ურთიერთობის რეგულატორი
- იდეების, წახალისებისა და დასჯის წყარო
- მოსამართლე და მშვიდობისმყოფელი
- სტრესის და არასტაბილურობის პირობებში დიქტატორი
- ხელქვეითებისათვის “მშობელი მამა”, რომელსაც შეუძლია არა მარტო თანამშრომელთა დასჯა, არამედ მათი მოსმენა და გაგებაც
- “განტევების ვაცი” კოლექტივის კრახისა და წარუმატებლობის დროს.

10- 17 ტურიზმის ეკონომიკური პოლიტიკა საჭიროებს სისტემური მიდგომის საფუძველზე შემუშავებასა და მდგრადი განვითარების კონცეფციაზე დაფუძნებას. ყოველივე ეს გულისხმობს არსებული პოტენციალის გამოყენების ეფექტიანობის ზრდას - დარგის ინტენსიურ განვითარებას. რასაკვირველია აღნიშნულმა პროცესებმა შესაძლებელია სერიოზული ზიანი მიაყენოს გარემოს, რაც ტურიზმის განვითარების პოლიტიკის მიზნების ბუნების დაცვის პოლიტიკის მიზნებთან კონფლიქტს განაპირობებს. აღნიშნულ მიზანთა კონფლიქტი საბოლოოდ ორივე პოლიტიკის განხორციელებას შეაფერხებს. პროცესები ამ მიმართულებით რომ არ წარიმართოს აუცილებელია ტურისტული ბაზრის მიკრო და მაკროეკონომიკური ასპექტების სიდრმისეული შესწავლა და მიღებული ცოდნის საფუძველზე ეკონომიკურ-პოლიტიკური გადაწყვეტილებების მიღება.

საქართველოს ტურისტული ბაზრის დახასიათებასთან დაკავშირებით უნდა აღვნიშნოთ, რომ ემპირიული მასალა, რომელიც მეცნიერებსა და ეკონომიკური პოლიტიკის გამტარებლებს სჭირდებათ ერთობ მწირი და სრულიად არადამაკმაყოფილებელია. მიუხედავად სტრუქტურებისა, რომლებსაც ევალუბათ ამ მასალის მოგროვება და დამუშავება, დღეს არსებული ტურიზმის როგორც ეკონომიკის მნიშვნელოვანი დარგის სტატისტიკა კრიტიკას ვერ უძლებს. შეუძლებელია მოიპოვო მასალა ტურისტული კომპანიების მიერ ტურპროდუქტის ნაირსახეობის, რაოდენობის, ხარისხის, სამუშაო ადგილების, ზრდის

ტენდენციების, ინვესტიციების ეფექტიანობის, ფასების, პროდუქტის ღირებულებისა და სხვა მანკვნილებების შესახებ, რომელთა საფუძველზე უნდა შემუშავდეს, როგორც მიკროეკონომიკური, ასევე მაკროეკონომიკური პოლიტიკა. ჩვენ კვლევის მიზნად დავისახეთ არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე (ვგულისხმობთ საკვლევი ობიექტის შესახებ არსებული ინფორმაციის სიმცირესა და მის სანდობის დონეს) დავახასიათოთ საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულ იქნა: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები. კვლევის პროცესში გამოვიყენეთ საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტისა და ცალკეული ტურკომპანიების მიერ მოწოდებული მასალები.

საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე 2013 წლის მონაცემებით ფუნქციონირებს: 42 მსხვილი, 22 საშუალო და 313 მცირე ტურისტული საწარმო. საბაზისო პერიოდად მივიღეთ 2006 წელი, მონაცემები კი შესაძლებლობის ფარგლებში, წარმოვადგინეთ ცხრილების სახით.

ნაშრომში მოცემულია ორი ცხრილი, რომელთა მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია, რომ საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე შეიმჩნევა შემდეგი ტენდენციები:

- თუ არ ჩავთვლით 2009 და 2012 წლებს საქართველოს ტურისტული ბაზარი განუხრელად ფართოვდება;
- 2013 წელს მოქმედი ტურისტული სააგენტოებისა და სამოგზაურო ბიუროების რაოდენობა ყველაზე წარმატებულ 2011 წელთან შედარებით შემცირდა 9%-ით (მსხვილ საწარმოთა რაოდენობა იგივე დარჩა საშუალო საწარმოები შემცირდა 9 საწარმოთი, ხოლო მცირე ბიზნესი შემცირდა 27 ერთეულით). ამავე დროს მიუხედავად საწარმოთა რაოდენობის აბსოლუტური შემცირებისა დეკლარირებული მონაცემებით ბრუნვის საერთო მოცულობა გაიზარდა 13%-ით და ცვლილებამ 36.4 მილიონი ლარი შეადგინა (გამოანგარიშებულია მოცემული 1 და 2 ცხრილების მონაცემთა საფუძველზე);
- საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე მონაწილე საწარმოთა შორის ბრუნვის ზრდის მაღალი ტემპი აღინიშნება საშუალო და მცირე საწარმოებში (2013 წელს 2006 წელთან შედარებით ბრუნვა გაიზარდა მსხვილ საწარმოებში 130%-ით, საშუალო საწარმოებში 248%-ით, ხოლო მცირე საწარმოებში 1575%-ით);
- მცირე საწარმოთა სწრაფი და უპირატესი ზრდა 2008 წლის საომარ მოქმედებათა შემდგომ განხორციელდა და უკავშირდება: საქართველოს ტურიზმის ბაზართან დაკავშირებულ ცვლილებებსა და მსხვილ და საშუალო საწარმოებთან შედარებით, რისკების დაბალ დონეს.

➤ ტურიზმის ეკონომიკური პოლიტიკა საჭიროებს სისტემური მიდგომის საფუძველზე შემუშავებასა და მდგრადი განვითარების კონცეფციაზე დაფუძნებას.

კვლევის მიზნია არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე დავახასიათოთ საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულ იქნა: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები.

ნაშრომში მოცემულია ორი ცხრილი, რომელთა მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია, რომ საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე შეიმჩნევა შემდეგი ტენდენციები:

თუ არ ჩავთვლით 2009 და 2012 წლებს საქართველოს ტურისტული ბაზარი განუხრელად ფართოვდება;

2013 წელს მოქმედი ტურისტული სააგენტოებისა და სამოგზაურო ბიუროების რაოდენობა ყველაზე წარმატებულ 2011 წელთან შედარებით შემცირდა 9%-ით. ამავე დროს მიუხედავად საწარმოთა რაოდენობის აბსოლუტური შემცირებისა დეკლარირებული მონაცემებით ბრუნვის საერთო მოცულობა გაიზარდა 13%-ით და ცვლილებამ 36.4 მილიონი ლარი შეადგინა;

საქართველოს ტურისტულ ბაზარზე მონაწილე საწარმოთა შორის ბრუნვის ზრდის მაღალი ტემპი აღინიშნება საშუალო და მცირე საწარმოებში;

მცირე საწარმოთა სწრაფი და უპირატესი ზრდა 2008 წლის საომარ მოქმედებათა შემდგომ განხორციელდა და უკავშირდება: საქართველოს ტურიზმის ბაზართან დაკავშირებულ ცვლილებებსა და მსხვილ და საშუალო საწარმოებთან შედარებით, რისკების დაბალ დონეს.

21. თანამედროვე ეკონომიკის პირობებში ინფორმატიზაცია მოითხოვს ინფორმაციის ყოველ მხრივ განზოგადებას და კომპლექსურ მახვენებელთა გაერთიანებას კომერციულ საიდუმლოებათა დაცვით. ამდენად, ოპერატიული, პირველადი მონაცემები, მათი ბუღალტრულ-სტატისტიკურ აღრიცხვა-ანგარიშგებაში განზოგადებული მახვენებლები თანამედროვე ეკონომიკაში ხდება ერთიანი ეკონომიკური ინფორმაციის შემადგენელი ნაწილი. თუ დღემდე იხმარებოდა სამეურნეო აღრიცხვის გაგება, დღეს ის გვევლინება ინფორმატიზაციის სახით უფრო კომპლექსური და გაფართოებული.

32. პირდაპირი ფინანსური, სტრატეგიული თუ პროტველური ან სხვა სახის საინვესტიციო პროგრამა, ის უნდა იყოს მიმართული იქითკენ, რომ ზეგავლენა მოახდინონ ასევე ისეთი ფაქტორების განვითარებაზე, რომლებიც წარმოაჩენენ სარისკო დაფინანსების ობიექტების პოტენციალს. მათ მიეკუთვნება კომპანიებში ისეთი სტრატეგიისა და ბიზნეს-მოდელების არსებობა, რომელთაც შეუძლიათ უზრუნველყონ ზრდის მაღალი პოტენციალი, მენეჯმენტის კვალიფიკაცია, კორპორაციული ურთიერთდამოკიდებულების დონე, ასევე ისეთი ღონისძიებები იქნება გათვალისწინებული, რომლებიც აამაღლებს რეგიონის გადახდისუნარიანობას და წაახალისებს იმ კომპანიების განვითარების პროცესებს, რომლებიც მზად არიან განათავსონ თავიანთი აქციები ღია ბაზარზე.

33. ინვესტიციებს დიდი როლის შესრულება შეუძლია თურიზმის განვითარებაში, მის მნიშვნელობა კიდევ უფრო გაიზრდება მომავალში. ს დარგი განსაკუთრებით მაშინ გახდება მომგებიანი, როცა ქვეყანა იმპორტზე ნაკლებად იქნება დამოკიდებული, თავს ადგილობრივ წარმოებით გადაირჩენს და უცხოური ინვესტიციები ნაკლებად დასჭირდება.

ბ) უცხოეთში

№	მომსხენებელი/ მომსხენებლები	მომსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Ketevan Kokrashvili, Rusudan Kutateladze, Nino Pailodze	Problems Of The Management Of Legal Entities Of Private Law In Georgia	International Science Index Vol: 8 No: 10 Part XII
<p>1.Importance of management of legal entities under private law of which especially corporate management, as well as looking for ways of its improvement and perfection has become especially relevant in the twenty-first century, which was greatly contributed to by the global economic crisis. Some states have adopted Corporate Governance Codes, the European Union has set to work on a series of directives the main purpose of which is improvement of corporate governance, provision of greater transparency and implementation of an effective control mechanism. This process is not yet completed and various problematic issues associated with management of legal persons are still being debated among practitioner experts and scholars. Georgia is not an exception in this regard. The article discusses the legislative gaps, and in some cases, discrepancies having arisen in legal relationships under private law and having caused many practical problems. This especially applies to the management of capital companies.</p>			

საინჟინრო ეკონომიკის დეპარტამენტი

- * სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ა.სიჭინავა
- * სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

რევაზ შენგელია
პაატა კოლუაშვილი
გურამ ჯოლია
ალექსანდრე სიჭინავა

გიორგი მაღაშხია
 ტარიელ კიკვაძე
 ვალერი ქირია
 შოთა ვეშაპიძე
 აკაკი გვარუციაძე
 გუგუგლი ყურაშვილი
 ელენე მენაბდე-ჯოსაძე
 ნაზი ჭიკაიძე
 დემნა კვარაცხელია
 დადი სეხნიაშვილი
 ირინე მამალაძე
 ლია კვარაცხელია
 მარინა ბალათურია
 ნატო გეგენავა
 თამარ აბუაშვილი

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
 სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	ინგლისურიდან ქართულ ენაზე ნათარგმნი "საერთაშორისო ეკონომიკის" (პოლ რ. კრუგმანის, მაურის ოფსტედელის და მარკ ჯ.მელიტცის ავტორობით, 2013 გამოცემა) სახელმძღვანელოს რედაქტორი	ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	აკადემიკოსი ა. სილაგაძე	
2	ინგლისურიდან ქართულ ენაზე ნათარგმნი "საერთაშორისო ეკონომიკის" (პოლ რ. კრუგმანის, მაურის ოფსტედელის და მარკ ჯ.მელიტცის ავტორობით, 2013 გამოცემა) სახელმძღვანელოს რედაქტორი	ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	პროფესორი თ. შენგელია	

	<p>რისო ბიზნესის”(დენიელსი ს, რედებოგის და სალივანის ავტორობით, 2013 წლის წლის მე-14 გამოცემა) სახელმძღვანელოს რედაქტორი</p>	<p>სახელმწიფო უნივერსიტეტი</p>		
--	--	--------------------------------	--	--

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გიორგი მაღაშხია	უქმი ეკონომიკა. კაცობრიობის ცხოვრების უკეთურობა	თბილისი, „უნივერსალი“	180
2	გიორგი მაღაშხია	დიდი ილია. ჰუმანისტი, დემოკრატი	თბილისი. „მწიგნობარი“	117

ანოტაციები

1. უქმი ეკონომიკა. კაცობრიობის ცხოვრების უკეთურობა.
 ნაშრომში განხილულია უქმი ეკონომიკა როგორც განსაკუთრებული კატეგორია, მისი წარმოქმნის მიზეზები და გავლენა ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობაზე, განვითარებაზე; იგი წარმოჩენილი ადამიანთა კეთილდღეობის დანაკარგების მიზეზად.

2. დიდი ილია. ჰუმანისტი, დემოკრატი
 მონოგრაფიაში ახლებურადაა ნაჩვენები დიდი ილიას შემოქმედება და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა როგორც ჰუმანიზმისა და დემოკრატიულობის ნიმუში. დიდი ილია თავისი იდეებითა და მოღვაწეობით წარმოდგენილია ცხოვრების ადამიანურად მოწეობის გამოჩენილ არქიტექტორად.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ავტორთა კოლექტივი: ა. სიჭინავა (ავტორთა კოლექტივის ხელმძღვანელი); დ. იაკობიძე; ე. მენაბდე-ჯობაძე; ნ. ჩიკვილაძე; ნ. გუგუნიანი; მ. ბაღათურია; გ. მაღალაშვილი; თ. ბიძინაშვილი; თ. აბუაშვილი; გ. ჯოლია; დ. სეხნიაშვილი; კ.კ. ღურწკაია; ზ. ჯორბენაძე; ი. მამალაძე; დ. კვარაცხელია; ნ. ჭიკაძე; რ. ოთინაშვილი; რ. შენგელია; ა. სილაგაძე; შ. ვეშაპიძე	ინსტიტუციური ეკონომიკა	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, 2014	487 გვ.
2	გ. ჯოლია, დ. სეხნიაშვილი, ბ. გეგუნიანი, ა. დევიძე	ინტერნეტ-ეკონომიკა	თბილისი, “უნივერსალი”	505 გვერდი
3	გ. ჯოლია, ვ. სართანია	მოლაპარაკების თეორია და პრაქტიკა	თბილისი, საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახ. ქართული უნივერსიტეტი	284 გვერდი
4	ტ. კიკვაძე, დ. გეგუნიანი	ეკონომიკურ-მათემატიკური მოდელირების მეთოდები	თბილისი, სტუ (მომზადებულია გამოსაცემად)	187გვ.
ანოტაციები				
1. ეკონომიკურ სისტემათა ანალიზის ინსტიტუციური მეთოდები: გადმოცემულია: ეკონომიკური სისტემის ანალიზის დონეები; ტრანსაქციების არსი და				

კლასიფიკაცია; ტრანსაქციული დამახარჯების რაოდენობის განსაზღვრა; ტრანსაქციული დანახარჯების მინიმიზაცია; არაწონსწორული პროცესების ანალიზის მეთოდები.

2. სახელმძღვანელოში განხილულია ტრადიციული ეკონომიკის განვითარების ეტაპები და ინტერნეტ-ეკონომიკაზე გადასვლის კანონზომიერებანი; მოცემულია ინტერნეტ-ეკონომიკის არსი, ძირითადი მახასიათებლები, განვითარების თავისებურებები და პერსპექტივები; განსაზღვრულია ინტერნეტ-ეკონომიკის ძირითადი ცნებები და კატეგორიები; შეფასებულია ეკონომიკური სუბიექტების ქცევაზე თანამედროვე ინტერნეტ-ტექნოლოგიების გავლენა; დახასიათებულია ინფორმაციული რესურსების ბაზარი და ინტერნეტ-კომპანიების საქმიანობა; განხილულია ელექტრონული კომერციის თავისებურებები და ინტერაქტიური ფინანსური ოპერაციები; მოცემულია ელექტრონული ანგარიშსწორების სისტემების ანალიზი ინტერნეტში; დახასიათებულია ინტერნეტ-კომპანიების მენეჯ-მენტი და მარკეტინგის თავისებურებები; შეფასებულია ელექტრონული მთავრობის პოლიტიკურ-ეკონომიკური მოდელი და ინტერნეტ-ტექნოლოგიების გავრცელების სამართლებრივი ასპექტები; წარმოდგენილია ინტერნეტ-ეკონომიკის მომხრეთა და მოწინააღმდეგეთა არგუმენტები და ინტერნეტის დადებითი და უარყოფითი მხარეები.

სახელმძღვანელო გათვალისწინებულია ეკონომიკისა და ბიზნესის პროფილის სტუდენტებისა და ინტერნეტ-ეკონომიკის საკითხებით დაინტერესებულ პირთათვის.

3. სახელმძღვანელოში გაშუქებულია დიპლომატიური და ბიზნეს-ურთიერთობების მრავალი პრობლემური საკითხი, რომელთა შესწავლა და ცხოვრებაში პრაქტიკულად განხორციელება ჩვენ პიროვნულ ღირსებებს კიდევ უფრო აამაღლებს, ხოლო სამსახურებრივ საქმიანობას შესამჩნევად წარმატებულს გახდის.

განსაკუთრებით საყურადღებოა ამ სფეროს ცნობილი სპეციალისტების პრაქტიკული რჩევები, რომელიც ითვალისწინებს სადისკუსიო თემატიკას, ფსიქოლოგიურ ტესტებს, დამოუკიდებლად შესასრულებელ დავალებებს, საკომენტარო და გასაანალიზებელ სიტუაციებს, გამოცდილებათა გაზიარებასა და სხვა საკითხებს.

ნაშრომი გათვალისწინებულია მკითხველთა ფართო წრისთვის, კერძოდ, დიპლომატების, პოლიტოლოგების, სახელმწიფო მოხელეების, ეკონომიკური და იურიდიული სპეციალობის სტუდენტებისთვის, ყველა რგოლის მენეჯერების, ასევე მარკეტოლოგების, ბანკირების, მეწარმეების, კომერსანტების, ბიზნესმენებისა და ამ პრობლემით დაინტერესებული პრაქტიკოსი მუშაკებისათვის.

4. სახელმძღვანელოში წარმოდგენილია ეკონომიკურ-მათემატიკური მოდელის ფართო სპექტრი და შესაბამისი გამოყენებითი პროგრამების პაკეტი, რომლებიც საფუძვლად უდევს ლაბორატორიულ სამუშაოებს.

პირველ თავში ახსნილია კვლევის ძირითადი ობიექტი - ეკონომიკური სისტემა სისტემური მიდგომის კონცეფციის კონტექსტში, მოდელისა და მოდელირების ცნებები. მოყვანილია ეკონომიკურ-მათემატიკური მეთოდების კლასიფიკაცია, რომელსაც საფუძვლად უდევს ამ მეთოდებთან დაკავშირებული სამეცნიერო მიმართულებები. გაანალიზებულია ეკონომიკურ-მათემატიკური მოდელირების

ეტაპები.

მეორე თავი მთლიანად ეთმობა მათემატიკური პროგრამირების მეთოდებს. კერძოდ, მოყვანილია მათემატიკური პროგრამირების ამოცანის ზოგადი დასმა და მათემატიკური პროგრამირების ამოცანათა კლასიფიკაცია. განსაკუთრებული აქცენტი კეთდება წრფივი პროგრამირების მეთოდზე, როგორც მათემატიკური პროგრამირების ყველაზე უკეთ შესწავლილ ნაწილზე. დეტალურად არის აღწერილი წრფივი პროგრამირების ამოცანათა ამოხსნის გრაფიკული ხერხის ეტაპები. ასხნილია სიმპლექს-მეთოდის არსი. მოყვანილია ორადული ამოცანის ფორმირების წესები და მისი ეკონომიკური ინტერპრეტაცია, დინამიკური პროგრამირების ამოცანის ზოგადი დასმა შესაბამისი გეომეტრიული ინტერპრეტაციით. ასხნილია ბელმანის ოპტიმალობის პრინციპის არსი. განიხილება აგრეთვე არაწრფივი პროგრამირების ამოცანის ამოხსნის ლაგრანჟის მამრავლთა მეთოდი.

მესამე თავში განიხილება დახურული და ღია ტიპის ტრანსპორტული ამოცანები. აღწერილია ტრანსპორტული ამოცანების ამოხსნის ჩრდილო-დასავლეთ კუთხისა და მინიმალური ელემენტის მიახლოებითი მეთოდები. მიმოხილულია კონკრეტული ეკონომიკური ამოცანები (უპირატესად დარგობრივ ჭრილში), რომლებშიც მეტნაკლები წარმატებით შეიძლება იქნეს გამოყენებული წრფივი პროგრამირების მეთოდი.

სახელმძღვანელოს მეოთხე თავში განიხილება მრავალკრიტერიუმანი (ვექტორული) ოპტიმიზაციის ამოცანები. მოყვანილია ამოცანის ზოგადი დასმა, ასხნილია პარეტო-ოპტიმალობისა და პარეტოს სიმრავლის ცნებები. აღწერილია ვექტორული ოპტიმიზაციის ამოცანათა ამოხსნის განზოგადოებული და ძირითადი კერძო კრიტერიუმების მეთოდები, აგრეთვე, ლექსიკოგრაფული ოპტიმიზაციის სქემა.

მეხუთე თავში განიხილება იმიტაციური მოდელების შესაძლებლობები. ასხნილია იმიტაციური მოდელების არსი, რომელსაც საფუძვლად უდევს შემთხვევითი რიცხვების გენერირება კომპიუტერის მეშვეობით. განხილულია მარაგების მართვის ამოცანა მოთხოვნის მოდელების საფუძველზე, აგრეთვე, მოდელების მეთოდების გამოყენების შესაძლებლობები მასობრივი მომსახურების ამოცანების ანალიზის პროცესში.

მექვსე თავში მოყვანილია თამაშთა თეორიის ცნებები და თამაშების კლასიფიკაცია. განხილვის ძირითად ობიექტს წარმოადგენს მატრიცული თამაშები. აღწერილია მატრიცული თამაშების ამონახსნის პოვნის, აგრეთვე მატრიცული თამაშის წრფივი პროგრამირების ამოცანაზე დაყვანის მეთოდები. განიხილება გადაწყვეტილებათა მიღების მოდელები მატრიცული თამაშების გამოყენებით.

მეშვიდე თავში მოყვანილია დინამიკის ეკონომიკური მწკრივისა და ტრენდის, დროითი მწკრივის დონეთა ტრენდული, ციკლური და შემთხვევითი კომპონენტების ცნებები. აღწერილია ეკონომიკური მაჩვენებლების დროითი მწკრივების წინასწარი ანალიზისა და მოსწორების, ეკონომიკური განვითარების დინამიკის მაჩვენებელთა გამოთვლის პროცესები, აგრეთვე, ტრენდული მოდელების ადეკვატურობისა და

სიზუსტის შემოწმების მეთოდები.

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	ბმურდუ- ბის რაოდენ- ობა
1	Георгий Малашия	Теория благосостояния и рациональный потребитель	ჟურნ. „ ბიზნეს- ინჟინერინგი“ №2	თბილისი, გამომცემლობა „ტექნკური უნივერსიტეტი	5 გვ.
2	გიორგი მაღაშხია	მთხოვნილება. მოხმარება კეთილდღეობა.	ჟურნ . „სოციალური ეკონომიკა“ № 1	თბილისი , გამომცემლობა „ტექნკური უნივერსიტეტი	16 გვ.
3	გიორგი მაღაშხია, ა. გვარუციძე	მომავალი ცხოვრების არქიტექტურა დიდი ილიას იდეების მიხედვით	ჟურნ . „სოციალური ეკონომიკა“ № 2	თბილისი , გამომცემლობა „ტექნკური უნივერსიტეტი	8 გვ.
4	Георгий Малашия	Социальное конструирование Неудачный опыт постсоциалистической трансформации	ჟურნ . „სოციალური ეკონომიკა“ № 5	თბილისი , გამომცემლობა „ტექნკური უნივერსიტეტი	23
5	Георгий Малашия	Социальное конструирование в период постсоциалистической трансформации	საქართველოს ეკონომკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. ტ. 12.	თბილისი. გამომცემლობა „სიახლე „“	18 გვ.
6	პაატა	მიწის რესურსების	აგრარულ-	თბილისი	8 გვ.

	კოლუაშვილი	ეფექტური მართვა სიღარიბის დაძლევის წინაპირობაა	ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, №2,2014,		
7	პაატა კოლუაშვილი	მიწის საკუთრების შესახებ	„აგრარულ- ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, №3 ,2014,	თბილისი	4 გვ.
8	პაატა კოლუაშვილი	როდის ეყოლება საქართველოს მიწას პატრონი	„აგრარულ- ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, №4,2014	თბილისი	7 გვ.
9	პაატა კოლუაშვილი	სინერგია სოფლის მეურნეობაში – თანამშრომლობა უფალთან	„აგრარულ- ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, №3, 2014	თბილისი	9 გვ.
10	პაატა კოლუაშვილი	კიდევ ერთხელ სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგიის შესახებ	„აგრარულ- ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები“, №4 ,2014	თბილისი	7 გვ.
11	პაატა კოლუაშვილი	სადი გონება ჯანმრთელ სხეულში - კვება „ბუნებრივი“ საკვებით	ბიზნეს- ინჟინერინგი, №1 , 2014.	თბილისი	11 გვ.
12	პაატა კოლუაშვილი	კიდევ ერთხელ სასოფლო- სამეურნეო კოოპერატივების განმსაზღვრელი ძირითადი არსის განმარტებისათვის	ჟურნალი „ეკონომიკა“, №1-2, 2014	თბილისი	9 გვ.
13	პაატა კოლუაშვილი	აქეთ – აყვავება, იქეთ – ხრამი	ჟურნალი „ეკონომიკა“, №3-4, 2014	თბილისი	13 გვ.
14	პაატა კოლუაშვილი	მიწის რეგულაციის უქონლობა დაუშვებელია	ჟურნალი „ეკონომიკა“, №7-9,	თბილისი	12 გვ.

			2014		
15	პაატა კოლუაშვილი	სტრატეგია სრულყოფას საჭიროებს	ჟურნალი „ეკონომიკა“ №10-12, 2014	თბილისი	8 გვ.
16	პაატა კოლუაშვილი	საქართველოს სოფლის ტევადობა	„ეკონომიკა და ბიზნესი,“ №3, 2014,	თბილისი	13 გვ.
17	პაატა კოლუაშვილი	კონსტიტუციის სწორი გაგება სავალდებულოა, პირველ რიგში მიწის საკითხში	„ეკონომიკა და ბიზნესი,“ №5, 2014	თბილისი	14 გვ.
18	პაატა კოლუაშვილი	დავიცვათ ქართული მიწა გაუცხოებისგან	სოციალური ეკონომიკა - XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები, №3, 2014	თბილისი	7 გვ.
19	პაატა კოლუაშვილი	არსებითი ხარვეზები კანონში „სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის შესახებ“	სოციალური ეკონომიკა - XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები, №3, 2014	თბილისი	3 გვ.
20	პაატა კოლუაშვილი	დავიცვათ კონსტიტუცია გაყალბებისგან	სოციალური ეკონომიკა - XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები, №4, 2014	თბილისი	8 გვ.
21	ვეშაპიძე შ., ღურული ც., ბაბუაძე ნ.	ევროპული ღირებულებები – მთავარი საზრუნავი საქართველოს გადარჩენისთვის. ”მეცნიერება და ცხოვრება”.	№1(9),2014,გვ. 77-83.	თბილისი	7გვ.
22	ვეშაპიძე შ.	ილია ჭავჭავაძე და ევროპული ფასეულობები	საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის	თბილისი	10გვ.

			შრომების კრებული. თ. 12, საიუბილეო, 2014.		
23	ვეშაპიძე შ.	ეკონომიკური აზრი და ეკონომიკური მოძღვრება: მეთოდოლოგია, პერიოდიზაცია, მიმართულებები	“ახალი ეკონომისტი”, №2, 2014, გვ.40-46.	თბილისი	7გვ.
24	ვეშაპიძე შ.	ეკონომიკური მეცნიერების სწავლების მეთოდოლოგია	“სოციალური ეკონომიკა”, №6, 2014.	თბილისი	15გვ.
25	ვეშაპიძე შ. ბაბუაძე ნ. ლაგვილავა თ.	რა ევროპული ღირებულებითი ორიენტირებია მნიშვნელოვანი ქართული ეკონომიკური მოდელისთვის	„ბიზნეს- ინჟინერინგი“, №4, 2014	თბილისი	6გვ.
26	ბ. ჯოლია	საგანმანათლებლო პარადიგმის ცვლილება: პიროვნების კრეატიული განვითარება, „სამმაგი სპირალის“ მოდელი	ჟურნ. ”ბიზნეს- ინჟინერინგი”2014, №1	თბილისი	18 გვ.
27	ბ. ჯოლია	იდეების გენერაციის კრეატიული (შემოქმედებითი) მეთოდები	ჟურნ. ”ბიზნეს- ინჟინერინგი”2014, №2	თბილისი	43 გვ.
28	ბ. ჯოლია, თ. აბუაშვილი	megapolisi – ekonomikuri ganviTarebis mamozravebeli Zala	Jurn. ”socialuri ekonomika”2014, №3	თბილისი	21 გვ.
29	ბ. ჯოლია ქ. ჯოლია	მომხმარებლური საზოგადოებისა და ახალი ტიპის მომხმარებლის (X-მომხმარებლის) ფორმირება	ჟურნ. ”ბიზნეს- ინჟინერინგი”თბ., 2014, №4	თბილისი	21 გვ.

30	დავით იაკობიძე	მოსაზრებები ეკონომიკური სპეციალობის სტუდენტთა მომზადების სასწავლო პროგრამის შესახებ,	ჟურნალი „ბიზნეს- ინჟინერინგი” 2 2014	თბილისი, ტექნიკური უნივერსიტეტი	24 გვ.
31	მარინა ბაღათურია	მცირე ბიზნესის განვითარება დაბეგვრის სისტემის სრულყოფით საქართველოში,	ჟურნალი „ბიზნეს- ინჟინერინგი” 2 2014	თბილისი, ტექნიკური უნივერსიტეტი	2 გვ.
32	მარინა ბაღათურია, მანანა ბერუაშვილი	პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოტივაცია საქართველოში,	ჟურნალი „ბიზნეს- ინჟინერინგი” 1 2014	თბილისი, ტექნიკური უნივერსიტეტი	3 გვ.
33	ვალერი ქირია	კომუნიკაციები მომსახურების სფეროს საბაზრო ურთიერთობებში.	პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი „გაენათის მაცნე”. ტომი II, ნომერი 3, თბ., 1914 წ. გვ. 10-17.	თბილისი	8 გვ.
34	ვალერი ქირია	მომსახურების თავისებურებები მარკეტინგის კონცეფციაში.	თბილისის ღია სასწავლო უნივერსიტეტის სამეცნიერო შრომების კრებული № 5, 2014 წ.	თბილისი	5 გვ.
35	თამარ აბუაშვილი, თეა ბიძინაშვილი	საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის გამოყენების გაუმჯობესების გზები /	ბიზნეს- ინჟინერინგი № 1, 2014	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	4 გვ.
36	თამარ აბუაშვილი, თეა	ქართული ღვინის ექსპორტის მარკეტინგული კვლევა/	ბიზნეს- ინჟინერინგი № 4, 2014	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური	3 გვ.

	ბიძინა შვილი, თამარ წერეთელი			უნივერსიტეტი	
37	А. Сичинава, Г. Джолия. Д. Сехниашвили	Конкурентное преимущество в эпоху экономики знаний	ყოველკვარტალური სამეცნიერო ჟურნალი „ბიზნეს- ინჟინერინგი“	2014 წ., №1	4 გვ.
38	დალი სეხნიაშვილი	ინფორმაციულ- კომუნიკაციური ტექნოლოგიების როლი თანამედროვე სოციალური საკითხების მენეჯმენტში	საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტის - სეუ სამეცნიერო შრომების კრებული	№1, 2014 წ.	5 გვ.
39	გუგული ყურაშვილი, დალი სეხნიაშვილი	ელექტრონული კომუნიკაციის განვითარება საქართველოში	საქართველოს ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო- პრაქტიკული ჟურნალი „მომბე“	№ 2, 2014 წ.	4 გვ.
40	ელენე მენაბდე-ჯობაძე	ტურიზმის როლი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაში	“ტურიზმი: ეკონომიკა და ბიზნესი”, ბათუმი 2014	თბილისი, გამომცემლობა “უნივერსალი”	5 გვ.
41	ელენე მენაბდე-ჯობაძე	მსოფლიო ფინანსური კრიზისი ეკონომიკური კონცეფციების განვითარების კონტექსტში	ჟურნალი “ბიზნეს- ინჟინერინგი” 2014 წელი, №3	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გამომცემლობა	5 გვ.
42	ელენე მენაბდე-ჯობაძე მაია ბენია ლაშა მამულაშვილი	ტექნოლოგიური პროგრესი – მითი თუ რეალობა?	ჟურნალი “ბიზნეს- ინჟინერინგი”, 2014 წელი, №2	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გამომცემლობა	5 გვ.
43	ელენე მენაბდე-ჯობაძე მაია ბენია ნიკოლოზ	თავისუფალი ინდუსტრიული ზონების (თიზ) მნიშვნელობა საქართველოსთვის	ჟურნალი “ბიზნეს- ინჟინერინგი”, 2014 წელი, №2	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის	5 გვ.

	კიწმარიშვილი			გამომცემლობა	
44	ელენე მენაბდე-ჯობაძე	ეკონომიკური სინამდვილის ანალიზის ისტორიული მეთოდი	ჟურნალი "სოციალური ეკონომიკა" XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები, №5-6 2014წ.	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გამომცემლობა	7 გვ.
45	ელენე მენაბდე-ჯობაძე	შედარებით-ეკონომიკური მეთოდი ეკონომიკის ისტორიასა და ეკონომიკური აზრის ისტორიაში	ჟურნალი "სოციალური ეკონომიკა" XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები, №5-6 2014წ.	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გამომცემლობა	7 გვ.
46	ტ. კიკვაძე, ი.ფარსელა-შვილი	განტის გრაფიკის გამოყენების შესაძლებლობები აუდიტის მართვის პროცესში	„ბიზნეს-ინჟინერინგი“ 4, 2014	თბილისი	4გვ.
47	ტ. კიკვაძე, დ. გუგია	ეკონომიკური სისტემის ინფორმაციული უზრუნველყოფის მოდელი	„ბიზნეს-ინჟინერინგი“ 4, 2014	თბილისი	5გვ.
48	ტ. კიკვაძე, დ. გუგია	დარგთაშორისი ბალანსის ლეონტიევის მოდელი MS office Excel ინსტრუმენტარის გამოყენებით	„სოციალური ეკონომიკა“ 4,2014	თბილისი	5გვ.
49	დემნა კვარაცხელია	“საქართველოში ეკონომიკური ზრდის თავისებურებანი 2013 წელს”,	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. სამეცნიერო რეფერირებადი ჟურნალი: „ბიზნეს-ინჟინერინგი“.	თბილისი	(გვ.: 160-167)

			2014, 2		
50	დემნა კვარაცხელია	“საქართველოს ეკონომიკური განვითარების თავისებურებანი და პრიორიტეტები”,	ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი. ინსტიტუტის დაარსებიდან 70- წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული: “ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები”. 2014	თბილისი	(გვ.: 182- 185)
51	დემნა კვარაცხელია	“ინსტიტუტები ეკონომიკური განვითარება”,	და “თანამედროვე მენეჯმენტის თეორია და პრაქტიკა”. I საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენცია (ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. სოსუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.	თბილისი	(გვ.: 185- 191)

			ლიდერთა კლუბი). 2014		
52	ნაზი ჭიკაიძე	ლიზინგი, როგორც ინოვაციური მენეჯმენტის კოორდინაციის მნიშვნელოვანი ფაქტორი	ჟ. სოციალური ეკონომიკა 2014 6	სტუ	5
53	ნაზი ჭიკაიძე მედეა კურტანიძე	მცირე ბიზნესის განვითარების სტრატეგია და სახელმწიფო რეგულირება	ჟ.ეკონომიკა 2014 10-12	სტუ	5
54	ნაზი ჭიკაიძე	ინოვაციები თანამედროვე ბიზნესში	ჟ. სეუ და მეცნიერება 2014 1	თბილისი შპს., ფორმა”	4
55	დავით იაკობიძე	მცირე სახელმწიფოთა ეკონომიკური მოდელი გლობალური განვითარების პირობებში,	ჟურნალი “სოციალური ეკონომიკა”№ 4,	თბილისი	4
56	მ. ბერუაშვილი მ. ბაღათურია	გლობალიზაცია და ეკონომიკური უსაფრთხოება კაპიტალის საერთაშორისო მოძრაობის პირობებში	ბიზნეს-ინჟინერინგი”№4,20 14	თბილისი	2გვ.
57	ა. გვარუციძე	ინოვაციური ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირება (საზღვარგარეთული გამოცდილება)	ჟურნ. სოციალური ეკონომიკა 1. 2014 წ.	თბილისი	13 გვ.
58	ა. გვარუციძე პროფ. რ. ოთინაშვილი.	ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის ძირითადი ასპექტები.	ჟურნ. ბიზნეს-ინჟინერინგი. 1. 2014წ.	თბილისი	12გვ.
59	ა. გვარუციძე პროფ. თ. ღურწყაია.	ტურიზმი და დღევანდელი. ჟურნ.	ბიზნეს-ინჟინერინგი 1. 2014წ.	თბილისი	8 გვ.
60	ა. გვარუციძე პროფ. გ. მაღაშხია.	დიდი ილია- ადამიანური ყოფის არქიტექტორი.	ჟურნ. სოციალური ეკონომიკა. 2. 2014	თბილისი	14 გვ.

			წ.		
61	ა. გვარუციძე პროფ. ბ.გაბაიძე.	პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების როლი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში.	ჟურნ. სოციალური ეკონომიკა 4. 2014 წ.	თბილისი	8 გვ.
62	ა. გვარუციძე პროფ. ბ გაბაიძე	მოგების და გეგმა მმართველობითი საქმიანობის ერთ-ერთი მთავარი სფერო. (პრაქტიკული ასპექტები)	ჟურნ. სოციალური ეკონომიკა 6. 2014 წ.	თბილისი	9 გვ.
63	რევაზ შენგელია ჟ.წიკლაური	მორალურად მოძველებული მეცნიერულ-ტექნიკური ცოდნა-ეკონომიკური ზრდის უმთავრესი დამაბრკოლებელი ფაქტორი	ჟ. „ეკონომიკა“ 7-9, 2014 წ.	თბილისი	0.8 ნ.თ. (13 გვ.)
64	რევაზ შენგელია ჟ.წიკლაური	„ბიზნეს ანგელოზები“ და „ვენჩურული კაპიტალი“- მცირე ბიზნესში კერძო კაპიტალის ინვესტირების წყარო	ჟ. „ეკონომიკა“ 3- 4, 2014	თბილისი	0.4 ნ.თ. (6 გვ.)
65	რევაზ შენგელია	მეცნიერულ-ტექნიკური ცოდნის განახლება- კვლავწარმოების საკითხისათვის	საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟ. „ბიზნეს ინჟინერინგი“ 3, 2014 წ.	თბილისი	0.5 ნ.თ (4 გვ.)
66	რევაზ შენგელია გიორგი შუბლაძე	ტურიზმის ინდუსტრიის ინვესტიციებით სახელმწიფოებრივი მართვის მსოფლიო გამოცდილება	ჟ. „ეკონომიკა“ 7-9, 2014 წ.	თბილისი	0. 3ნ.თ (4გვ.)
67	რევაზ შენგელია	ტრანსნაციონალური კორპორაციები და მათი როლი საერთაშორისო ეკონომიკაში	ჟ. „ეკონომიკა“ 7-9, 2014 წ.	თბილისი	0. 45.თ (4გვ.)

68	რევაზ შენგელია	ბიზნესის, მარკეტინგის, მენეჯმენტისა და ეკონომიკური თეორიის მეცნიერული დეფინიციების ევოლუცია	ჟ. „ეკონომიკა“ 10-12, 2014 წ.	თბილისი	0. 7 ნ.თ (10გვ.)
69	А. Сичинава, Г.Джолия, Д.Сехниашвили	Конкурентное преимущество в эпоху экономики знаний.	ჟურნალი „ბიზნეს- ინჟინერინგი“№1, 2014	თბილისი	5გვ.
70	ა. სიჭინავა მ.ქალიაშვილი	ინვესტიციები და ფინანსური ბაზარი	ჟურნალი „ბიზნეს- ინჟინერინგი №1, 2014	თბილისი	5გვ.
71	ა. სიჭინავა ლ. ტატიშვილი	უძრავი ქონების ადგილი ეროვნულ ეკონომიკურ მოდელში	ჟურნალი „ბიზნეს- ინჟინერინგი №4, 2014	თბილისი	4გვ.

ანოტაციები

1. კეთილდღეობის თეორია და რაციონალური მომხმარებელი.

განხილულია რაციონალური მომხმარებლის ქცევა ბაზარზე, მისი ფაქტორები; სამომხმარებლო ხარჯების მინიმიზაციისა და სარგებლიანობის მაქსიმიზაციის გავლენა მომხმარებლის კეთილდღეობაზე. კეთილდღეობაზე.

2. მოთხოვნილება. მოხმარება კეთილდღეობა.

დასმულია ადამიანთა მოთხოვნილებების ანალიზის გაფართოების, კერძოდ, მისი ახალი კლასიფიკაციის საკითხი; დასაბუთებულია მოთხოვნილებათა გონოვრულობასა და ზომიერებაზე მომხმარებლის კეთილდღეობის დამოკიდებულება. ნაჩვენებია მოხმარებისა და კეთილდღეობის დაცვილების მიზეზები და მათი დაძლევის გზები.

3. მომავალი ცხოვრების არქიტექტურა დიდი ილიას იდეების მიხედვით.

დიდი ილიას იდეები წარმოდგენილი როგორც ადამიანთა ცხოვრების მოწყობის

არქიტექტრის შტრისები; ნაჩვენებია თანამედროვე პირობებში მათი სახელმწიფოს პოლიტიკაში გამოყენების მიზანშეწონილობა.

4. სოციალური კონსტრუირება: პოსტსოციალისტური ტრანსფორმაციის წარუმატებელი გამოცდილება.

მოცემულია სოციალური კონსტრუირების არსი, სოციალური ინსტიტუტების, განსაკუთრებით სახელმწიფოს როლი საზოგადოების ცხოვრების წესის ფორმირებაში, მის ცვლილებებში, პროგრესული და არაადეკვატური რეფორმების გავლენა ახალი სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური სისტემის ჩამოყალიბებაში; ნაჩვენებია პოსტსოციალისტური ტრანსფორმაციის ხასიათი და ხარვეზები, მისი წარუმატებლობის შინაარსი და მიზეზები; ტრანსფორმაციის ალტერნატიული გზა, რომელიც ააცილებდა ქვეყნებს განხორციელებულ დონისძიებებთან დაკავშირებულ დანაკრებს, ასევე დასაბუთებული უმჯობესი სისტემის ცამოყალიბების შესაძლებლობა.

5. სოციალური კონსტრუირება პოსტსოციალისტური ტრანსფორმაციის პერიოდში.

განხილვის საგანია პოსტსოციალისტური ტრანსფორმაციის პროცესი ყოფილი საბჭოთა კავშირის, ასევე ევროპისა და აზიის ქვეყნებში, განსაკუთრებით სააქტოელოში; გაანალიზებულია ტრანსფორმაციის, საბაზრო ეკონომიკის ჩამოყალიბების მინდინარეობა და შედეგები; გამოთქმულია მოსაზრებები პოსტტრანსფორმაციული პროცესის მომდინარეობის შესახებ.

6-20. პროფ. პაატა კოლუაშიელის მიერ 2014 წელს გამოქვეყნებული შრომები ძირითადად მიეძღვნა მიწისადმი სახელმწიფოს დამოკიდებულების საკითხს, მის მარეგულირებელ კანონმდებლობას, ამ სფეროში საერთაშორისო გამოცდილებას. რამდენიმე შრომა მიეძღვნა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის მნიშვნელობასა და მისი კანონმდებლობის სრულყოფას, სასოფლო-სამეურნეო წარმოების განვითარების სტრატეგიის პრობლემებს. ასევე, აგრარული პოლიტიკის, სასყრსათო უსაფრთხოების, ტურიზმისა და სერვისული მენეჯმენტის პრობლემებს, აგრარული წარმოების სხვა მნიშვნელოვან საკითხებს.

21. ევროპული ღირებულებები უნივერსალური ხასიათისაა და ყველა ეპოქას, საზოგადოებასა თუ სახელმწიფოს ერთნაირად მიესადაგება, ისეთ მარადიულ ფასეულობათა უნივერსალურობიდან გამომდინარე, როგორცაა: პიროვნების თავისუფლება, ადამიანური ღირსება, კანონის უზენაესობა, ეროვნული და კულტურული თვითმყოფადობა.

ქართული კულტურის ისტორია, მისი თუნდაც ზედაპირული მიმოხილვაც კი მკაფიოდ გვიჩვენებს, რომ დასავლური ღირებულებები და ფასეულობანი, მათ შორის ფუნდამენტური - ადამიანის უფლება, არ იყო უცხო ქართული სამყაროსათვის და ამ მხრივ მათ შორის კონფლიქტი არასდროს არსებობდა.

ევროპული ღირებულებებიდან, რომელთა განხორციელებითაც ევროპელები დაწინაურდნენ, უპირველესთა შორის აღსანიშნავია ქვეყნისათვის მსახურება, ყოველთვის ერის ინტერესების წინა პლანზე წამოწევა, პრაგმატულობა და რეალიზმი, განვითარების

ეროვნული მოდელის შექმნა და, ამასთან ერთად უცხოური დადებითი გამოცდილების უეჭველი გათვალისწინება.

იმისათვის, რომ ხალხის ცხოვრება გავაუმჯობესოთ, საჭიროა თითოეული მოქალაქე ჩავაყენოთ ქვეყნის სამსახურში და ვიშრომით თავდაუზოგავად. ყველაზე უფრო პრიორიტეტული ის არის, რომ ვემსახუროთ სამყაროს ყველაზე მთავარ, უნიკალურ ღირებულებას – თითოეულ ადამიანს.

იმისათვის, რომ აღნიშნულ ამოცანას წარმატებით გავართვათ თავი, ჩვენ გვჭირდება როგორც ცალკეულ ინდივიდებს, ასევე ინდივიდებსა და საზოგადოებას და საზოგადოებასა და ხელისუფლებას შორის ურთიერთობის ისეთი ფორმების განვითარება, როგორცაა სოლიდარობა, ტოლერანტობა, ნდობა, ურთიერთგატანა, თანამშრომლობა, ანუ ჩვენ, გვჭირდება სოციალური კაპიტალის განვითარება, რაც, უპირველეს ყოვლისა საგანმანათლებლო სისტემის პრეროგატივაა. ამასთან ერთად უნდა დავძლიოთ ერთგვარი “ფიქრის დეფიციტი”. უნდა დავძლიოთ სპონტანურობა, ემოციურობა, ახლომხედველობა საზოგადოებრივი გადაწყვეტილებების მიღებისას და დავამკვიდროთ ანალიზი და შორსმჭკრეტელობა. მყისიერი ეფექტის ნაცვლად ხანგრძლივ შედეგებზე ორიენტირებულნი უნდა გავხდეთ. ჩვენ უნდა მივალწიოთ ქვეყნის ჭეშმარიტ დემოკრატიულობას, რომელიც განისაზღვრება არა იმით, თუ რამდენად თავისუფალია პროტესტის გამოსატყვის საშუალება, არამედ იმით, თუ რამდენად აქტიურია მმართველობის პროცესში მოსახლეობის თანამონაწილეობა. ჩვენ გვჭირდება მოსახლეობასა და ხელისუფლებას შორის აქტიური დიალოგის ასპარეზის შექმნა.

უმთავრესი ამოცანა იმაში მდგომარეობს, რომ რაც შეიძლება სწრაფად შევუსაბამოთ ჩვენი ყოფითი და პოლიტიკური კულტურა და, საერთოდ, მისი ყველა ასპექტი, თანამედროვე ცივილიზებული სამყაროს სტანდარტებს. სწორედ ეს არის ჩვენი გადარჩენის უმთავრესი ამოცანა თანამედროვე გლობალიზაციის ეტაპზე. კონკრეტულად როგორ უნდა გაკეთდეს ეს, აი, ესაა მთავარი. ამისათვის კი მზა რეცეპტები ნამდვილად არ არსებობს. საჭიროა, ერთობლივად შევეცადოთ, ზუსტად განვსაზღვროთ პრიორიტეტები, რა არის მნიშვნელოვანი, რა გზით უნდა წავიდეთ, დაიგეგმოს მიზანმიმართული აქტივობები

22. ილია ჭავჭავაძე თვლიდა, რომ ევროპული ფასეულობები უნივერსალური ხასიათისაა და ყველასთვის ერთნაირად არის მისაღები, რადგან საშუალებას გვაძლევს, პროგრესი შეუქცევადი გავხადოთ. მათი განხორციელებით ჩვენ შევძლებთ დავიცვათ მთელი ერის თვითმყოფადობა, თითოეული ადამიანი, ოჯახი. მათი ბედნიერება, კეთილდღეობა, სახელმწიფოს უპირველეს საზრუნავად გადაიქცევა. მიიღწევა კანონის უზენაესობის, ადამიანის უფლებების, მისი სიცოცხლის, თავისუფლების, საკუთრების დაცულობა, თანასწორობა და ჰარმონია.

ილიას მიაჩნდა, რომ მოწინავე ევროპის ქვეყნების გამოცდილების გაზიარებისათვის ჩვენთვის ყველაზე პრიორიტეტული უნდა იყოს ევროპულად სწავლება და ევროპული განათლების მიღება, ევროპული მმართველობა, წესი და რიგი, რადგან მხოლოდ ასე შევძლებთ სწორად შევაფასოთ ყველაფერი, სწორი დიაგნოზი დავსვათ და ჩვენს სატიკვარს მისი წამლით ვუშველოთ. ევროპული განათლებისა და მეცნიერების,

მმართველობის, წესისა და რიგის დასამკვიდრებლად ილია საჭიროდ მიიჩნევა საკანონმდებლო და ეკონომიკური რეფორმების განხორციელებას, მრეწველობის გაძლიერებას, ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესებას.

23. სტატიაში გამორკვეულია, დალაგებულია და ნაჩვენებია ეკონომიკური აზრისა და ეკონომიკური მოძღვრებათა წარმოშობისა და განვითარების ისტორიული სურათი, მისი მეთოდოლოგია, პერიოდიზაცია, მიმართულებები. ნაჩვენებია ქართული ეკონომიკური აზრის წარმოშობისა და განვითარების ეტაპები და წარმომადგენლები.

24. სტატია ეხება ეკონომიკური მეცნიერების სწავლების მეთოდოლოგიის საკითხებს: ეკონომიკის საგანს და ფუნქციებს, ანალიზის დონეებს, ძირითად პრობლემას. განხილულია ეკონომიკური თეორიის სისტემა, საგნის სხვადასხვა განმარტებანი, კლასიფიკაცია, ძირითადი ფუნქციები, იმის მნიშვნელობა რაც არ შეიძლება ვაკეთოთ ეკონომიკაში, ეკონომიკური ანალიზის დონეები, ეკონომიკის კანონების და პრინციპების ურთიერთკავშირი, დაშვებათა როლი, პოზიტიური და ნორმატიული ანალიზი, სამეურნეო საქმიანობის მთავარი როლი, ძირითადი ეკონომიკური პრობლემა, ანუ განსაზღვრელი სურვილები და მათი დაკმაყოფილების საშუალებების შეზღუდულობა, ეკონომიკის მეთოდები, ლოგიკის კანონები.

25. ევროპული ღირებულებები უნივერსალური ხასიათისაა და ყველა ეპოქას, საზოგადოებასა თუ სახელმწიფოს ერთნაირად მიესადაგება, ისეთ მარადიულ ფასეულობათა უნივერსალურობიდან გამომდინარე, როგორცაა: პიროვნების თავისუფლება, ადამიანური ღირსება, კანონის უზენაესობა, ეროვნული და კულტურული თვითმყოფადობა.

ქართული კულტურის ისტორია, მისი თუნდაც ზედაპირული მიმოხილვაც კი მკაფიოდ გვიჩვენებს, რომ დასავლური ღირებულებები და ფასეულობანი, მათ შორის ფუნდამენტური - ადამიანის უფლება, არ იყო უცხო ქართული სამყაროსათვის და ამ მხრივ მათ შორის კონფლიქტი არასდროს არსებობდა.

ევროპული ღირებულებებიდან, რომელთა განხორციელებითაც ევროპელები დაწინაურდნენ, უპირველესთა შორის აღსანიშნავია ქვეყნისათვის მსახურება, ყოველთვის ერის ინტერესების წინა პლანზე წამოწევა, პრაგმატულობა და რეალიზმი, განვითარების ეროვნული მოდელის შექმნა და, ამასთან ერთად უცხოური დადებითი გამოცდილების უეჭველი გათვალისწინება.

იმისათვის, რომ ხალხის ცხოვრება გავაუმჯობესოთ, საჭიროა თითოეული მოქალაქე ჩავაყენოთ ქვეყნის სამსახურში და ვიშრომოდ თავდაუზოგავად. ყველაზე უფრო პრიორიტეტული ის არის, რომ ვემსახუროთ სამყაროს ყველაზე მთავარ, უნიკალურ ღირებულებას – თითოეულ ადამიანს.

იმისათვის, რომ აღნიშნულ ამოცანას წარმატებით გავართვათ თავი, ჩვენ გვჭირდება როგორც ცალკეულ ინდივიდებს, ასევე ინდივიდებსა და საზოგადოებას და საზოგადოებასა და ხელისუფლებას შორის ურთიერთობის ისეთი ფორმების განვითარება,

როგორცაა სოლიდარობა, ტოლერანტობა, ნდობა, ურთიერთგაბანა, თანამშრომლობა, ანუ ჩვენ, გვჭირდება სოციალური კაპიტალის განვითარება, რაც, უპირველეს ყოვლისა საგანმანათლებლო სისტემის პეროგატივია. ამასთან ერთად უნდა დავძლიოთ ერთგვარი “ფიქრის დეფიციტი”. უნდა დავძლიოთ სპონტანურობა, ემოციურობა, ახლომხედველობა საზოგადოებრივი გადაწყვეტილებების მიღებისას და დავამკვიდროთ ანალიზი და შორსმჭვრეტელობა. მყისიერი ეფექტის ნაცვლად ხანგრძლივ შედეგებზე ორიენტირებულნი უნდა გავხდეთ. ჩვენ უნდა მივალწიოთ ქვეყნის ჭეშმარიტ დემოკრატიულობას, რომელიც განისაზღვრება არა იმით, თუ რამდენად თავისუფალია პროტესტის გამოხატვის საშუალება, არამედ იმით, თუ რამდენად აქტიურია მმართველობის პროცესში მოსახლეობის თანამონაწილეობა. ჩვენ გვჭირდება მოსახლეობასა და ხელისუფლებას შორის აქტიური დიალოგის ასპარეზის შექმნა.

უმთავრესი ამოცანა იმაში მდგომარეობს, რომ რაც შეიძლება სწრაფად შევესაბამოთ ჩვენი ყოფითი და პოლიტიკური კულტურა და, საერთოდ, მისი ყველა ასპექტი, თანამედროვე ცივილიზებული სამყაროს სტანდარტებს. სწორედ ეს არის ჩვენი გადარჩენის უმთავრესი ამოცანა თანამედროვე გლობალიზაციის ეტაპზე. კონკრეტულად როგორ უნდა გაკეთდეს ეს, აი, ესაა მთავარი. ამისათვის კი მზა რეცეპტები ნამდვილად არ არსებობს. საჭიროა, ერთობლივად შევეცადოთ, ზუსტად განვსაზღვროთ პრიორიტეტები, რა არის მნიშვნელოვანი, რა გზით უნდა წავიდეთ, დაიგეგმოს მიზანმიმართული აქტივობები.

26. თანამედროვე განვითარებული სამყარო ძირითად აქცენტს აკეთებს ცოდნის ეკონომიკაზე, რადგან ცოდნა ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის მთავარი წყარო ხდება. იცვლება მიდგომა – „მეცნიერება მეცნიერებისათვის“, პროგრესული მიდგომით – „მეცნიერება როგორც საზოგადოებრივი პრობლემების პრაქტიკული გადაწყვეტის წყარო“, მიმდინარეობს განათლების სისტემის ტრანსფორმაცია.

XXI საუკუნე იქნება ინტელექტუალების, კრეატიული (შემოქმედი) პროფესიონალების აქტიური მოღვაწეობის ეპოქა.

საჭირო გახდება გარკვეული თეორიული ცოდნის, კომპეტენციებისა და შემოქმედებითი უნარების მქონე ადამიანები.

ახალი მოდელის ადამიანის (ჰომო ცრეატიუს) ფორმირება მოითხოვს კლასიკური საგანმანათლებლო პარადიგმის სისტემურ-საქმიანობითი პარადიგმით შეცვლას. სწავლების ახალი სტანდარტი ხელს შეუწყობს სტუდენტის პიროვნულ განვითარებას, არაპარადიგმული ამოცანების გადაწყვეტას, ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენებას, სისტემური მეტასაგნობრიობის ფლობას.

ძირეულად იცვლება პედაგოგის როლი სასწავლო პროცესში. იგი შემოქმედებითი პროცესის აქტიური მონაწილე ხდება.

მიმდინარეობს უნივერსიტეტების მოდერნიზაცია, მათი სამეცნიერო პოტენციალის ეფექტური გამოყენება.

პროფესორების ჰენრი ეცკოვიცისა და ლუთ ლეიდესდორფის „სამმაგი სპირალის“

მოდელით უნივერსიტეტი ამუშავებს იდეას, სახელმწიფო ქმნის ნორმატიულ ბაზას, ბიზნესი უზრუნველყოფს რესურსებს.

ამ მოდელით უნივერსიტეტია ინოვაციური საქმიანობის ძირითადი ბირთვი. იგი მჭიდროდ თანამშრომლობს ბიზნესთან და აკადემიურ ფუნქციას ინარჩუნებს. დღის წესრიგში აქტიურად დგას ახალი არაპარადიგმული პრობლემა: სასწავლო უნივერსიტეტების სამეწარმეო უნივერსიტეტებით შეცვლა.

27. ახალი იდეები ყოველთვის იწვევს პოზიტიურ გავლენას. მათ ასევე შეუძლიად დადებითი ზემოქმედება მოახდინონ ბიზნესის განვითარებაზე, ჩვენს ყოველდღიურ საქმიანობაზე, ხოლო ზოგიერთ შემთხვევაში – ახალ აღმოჩენებსა და გამოგონებებზე. ადამიანი ისეა შექმნილი, რომ სიახლისაკენ გამუდმებით მიიღწევს. სწორედ ეს განაპირობებს მის პირად და, მთლიანად, ცივილიზაციის განვითარებას.

ადამიანთა ცხოვრებაში ხშირად ისეთი ამოცანების გადაწყვეტა გვხვდება, რისთვისაც აუცილებელია ფანტაზია და კრეატიული აზროვნება. უმეტესად, მას ის ადამიანი აწყდება, რომელიც რაღაცის შექმნაშია ჩართული და ხშირად გადაწყვეტილების მიღება უწევს.

კრეატიული გადაწყვეტილების ძიების პროცესი შეიძლება მნიშვნელოვნად გამარტივდეს, თუ იმ მეთოდებს გამოვიყენებთ, რომლებიც პრაქტიკაში ცნობილია. ამ მეთოდების გამოყენება კრეატიულ აზროვნებას ავარჯიშებს, რაც თანდათან ჩვევა ხდება და ყოველდღიურ ცხოვრებაში შეუმჩნევლად ერთვება.

კრეატიული მეთოდების უმრავლესობა ჯგუფის მუშაობაზეა გათვლილი, რადგან მიუხედავად იმისა, რომ ზოგიერთი მათგანი შეიძლება ცალკეული ინდივიდის მიერ იქნას გამოყენებული, დიდი ეფექტურობა სწორედ ჯგუფის პირობებში მიიღწევა.

კრეატიული მეთოდებიდან განსაკუთრებით ეფექტურია: „გონებრივი შეტევა“, „სინექტიკა“, „გამომგონებლური ამოცანების გადაწყვეტა“, „მორფოლოგიური მატრიცა“, „ფოკალური ობიექტები“, „ექვსი მოაზროვნე ქული“, „ინვერსია“ და „ინტელექტ-ბარათები“.

28. XX და XXI საუკუნეების მიჯნაზე მსოფლიო ეკონომიკის აღმავლობასა და მისი სტრუქტურული ცვლილებების გატარებაში უმსხვილესი და მსხვილი ქალაქების როლი არსებითად გაიზარდა. იმავედროულად, ამ ქალაქებმა მოსახლეობის გადიდებული ნაკადებიც მიიღო. როგორც სამრეწველო ცენტრები და მოსახლეობის მაღალი კონცენტრაციის ადგილები, ისინი ადამიანის სასიცოცხლო გარემოზე ზემოქმედების რთული და წინააღმდეგობრივი სოციალურ-დემოგრაფიული, ტექნოგენური, ეკოლოგიური და სხვა პროცესების ერთ-ერთი წყარო გახდა.

მომავალში დედამიწის მოსახლეობის ძირითადი მასა მსხვილი ქალაქის მკვიდრი იქნება. თანამედროვე ქალაქი თავისებური „მაგნიტია“, რომელიც ყველა სახეობის რესურსს (კაპიტალი, სამუშაო ძალა) იზიდავს. ქალაქების რაოდენობისა და ზომების ზრდა პოსტინდუსტრიული ეკონომიკის ათანაბარზომიერი განვითარების შედეგია.

მეგაპოლისის ფენომენის მეცნიერულმა გააზრებამ მისდამი საზოგადოების სხვადასხვა

ფენების განსხვავებული და გაზრდილი ინტერესი განაპირობა. 2008-2009 წლებში გაერომ ჩაატარა ურბანიზაციის კვლევები, რომლის შედეგები მოწმობს ქალაქის მოსახლეობის რიცხოვნობის უკვე გარდაუვალ ზრდაზე.

თანამედროვე გლობალური გარემო, რომელშიც მსხვილი ქალაქები ფუნქციონირებენ, მაღალი სიჩარებისა და მწვავე კონკურენციის სამყაროა. იგი კოლოსალურ შესაძლებლობებს იძლევა, მაგრამ, იმავედროულად, მაღალ მოთხოვნებსაც აყენებს. მსოფლიო სამეურნეო სისტემაში წარმატებული ჩართვის შანსი გლობალიზაციის გავლენით ჩვენ თვალწილ ყალიბდება, თუმცა იგი განსხვავებული ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული ერთეულისათვის არათანაბარია. უპირატესობას ისინი იღებენ, რომლებიც მსოფლიო ბაზრებზე მაღალ კონკურენტუნარიანობას ფლობენ, შეუძლიათ სწრაფი გარდაქმნა და თამაშის ცვალებად წესებზე მორგება. ამ მოთხოვნებს უფრო უკეთ მსხვილი ქალაქ-პოლისები პასუხობენ. მათშია თავმოყრილი უდიდესი რაოდენობის მრავალგვარი რესურსი. აქ ფორმირდება და ადაპტირდება ახალი ცოდნა, იქმნება ახალი, თანამედროვე პროფესიები და მაღალტექნოლოგიური სამუშაო ადგილები, ახალი მეცნიერებატევადი საქონელი და მომსახურება, მკვიდრდება ცხოვრების ახალი სტილი, ახალი კულტურული ტრადიციები, რომლებიც შემდეგ მთელ მსოფლიოში ვრცელდება.

29. განვითარებულ ქვეყნებში მომხმარებლური საზოგადოება ყალიბდება და ახალი ტიპის მომხმარებელი – X-მომხმარებელი წარმოიშობა, რასაც მრავალი ფაქტორი განაპირობებს, რომელთა შორის მნიშვნელოვანია: მოხმარების საგნების ჭარბი წარმოება, სავაჭრო რევოლუცია, სამომხმარებლო რესურსების გადიდება, ურბანიზაციის დონის ამაღლება, მოხმარების სეკულარიზაცია, მოხმარებაში აქსელოლოგიური ცვლილება და ახალი სამომხმარებლო ცნობიერების ფორმირება.

მომხმარებლური საზოგადოების ფორმირება მრავალი სიმპტომით ვლინდება, კერძოდ: ჭარბი მოხმარებით, კომოდიფიკაციით, კომფორტული საზოგადოების შექმნით, შოპინგით, მოხმარების დეკოლექტივიზაციითა და ახალი სოციალური გარემოს ჩამოყალიბებით.

მომხმარებლურ საზოგადოებას თავისი მომხრეები და მოწინააღმდეგეები ჰყავს.

მომხმარებლური საზოგადოების მთავარი ბურჯი X-მომხმარებელია, რომელიც განსხვავებული ფსიქიკის მქონეა, ახალი ღირებულებებისა და იდეალების მატარებელი, რეტლანსლატორი და რეციპიენტი. იგი გასული საუკუნის „საშუალო კლასის“ შემავიწროვებელი და ჩამნაცვებელია. ამ ტიპის მომხმარებელთა ზრდა თანამედროვე მსოფლიოს ერთ-ერთი ძირითადი ტრენდია.

30. სასწავლო კურსის “ინსტიტუციონალური ეკონომიკა” შესავალი თავი. განხილულია ინსტიტუციონალიზმის გენეზისი. ძველ და ნეონსტიტუციონალიზმს შორის არსებული კავშირები, მათი განსხვავება და ნაპოვნია გზები საქართველოში ეკონომიკური თეორიის ამ მიმართულების აქტიური გამოყენებისათვის.

31. საქართველოს დღევანდელი ეკონომიკის კრიზისიდან გამოყვანისა და მისი აღორძინების ერთ-ერთი მთავარი მაგისტრალური გზა მცირე ბიზნესის განვითარებაა. ამიტომ, ჩვენი სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი საკითხი უნდა იყოს

მცირე ბიზნესის ყოველმხრივი მხარდაჭერა. თუმცა, სახელმწიფო მართვის ორგანოებს არ უნდა ჰქონდეთ იმის იმედი, რომ მცირე ბიზნესი არის ბიუჯეტის შევსების უშრეტო წყარო და მისი დეფიციტის აღმომფხვრელი საშუალება. მცირე ბიზნესის უპირველესი მოვალეობა, ვალდებულება და მისია -სოციალური საკითხების მოგვარებაა, კერძოდ, უმუშევართა დასაქმება და ამ გზით მოსახლეობის სიღარიბისაგან თავის დაღწევა.

მცირე საწარმოები სახელმწიფო მხარდაჭერის გარეშე ვერ შეძლებენ ფეხზე დადგომასა და მსხვილ საწარმოებთან კონკურენციას. ამის გარეშე კი ქვეყანაში ვერ შეიქმნება კონკურენტუნარიანი საწარმოების კრიტიკული მასა, რაც იმას ნიშნავს, რომ ბაზარი მსხვილი საწარმოების მიერ იქნება მონოპოლიზებული.

32. ნაშრომში განხილულია უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის აუცილებლობით განპირობებული საკითხები. პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მიგრაცია და თანამედროვე ტენდენციები. მოცემულია პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოტივაცია, რომელიც დაყოფილია ოთხ ჯგუფად. ნაშრომში გადმოცემულია თუ დიდი ხნის განმავლობაში დაგროვილმა რაოდენობრივმა ცვლილებებმა როგორი თვისობრივი ნახტომი გამოიწვია ეკონომიკურ ცხოვრებაში და ახალი შინაარსობრივი დატვირთვა შეიძინა. ანხილულია ეკონომიკური საქმიანობის გლობალიზაციის ძირითადი ფორმები, ტრანსნაციონალური კორპორაციების, როგორც გლობალიზაციის მთავარი კომპონენტების როლი, თანამედროვე პირობებში ლიბერალიზაცია, როგორც მახასიათებელი ნიშანი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების სახელმწიფო რეგულირებაში.

33. კომუნიკაცია ნიშნავს სხვა სუბიექტისთვის ინფორმაციის გაადცემას. მარკეტინგი მას განიხილავს როგორც საბაზრო სუბიექტებს შორის ურთიერთკავშირის და ურთიერთდამოკიდებულების სისტემას ინფორმაციის გაცვლის გამო. კომუნიკაციური პოლიტიკა ააქტიურებს მომსახურებაზე მოთხოვნის ჩამოყალიბების პროცესს და ეფექტიანს ხდის საქმიანობის გასაღების გამო.

ნაშრომი დახასიათებულია მომსახურების ბაზარზე კომუნიკაციური საქმიანობის ფსიქლოგიური და სოციალური შინაარსი.

34. ბაზარზე ხდება ადამიანის შრომითი საქმიანობის სხვადასხვაგვარი შედეგების რეალიზაცია. ესენი არა მარტო მატერიალურ-ნივთობრივი ფორმის პროდუქტებია, არამედ შემოქმედებითი, ინტელექტუალური საქმიანობის შედეგები და მომსახურების ფართო წრეცაა, რაც გადაქცეულია ყიდვა-გაყიდვის ობიექტი. ნაშრომში განხილულია მომსახურების განმასხვავებელი მახასიათებლები: შრომის შედეგის ხელით შეუგრძნობლობა, განუყოფადობა, შენახვისა და ტრანსპორტირების შეუძლებლობა. მომსახურების კლასიფიკაცია ეფუძნება სხვადასხვა კრიტერიუმებს, როგორცაა მომსახურების წარმოების ხასიათი, კლიენტის ყოფნის საჭიროება მომსახურების ადგილზე, მწარმოებლის და მომხმარებლის მოტივაციები, დარგობრივი და ასორტიმეტული მოდგომა, რაც უნდა გაითვალისწინონ მომსახურების საწარმოებმა საქმიანობაში.

35. საქართველოს გააჩნია საკმარისი პოტენციალი გადაჭრას მის წინაშე არსებული რთული სოციალურეკონომიკური პრობლემები. უპირველეს ყოვლისა, მთავარია არსებული შესაძლებლობების გონივრული გამოყენება და ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების ხელშეწყობა. როდესაც ქვეყნის საექსპორტო პოტენციალის გაზრდასა და მის გამოყენებაზე ვსაუბრობთ, უსათუოდ უნდა ვიზრუნოთ საექსპორტო პროდუქციის

ხარისხის ამადლებაზე. თუ ნაწარმი თანამედროვე მოთხოვნებსა და სტანდარტებს ვერ დააკმაყოფილებს, იგი საერთაშორისო ბაზარზე თავის ადგილს ვერ დაიმკვიდრებს. თავის მხრივ, ევროკავშირს ერთ-ერთი წამყვანი პოზიცია უჭირავს მსოფლიო ეკონომიკურ სივრცეში, რადგან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის უმსხვილესი ექსპორტიორ-იმპორტიორია. მისი დღევანდელი აგრარული პოლიტიკა ერთგვარი ეტალონია გაერთიანების არაწევრი ქვეყნებისათვის, რომლის გათვალისწინება ჩვენს ქვეყანას სასარგებლოდ წაადგება.

36. თანამედროვე პირობებში ევექტიან მარკეტინგად მომხმარებელზე ორიენტირებული საქმიანობა ითვლება, მომხმარებელზე ორიენტაცია კი, მათი სურვილების, შეხედულებების, საქონლის მიმართ დამოკიდებულების შესწავლის საფუძველზეა შესაძლებელი. ქართული პროდუქციის მთავარი პრობლემა მისი სიძვირეა. მაგალითად, ევროპაში ქართული ღვინის გატანა, ტრანსპორტირების ხარჯებსა და იქ არსებულ მაღალ გადასახადებთან ერთად პროდუქციას კონკურენტუნაროს ხდის.

ზოგადად, უნდა ითქვას, რომ ღვინის ექსპორტის ზრდა, ახალი ბაზრის გახსნის გარდა, განპირობებული იყო ქვეყანაში ამ დარგში წარმოების ზრდითაც. ახალი საწარმოო შესაძლებლობების გაჩენა მნიშვნელოვანია იმ ფონზეც, რომ საქართველოს, რუსეთის ბაზრის გარდა, ასათვისებელი აქვს იმავე ბელორუსის საექსპორტო კვოტებიც; საქართველოს არც ევროკავშირის ბაზარი აქვს ათვისებული. ამის მიზეზია ევროსტანდარტებისა და სერტიფიცირების მოთხოვნების დაკმაყოფილების სირთულე. თუ გავითვალისწინებთ იმ პერსპექტივებს, რასაც საქართველოს ღრმა და ყოველმომცველი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმება მოუტანს, ქართულ ღვინოს ევროკავშირის ბაზარზე ახალი პერსპექტივები ეხსნება.

37. სტატიაში გამოთქმულია მოსაზრება, რომ ახალი ეკონომიკის ეპოქაში კონკურენტული უპირატესობების მიღწევა შესაძლებელია მხოლოდ ცოდნისა და ცოდნის მენეჯმენტის ახალი პერსპექტივებისა და კონცეფციების მიღების საფუძველზე. დღეს ბიზნესის წარმატება მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული კომპანიის ფასეულობის ამადლებაზე, მომხმარებლებისათვის ფასეულობების ამადლებასა და თანამშრომლებისათვის ფასეულობის ამადლებაზე.

ავტორები თვლიან, რომ თანამედროვე პირობებში კონკურენტული უპირატესობის მიღწევისათვის სასიცოცხლოდ აუცილებელია ინოვაციური პოლიტიკის შემუშავება, განათლებაში დიდი ინვესტიციების განხორციელება, ინოვაციური და ტექნოლოგიური კომპეტენციების შექმნა, ასევე ეკონომიკისა და ინსტიტუციური რეჟიმის სტიმულირება.

38. ბოლო წლების მანძილზე აქტიურად განვითარდა საინფორმაციო საზოგადოება და მისი კომპონენტები: ცოდნის ეკონომიკა, ე-ცომერცე, ელექტრონული ჯანდაცვა, ელექტრონული მთავრობა, ელექტრონული სწავლება. განვითარებულ ქვეყნებში, არსებობს მთელი რიგი ჭკვიანი სფეროები: სმარტ ბიზნესი, ჭკვიანი მედიცინა და ჭკვიანი ენერჯია.

დღეს ჩვენ ვსაუბრობთ ახალი საზოგადოების განვითარებასა და ახალი პარადიგმების გამოჩენაზე. ინტერნეტისა და საინფორმაციო - საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარებას აქვს ორმაგი, როგორც ეკონომიკური და სოციალური შედეგები. შედეგები ძალიან მნიშვნელოვანია ამ პროცესში საზოგადოებრივი ცხოვრების

ინფორმაციისათვის. მიგვაჩნია, რომ სინქარე საქართველოში ამ პროცესების დანერგვის სისწრაფე დაკავშირებულია ხელისუფლების, განათლების სისტემისა და მთელი საზოგადოების კოორდინირებულ გადაწყვეტილებებზე.

39. სტატიაში განხილულია ელექტრონული კომუნიკაციის განვითარების საკითხები საქართველოში. დასახულია ღონისძიებათა კომპლექსი, რაც ხელს შეუწყობს ჩვენს ქვეყანაში ელექტრონული კომუნიკაციებით მომსახურების გაუმჯობესებას.

40. სტატიაში საუბარია, რომ ქვეყნის ეკონომიკაზე ტურიზმს სასიკეთო გავლენა მხოლოდ მაშინ ექნება, როცა იგი კომპლექსურად და ყოველმხრივ ვითარდება და ამ ქვეყნის მიზანი არაა მისი ეკონომიკის გადაქცევა მომსახურების ეკონომიკად. ტურიზმის ეფექტიანობას იმთავითვე განაპირობებს მისი განვითარება ქვეყნის მთელი სოციალურ-ეკონომიკური კომპლექსის, ყველა დარგის პარალელურად და მათთან მჭიდრო კავშირში. საქართველოში ტურიზმის განვითარების საერთო ეკონომიკური მიზანი არის ამ სექტორიდან მიღებული შემოსავლების ზრდა, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას მათი დასაქმებისა და შემოსავლების ზრდის მეშვეობით. ამ მიზნის მიღწევა შესაძლებელია მხოლოდ ტურისტების რიცხოვნობისა და მათ მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე გაწეული დანახარჯების ზრდით. არა-ერთ ქართველ ავტორს საამისოდ ძალიან პერსპექტიულად ესახება ჩვენში აგროტურიზმის განვითარება. მისი დადებითი სოციალური ელემენტია სოფლის ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმება ტურისტული მომსახურების სფეროში.

41. სტატიაში აღნიშნულია, რომ თანამედროვე პირობებში ეკონომიკური განვითარების მოდელის ძიება, განსაკუთრებით აქტუალური, 2008 წლის კრიზისის შემდეგ გახდა. ამ პრობლემას უამრავი ნაშრომი მიეძღვნა, მაგრამ სამწუხაროდ რაიმე რადიკალური მოსაზრება ჯერ-ჯერობით ცნობილი არ არის. არსებული გლობალური კრიზისი მსოფლიო ფინანსური სისტემის რადიკალური რეფორმის აუცილებლობის ნათელი დადასტურებაა. განხილულია ეკონომიკურ შეხედულებათა და კონცეფციათა აღმოცენების პირობები და მიზეზები, კავშირი მსოფლიო ეკონომიკურ კრიზისებთან. ნაჩვენებია ეკონომიკური თეორიის განვითარების დაახლოებით 40-წლიანი ციკლურობა XIX საუკუნის დასასრულიდან დღემდე. აღნიშნულია, რომ ინფორმაციული ეპოქის თანამედროვე ეტაპზე განვითარების ახალ ციკლურ ფაზაზე გადასვლის რეალობის წინაშე ვდგავართ და თანამედროვე ეკონომიკური თეორია ახალი სამეცნიერო რევოლუციის ზღვარზეა. მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი გრძელდება. მისი დაძლევის რეცეპტების უმეტესობა ტექნოლოგიური ინოვაციებისა და ე.წ. „მკაცრი პოლიტიკის“ ფარგლებში თავსდება და იშვიათად ასახავს ამ ორ მიმართულებას შორის ბუნებრივად არსებულ წინააღმდეგობებს.

42. ნაშრომში საუბარია თანამედროვე სამყაროში ტექნოლოგიური პროგრესის მნიშვნელობაზე, მისი განვითარების დადებით და უაყოფით მხარეებზე. წარმოდგენილია ავტორის მიერ ჩატარებული კვლევის შედეგები, რომლებიც ტექნოლოგიური პროგრესის ავ-კარგიანობის შესახებ საზოგადოების გარკვეული ნაწილის მოსაზრებას წარმოაჩენს. ერთმანეთთანაა დაკავშირებული ტექნოლოგიური პროგრესი და ეკონომიკა. გაკეთებულია დასკვნა, რომ თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენების გარეშე შეუძლებელია ხარისხიანი, ბაზარზე მოთხოვნადი, კონკურენტუნარიანი საქონლის და მომსახურების წარმოება, ზოგადად ეკონომიკის განვითარება.

43. სტატიაში საუბარია „თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის“ არსსა და

თავისებურებებზე, მისი შექმნის მიზნებზე, უპირატესობებსა და ნაკლოვანებებზე. ასევე, იმ სახელმწიფო შეღავათებსა და უპირატესობებზე, რომლებიც უწესდებათ და სარგებლობენ მასში მოქმედი კომერციული საწარმოები და სუბიექტები. დაჯგუფებულია ის ძირითადი პირობები, რომლებიც ახდენენ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციის წახალისებას და საუბარია მის მნიშვნელობაზე თიზ-ებისათვის. ნაშრომში მოყვანილია არსებული „თავისუფალი ეკონომიკური ზონების“ მაგალითები და საუბარია იმ ქვეყნებზე, რომლებშიც წარმატებით თუ წარუმატებლად ფუნქციონირებს იგი. დასკვნის სახით წარმოდგენილია, რომ წმინდა ეკონომიკური თვალსაზრისით თიზ-ები საქართველოში (მითუმეტეს 5 ზონის შექმნა) დიდ ეკონომიკურ სარგებელს ვერ მოგვცემს. მსგავსი ზონების შექმნით ჩვენ ვაფერხებთ კონკურენციას.

44. სტატიაში აღნიშნულია, რომ ისტორიული მეთოდი ის მეთოდია, რომელიც ეყრდნობა სპონტანურად და ქაოსურად განვითარებული რაიმე პროცესების შესწავლას მათი ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით. ისტორიული მეთოდი იკვლევს და სწავლობს ისტორიულ ფაქტებს. ისტორიული ფაქტია ისტორიული რეალობის ნებისმიერი მოვლენა, რომელსაც უშუალოდ ან გაშუალებულად აკვირდება და არეგისტრირებს ისტორიული შემეცნების სუბიექტი. ეკონომიკურ მეცნიერებაში ისტორიულ მეთოდს ორი მიმართულებით იყენებენ - როგორც ეკონომიკური ინსტიტუტების ისტორიის კვლევის მეთოდს და როგორც ეკონომიკური ცოდნის დაგროვების ისტორიის კვლევის მეთოდს. შეგვიძლია ეკონომიკური მეცნიერების მიმართ ისტორიული მეთოდის ხუთ ძირითად ფუნქციაზეც მივუთითოთ: ა) საინფორმაციო (ინფორმაციული); ბ) ინსტრუმენტული; გ) რეფლექსური; დ) კრიტიკული; ე) წინასწარმეტყველური. ეკონომიკური ისტორია ახალი ეკონომიკური ისტორიის სკოლის სახით ეყრდნობა მის მიერვე შემუშავებულ განსაკუთრებულ მეთოდს - კლიომეტრიას. კლიომეტრია არის ეკონომიკურ ისტორიასა და ეკონომიკურ მოძღვრებათა ისტორიაში შესრულებული ყველა კვლევის ერთობლიობა, რომელშიც აქტიურად იყენებენ სტატისტიკურ და რაოდენობრივ მეთოდებს.

45. სტატიაში აღნიშნულია, რომ შედარება ერთ-ერთი ყველაზე უფრო უნივერსალური და იმავდროულად ეფექტიანი ლოგიკურ-შემეცნებითი ხერხია. აშკარაა, რომ ეს მტკიცება უნდა ვრცელდებოდეს ეკონომიკური ფენომენების კვლევის მეთოდოლოგიაზეც. ისტორიული სკოლის მეთოდოლოგია, პრინციპში, უგულვებელყოფს ისტორიულ ცოდნაზე თეორიული ცოდნის პრიორიტეტს და უკუმოდელით ცვლის მას: „თავისი მნიშვნელობით ისტორიული ცოდნა ან აღმატება თეორიულს, ან, უკიდურეს შემთხვევაში, მისი თანაბარია“ შეგვიძლია ვისაუბროთ ეკონომიკურ მეცნიერებაში რამდენიმე ისტორიული სკოლის არსებობაზე. მათგან ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია XIX ს. მეორე ნახევრისა და XX ს. პირველი მესამედის გერმანულ ისტორიულ სკოლასა და „ახალი ეკონომიკური ისტორი“-ის სკოლაზე. მისი ყველაზე გამოჩენილი წარმომადგენლები არიან ამერიკელი მეცნიერები, ნობელის 1993 წ. პრემიის ლაურეატები დუგლას ნორტი და რ. ფოგელი, ასევე რ. ტომასი.

46. სტატიაში განიხილება აუდიტის მართვის პროცესში სხვადასხვა რესურსების დაგეგმვისას განტის გრაფიკის გამოყენების უპირატესობები. დასმული ამოცანის წარმატებით გადაწყვეტის უმნიშვნელოვანეს პირობას აუდიტის პროცესის განხორციელების ვადის შეკვეცა წარმოადგენს, რისთვისაც აუცილებელია დროითი პარამეტრების გამოთვლა და მიმდინარე სამუშაოებისათვის საჭირო ადამიანური რესურსების განსაზღვრა, სასურველი ეფექტის მინიმალური ფინანსური დანახარჯებით

მიღწევისათვის. სტატიაში დეტალურად არის გაანალიზებული განტის გრაფიკის აგების ეტაპები და დაგეგმილი გრაფიკის შესრულების პროცესში რესურსების განაწილების ვარიანტები.

47. სტატიაში წარმოდგენილია მოდელი, რომელიც საგრძნობლად ცვლის გადაწყვეტილებათა მიღების ეფექტურობას ეკონომიკური აქტივობის ყველა (მომხმარებლის, ფირმის, ქვეყნის) დონეზე. მოდელი დაკავშირებულია მნიშვნელოვანი ინფორმაციის შეგროვების მენეჯმენტის სტრუქტურებთან და მოიცავს გადაწყვეტილებათა მიღების პროცესის კონცეპტუალურ, საკლასიფიკაციო, ადმინისტრაციულ და ტექნიკურ საკითხებს.

48. სტატიაში წარმოდგენილია ლეონტიევის "ინპუტ-უტპუტ" კომპიუტერული მოდელი, რომელიც წარმატებით შეიძლება იქნეს გამოყენებული როგორც სასწავლო პროცესში, ისე პრაქტიკულ ამოცანებში

49. სტატიაში: "საქართველოში ეკონომიკური ზრდის თავისებურებანი 2013 წელს" გაანალიზებულია 2013 წელს რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტის მკვეთრი შემცირების მიზეზები და მასთან დაკავშირებული პრობლემები.

ეკონომიკური ზრდის ტემპის შემცირების ძირითად მიზეზებად მიჩნეულია:

ა) გარდამავალი პერიოდით განპირობებული სტრუქტურული ცვლილებები;

ბ) ნომენკლატურული ბიზნეს-მონოპოლიების არსებობა;

გ) ახალი ხელისუფლების მიერ შეთავაზებულ თამაშის წესებთან ნომენკლატურული ბიზნესსექტორის სწრაფი ადაპტირების უუნარობა;

დ) ფულის დეფიციტი და ამით გამოწვეული დეფლაცია;

ე) წინა წლებში მსესხებლების მიმართ კრედიტორების მიერ განხორციელებული მძარცველური პოლიტიკის შედეგად, მოსახლეობაში უარყოფითი განწყობა-ემოციების ჩამოყალიბება საბანკო-საფინანსო სექტორის მიმართ, რამაც განაპირობა კრედიტებზე მოთხოვნის შემცირება. შესაბამისად, შემცირდა ერთობლივი მოთხოვნაც.

ვ) ფინანსთა სამინისტროსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის არაკოორდინირებული საქმიანობა.

სტატიაში დასაბუთებულია, რომ მოსახლეობის ცხოვრების დონის ცვლილების შესახებ ზუსტი შეფასების განსახორციელებლად, აუცილებელია, ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელთან შედარებით, უპირატესობა მიენიჭოს ეკონომიკური საქმიანობის უფრო ვრცელ და კომპლექსურ მახასიათებლს, კერძოდ კი, ეკონომიკური განვითარების დონეს.

შესაბამისად, დასაბუთებულია, რომ ეკონომიკური ზრდის ჭეშმარიტი ფასეულობა განისაზღვრება არა თავისთავად ეკონომიკური ზრდის ტემპის სიდიდით, არამედ იმით, თუ რამდენად უზრუნველყოფს იგი: საზოგადოების ყველა ფენის კეთილდღეობის დონის გაუმჯობესებას და სიღარიბის დონის შემცირებას, სოციალური დაცვის სისტემის ეფექტიანობის ამაღლებას, ადამიანური კაპიტალის განვითარებას, პროგრესული

ინსტიტუციურ-სტრუქტურული ცვლილებების დაჩქარებას და ა. შ.

50. სტატიაში: “საქართველოს ეკონომიკური განვითარების თავისებურებანი და პრიორიტეტები” გაანალიზებულია პოსტსოციალისტურ გარდამავალ პერიოდში საქართველოს ეკონომიკის განვითარებისთვის დამახასიათებელი ნეგატიურ-პოზიტიური პროცესები და მათი შედეგები. დასაბუთებულია, რომ სისტემური ეკონომიკური კრიზისის ჩამოყალიბება-გახანგრძლივებაში არსებითი როლი შეასრულა არაეკონომიკურმა მიზეზებმა.

სტატიაში ასევე განსაზღვრულია ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების შემდეგი პრიორიტეტები:

ა) სამეწარმეო საქმიანობის თავისუფლების უზრუნველყოფა, საკუთრების უფლების რეალური გარანტიების შექმნა და კერძო საკუთრების ლეგიტიმურობის ხარისხის ამაღლება;

ბ) მცირე მეწარმეობის წახალისება. ამ მიზნით მცირე საწარმოთათვის მოგების გადასახადის განაკვეთის შემცირება 8–10%-ის ფარგლებში;

გ) მოგების გადასახადის გაუქმება და მის ნაცვლად დივიდენდების სახით გაცემულ შემოსავლებზე ერთიანი 20%-იანი საგადასახადო განაკვეთის შემოღება - დღეისთვის არსებული 5%-იანი განაკვეთის ნაცვლად;

დ) ადგილობრივი დანაზოგების ფორმირების წახალისება. ამ მიზნით, საშემოსავლო გადასახადის გადახდისაგან, ხელფასის სახით დარიცხული თანხის იმ ნაწილის განთავისუფლება, რომელიც დანაზოგის სახით მინიმუმ ერთი წლის ვადით განთავსდება კომერციულ ბანკებში;

ე) საბიუჯეტო სახსრების ხარჯზე სპეციალური ფონდის შექმნა, რომლის ძირითადი ფუნქცია იქნება: მცირე და საშუალო ბიზნესის სფეროში დასაქმებული მეწარმეების (მცირე ბიზნესისა და მცირე საწარმოების) სამეწარმეო რისკების მთლიანი ან ნაწილობრივი დაზღვევა და ა. შ.

51. სტატიაში: “ინსტიტუტები და ეკონომიკური განვითარება”, განხილულია ეკონომიკური და პოლიტიკური ინსტიტუტების როლი ეკონომიკურ განვითარებაში. საქართველოს უახლოესი ისტორიის მაგალითზე დასაბუთებულია, რომ ელიტის სასარგებლოდ ფორმირებული ესკლუზიური ინსტიტუტები ხელს უშლის საზოგადოების ფართო ფენების აქტიურობას, მათი ნიჭისა და უნარის გამოვლენა-გამოყენებას, შესაბამისად ახშობს მათ აქტიურობას ინვესტიციების, ინოვაციებისა და სოციალური მოღვაწეობის სხვა სფეროებში, რაც აფერხებს ქვეყნის გრძელვადიან ეკონომიკურ განვითარებას.

52. ლიზინგი, როგორც ინოვაციური მენეჯმენტის კოორდინაციის მნიშვნელოვანი ფაქტორი

ლიზინგის განვითარება განიხილება როგორც მცირე ინოვაციურ ბიზნესის სუბიექტების მხარდაჭერის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილი სხვა ფორმებთან შედარებით, ყურადღებას მოითხოვს ლიზინგის საქმიანობის მნიშვნელობა, ლიზინგის მოწყობილობების და ტექნიკის მიწოდების დაფინანსების უპირატესობა,

ლიზინგის ბიზნესის სტრუქტურა, მისი სამართლებრივი რეგლამენტაცია.

საერთაშორისო სტატისტიკით, იმ ქვეყნებში, სადაც ლიზინგის სექტორი წარმატებულად ფუნქციონირებს, უმუშევრობის დონე საკმაოდ დაბალია, ასევე გამართული სალიზინგო სისტემა მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმატებულ საქმიანობის საწინდარია.

53. მცირე ბიზნესის განვითარების სტრატეგია და სახელმწიფო რეგულირება

თანამედროვე საბაზრო სისტემა მეტად რთული და მრავალმხრივი ეკონომიკური ორგანიზმია. იგი წარმოგვიდგება გავცლით ურთიერთობებზე დამყარებულ სამეურნეო ურთიერთობათა ერთობლიობად, რომელიც გამოხატავს თავისუფალი ბიზნესის ეკონომიკის არსსა და ბუნებას.

მცირე ბიზნესი იქნეს ხარისხობრივად ახალ როლს და ხდება ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს სარეალიზაციო ბიზნესი იქნეს ხარისხობრივად ახალ როლს და ხდება ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს სარეალიზაციო ფორმად თანამედროვე სამეცნიერო-ტექნიკური ევოლუციის ეტაპზე.

54. ინოვაციები თანამედროვე ბიზნესში

მცირე ბიზნესი განვითარებული ქვეყნების მეურნეობის ერთ-ერთი განუყოფელი და დინამიურად განვითარებული ნაწილია, რომელიც თავისი განსაკუთრებული ადგილის გამო, არსებით როლს ასრულებს ქვეყნის არა მარტო სოციალურ-ეკონომიკურ, არამედ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაშიც.

ინოვაციური საქმიანობის ერთერთი მნიშვნელოვანი მიმართულებაა ბიზნეს-ინკუბაცია. იგი მიზნობრივი სერვისებისა და რესურსების კომპლექსის მიწოდებით აჩქარებს დამწყები და პერსპექტიული კომპანიების წარმატებულ განვითარებას.

საქართველოს ეკონომიკის დინამიური ზრდისათვის, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია წარმოების ტრადიციული ფაქტორების კვალდაკვალ, ინოვაციებზე ორიენტირებული ეკონომიკური ინიციატივების წახალისება და ამისათვის ქვეყნის შედარებითი უპირატესობის ოპტიმალური გამოყენება.

55. ეკონომიკური ზრდის არსებული მოდელების ანალიზის საფუძველზე, დასმულია ამოცანა საქართველოსათვის სპეციალური მოდელის შემუშავებისათვის. განსაზღვრულია განვითარების მოცემულ ეტაპზე საქართველოს კულტურულ-ისტორიული თავისებურებებიდან გამომდინარე ეკონომიკური ინტეგრაციის მიმართულებები და მექანიზმი.

56. თანამედროვე მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებიდან გამომდინარე, გლობალიზაცია და ეროვნული ეკონომიკის მდგრადი და უსაფრთხო განვითარება ერთ-ერთი აქტუალური და პრობლემატური საკითხია. გლობალიზაციის მიმართ მეცნიერებასა და პრაქტიკაში ერთმანეთისაგან განსხვავებული მიდგომები არსებობს. გლობალიზაციის პროცესების გაღრმავებამ გამოიწვია სახელმწიფოთა უსაფრთხოების, კერძოდ, ეკონომიკური უსაფრთხოებისა და მდგრადი განვითარების პრობლემების შესწავლა - ანალიზისა და

განზოგადების აუცილებლობა.

57. იმისათვის, რომ ქვეყნის ეკონომიკა განვითარდეს, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად აუცილებელია წავიდეს ინოვაციური განვითარების გზით. ამისათვის კი, საჭიროა პირველ რიგში ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირების მოქნილი მექანიზმების ჩამოყალიბება.

სახელმწიფორეგულირებამუნდაგანახორციელოსორიძირითადიფუნქცია: ინდიკატორული და მასტიმულირებელი,

რომელთაცსრულიადგანსაზღვრულიროლიაკისრიათინოვაციურიგანვითარებისცალკეულე ტაპებზე. პირველიემსახურებაინოვაციურიგანვითარებისსტრატეგიული და ტაქტიკურიგეგმებისფორმირებას,

ხოლომეორეინოვაციურიპოლიტიკისრეალიზაციასსიახლეთაშექმნის, დანერგვის, წარმოების და მოხმარებისყველასტადიაზე.

58. სტატიაში აღნიშნულია, რომ სასაქონლო ნიშნის წარმოშობა დაკავშირებულია ინგლისურ სიტყვა „ბრენდთან“, რომელიც დამდას ნიშნავს. საქართველოს კანონმდებლობას საქონლო ნიშანს განმარტავს, როგორც სიმბოლოს ან სიმბოლოთა ერთობლიობას, რომელიც გამოისახება გრაფიკულად და განსახვავებს ერთი ფირმის საქონელს და მომსახურებას მეორე ფირმის საქონლისა და მომსახურებისაგან. შესაქონლო ნიშნის დაცვა ხორციელდება ნიშნის მფლობელის მიერ განსაკუთრებული უფლების მოპოვების საფუძველზე.

საქართველოს საპატენტო კანონის შესაბამისად, პატენტი წარმოადგენს პატენტის მფლობელის სახელზე გაცემულ დოკუმენტს, რომელიც ადასტურებს მისი გაცემის მომენტისათვის პატენტის მფლობელის განსაკუთრებულ უფლებას. ატენტის დაცვა გულისხმობს, რომ გამოგონების გამოყენება დისტრიბუცია ან გაყიდვაა კრძალულია პატენტის მფლობელის ნებართვის გარეშე.

59. სტატიაში ხაზგასმულია ტურიზმის, როგორც მსოფლიო ინდუსტრიის შესახებ და აღნიშნულია, რომ განვითარების სწრაფი ტემპების გამოიგი მიჩნეულია ასწლეულის ეკონომიკურ ფენომენად. ქვე მითითებულია, რომ ტურიზმი მიჩნეულია როგორც სავალუტო შემოსავლების წყარო და საერთაშორისო კონტაქტების გაფართოების ფორმა. ოტანილია მონაცემები საერთაშორისო ტურიზმის მასშტაბების შესახებ თანამედროვე პერიოდში და აღნიშნულია, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებში ორჯერ მეტი ტურისტი მოდის ერთ სულ მოსახლეზე, ვიდრე რუსეთში. ხაზგასმულია, რომ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მჭიდრო კავშირის არსებობა ტურიზმის განვითარების ტენდენციებსა და საერთო ეკონომიკურ, ტექნიკურ და სოციალურ მიღწევებს შორის.

60. სტატიაში ხაზგასმულია, რომ რეალობისილიასეულისურათის, მასშიწარმოდგენილი ცხოვრების ავ-კარგის, რომლის რიგი ელემენტები შეინიშნება დღესაც, პოზიტიური ელემენტებისგაძლიერებით და ნეგატიურის გაქრობის შედეგადაა შესაძლებელი იმ სასურველი მოდელის ძირითადი შტრიხების წარმოსახვა, რომელიც შეესაბამება ადამიანთა იდეებს, ცხოვრების ისეთ მოწყობას, რომელზეც ოცნებობდნენ თაობები.

61. საქ. თანამედროვე ეკონომიკური მდგომარეობა ხასიათდება საწარმოო ინვესტირებისათვის და ეკონომიკის მოდერნიზაციისათვის აუცილებელი რესურსების მწვავე დეფიციტით. მიტომ ქვეყნის ეკონომიკის ეფექტიანი ფუნქციონერებისა და განვითარებისათვის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პირობას პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვა წარმოადგენს.

ინვესტიციების მოზიდვის პრობლემის აქტუალურობა კიდევ უფრო ძლიერდება საბაზრო ურთიერთობათა ფორმირების პირობებში, ვინაიდან ინვესტიციების დაბანდების ეფექტიანობაზე დიდად არის დამოკიდებული ამ ქვეყანაში სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესი მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლება.

62. მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების გლობალიზაციისა და საზოგადოების ინფორმაციზაციის პროცესები, სამეურნეო სუბიექტებს მკაცრ მოთხოვნებს უყენებს ბიზნეს-დაგეგმვისა და გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში, რომელთა გათვალისწინებაც წარმოადგენს ეფექტური და სტაბილური ბიზნეს-საქმიანობის ერთ-ერთ წინაპირობას.

ბიზნესის მართვისა და დაგეგმვის საკითხებში მოგების დაგეგმას, მოგებიდან მიღებული ფულადი ნაკადების გონივრულ გამოყენებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ნებისმიერი ფირმის ეფექტიანი ფუნქციონირებისათვის, რადგან მხოლოდ ფულადი ნაკადების მოძრაობის სწორი პოლიტიკის შემუშავებითა და პრაქტიკაში რეალიზაციითაა შესაძლებელი ისეთი ოპტიმალური გადაწყვეტილებების მიღება რომელიც მეტ შემოსავალს მოგვცემს და კონკურენტუნარიანს გახდის. საწარმოს მოგება და მისი სიდიდე მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული წარმოების მოცულობის ზრდაზე, შრომითი და ფულად-მატერიალური დანახარჯების მინიმიზაციის პირობებში.

63. წარმოების მსგავსად მოცმულია მეცნიერულ-ტექნიკური ცოდნის კვლავწარმოების სამი ფორმის ორიგინალური დეახასიათება, რაც ეკონომიკურ თეორიაში ერთ-ერთ სიახლეს წარმოადგენს.

64. აღნიშნულია, რომ მცირე ბიზნესში, განსაკუთრებით განვითარების საწყის სტადიაში კერძო კაპიტალის ინვესტირების ყველაზე ცნობილი და მნიშვნელოვანი წყაროა ვენჩურული კაპიტალი და ე.წ. „ბიზნეს-ანგელოზები“. „ვენჩურული“ კაპიტალის ინვესტირება ხდება მაღალი რისკის დონიან საქმეებში (საერთო საბაზროსთან შედარებით) და მისი წარმატებით რეალიზაციის შემთხვევაში ამ კაპიტალს მისი მფლობელისათვის მოაქვს უფრო მაღალი მოგება. ვენჩურული ბიზნესი საჭიროებს დიდ ცოდნას, დიდ ფულსა და დიდ გარჯას, მაგრამ წარმატების შემთხვევაში იგი უზარმაზარი მოგების მომტანი „ოქროს ძარღვია“ და თავისი მომგებიანობითა და რისკიანობით არ ჩამორჩება ნავთობით, იარაღებითა და ნარკოტიკებით ვაჭრობას.

65. მოცემულია ტექნიკის მორალური მოძველების, ასევე მორალურად მოძველებული ტექნიკის განახლების სამი ფორმის ახლებური მეცნიერული ხედვა, ასევე წარმოების მსგავსად მეცნიერულ-ტექნიკური ცოდნის კვლავწარმოების სამი ფორმის ორიგინალური დეახასიათება, რაც ეკონომიკურ თეორიაში ერთ-ერთი სიახლეა.

66. გაკეთებულია დასკვნა, რომ კონკრეტულ რეგიონში სახელმწიფო პოლიტიკა შეიძლება ჩამოყალიბდეს ტურისტული კომპანიის ეკონომიკური რენტაბელობის უზრუნველყოფის მოთხოვნებიდან და ხელსაყრელი სოციალურ – ეკონომიკური სიტუაციიდან გამომდინარე ტურიზმის შესაძლებელი მონაწილეობით საერთაშორისო გაცვლებში, ცხოვრების დონის და ხარისხის ამაღლებით ადამიანის მოთხოვნილებათა სრული დაკმაყოფილებისათვის. ამიტომ, თანამედროვე ტურიზმის ბევრი პრობლემა შეიძლება დადებითად გადაწყდეს, თუ გათვალისწინებული იქნება რეფორმების სახელმწიფო

პოლიტიკა ფართო კონტექსტში.

67. აღნიშნულია, რომ ინტერნაციონალიზაციის და გლობალიზაციის პროცესებს არ შეუძლია მიგვიყვანოს მსოფლიო მეურნეობის ცენტრალური და პერიფერიული ზონების დაყოფის ლიკვიდაციამდე. ისინი აღმოცენდებიან და ფუნქციონირებენ ახალ დონეზე საერთაშორისო შრომის დანაწილების პროცესების განვითარების საფუძველზე. ზუსტად ამ პროცესების ქვეშ ნარჩუნდება მსოფლიო მეურნეობის გარკვეული ნაწილები, რომლებიც არის სხვადასხვა განვითარების საფუძველზე და ასრულებს სხვადასხვა ფუნქციებს გლობალურ, კონტინენტალურ, ლოკალურ დონეზე.

68. გაკეთებულია დასკვნა: უნივერსიტეტის ყველა კათედრამ ეროვნულ ენაზე უნდა შეადგინოს სტუდენტებისთვის სახელმძღვანელოები ამერიკელი, ევროპელი და სხვა ქვეყნების ცნობილი პროფესორების წიგნების გამოყენებით და ბოლო უნდა მოეღოს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში – საქართველოს უმაღლესი განათლებისა და მეცნიერების ფლაგმანში უცხოელი ავტორების წიგნების სახელმძღვანელოებად გამოცხადებას (აღიარებას). ბიზნესის, მარკეტინგისა და მენეჯმენტის კათედრებზე ასეთი სახელმძღვანელოების შედგენამდე ჩვენ ვთავაზობთ ოთხ სახელმძღვანელოს (გ. შუბლაძე და სხვ. ბიზნესის საფუძვლები, 2010; გ. შუბლაძის რედ. მარკეტინგის საფუძვლები, 2009; გ. შუბლაძე და სხვ. მენეჯმენტის საფუძვლები, 2008/11; მარკეტინგის მენეჯმენტი, 2014), რომლებიც ინტერნეტშია განთავსებული) სათანადო განხილვის საფუძველზე.

69. ნაშრომში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ქვეყნის ეკონომიკური სტრატეგიის განხორციელების შესაძლებლობას. აღნიშნულია, რომ ძალიან ბევრი ორგანიზაცია დაწეებული ფირმა-მწარმოებლისაგან და დამთავრებული პროგრამული უზრუნველყოფის დამუშავებული ფირმებით მუშაობენ საპროექტო საფუძველზე. პროექტები განსხვავდება ზომით და მასშტაბებით. პროექტების მენეჯმენტი მდგომარეობს იმის უზრუნველყოფაში, რომ სამუშაოების განსაზღვრული სახეები შესრულებული იყოს ვადაში, გამოყოფილი ბიუჯეტის ფარგლებში და ტექნიკურ მოთხოვნებთან შესაბამისობაში. ჭარმოდგენილია დაგეგმვის პროცესის ეტაპები. განხილულია მოდელირება, როგორც გეგმების სხვადასხვა ვარიანტები წინასწარი ტესტირების ხერხი. ეს მეთოდი გამოიყენება რეალური მოვლენის მოდელის შექმნისათვის, რის შემდეგ მასში ცვლიან ერთ ან რამდენიმე ცვლადებს, აფასებენ შედეგებს, რომელსაც იწვევს მოცემული ცვლილება. დახასიათებულია წარმოების მოცულობის დაგეგმვის, საწარმო სიმძლავრეების განლაგების დაგეგმვის, მოწყობილობის განლაგების დაგეგმვის პროცესები. აუცილებელია აღვნიშნოთ, რომ რეინჟინირინგის პროცესი განუწყვეტლივ დაკავშირებულია საწარმოო სისტემასთან. მიმდინარეობს შედეგიანობის და ეფექტიანობის მკვეთრი გაზრდა პირობებში, როდესაც კომპანიები რადიკალურად ცვლიან სამუშაო პროცესებს და ახდენენ მათ გადაპროექტებას. უნდა გავითვალისწინოთ, რომ გლობალური გარე გარემო ხდება უფრო დინამიური და კონკურენტული, ამიტომ ორგანიზაციის სრული გარდაქმნა შეიძლება აღმოჩნდეს ერთადერთი ეკონომიკურად მიზანშეწონილი სახომი, რომელიც უზრუნველყოფს თანამედროვე კომპანიების შემდგომ გადარჩენას და აყვავებას

70. ინვესტიცია სახელმწიფო ეკონომიკური ზრდის თვალსაწიერიდან წარმოადგენს არა იმდენად დანახარჯებს, რამდენადაც სამომავლო კაპიტალდაბანდებას, თანამედროვე საბაზრო ეკონომიკა ეფუძნება ინოვაციებს, ინოვაციურ მეწარმეობას.

იმისათვის, რომ მეწარმეებმა ბაზარზე კონკურენციას გაუძლონ უნდა ჰქონდეთ ერთი მხრივ, უმაღლესი ხარისხის საქონელი და მეორე მხრივ, უფრო მცირე, ვიდრე სხვა მეწარმეებს, ინდივიდუალური დანახარჯები.

ფინანსური ბაზრის ძირითად შინაარსს საკმაოდ კარგად განსაზღვრავს შემდეგი მოსაზრება: ფინანსური ბაზრები ეს არის მექანიზმი, რომელიც გარიგებათა დასადებად ერთმანეთს აკავშირებს ფულის მაძიებლებსა და მათ მფლობელებს.

შეიძლება ითქვას, რომ მთლიანობაში საინვესტიციო პროცესი იმათი შეხვედრის მექანიზმია, ვინც ფულს სთავაზობს (ვისაც დროებით თავისუფალი სახსრები აქვს) და ვინც ფულზე მოთხოვნას გამოთქვამს (ვისაც ფულზე აქვს მოთხოვნა). ეს ორი მხარე, როგორც აღვნიშნეთ, ერთმანეთს ხვდება საფინანსო ინსტიტუტებში ან საფინანსო ბაზარზე.

საბაზრო ეკონომიკის პირობებში ისევე როგორც საფინანსო, ასევე პირდაპირი ინვესტიციები ხორციელდება ფუნდამენტური პრინციპების საფუძველზე.

71. უძრავი ქონება ეროვნული ეკონომიკის განვითარების ქვაკუთხედია. უძრავი ქონების პრობლემები ჯერ კიდევ ერთი საუკუნის წინ ნიკო ნიკოლაძის მიერ იქნა წამოწეული, თუმცა ქართული ეკონომიკური მეცნიერებისათვის იგი დღესაც ყამირია. აუცილებელია დავადგინოთ რა ქონების პატრონები ვართ. რა დღეშია ქართული მიწა, როგორც უძრავი ქონება. მისი გასხვისების პირობები უცხოელებზე და მიწის კონსოლიდაციის აუცილებლობა დღეს. დასადგენია უძრავი ქონების შეფასების კრიტერიუმები და იგი მოსაყვანია შესაბამისობაში საერთაშორისო ნორმატიულ აქტებთან.

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებუ- ლის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
72	ყურაშვილი გ. ქუთათელაძე რ., ბერიძე თ.	საქართველოს კონკურენციული უპირატესობები სამკურნალო ტურიზმში	Vსაერთაშ. სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენცია, შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; აჭარის არ ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი	ქ. ბათუმი	3
73	ყურაშვილი გ. ბერიძე თ. ბიბიხაძე დ.	რეკლამა - ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის მნიშვნელოვანი ფაქტორი	V საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია, შ. რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; აჭარის	ქ. ბათუმი	4

			არ ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი		
74	ყურაშვილი გ. ნ. გეგენავა	დამწეები და ახალგაზრდა ფირმების ეკონომიკური შეფასება	სტუ, საქართველოს საინჟინრო აკადემია, მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია	ქ. თბილისი	4
75	ყურაშვილი გ.	საქართველო მსოფლიო ფინანსურ ინტეგრაციაში	თსუ,	ქ. თბილისი	3
76	ყურაშვილი გ. ნ. ბოლქვაძე	ელექტრონული კომუნიკაციის – ინტერნეტის ხელმისაწვდომობა საქართველოში	სტუ, ჟურნალი „სოციალური ეკონომიკა“ N5	ქ. თბილისი	4

ანოტაციები

72. ტურიზმის განვითარების აუცილებლობა გვერდს ვერ აუვლის ქვეყნის პოლიტიკური ვითარების გაუმჯობესების საკითხებს. სამკურნალო ტურიზმი საქართველოს ეკონომიკის ერთერთ მნიშვნელოვან კონკურენტუნარიან ბიზნესად შეიძლება იქცეს იმ სამკურნალო რესურსების ბაზაზე, რაც ქვეყანას გააჩნია.

74. ახალგაზრდა ფირმების შეფასება უფრო რთულია, ვიდრე მდგრადების, მაგრამ ვამტკიცებთ რომ შეფასების მთავარი პრინციპები უცვლელი რჩება. ახალგაზრდა დადამწეები ფირმების შეფასება არის მისი საქმიანობიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შემცირებული ღირებულება.

75. მეოცე საუკუნის ბოლოდან კაპიტალი უმეტესად მიემართება განვითარებული და ლიბერალური ღირებულებების მატარებელი ქვეყნებისაკენ, მაშინ როცა ადრე ტენდენცია სხვაგვარი იყო. კაპიტალის ექსპორტის გეოგრაფიის ცვლილება, ერთის მხრივ, დაკავშირებულია კაპიტალის მიმღები დარგების ცვლილებასთან. დღესდღეობით ჩამოყალიბდა სამი ძირითადი რეგიონი, სადაც კონცენტრირებულია საერთაშორისო ბანკები - აშშ, დასავლეთ ევროპა და სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზია.

76. დღეს მსოფლიოს მთავრობებმა აქტიურად დაიწყეს ინტერნეტის საშუალებით მოქალაქეებთან კომუნიკაციის დანერგვა და რაც მთავარია, ხელისუფლებების ანგარიშვალდებულების გასაზრდელად აქცენტი კეთდება მათი საქმიანობის დეტალური ინფორმაციის ხელმისაწვდომობაზე.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Георгий Малашия	Институты как ведущие акторы трансформации социума	Тбилиси, 17-18 октября
2	Георгий Малашия	Гуманность экономического поведения - ключевая проблема обновления общественной жизни	Батуми, 17-18 октября
3	პაატა კოლუაშვილი	ქართველთა კვების სისტემა და ხასიათი	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, V საეთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია – ტურიზმი: ეკონომიკა და ბიზნესი 5-ნიველისი, ბათუმი – ხიხანის ხეობა 2014.
4	პაატა კოლუაშვილი	გადაწყვეტილების მიღების პრინციპები სერვის მენეჯმენტში	ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, V საეთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია – ტურიზმი: ეკონომიკა და ბიზნესი 5-ნიველისი, ბათუმი – ხიხანის ხეობა 2014.
5	პაატა კოლუაშვილი	სერვისული მენეჯმენტის თანამედროვე პრობლემები	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია I რეგიონული სიმპოზიუმი – „საკრუიზო ტურიზმი – მსოფლიო გამოცდილება და განვითარების პერსპექტივები შავი ზღვის რეგიონში“, 30 აპრილი, 2014 წელი.

6	პაატა კოლუაშვილი	ლოჯისტიკური კონცეფციები და მათი გამოყენება საქართველოს პრაქტიკაში	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია I რეგიონული სიმპოზიუმი – „საკრუიზო ტურიზმი – მსოფლიო გამოცდილება და განვითარების პერსპექტივები შავი ზღვის რეგიონში“, 30 აპრილი, 2014 წელი.
7	პაატა კოლუაშვილი	კოოპერაცია-სოფლადკრიზისის დაძლევის ყველაზე ეფექტური გზა	თსუ, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი, ინსტიტუტის დაარსებიდან 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო - პრაქტიკული კონფერენცია – „ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები“, 27-28 ივნისი, 2014.
8	პაატა კოლუაშვილი	აშშ სოფლის მეურნეობის გაკვეთილები	ქუთაისის უნივერსიტეტი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია, „ეკონომიკა, ტურიზმი და საინფორმაციო ტექნოლოგიები“, 8-9 ნოემბერი, ქუთაისი-2014.
9	პაატა კოლუაშვილი	სახელმწიფო ვალდებულია დახმარება გაუწიოს გლეხობას	მეორე საერთაშორისო სამეცნიერო ეკონომიკური კონფერენცია, თემაზე: „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“.
10	გ. ჯოლია, თ. აბუაშვილი	შემოქმედების ეკონომიკის წარმოშობისა და განვითარების მიზეზები	თბილისი, 2014 წლის 17-18 ოქტომბერი, სტუ, მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია

11	დალი სესნიაშვილი	ორგანიზაციის ადამიანური რესურსების სწავლებისა და განვითარების საჭიროების განსაზღვრის აქტუალური მეთოდები	II საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“, 17-18 ოქტომბერი, თბილისი
12	ელენე მენაბდე-ჯობაძე	ტურიზმის როლი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაში	ბათუმი – ხიხანის ხეობა, 5-6 ივლისი
13	ელენე მენაბდე-ჯობაძე	მსოფლიო ფინანსური კრიზისი ეკონომიკური კონცეფციების განვითარების კონტექსტში	თბილისი, 17-18 ოქტომბერი
14	ლია კვარაცხელია, ნინო აბესაძე	საკურორტო-რეკრეაციული რესურსები და სამკურნალო ტურიზმი განვითარება საქართველოში	საერთაშორისო სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენცია ტურიზმში, ბათუმი, 5-6 ივლისი, 2014წ.
15	ლია კვარაცხელია, დათო ქარაზანიშვილი	ერგონომიკის ძირითადი მიმართულებები	მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია - IEC 2013 „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს და ხვალ“ 17-18 ოქტომბერი, 2014 წ. თბილისი, საქართველო, ტექნიკური უნივერსიტეტი.
16	ლია კვარაცხელია, გულიკო ყურაშვილი,	საინჟინრო ფსიქოლოგის და ერგონომიკის მიზნები	საერთაშორისო სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენცია- გლობალიზაცია და სტატისტიკა , 23-24 ოქტომბერი, თსუ, თბილისი

			2014წ.
17	ლია კვარაცხელია	ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს ინჟინერინგის ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი	სამკურნალო ტურიზმის პოლიტიკა საქართველოში “საერთაშორისო ბიზნეს ფორუმი-ანაკლია 2014”
18	ნაზი ჭიკაძე მედეა კურტანიძე	მცირე და საშუალო ბიზნესში ინოვაციური მენეჯმენტის განვითარების სისტემა, როგორც ფუნქციონირების ეფექტურობის ამაღლება	მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია: „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“. 2014 წ. 17-18 ოქტომბერი სტუ
19	ა. გვარუციაძე	ინოვაციური პროცესების სახელმწიფო რეგულირება და მართვის სტრატეგია საბაზრო ურთიერთობათა პირობებში. მეორე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“ მასალები. ჟურნ. ბიზნეს ინჟინერინგი 3. 2014წ. 14 გვ.	
20	რევაზ შენგელიას	ინვესტიციების როლი ტურისტული ბიზნესის განვითარებაში 0.8 ნ.თ (11 გვ.)	V საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ტურიზმი: ეკონომიკა და ბიზნესი“ 5-6 ივლისი, 2014 წელი ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
21	რევაზ შენგელიას ჟ. წიკლაური	ინვესტიციები და მათი როლი ტურიზმის განვითარებაში 0.8 ნ.თ (11	I რეგიონული სიმპოზიუმი, “საკრუიზო ტურიზმი –

		გვ)	მსოფლიო გამოცდილება და მისი განვითარების
--	--	-----	---

ანოტაციები

1. ინსტიტუტები როგორც სოციუმის ტრანსფორმაციის წამყვანი აქტორები.

საზოგადოების ცხოვრების კარდინალური ცვლილებათა ობიექტური მიზეზების ანალიზთან ერთად, ნაჩვენებია სოციალური ინსტიტუტების, მათ შორის სახელმწიფოს, სამოქალაქო სექტორის, კულტურის, ადამიანთა ადათ-ჩვევების, ტრადიციებისა და ფსიქოლოგიური ფაქტორების როლი სოციუმის ტრანსფორმაციის პროცესში; გამოთქმულია მოსზრებები აღნიშნული ინსტიტუტების ეფექტიანად გამოყენების ირგვლივ საქართველოს სინამდვილეში.

2. ეკონომიკური ქცევის ჰუმანურობა – საზოგადოების ცხოვრების განახლების საკვანძო პრობლემაა.

განსაზღვრულია ადამიანთა ეკონომიკური ქცევის ჰუმანურობის არსი, მოცემულია მისი ძირითადი მახასიათებლები. დასაბუთებულია ცხოვრების გაუმჯობესებისათვის ეკონომიკური ქცევის ჰუმანიზაციის აუცილებლობა და მნიშვნელობა; ჩამოყალიბებულია ადამიანთა ქცევის ჰუმანიზაციის მიმართულებები და გზები.

3-9. პროფ. პაატა კოდუაშვილის მიერ 2014 წელს კონფერენციებზე გაკეთებული მოხსენებები ძირითადად მიეძღვნა მიწისადმი სახელმწიფოს დამოკიდებულების საკითხს, მის მარეგულირებელ კანონმდებლობას, ამ სფეროში საერთაშორისო გამოცდილებას. რამდენიმე შრომა მიეძღვნა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის მნიშვნელობასა და მისი კანონმდებლობის სრულყოფას, სასოფლო-სამეურნეო წარმოების განვითარების სტრატეგიის პრობლემებს. ასევე, აგრარული პოლიტიკის, სასყრსათო უსაფრთხოების, ტურიზმისა და სერვისული მენეჯმენტის პრობლემებს, აგრარული წარმოების სხვა მნიშვნელოვან საკითხებს.

10. საზოგადოების განვითარების კვალობაზე იცვლება ეროვნული მეურნეობების პრიორიტეტები, ადამიანთა დასაქმების სფეროები და კონკურენტუნარიანობის შეფასების პარამეტრები.

XX-XXI საუკუნეების მიჯნაზე განვითარებულ სამყაროში წინა პლანზე წამოიწია შემოქმედებითმა საქმიანობამ, რომელიც გულისხმობს ყველაფრისადმი შემოქმედებით მიდგომას, ახალი იდეების დანერგვას, ინოვაციურ განვითარებას.

თანდათან იკვეთება შემოქმედებითი ეკონომიკისათვის დამახასიათებელი თავისებურებები, იზრდება ამ სფეროში დასაქმებულთა რაოდენობა და ვითარდება შემოქმედებითი ინდუსტრიის ბაზრები. წესრიგდება ურთიერთობა კულტურას, ბიზნესსა და საზოგადოებას შორის.

11. თანამედროვე ეკონომიკაში ჩნდება სრულიად ახალი ფაქტორების აღრიცხვის აუცილებლობა, როგორცაა: ადამიანური რესურსების შესაბამისობა ორგანიზაციის

გრძელვადიან განვითარებასთან, ბაზრის ცვალებად მოთხოვნილებებთან და ბიზნეს-გარემოსთან მათი მოქნილად ადაპტირების უნარი.

ასეთი მიდგომისას, სწავლების საჭიროების დიაგნოსტიკა, მიზნების ნათელი ფორმულირება და სწავლების გეგმის შედგენა, პროგრამის შერჩევა და სასწავლო მოდულების თანამიმდევრობა ხდება ორგანიზაციის ადამიანური რესურსების მართვის საერთო პროცესის ნაწილი.

ნაშრომში ინფორმაციის შეგროვების ყველაზე ნაკლებად გავრცელებული, მაგრამ ხელმისაწვდომი და ამავე დროს, საიმედო წესებია განხილული.

პერსონალის სწავლებისა და განვითარების დიაგნოზი საშუალებას იძლევა ჩამოყალიბდეს მომავალი სწავლების მიზნები, რათა დასაბუთებულად შეირჩეს შესაბამისი პროგრამები და ინვესტიციების სათანადო მოცულობა.

12. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ ქვეყნის ეკონომიკაზე ტურიზმს სასიკეთო გავლენა მხოლოდ მაშინ ექნება, როცა იგი კომპლექსურად და ყოველმხრივ ვითარდება და ამ ქვეყნის მიზანი არაა მისი ეკონომიკის გადაქცევა მომსახურების ეკონომიკად. ტურიზმის ეფექტიანობას იმთავითვე განაპირობებს მისი განვითარება ქვეყნის მთელი სოციალურ-ეკონომიკური კომპლექსის, ყველა დარგის პარალელურად და მათთან მჭიდრო კავშირში. საქართველოში ტურიზმის განვითარების საერთო ეკონომიკური მიზანი არის ამ სექტორიდან მიღებული შემოსავლების ზრდა, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას მათი დასაქმებისა და შემოსავლების ზრდის მეშვეობით. ამ მიზნის მიღწევა შესაძლებელია მხოლოდ ტურისტების რიცხოვნობისა და მათ მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე გაწეული დანახარჯების ზრდით. ეს სწორედ ის მნიშვნელოვანი მომენტი, რაც სასურველია გაითვალისწინოს ყველა ტურისტულმა საწარმომ საქმიანობის ორგანიზების პროცესში. არა-ერთ ქართველ ავტორს საამისოდ ძალიან პერსპექტიულად ესახება ჩვენში აგროტურიზმის განვითარება. მისი დადებითი სოციალური ელემენტია სოფლის ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმება ტურისტული მომსახურების სფეროში.

13. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ თანამედროვე პირობებში ეკონომიკური განვითარების მოდელის ძიება, განსაკუთრებით აქტუალური, 2008 წლის კრიზისის შემდეგ გახდა. ამ პრობლემას უამრავი ნაშრომი მიეძღვნა, მაგრამ სამწუხაროდ რაიმე რადიკალური მოსაზრება ჯერ-ჯერობით ცნობილი არ არის. არსებული გლობალური კრიზისი მსოფლიო ფინანსური სისტემის რადიკალური რეფორმის აუცილებლობის ნათელი დადასტურებაა. განხილულია ეკონომიკურ შეხედულებათა და კონცეფციათა აღმოცენების პირობები და მიზეზები, კავშირი მსოფლიო ეკონომიკურ კრიზისებთან. ნახვენებია ეკონომიკური თეორიის განვითარების დაახლოებით 40-წლიანი ციკლურობა XIX საუკუნის დასასრულიდან დღემდე. აღნიშნულია, რომ ინფორმაციული ეპოქის თანამედროვე ეტაპზე განვითარების ახალ ციკლურ ფაზაზე გადასვლის რეალობის წინაშე ვდგავართ და თანამედროვე ეკონომიკური თეორია ახალი სამეცნიერო რევოლუციის ზღვარზეა. მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი გრძელდება. მისი დაძლევის რეცეპტების უმეტესობა ტექნოლოგიური ინოვაციებისა და ე.წ. „მკაცრი პოლიტიკის“ ფარგლებში თავსდება და იშვიათად ასახავს ამ ორ მიმართულებას

შორის ბუნებრივად არსებულ წინააღმდეგობებს.

14. სამკურნალო ტურიზმის ხვედრითი წილი მსოფლიო ტურიზმის ინდუსტრიაში ყოველწლიურად იზრდება. მსოფლიო ბანკის მონაცემებით 2010 წ. სამკურნალო ტურისტულ ინდუსტრიაში ფინანსურმა ბრუნვამ 60 მილიარდი დოლარი და 30%-იანი ეკონომიკური ზრდა აჩვენა, მაშინ როდესაც მსოფლიო ტურიზმის ინდუსტრია მთლიანობაში იზრდება წლიურად საშუალოდ 4% - 5% -ით. 2010 წ. მსოფლიოს სხვადასხვა სამკურნალო კურორტებზე ისვენებდა 100 მილიონზე მეტი ადამიანი. 2013 წლისთვის ვარაუდობენ, რომ ტურიზმის ინდუსტრიაში ფინანსური ბრუნვა გაიზრდება 100 მილიარდ დოლარამდე.

სამკურნალო ტურიზმის ძირითადი ნიშან-თვისება იმაში მდგომარეობს, რომ მას გაცილებით დიდი შემოსავლის მოტანა შეუძლია ქვეყნისთვის, ვიდრე ტურიზმის სხვა საშუალებებს. თანამედროვე პირობებში ბუნებრივი საშუალებებით მკურნალობასა და პროფილაქტიკას გაცილებით მეტ ყურადღებას ეთმობა, ვიდრე მედიკამენტურ მკურნალობას. სამკურნალო კურორტებზე ტურისტები იტარებენ სამკურნალო თერაპიას, ამასთან ისვენებენ, ეცნობიან ქვეყნის კულტურას, ტრადიციას და ა.შ.

15. ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ძირითად მიმართულებას საფუძვლად უდევს საზოგადოებრივი წარმოების ინტენსიფიკაცია და ეფექტიანობის ამაღლება. მეცნიერულტექნოლოგიური რევოლუცია, რომელიც ახდენს წარმოების ყველა დარგის გარდაქმნას, ზემოქმედებს საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა მიმართულებაზე. ერგონომიკა არის მეცნიერება, როლის მიზანია შეიქმნას ოპტიმალური სისტემა: "ადამიანი-მანქანა" - ბიოლოგიის, ფიზიოლოგიის, ფუნქციონალური ანატომიის, ფსიქოლოგიისა და ტექნიკურ მეცნიერებათა თანამედროვე მიღწევების დახმარებით, გამოინახოს შრომისა და ყოფა-ცხოვრების ყველაზე უფრო კომფორტული პირობები; ერგონომიკა კომპლექსურად შეისწავლის ინდივიდის ფუნქციურ შესაძლებლობებს ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენებასთან დაკავშირებულ საქმიანობაში. სამუშაო ადგილის პროექტირებისას e-ის სპეციალისტები ეყრდნობიან ცოდნას ადამიანის ანატომიისა და შრომის ნაყოფიერებაზე იმისთვის, რომ მან მაქსიმალური თვითგაღებითა და ჯანმრთელობისთვის მინიმალური დანაკარგებით იმუშაოს. დისციპლინა აგრეთვე ცნობილია ადამიანური ფაქტორის სახელწოდებით.

16. ადამიანის ტექნიკასთან ურთიერთობის პრობლემა ჯერ კიდევ XIX ს-ში წარმოიშვა, XX ს. დასასრულს კი მან ფუნდამენტური მეცნიერული და პრაქტიკული მნიშვნელობა მიიღო. ტექნიკური გარემოს უსაფრთხოება არის თანამედროვეობის გლობალური პრობლემა. კატაკლიზმები, ავარიები, ეკოლოგია და ა.შ. იწვევს ადამიანთა მსხვერპლს, სიცოცხლის ხანგრძლივობის შემცირებას, განუკურნებელ დაავადებას, ზიანს აყენებს ბუნებას. საინჟინრო ფსიქოლოგიისა და ერგონომიკის წარმოშობისა და განვითარების ანალიზი საჭიროა დავიწყოთ პირველ რიგში ა.შ.შ. გამოცდილებით. სწორედ აქ ჩაისახა და განვითარდა ის დისციპლინები, რომლებმაც განაპირობა სამამულო ინჟინერული ფსიქოლოგიისა და ერგონომიკის რეალიზაცია. ეს უკავშირდება ა.შ.შ-ში სამრეწველო ტექნიკის და ადამიანური-ტექნიკური დისციპლინის კომპლექსურ დაჩამოყალიბებას.

17. სამკურნალო ტურიზმის დარგის განვითარებაში განსაკუთრებულ როლს შეასრულებს სამკურნალო მინერალური წყალი ლუგელა. საქართველოში გვხვდება თითქმის ყველა ტიპის მინერალური წყალი, მაგრამ “ლუგელა“-ს თავისი რთული ქიმიური შემადგენლობის მიხედვით, როგორც უნიკალურს მთელს მსოფლიოში, განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს. ლუგელა წარმოადგენს მაღალი მინერალიზაციის (45-60 გრ/დმ) კალცი-ქლორიდის 7-9%-იან ბუნებრივ მედიკამენტს. ლიტერატურაში ჯერჯერობით ცნობილი არ არის ისეთი რთული შემადგენლობის მინერალური წყალი, როგორც ლუგელაა. იგი 2001 წლიდან რეგისტრირებულია საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროში, როგორც სამკურნალო პრეპარატი (შპს “შურუმბუ”).

“ლუგელა” წარმოადგენს გამჭვირვალე ხსნარს, მინარევების გარეშე, უსუნოს მწარე გემოთი, ჩამოსხმულია სათანადო ეტიკეტი. “ლუგელა“-ს სამკურნალო ჩვენებებია, პარათირეოდული ჯირკვლების ფუნქციური უკმარისობა, სასუნთქი ორგანოებისა და ლიმფური ჯირკვლების ტუბერკულოზი, ალერგიული დაავადებები - სხვადასხვა ეთიოლოგიით, რაქიტი, შარდგამომყოფი ორგანოების დაავადებები, სისხლდენები, ტეტანია, სპაზმოფილია, მოტეხილობები, კანის ზოგიერთი დაავადებები და ანთებითი ხასიათის გინეკოლოგიური დაავადებები.

18. მცირე და საშუალო ბიზნესში ინოვაციური მენეჯმენტის განვითარების სისტემა, როგორც ფუნქციონირების ექტურობის ამადლების საფუძველი

ბიზნესის განვითარება თანამედროვე პირობებში და ეკონომიკის რეფორმირება დაკავშირებულია ინოვაციური განვითარების გზაზე გადასვლასთან. მცირე და საშუალო ბიზნესში ასეთი პრობლემების გადაწყვეტის ერთ-ერთი მთავარი საშუალებაა ინოვაციების წარმოებებში ინტეგრაცია ერთიანი განუყოფელი საინოვაციო-მწარმოებელი სისტემის შექმნის მიზნით, რომელიც ინოვაციური პროექტების განხორციელებას, შესრულებას და წინსვლას უზრუნველყოფს.

მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებაში დიდი მნიშვნელობა აქვს არა მარტო წარმოების მენეჯმენტს, არამედ ინოვაციურ მენეჯმენტს, რომელიც უზრუნველყოფს წარმოებათა ინოვაციური განვითარების საშუალებას და ფუნქციონირებას საქართველოს ეკონომიკის ტრანსფორმაციის პირობებში.

19. საბაზრო ურთიერთობათა პირობებში სახელმწიფოს როლსა და ფუნქციებზე სხვადასხვა მოსაზრების მიუხედავად სამეურნეო საქმიანობაში მთავრობის ჩარევისმას შტაბები შეიძლება განისაზღვროს როგორც მინიმალურად აუცილებელი. ინოვაციური პროცესების სახელმწიფო რეგულირების ძირითადი მიზანია ბაზრის მარალეფექტიანი ფუნქციონირება, რომელიც გულისხმობს მოსახლეობის სოციალურ უზრუნველყოფას, თავდაცვისუნარიანობის გამტკიცებას, განათლებისა და პროფესიული ცოდნის ამადლების სისტემის რეფორმირებას, ეკოლოგიური პრობლემების გადაწყვეტას, მძლავრი სატრანსპორტო და ინფორმაციული ინფრასტრუქტურის შექმნას, ეკონომიკის სტრუქტურულ გარდაქმნას მტპ-ის მიღწევათა საფუძველზე. სახელმწიფო რეგულირების მიზანი საკმაოდ მრავალ სოციალურ-ეკონომიკურ პრობლემას უკავშირდება და რეგულირების ობიექტი სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვაა იმის მიხედვით, თუ რა არის აღიარებული

ქვეყნის ძირითად სტრატეგიად, განსაკუთრებულსახელმწიფო მნიშვნელობის მიმართულებად.

20. ნაჩვენებია, რომ ინვესტიციების, განსაკუთრებით უცხოური ინვესტიციების როლი ტურიზტული ბიზნესის განვითარებაში უაღრესად მნიშვნელოვანია. მაგრამ უცხოური ინვესტიციების, მათ შორის პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების სარგებლიანობის შეფასებისას განვითარებადმა ქვეყნებმა, მათ შორის საქართველომ ძალიან დიდი სიფრთხილე და კრიტიკული დამოკიდებულება უნდა გამოიჩინონ. ბუნებრივია, რომ ყველა ინვესტიცია ერთნაირად არ იქნება მომგებიანი ეროვნული ეკონომიკისათვის. უფრო მეტიც, არსებობს ისეთი ინვესტიციები, რომლებიც შეიძლება საზიანოც კი აღმოჩნდეს ქვეყნისთვის. მაგალითად, ექსპლოატაციას უწევდეს ადგილობრივ მუშახელს, აზიანებდეს ბუნებრივ გარემოს და ა.შ. ეს უკანასკნელი განსაკუთრებით გასათვალისწინებელია ტურიზმის სფეროში ინვესტიციის შედინებისას, რამეთუ ტურიზმის ნორმალური განვითარება ეკოლოგიურად სუფთა გარემოშია შესაძლებელი.

21. გაკეთებულია დასკვნა, რომ ტურიზმის სფეროში მოზიდული უცხოური ინვესტიციების სოციალურ - ეკონომიკური გავლენის შეფასებისას საჭიროა წახალისდეს ეროვნული ეკონომიკისათვის სასარგებლო ინვესტიციები და უარი ეთქვას საეჭვო ინვესტიციებს. მხოლოდ უცხოური ინვესტიციების(განსაკუთრებით პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების) მანქვნებლის ზრდით ან შემცირებით ქვეყნის ეროვნული ეკონომიკაზე, მათ შორის ტურიზმის განვითარებაზე მსჯელობის ნაცვლად უმჯობესია უფრო ღრმად გავაანალიზოთ ამ ინვესტიციების ბუნება. ეს ის შემთხვევაა, როცა მარტო რიცხვითი მანქვნებლით მსჯელობა არც ისე გონივრულია.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოსხენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ყურაშვილი გ. მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის მონაწილე, ინფო- ექსპერტი	მსოფლიო გლობალური რისკები და კრიზისები	ყაზახეთი, ქ. ასტანა

სოციალური მეცნიერებების დეპარტამენტი

დეპარტამენტის უფროსი – ივორ კვესელავა

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

კვესელავა ივორი
ხაზარაძე ნანა
მიშველაძე რევაზი
სიგუა სოსო
კუპრაშვილი ჰენრი
ბარამიძე გიორგი
ხიზანიშვილი სალომე
ფანჯიკიძე თეიმურაზი
ხასაია ზურაბი
სონღულაშვილი ავთანდილი
ინანიშვილი გივი
მაია ამირგულაშვილი
ეპიფანე გვენეტაძე
მურად შონია
თავდიშვილი მურმან
ოსიძე ლევან
გაფრინდაშვილი როზა
აბუთიძე მანანა
ქუთათელაძე მაია
თოღაძე ხათუნა
მესხია მარინე
კეცხოველი ირმა
ბუხრაშვილი ეკა
ლომიძე მარინე
ზაალიშვილი ნინო
ბახსოლიანი ნანა
მიდელაშვილი სოფო
ცუცქირიძე დარეჯანი
დიდუბაშვილი ფიქრია

*** სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები**

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	„სოციოლოგიური კვლევები სტუ-ში და სტუ-ს აქტუალური პრობლემები (განათლება, მეცნიერება, კომერციალიზაცია)“	სტუ	თეიმურაზ ფანჯიკიძე	ს. ხიზანიშვილი, ქ. კვესელავა, მ. სვიმონიშვილი, ხ. კურტანიძე
დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)				
<p>1. გრანტის მიზანი იყო შეგვესწავლა სტუ-ს სასწავლო პროცესი. სტუდენტთა ყოფის მაგალითზე გამოგვეკვლია სტუდენტი ახალგაზრდობის სადღეისო პრობლემები, პროფესორ-მასწავლებელთა შრომითი მოტივაცია და გამოგვევლინებინა ის ხელისშემშლელი ფაქტორები, რომლებიც აფერხებენ სასწავლო-სამეცნიერო პროცესს.</p>				

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ჰენრი კუპრაშვილი	ეროვნული უსაფრთხოება თუ ეროვნული უშიშროება?!	თბილისი. უნივერსალი. ISBN 978-9941-22-407-2	61 გვ.
2	ზურაბ ხასაია	გერმანელი	თბილისი, „Carpe diem“.	340

		ფილოსოფოსები ისტორიის შესახებ		
3	გ.ინანიშვილი	ქართული მეტაღურგის სათავეებთან	საქართველოს ეროვნული მუზეუმი, თბ. 2014	254 გვ.
4	თ.ხოსობაშვილი (ვ.სადრაძე, მძნელაძე, ე.დლიღვაშვილი)	ძველი ქართული აბანოები	(საქართველოს ეროვნული აკადემია, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტთან არსებული სასწავლო- სამეცნიერო ცენტრი "ქართული კულტურული მემკვიდრეობის შესწავლა და დაცვა"), დაიბეჭდა შპს "სეზანში", თბილისი 2014,	135 გვ.
5	იგორ კვესელავა	საქართველოს სახელმწიფოებრივ- პოლიტიკური პარადიგმები და დილემაები	თბილისი	
6	სოფო მიდელაშვილი	ტერიტორიული მთლიანობისა და სეპარატიზმის პრობლემაები საქართველოში.	თბილისი, სტუ	187
7	სოფო მიდელაშვილი, ჯემალ გახოკიძე	პონკონგი, ჩინეთი - 1997.	თბილისი, მერიდიანი	
8	რევაზ მიშველაძე	რჩეული თხზულებები 25 ტომად - 22 ტომი	თბილისი	475
9	რევაზ მიშველაძე	რჩეული თხზულებები 25 ტომად - 23 ტომი	თბილისი	487
10	სოსო სიგუა	მოდერნიზმი	გორის უნივერსიტეტის გამომცემლობა	612
ანოტაციები				

1. ცნობილია ტერმინ „უშიშროების“ გამოყენების ისტორიული ტრადიცია – ქართული ავტორიტეტული ენათმეცნიერების მიერ დადგენილია შინაარსობრივად მისი ხმარების კონტექსტი, მაგრამ, მაგანი გავლენიანი ადამიანების ვოლუნტარისტული ქმედების შედეგად, ამ ბოლო პერიოდში, ძირძველი ქართული სიტყვა „უშიშროება“ თვითნებურად გამოცხადდა არასასურველ ტერმინად, პრაქტიკულად ამოაგდეს იგი ხმარებიდან და სანაცვლოდ მასმედიაში დაამკვიდრეს შინაარსობრივად მისგან განსხვავებული ტერმინი „უსაფრთხოება“ ანუ დღეს უკვე ორი სხვადასხვა შინაარსის გამოსახატავად გამოიყენება ერთი ტერმინი. ეს ტენდენცია შეიძლება გასაგები ყოფილიყო ენათმეცნიერებს, ამ დარგის სპეციალისტებს, რომ წამოეწიათ საკითხი, მაგრამ, სამწუხაროდ, არასპეციალისტები და მედროვნე აქტიურობენ და საზოგადოებას ახვევენ თავიანთ სუბიექტურ აზრს, რითაც ირღვევა ავტორიტეტული ენათმეცნიერების მიერ დადგენილი ენობრივი ნორმები და არსებული ისტორიული ტრადიცია.

2. წიგნში გამოკვლეულია ისტორიის საზრისის პრობლემა XIX და XX საუკუნეების დიდი გერმანელი ფილოსოფოსების თხზულებათა მაგალითზე. მონოგრაფიაში წინ წამოწეულია ისტორიის ფილოსოფიის ის თეორიული პრობლემები, რომლებიც განსაკუთრებით აქტუალურია ჩვენს დროში.

5. ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველოს პოლიტიკური ცხოვრებისათვის დამახასიათებელი ნიშან-თვისებები სხვადასხვა ეპოქაში.

ავტორი ცდილობს დაადგინოს, რა მიზეზები განსაზღვრავდა ქართული სახელმწიფოს საგარეო თუ საშინაო ორიენტაციას და რა არის ის საერთოდ სიმპტომი, რითაც ქართული პოლიტიკა თუ დიპლომატია მიბმულია მსოფლიოს პოლიტიკურ პროცესებთან.

6. მონოგრაფიაში განხილულია ტერიტორიული მთლიანობისა და სეპარატიზმის პრობლემები საქართველოში. სეპარატიზმი, განსაკუთრებით კი აგრესიული სეპარატიზმი, გადაუჭრელ პრობლემად რჩება თანამედროვე მსოფლიოსთვის და საფრთხეს უქმნის სახელმწიფოთა ტერიტორიულ მთლიანობას. საქართველოს წინაშე ამ კუთხით მართლაც სერიოზული გამოწვევებია. ქვეყანაში სეპარატისტულად განწყობილი ორი რეგიონის არსებობის ფონზე საქართველო წლების განმავლობაში ვერ ახერხებს აღადგინოს ტერიტორიული მთლიანობა და ეს დღემდე უმთავრეს პრობლემად რჩება.

მონოგრაფია, უპირველეს ყოვლისა, განკუთვნილია სოციალურ-პოლიტიკური, საერთაშორისო სამართლისა და კონფლიქტოლოგიის სპეციალობების სტუდენტთათვის, ასევე ამ პრობლემით დაინტერესებულ მკითხველთა ფართო წრისათვის.

7. მეკვლევარებისათვის საინტერესო აღმოჩნდა 1997 წლის პირველი ივლისის ჰონკონგის დედასახელმწიფოში დაბრუნების ფაქტი და მასზე ჩინეთის სახელმწიფო სუვერენიტეტის აღდგენა, რითაც საერთაშორისო სამართალში კონფლიქტების დარეგულირების მშვიდობიანად გადაწყვეტის პრეცედენტი შეიქმნა. ჰონკონგ-ჩინეთის მშვიდობიანი გზით გაერთიანების შესახებ საქართველოში ნაშრომი ან კვლევა არ ჩატარებულა. უფრო მეტიც, ქართულ ენაზე არ თარგმნილა ის ფუნდამენტური დოკუმენტები, რომლებსაც ეს გაერთიანება დაეფუძნა. საქართველოსა და მისი განდგომილი რეგიონების გათვალისწინებით ნაშრომის ავტორებმა

ასეთი კვლევის ჩატარება გადაუდებელ აუცილებლობად მიიჩნეოს.

8. კრებული კულტუროლოგიურ და ლიტერატურულ საკითხებს მოიცავს.

9. კრებული კულტუროლოგიურ და ლიტერატურულ საკითხებს მოიცავს.

10. წიგნში გადმოცემულია ქართული მოდერნიზმის განვითარების ისტორია, მიმართება ევროპელ და რუს მოდერნისტებთან, მოდერნიზმის იდეოლოგია, თვალსაჩინო ქართულ მოდერნისტთა შემოქმედების ძირითადი ტენდენციები.

მეორე ნაწილი ეთმობა ალექსანდრე ბლოკის პოეზიის თარგმანებსა და კომენტარებს.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ზურაბ ხასაია	ძველი მსოფლიოს ფილოსოფია	თბილისი, „Carpe diem“.	225
2	ზურაბ ხასაია	ფილოსოფიის ძირითადი ცნებები და პრობლემები	თბილისი, „Carpe diem“.	205
3	გ.ინანიშვილი	მასალათმცოდნეობა გამოყენებით ხელოვნებაში.	სტუ. თბილისი 2014	235 გვ.

ანოტაციები

1. წიგნი „ძველი მსოფლიოს ფილოსოფია“ მოიცავს ძველ ჩინურ, ძველ ინდურ, ბერძნულ, რომაულ და ელინისტურ ფილოსოფიებს. ავტორი ცდილობს გამოკვეთას საკითხისადმი მიდგომის ორიგინალური კუთხე და გაიაზროს საკვლევი თემა თანამედროვეობის მსოფლმხედველობრივი პრობლემების მიმართ.

2. წიგნში „ფილოსოფიის ძირითადი ცნებები და პრობლემები“ ფილოსოფიის საკვანძო საკითხები დალაგებულია გარკვეული ფილოსოფიური პრინციპის საფუძველზე; მოკლედ, არსებითად და ნათლად, სტუდენტისთვის მისაწვდომი ფორმით გადმოცემულია რთული ფილოსოფიური პრობლემები.

3. გ.ინანიშვილი - ანოტაცია: გამოკვლეულია საქართველოს ტერიტორიაზე არქეოლოგიური გათხრებით აღმოჩენილი კომპლექსურად შესწავლილი მეტალურგიული წარმოების ძეგლები. მოცემულია სამხრეთ კავკასიის რეგიონში ბრინჯაო-რკინისა და ანტიკური ხანის ლოკალურ კულტურათა განვითარების თითოეულ ეტაპზე ცალკეული მეტალურგიული კერებისა და

გაერთიანებული ცენტრების ჩამოყალიბების ისტორიული სურათი.

4. თ. ხოხობაშვილი - ანოტაცია: მონოგრაფია გვიანანტიკურ-შუასაუკუნეების აბანოების შესწავლას ეძღვნება. განხილულია ქართულ სინამდვილეში აბანოს გაჩენის წინარე პირობები, ტიპი, აღნაგობა, ფუნქციონირების დრო, მშენებლობის ტექნიკური თავისებურებები. მათი მნიშვნელობა სამეფო, საპიტიახშო, თუ კასტელუმის ტიპის რეზიდენციებში. თავმოყრილი და აღწერილია დღემდე გათხრილი გვიანანტიკურ-ადრეშუასაუკუნეების ყველა და გვიანშუასაუკუნეების რამდენიმე აბანო.

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ლ. ოსიძე(მთავარი რედაქტორი, საქართველო), გ. აბასლი, (აზერბაიჯანი), ა. ბურიანი, ო.კინდიბალიუკი (მოლდოვა)...	ვილნიუსის სამიტი, შედგებები და პერსპექტივები	ქ. თბილისი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა	136
2	გაფრინდაშვილი როზა	ფსიქოლოგია ქართულ ფოლკლორში	თბ.,“ივერიონი“	216
3	მ. ჰაიდგერის შრომების კრებული(თარგმანი გერმანულიდან ქართველი ავტორების მიერ, მთარგმნელი, სამეცნიერო რედაქტორი და შესავალი წერილის ავტორი გიორგი ბარამიძე)	რა არის ეს - ფილოსოფია?	Carpe Diem	170

4	დასავლელ ავტორთა კოლექტივი(მრავალენოვანი კრებული; მთარგმნელი და კომენტატორი გიორგი ბარამიძე	მარტინ ჰაიდეგერი და სოციოლოგია	თბილისი, მერედიანი (იბეჭდება)	280
---	---	--------------------------------	-------------------------------	-----

ანოტაციები

1. კრებულში მოცემულია 2013 წლის 28 – 30 ნოემბერს ვილნიუსში ჩატარებული სამიტზე მიღებული დოკუმენტის ანალიზი, მასში საუბარია ჩვენი ქვეყნისა თუ სხვა სახელმწიფოთა სწრაფვაზე ევროკავშირში გაწევრიანებისათვის და ამ გზაზე წამოჭრილი პრობლემების საგარეო და საშინაო ფაქტორებზე. ასევე – ამ სირთულეების დაძლევის რეკომენდაციებზე. კრებული გათვალისწინებულია არა მარტო საერთაშორისო ურთიერთობების პრობლემებზე მომუშავე - ასევე ამ საკითხებით დაინტერესებულ პირთათვის.
2. ფსიქოლოგია ქართულ ფოლკლორში: ცრურწმენებში, ზღაპრებსა და თქმულებებში, ანეგდოტებში და ანდაზებში - ცრურწმენები განხილულია როგორც ღირებულებების ჩანერგვის მექანიზმები; ქართულ ფოლკლორში დაკეზნილია ის დიდი ფსიქოლოგიური სიბრძნეები, რაც თანამედროვე სიქოლოგიის დიდ აღმოჩენებად არის მიჩნეული.
3. გ.ინანიშვილი - ანოტაცია: გამოკვლეულია საქართველოს ტერიტორიაზე არქეოლოგიური გათხრებით აღმოჩენილი კომპლექსურად შესწავლილი მეტალურგიული წარმოების ძეგლები. მოცემულია სამხრეთ კავკასიის რეგიონში ბრინჯაო-რკინისა და ანტიკური ხანის ლოკალურ კულტურათა განვითარების თითოეულ ეტაპზე, ცალკეული მეტალურგიული კერებისა და გაერთიანებული ცენტრების ჩამოყალიბების ისტორიული სურათი.
4. წიგნში წარმოდგენილია თანამედროვეობის ყველაზე გავლენიანი ფილოსოფოსის – მარტინ ჰაიდეგერის მცირე ზომის ნაწარმოებები, რომლებმაც მნიშვნელოვნად განსაზღვრეს დასავლური ფილოსოფიური აზროვნება, განსაკუთრებით ესთეტიკური და მხატვრულ შემოქმედებასთან დაკავშირებული შეხედულებები: ჰოლდერლინი და პოეზიის არსი; დასაბამი ელოვნების ქმნილებისა(გერმანულიდან თარგმნა გიორგი ბარამიძემ). მეორეს მხრივ კრებულში შეტანილია ისეთი ნაშრომები, რომლებმაც თვითონ ფილოსოფიის გაგება შეცვალეს: რა ეს ფილოსოფია?; ვინ არის ნიცშეს ზარატუსტრა; თემშარა(გერმანულიდან თარგმნა გიორგი ბარამიძემ).

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის	გამოცემის ადგილი,	გვერდების
---	-----------------	---	-------------------	-------------------	-----------

			ნომერი	გამომცემლობა	რაოდენობა
1	მურად შონია	ენა, როგორც ვერბალური კომუნიკაციის საფუძველი, ჟურნ. „პარალელი“	N6	თბილისი სტუ	გვ. 9
2	ეპიფანე გვენეტაძე	ნატო და ევროპის უშიშროების საკითხები, ჟურნ. „საისტორიო ვერტიკალები“	N30	თბილისი სტუ	
3	ეპიფანე გვენეტაძე	„ბეწვის ხიდზე“ მოსიარულე სახელმწიფო მოღვაწე, ჟურნ. „საისტორიო ვერტიკალები“	N29	თბილისი სტუ	
4	ეპიფანე გვენეტაძე	ეპოქის გამოწვევის შესაბამისი ნაშრომი, „საისტორიო ვერტიკალები“	N29	თბილისი სტუ	
5	ეპიფანე გვენეტაძე	ევროკავშირის უსაფრთხოების პოლიტიკა და „ევროპული იდენტობა“, ბიზნეს-ინჟინერინგი	N4	თბილისი სტუ	
6	მურმან თავდიშვილი	ეტიმოლოგიურ-კულტურული გამოკვლევა, დასაწყისი, ჟურნ. „პარალელი“	N6	თბილისი სტუ	
7	თეიმურაზ ფანჯიკიძე	იუდას სახარება, ჟურნ. პარალელი	N6	თბილისი სტუ	გვ. 85-90
8	თეიმურაზ ფანჯიკიძე	აგნოსტიციზმი და აგნოსტიკოსები (რელიგიური აგნოსტიციზმი), ჟ. ბიზნეს-ინჟინერინგი	N1	თბილისი სტუ	გვ. 233-240
9	თეიმურაზ ფანჯიკიძე	ჟამი ნგრევისა და უგუნურებისა, ჟ. „სამი საუნჯე“	N1(11)		გვ. 17-29
10	ფ.დიდებაშვილი	სოციალური ცვლილებები,ერთფაქტორიანი დამ მრავალფაქტორიანი თეორიები	29	თბილისი, სტუ-ს	99-104

		სამეცნიერო ჟურნალი „საისტორიო ვერტიკალები“		გამომც.	
11	ფ.დიდებაშვილი	ადამიანი „რაციონალურ სამყაროში“ (მაქს ვებერის მიხედვით) ჟურნალი „ფილოსოფიური ძიებები“	18	თბილისი, გამომც. უნივერსალი	212-217
12	ლევან ოსიძე	ვილნიუსის სამიტის პოლიტიკურ შეფასებათა ანალიზი	საერთა- შორისო კოფერენციის მასალები – ვილნიუსის სამიტი – შედეგები და პერსპექტივები (კრებული)	ქ. თბილისი. თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა	11
13	ავთანდილ სონღულაშვილი	„ცივი ომის“ ანატომია, ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები	№1	თბილისი, უნივერსალი	352-363
14	ავთანდილ სონღულაშვილი	აფხაზეთის სამართლებრივი სტატუსი საქართველოს შემადგენლობაში 1921-1931 წლებში, ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები	№2	თბილისი, უნივერსალი	იბეჭ- დება
15	ავთანდილ სონღულაშვილი	აფხაზეთი პირველი რესპუბლიკის შემადგენლობაში, ისტორიულ-ეთნოლოგიური ძიებანი	№16	თბილისი	იბეჭ- დება
16	ზურაბ ხასაია	ფილოსოფიური საუბარი მრგვალ მაგიდასთან; სამეცნიერო ჟურნალი „ქართველოლოგია“	2014 (1)	თბილისი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი	17-28
17	ზურაბ ხასაია	რწმენა და ხსნა ქართული სულისა; სამეცნიერო ჟურნალი „ქართველოლოგია“	2014 (2)	თბილისი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი	67-77

18	ზურაბ ხასაია	გრიგოლ რობაქიძის ერთი წერილის გამო; სამეცნიერო ჟურნალი „ქართველოლოგია“	2014 (3)		24-32
19	ზურაბ ხასაია	პრუსტის ანკეტა; ორკვირეული ლიტერატურული ჟურნალი „ჩვენი მწერლობა“	2014 (10)		6-13
20	ზურაბ ხასაია	Gnothi Seauton! (შეიცან თავი შენი!) ორკვირეული ლიტერატურული ჟურნალი „ჩვენი მწერლობა“.	2014 (18)		2-8
21	ზურაბ ხასაია	საუბარი მარტინ ჰაიდეგერთან (თარგმანი და კომენტარები) ლიტერატურული ჟურნალი „საგურამო“	2014. 1 (7)		159-175
22	ზურაბ ხასაია	ოსკარ უაილდი, ადამიანის სული სოციალიზმის დროს (თარგმანი და კომენტარები), ლიტერატურული ჟურნალი „საგურამო“	2014. 3 (9)		
23	ზურაბ ხასაია	ფიქრები გრანელის სიახლოვეს	2014. 5 (11)		86-107
24	გაფრინდაშვილი როზა	აგრესიის ამოქმედების ბიო-სოციალური მექანიზმები (ნაწილი მეორე) ჟურ.“პარალელი“	№ 6	სტუ	12
25	სალომე ხიზანიშვილი	კანონი და კანონმდებელი (ფილოსოფიური პარალელები). ჟურნალი “საიასტორიო ვერტიკალები“.	N 30	სტუ	; გვ. 104-109;
26	სალომე ხიზანიშვილი	გლობალიზაციის პარადოქსები. ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი ჟურნალი	N 3;		გვ. 247-251;

		„ბიზნეს-ინჟინერინგი“;			
27	მ.აბუთიძე	გურჯაანის “ყოვლადწმინდას” ტაძარი, ნათელი ქრისტესი, საქართველო	ტ.III	თბილისი	წარმოებ აშია
28	მ.აბუთიძე	ვახნაძიანის “ყოვლადწმინდას” ტაძარი, ნათელი ქრისტესი, საქართველო	ტ.III	თბილისი	წარმოებ აშია
29	მ.აბუთიძე	ექვთიმე თაყაიშვილი და ალექსი ბაქრაძე, ექვთიმე თაყაიშვილი, გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე		სტუ. ექვთიმე თაყაიშვილის საზოგადოება, თბილისი	122 – 125
30	ნ.ხაზარაძე	Sematic Codes of Luwian Hieroglyphs Denoting the Sun (რეზიუმე ქართულ ენაზე) - აღმოსავლეთმცოდნეობა #3, ედღვნება გიორგი წერეთელს, დიდ ქართველ მეცნიერს	#3	თბილისი	გვ.249- 258
31	ნ.ხაზარაძე	Innovations in Archaeology of the Caucasus (რეზიუმე ქართულ ენაზე) – Bulletin vol.8, no.2 – Georgian National Academy of Sciences, Georgian Academy Press	#2	თბილისი	გვ.133- 138
32	ნ.ხაზარაძე (თანაავტორი დ.ცუცქირიძე)	Антитеза: внутренний мир - внешний мир (резюме на английском языке) - ანალები ისტორიის, ეთნოლოგიის, რელიგიის შესწავლისა და პროპაგანდის სამეცნიერო ცენტრი,	#10	თბილისი	გვ.129- 135
33	ნ.ხაზარაძე	Традиционные религиозные институты в культуре народов (Некоторые аспекты научных статей сборника ”Общество, религия, государство”), ანალები, (ისტორიის, ეთნოლოგიის,	#10	თბილისი	გვ.560- 570

		რელიგიის შესწავლისა და პროპაგანდის სამეცნიერო ცენტრი),			
34	ნ.ხაზარაძე	გიორგი მელიქიშვილი (რეზიუმე ინგლისურ და რუსულ ენებზე) - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის, მაცნე 1 - (ისტორიის, ეთნოლოგიის, რელიგიის შესწავლისა და პროპაგანდის სამეცნიერო ცენტრი)	#1	თბილისი	გვ.201-215
35	ნ.ხაზარაძე	ექვთიმე თაყაიშვილი 1863-2013 - ექვთიმე თაყაიშვილი 150 - სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენციის "გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე" შრომები		თბილისი	გვ.11-14
36	ნ.ხაზარაძე	ქართული მეცნიერების დიდი შენაძენი - საისტორიო ვერტიკალები 29 -	#29	თბილისი	გვ.117-124
37	ნ.ხაზარაძე	დიმიტრი ყიფიანი 200		თბილისი	
38	ნ.ხაზარაძე	კლიო - ისტორიის და საგმირო ეპოსის მუზა 1914-1918 წლების საქართველოში, გამოქვეყნდება საერთაშორისო სიმპოზიუმის "პირველი მსოფლიო ომი და კავკასია" - შრომებში		თბილისი	
39	ნ.ხაზარაძე	აღდგეს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის სტატუსი. გაზეთი რეზონანსი - 2014 წ. 20 სექტემბერი	#252(7893)	თბილისი	გვ. 6
40	გ.ინანიშვილი	არმაზციხე-ბაგინეთის არქეოლოგიური კვლევის	იბერია-კოლხეთი	თბილისი	გვ.18-36

		შესახებ.			
41	გ.ინანიშვილი	საქართველოში აღმოჩენილი შუასაუკუნეების ირანის მხატვრული კერამიკის წარმომავლობის საკითხისათვის. საქართველოს ეროვნული მუზეუმის მოამბე.	№5	თბილისი	გვ. 50-51
42	მ.ქუთათელაძე	ექვთიმე თაყაიშვილი და ცხენისგამოსახულებიანი პინაკების კვლევის საკითხი ექვთიმე თაყაიშვილის დაბადების 150 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენციის „გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“ შრომები		საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბ., 2014	5 გვ.
43	მ.ქუთათელაძე	თვითმხილველის პოზიციიდან დანახული I მსოფლიო ომი, საერთაშორისო სიმპოზიუმი „პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია“		საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბ., 2014	5 გვერდი (გადაცემულია დასაბუქდად
44	ხ.თოღაძე	სტატის - XIX საუკუნის ერთი უცნობი ტიპიკონის შესახებ - ექვთიმე თაყაიშვილისადმი მიძღვნილი საიუბილეო ორტომეული - ”ღიღი ექვთიმე“		გამომცემლობა ”არტანუჯი“ თბილისი 2014	გვ.631-642
45	ხ.თოღაძე	სტატია - - ქართულ-ბიზანტიური სამონასტრო ცხოვრების სტრუქტურა, კრებული ”ბიზანტინოლოგია საქართველოში - 4”, (იბეჭდება)		თბილისი 2014 (იბეჭდება)	
46	მ.მესხია	ექვთიმე თაყაიშვილი და ხელმწიფის კარის გარიგება. ექვთიმე თაყაიშვილი -150 სამეცნიერო საიუბილეო		თბილისი 2014	

		კონფერენცია "გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე", შრომები,			
47	ნ. ზაალიშვილი	მასწავლებლები და ინოვაციები - ჟურნალი "მერმისი" VII -	VII	თბილისი 2014	
48	დ. ცუცქერიძე	ბედისწერაც და არჩევანიც, სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენციის „გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“ შრომები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი,		თბილისი 2014	
49	დ. ცუცქერიძე (თანაავტორი ნ. ხაზარაძე)	Антитеза: Внутренний мир – внешний мир ისტორიის, ეთნოლოგიის, რელიგიის შესწავლისა და პროპაგანდის სამეცნიერო ცენტრი. გამომცემლობა „უნივერსალი“, რეზიუმე ინგლისურ ენაზე.		თბილისი 2014	გვ 129- 135
50	გ. ბარამიძე	მარტინ ჰაიდეგერი თანამედროვე ფილოსოფიურ დისკურსშირა. არის ეს ფილოსოფია?		თბილისი, Carpe Diem	
51	ნანა ბახსოლიანი	კაპადოკია, თარგმანი ინგლისურიდან, სალიტერატურო-სამეცნიერო ჟურნალი პარალელი	№6,	სტუ	7
52	ნანა ბახსოლიანი	კერძო კოლექციაში დაცული ერთი სპარსული ხალიჩის სიმბოლიკისათვის, საისტორიო ვერტიკალები	№30,	სტუ	5
53	ნანა ბახსოლიანი	ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ მოძიებული ერთი განჩინების შესახებ, ექვთიმე თაყაიშვილი 150 სამეცნიერო საიუბილეო		სტუ	4

		კონფერენციის „გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“ შრომები,			
54	ნანა ბახსოლიანი	ძვ. წ. I ათასწლეულის პირველი ნახევრის კილიკიის ქვეყნის ლოკალიზაცია ასურული ლურსმული და იეროგლიფურ-ლუვიური წერილობითი წყაროების კონტექსტში, საისტორიო ვერტიკალები	№29	სტუ	5
55	ნანა ბახსოლიანი, დ. ჭუმბურიძე	საქართველოს ისტორიული მიწების საკითხი და პირველი მსოფლიო ომი, I მსოფლიო ომის მე-100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სიმპოზიუმი შრომები ევროპული კვლევები,		თბილისი	14
56	იგორ კვესელავა	თვითმმართველობა საქართველოში (ისტორია და პრაქტიკა), ჟურნალი „საისტორიო ვერტიკალები“,	№29	სტუ	
57	იგორ კვესელავა	„ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლების საკონსტიტუციო პარადოქსები (წერილი მეორე) ჟურნალი „საისტორიო ვერტიკალები“,	№30	სტუ	
58	იგორ კვესელავა	ქართული კონსტიტუციის გზა (წერილი პირველი) ჟურნალი „პარალელი“,	№7	სტუ	
59	იგორ კვესელავა	იგორ კვესელავა „ქართული ოცნების“ ხელისუფლების საკონსტიტუციო ვარიაციები (წერილი მესამე) ჟურნალი „ახალი და უახლესი ისტორია“,	№2 (15),	თბილისი	

60	იგორ კვესელავა	საქართველო და რუსული, ევროპული და ამერიკული პოლიტიკური განზომილებებში ჟურნალი „ახალი და უახლესი ისტორიის საკითხები“,	1(14),	თბილისი	
61	იგორ კვესელავა	თბილისის თვითმმართველობის სათავეებთან ჟურნალი „ბიზნეს-ინჟინერინგი“,	№3		
62	იგორ კვესელავა	გზა ცივილიზებული სახელმწიფოსკენ ეროვნული თანხმობის მიღწევა და სამოქალაქო საზოგადოების ფორმირების დაჩქარება ჟურნალი „საისტორიო ვერტიკალები“,	№ 29	სტუ	
63	იგორ კვესელავა	ევროპული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აზრი და ქართულ-რუსული კონტექსტი სალიტერატურო-სამეცნიერო ჟურნალი „პარალელი“,	№6	სტუ	
64	იგორ კვესელავა	„მიშიზმის“ საშინაო და საგარეო სახელმწიფოებრივ-პოლიტიკური იდეოლოგია (ისტორია და პრაქტიკა) მედიატორი,	№5 (35)	თბილისი	
65	იგორ კვესელავა	„მიშიზმის“ საშინაო და საგარეო სახელმწიფოებრივ-პოლიტიკური იდეოლოგია (ისტორია და პრაქტიკა) მედიატორი,	№6 (36)	თბილისი	
66	იგორ კვესელავა	„მიშიზმის“ საშინაო და საგარეო სახელმწიფოებრივ-პოლიტიკური იდეოლოგია (ისტორია და პრაქტიკა) მედიატორი,	№7 (37)	თბილისი	
67	სოფო მიდელაშვილი	„რა გზით ვიაროთ აფხაზეთისკენ?!“ კრებული – ახალი და უახლესი ისტორიის	თბილისი		

		საკითხები, ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი,			
68	რევაზ მიშველაძე	კულტურული მემკვიდრეობა და საზოგადოება, პარალელი,	№6,	თბილისი	15
69	რევაზ მიშველაძე	კულტურა და ოფიციალური წრეები, კრებ. „კულტურა და საზოგადოება“,		თბილისი	21
70	რევაზ მიშველაძე	თბილისის ლიტერატურული ცხოვრება, კრებ., ისტორიული თბილისი – ისტორიული ასპექტები,		თბილისი	16
71	სოსო სიგუა	რევაზ მიშველაძის 25-ტომეულის გამო, „მწერლის გაზეთი“	მარტი	თბილისი	
72	სოსო სიგუა	„ლაზერ შოუ“ „ჩვენი მწერლობა“	№3	თბილისი	
73	სოსო სიგუა	უცხო ქალაქი, „ჩვენი მწერლობა“	№10	თბილისი	
74	სოსო სიგუა	„დაყირავებული პირამიდა“, ჟურნ. „ჩვენი უნივერსიტეტი“	№23	თბილისი	
75	სოსო სიგუა	ტრილოგია „ბელადის“ ბედი, ჟურნ. „ჩვენი უნივერსიტეტი“	№26	თბილისი	
76	სოსო სიგუა	სიმონ ჩიქოვანი: აზრი დაკონსტრუქცია, გორის საერთ. სამეცნ. კონფერენციის შრომების კრებული, 2014		გორი	
77	სოსო სიგუა	„განთიადის“ პირველი ნომერი, ჟურნ. „განთიადი“	№6	თბილისი	
78	სოსო სიგუა	სიმშვიდე და განგაში, „მწერლის გაზეთი“	ოქტომბერი	თბილისი	
79	ეკა ბუხრაშვილი	სოციალური პოლიტიკა და საქართველო - ევროკავშირის	N29	სტუ	6

		პერსპექტივები ჟურნ. „საისტორიო ვერტიკალები“			
80	ეკა ბუხრაშვილი	ისტორიის ფერუცვლელი ფურცლები, ჟურნ. „საისტორიო ვერტიკალები“			

ანოტაციები

1. მურად შონიას ნაშრომში „ენა, როგორც ვერბალური კომუნიკაციის საფუძველი“, ენა განხილულია როგორც ვერბალური კომუნიკაციის უნივერსალური საშუალება, რომლის გარეშეც იგი ვერ იარსებებს.

7. სტატია „იუდას სახარება“ ეხება უკანასკნელ პერიოდში მკვლევარების მიერ აღმოჩენილ „იუდას სახარების“ ტექსტს და მის მნიშვნელობას ბიბლიოლოგიისათვის.

8. სტატია „აგნოსტიციზმი და აგნოსტიკოსები (რელიგიური აგნოსტიციზმი)“, ეხება ერთ ფილოსოფიურ პოზიციას ფილოსოფიაში, შემეცნების თეორიაში და თეოლოგიაში, რომელსაც აგნოსტიციზმი ჰქვია. ესაა ერთგვარი შუალედური პოზიცია ღვთის რწმენასა და ათეიზმს შორის. სტატიაში მიმოხილულია აგნოსტიციზმის წარმოშობა, მისი განვითარება და როლი საზოგადოებრივ აზროვნებაში, წარსულსა და თანამედროვეობაში. ნაშრომში ყურადღება მახვილდება რელიგიურ აგნოსტიციზმზე. მითითებულია, რომ ბოლო ათწლეულში მსოფლიოში აგნოსტიკოსთა რიცხვი საგრძნობლად გაიზარდა. ავტორი მიმოიხილავს ამ მხრივ საქართველოსი არსებულ სიტუაციასაც.

9. სტატიაში „უამი ნგრევისა და უგუნურებისა,“ გადმოცემულია ამბავი იმისა, თუ როგორ გააუქმეს განათლების ნაციონალმა „რეფორმატორებმა“ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ეთიკისა და რელიგიათმცოდნეობის კათედრა, როგორ დახურეს ფილოსოფიის ფაკულტეტზე რელიგიათმცოდნეობის და თეოლოგიის სპეციალობები.

10. სტატია ეხება სოციალური ცვლილებების და მისი გამომწვევი მიზეზების ანალიზს. მასში განხილულია ერთფაქტორიანი და მრავალფაქტორიანი თეორიები.

11. სტატია ეხება მეოცე საუკუნის გერმანელი სოციოლოგის და ფილოსოფოსის მაქს ვებერის თვალსაზრისს, რომელიც განასხვავებდა კაპიტალიზმს, როგორც „იდეალურ ტიპს“ მისი თანამედროვე „ფორმალურ რაციონალური“ კაპიტალიზმისგან“. ვებერის უმთავრეს ფილოსოფიურ პრობლემად იქცა ადამიანის ადგილისა და პერსპექტივის განსაზღვრა ასეთ ვითარებაში.

12. სტატიაში საუბარია სხვადასვა ავტორების მიერ გამოთქმული შეფასებების თაობაზე და ხაზგასმულია იმის შესახებ, თუ რას სთავაზობს ევროკავშირი „აღმოსავლეთ პარტნიორობის“ ფარგლებში თავის ექვს აღმოსავლეთევროპულ პარტნიორს, რასაც ჰქვია

ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი გაჭრობის შესახებ შეთანხმება და იმ პოლიტიკური მოვლენების შესახებ, რომელიც ამ ხელმოწერას მოჰყვება. მასში საუბარია იმის თაობაზე, რომ პარაფირების ხელშეკრულება სრულიადაც არ ნიშნავს ევროკავშირში გაწევრიანებას, რადგანაც ჯერ კიდევ ძალაშია და არავის შეუცვლია 1993 წლის „კოპენჰაგენის კრიტერიუმები“, როგორც ჯერჯერობით ერთადერთი დოკუმენტი. ამასთან გასათვალისწინებელია იმ სახელმწიფოთა წარმომადგენელთა აზრი, რომელთაც მიაჩნდათ, რომ ევროკავშირში გაწევრიანება გამოიწვევდა მათი ეკონომიკური მანქვნებლებისა და ცხოვრების დონის ამაღლებას, მაგრამ ეს ასე არ აღმოჩნდა და ასევე მოცემულია ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოთა კრიტიკული დამოკიდებულება ახალი წევრების მიღების თაობაზე.

13. განხილულია მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ორ სისტემას შორის იდეოლოგიური დაპირისპირების ერთ-ერთი ფენომენის „ცივი ომის“ წარმოშობის და მისი განვითარების ეტაპები XX საუკუნის მეორე ნახევარში.

14. ნახვენებია „საბჭოურ ისტორიოგრაფიაში“ აფხაზეთის სტატუსის არასწორი შეფასების უარყოფითი შედეგები ქართულ-აფხაზური დაპირისპირების ფონზე.

15. ახსნილია აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსი 1918-1921 წლებში.

16. „ფილოსოფიური საუბარი მრგვალ მაგიდასთან“ წარმოადგენს ქართველი ფილოსოფოსების ნაპო კვარაცხელიას, ზურაბ ხასაიას და წარმოსახვითი პოსტმოდერნისტი ოპონენტის საუბარს თანამედროვე ევროატლანტური ცივილიზაციისა და მასში საქართველოს, ქართული კულტურის ადგილისა და პერსპექტივის შესახებ.

17. სტატიაში „რწმენა და ხსნა ქართული სულისა“ საუბარია ქართული რწმენის სპეციფიკის და ძალის შესახებ, რამდენადაც ის გამოვლენილია ქართულ კულტურასა და ისტორიაში.

18. სტატია „გრიგოლ რობაქიძის წერილის გამო“ წარმოადგენს ფილოსოფიურ წიადსვლას „საქართველოს ხერხემლის“ თემაზე. საკითხი ეხება საქართველოს ეროვნულ იდენტობასა და თვითმყოფადობას; საქართველოს ისტორიულ ადგილს საკაცობრიო კულტურაში.

19. ფილოსოფიური ესე „ჩემი საყვარელი საქმიანობა ცხოვრებაა“ მარსელ პრუსტის ანკეტის მიხედვითაა დაწერილი. მასში გადმოცემულია ავტორის ფილოსოფიური მსოფლმხედველობა მხატვრულ-ლიტერატურული ფორმით.

20. ფილოსოფიური ესე „Gnothi Seauton“ (შეიცან თავი შენი!) არის მცდელობა ღრმა ეთიკურ-ფილოსოფიური პრობლემის მხატვრულ-ლიტერატურულად გადმოცემისა. ესეს მიზანია მკითხველის ჩაფიქრება საკუთარ თავზე და ცხოვრებაზე, მისი სულიერ-მედიატაციური განწყობის შექმნა.

21. ფრანგული ჟურნალისთვის მიცემულ ინტერვიუში მეოცე საუკუნის ერთერთი უდიდესი ფილოსოფოსი მარტინ ჰაიდეგერი საუბრობს თანამედროვე დასავლური ცივილიზაციის ყველაზე აქტუალურ და მთავარ პრობლემებზე. საუბარი პირველად ითარგმნება ქართულად. ჰაიდეგერისთვის ჩვეული ურთულესი სტილის ნათელსაყოფად თარგმანს ერთვის მთარგმნელის ვრცელი კომენტარები.

22. გამოჩენილი ირლანდიელი მწერლის ბრწყინვალე ლიტერატურულ-ფილოსოფიური ნარკვევი პირველად ითარგმნა ქართულად. მწერლის პარადოქსული სტილის

გათვალისწინებით, თარგმანს ერთვის ვრცელი კომენტარები.

23. წერილში „ფიქრები გრანელის სიახლოვეს“ გამოთქმულია აზრი, რომ გამოჩენილი ქართველი პოეტის ტერენტი გრანელის ზოგიერთი ლექსის ტექსტი საჭიროებს დადგენას. ავტორი სთავაზობს მკითხველს თავის მცდელობებს ამ მიმართულებით.

24. .პორნოგრაფია და სექსუალური ძალადობა; მასკულტურის გავლენა აგრესიაზე; ჯგუფური გავლენა და „გაფანტული პასუხისმგებლობა“. ხაზგასმითაა ნაჩვენები მასმედიის როლი აგრესიის ფაქტორის ზრდის საქმეში, რამდენადაც იგი ადამიანში აღვიძებს დაუკმა-ყოფილებელი მოთხოვნებისკენ სწრაფვას.

27. მ.აბუთიძე - თავშეკავებული საფასადო დეკორაცია, სამშენებლო მასალა, გუმბათების დაბალი წახნაგოვანი ყელი, თაღების ნალისებური ფორმა თუ გუმბათქვეშა ტრომპების სისტემა, ფასადების თუ ნაგებობის მთელი აღნაგობა ცხადად მიუთითებს არა მხოლოდ კახეთის, არამედ, ზოგადად ადრინდელი და ე.წ. პოსტკლასიკური პერიოდის ქართული ხუროთმოძღვრების ტრადიციებსა და თავისებურებებზე, რაც უფლებას გვაძლევს გურჯაანის ყველაწმინდა VIII საუკუნეს მივაკუთვნოთ.

28. მ.აბუთიძე - ვაჩნაძიანის ყველაწმინდა (“ყოვლადწმინდა”) ქართული ხუროთმოძღვრების საეტაპო ძეგლია: მასათა თუ სივრცის ორგანიზების პრინციპი, კონსტრუქციების და მოცულობათა თუ დეტალების სხვადასხვა ეპოქის მახასიათებელი ფორმების თანაარსებობა წარმოაჩენს, როგორც წინა, – ე.წ. კლასიკური ეპოქის, ასევე, საკულტო არქიტექტურის მომავალ ტენდენციებს თუ მოტივებს, რომლებიც თავის ადგილს ჰპოვენ X-XI სს-ის ტაძართა კომპოზიციებში. სწორედ მისი ამ სპეციფიკიდან გამომდინარე თარიღდება ვაჩნაძიანის სამონასტრო კომპლექსის გუმბათიანი ეკლესია VIII-IX სს-ის მიჯნით.

29. მ.აბუთიძე - ალექსი ბაქრაძის ღვაწლი შესანიშნავი და მნიშვნელოვანია: ექვთიმე თაყაიშვილი ყოველთვის მოწიწებით იხსენიებს უფროს თანამედროვეს, რომლის მიერ შესრულებული ბევრი ასლი ტექსტებისა თუ უპირველესად სახვითი ხელოვნების ნიმუშებისა დედნის ტოლფასია, რადგან არცთუ ცოტა ორიგინალს ანუ, როგორც თვითონ, ალექსი ბაქრაძე იტყოდა, “ნანდვილს”, რომელთა ასლებზეც კალიგრაფი და მხატვარი მუშაობდა, ჩვენამდე არ მოუღწევია.

30. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია:მზის აღმნიშვნელი ლუვიური სხვადასხვა იერგოლიფების გამოსახულებათა გამოწვილვითი ანალიზის საფუძველზე პირველადაა გამოთქმული თვალსაზრისი ყველა ამ გამოსახულების სემანტიკური კოდების იდენტიფიკაციასთან დაკავშირებით.

31. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: ისტორიოგრაფიული ხასიათის ნარკვევი ეძღვნება ბოლო 60 წლის მანძილზე კავკასიის არქეოლოგიაში მიმდინარე პროცესებს და ხაზი ესმევა თანამედროვე ეტაპზე არქეოლოგიაში კვლევა-ძიების ახალი (ტექნიკურ-ტექნოლოგიური მეთოდების გამოყენების მნიშვნელობას). ნარკვევი ეფუძნება 2013 წლეს საქართველოს ეროვნული აკადემიის მიერ

გამოქვეყნებულ კონსტანტინე ფიცხელაურის ოთხენოვან სამეცნიერო სტატიების ერთტომეულს.

32. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: საქართველოს ისტორიული გამოცდილების საფუძველზე ნაჩვენებია ქართველთა პოზიტიური და ნეგატიური დამოკიდებულება გარე სამყაროდან მოსულთა მიმართ და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ახსნილია ამ დამოკიდებულებების მოტივაცია. ავტორების თვალსაზრისით მიუხედავად იმისა, რომ თანამედროვე ეტაპზე გარე სამყარო უფრო გახსნილი და მიღწევადი გახდა ანტითეზა შიდა სამყარო, გარე სამყარო კვლავ აქტუალურ პრობლემად რჩება. ამ რეალობის გათვალისწინება შიდა სამყაროს რეგულაციისათვის პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა გააჩნია.

33. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: სტატია ეძღვნება ბაქოში 2014 წელს გამოქვეყნებულ სამეცნიერო წერილების სოლიდურ კრებულში განთავსებულ ცნობილ მეცნიერთა ნააზრევის ანალიზს. საკვლევი პრობლემასთან დაკავშირებული ცნობილი აზერბაიჯანელი, რუსი, ქართველი ცნობილი მეცნიერების თვალსაზრისებს და დადებითადაა შეფასებული.

34. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: ისტორიოგრაფიული ნარკვევი ეძღვნება მსოფლიო რანგის მეცნიერის აკადემიკოს გიორგი მელიქიშვილის სამეცნიერო, პედაგოგიურ და საზოგადოებრივ მოღვაწეობას, მის მიერ ღირსეულად განვლილ ცხოვრების გზას.

35. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: ექვთიმე თაყაიშვილის მოგონებებისა და სხვა წერილობითი პირველწყაროების საფუძველზე აღდგენილია ექვთიმე თაყაიშვილის ბავშვობის, ყრმობისა და სტუდენტობის წლების ისტორია. ავტორის აზრით გზა ლეხოურიდან პეტერბურგამდე და პეტერბურგიდან თბილისამდე რთული და მრავალი წინააღმდეგობით აღსავსე იყო, მაგრამ სწორედ ამ გზაზე ჩაეყარა საფუძველი მის გასაოცარ სულიერებას. ოცდაოთხი წლის ექვთიმე თაყაიშვილი სრულად პასუხობდა დაბადებისას შერქმეულ სახელს - "ექვთიმეს", "სულით მოზემესა" და "სულით ახოვანს".

36. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: ისტორიოგრაფიული ხასიათის ნარკვევი ეძღვნება კონსტანტინე ფიცხელაურის ოთხენოვან სამეცნიერო სტატიების კრებულს "სამხრეთ-აღმოსავლეთ კავკასიის ეთნოკულტურული სისტემა ბრინჯაო-რკინის ხანაში". კრებულში შეჯამებულია ავტორის მიერ 60 წლის მანძილზე ჩატარებული კვლევა-ძიების შედეგები და წარმოჩენილია მათი მნიშვნელობა კავკასიის უძველესი ისტორიის რეკონსტრუქციისათვის.

37. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: სტატიაში სრულადაა წარმოჩენილი 24 წლის ექვთიმე თაყაიშვილის მოგონება დიმიტრი ყიფიანის ტრაგიკული დასასრულისა და მთაწმინდის პანთეონისაკენ დიდი ქართველის უკანასკნელ გზასთან დაკავშირებული პერიპეტეები. ავტორის თვალსაზრისით ექვთიმე თაყაიშვილის მოგონება დღემდე უდიდესი მნიშვნელობის საისტორიო პირველწყაროს წარმოადგენს.

38. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: ავტორების მიერ ჩატარებულმა კვლევამ იმ დასკვნამდე მიიყვანა ისინი, რომ 1914-1918 წლების საქართველოში კლიო - ისტორიის და საგმირო ეპოსის მუზა არც სთვლემდა და არც სდუმდა. პირიქით, 10სწორედ ამ წლებში ივანე ჯავახიშვილისა და ქართველ

მოღვაწეთა მუხლჩაუხრელი შრომით საფუძველი ჩაეყარა ქართული საისტორიო მეცნიერების ახალ ეტაპს.

39. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: ავტორის აზრით მეცნიერებათა ეროვნულ აკადემიაში ორსაფეხურიანი არჩევის სისტემის აღდგენა, დღეს ქართული მეცნიერების აღორძინების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი რეალური გზაა, განსაკუთრებით იმ ფონზე, როდესაც საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სისტემის მთლიანად აღდგენა, ანუ მის დაქვემდებარებაში სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების დაბრუნების პერსპექტივა, სამწუხაროდ, საკმაოდ ბუნდოვანია.

40. გ.ინანიშვილი - ანოტაცია: სტატიაში მოცემულია მცხეთის არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ არმაზისციხე-ბაგინეთზე მოპოვებული რკინის სამეურნეო-სამშენებლო დანიშნულების იარაღის ტექნოლოგიური ანალიზი.

41. გ.ინანიშვილი - ანოტაცია: XII-XIV საუკუნეების ირანის კერამიკის ნიმუშები აღმოჩენილი საქართველოს ტერიტორიაზე დაექვემდებარა კომპლექსურ ლაბორატორიულ გამოკვლევას. გამოკვლეულია კერამიკის ნიმუშების დამზადების ტექნოლოგიური სქემა და ზედაპირული დამუშავების დონე. დადენილია გამოკვლეული ნიმუშების წარმომავლობა.

42. ექვთიმე თაყაიშვილის მრავალმხრივ მეცნიერულ მემკვიდრეობაში განსაკუთრებულია მისი დედაწლი ქართული არქეოლოგიის განვითარების საქმეში. მან აღწერა და ფოტოები გადაუღო შორაპნის მაზრის სოფელ ბორში 1902-1908 წლებში აღმოჩენილ არქეოლოგიურ ნივთებს, რითაც ფასდაუდებელი სამსახური გაუწია ქართული არქეოლოგიურ მეცნიერებას. მან პრაქტიკულად გადაარჩინა და მომავალ თაობებს შემდგომი კვლევისათვის შემოუნახა ეს უნიკალური კულტურული მონაპოვარი. ბორის ინვენტარში განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევს ვერცხლის პინაკი, რომელზეც სამსხვერპლოს წინაშე მდგომი ცხენია გამოსახული. ამ ნივთის უნიკალურობას მასზე ამოკვეთილი არამეული დამწერლობით შესრულებული წარწერაც განაპირობებს, რომელიც არმაზის ბილინგვაზე ადრეულია. მასში მოხსენიებულია “ბუზმიპრ კეთილი პირიასში”, რომელიც მაზდას სარწმუნოების აღმსარებელია, ხოლო ბორის პინაკზე გამოსახულია ცხენი – დვთაება, ტოტემი, მზის დვთაების განსახიერება, მითრამ. როგორც ჩანს, მაზდას სარწმუნოების მიმდევრები, უფრო ზუსტად, დვთაება მითრას თაყვანისმცემლები უნდა ყოფილიყვნენ საქართველოს სხვადასხვა ტერიტორიაზე – არმაზისხევიში, არაგვისპირში, ჟინვალში, ზღუდერსა და ბორში აღმოჩენილი ანალოგიური პინაკების მფლობელები.

43. მ.ქუთათელაძე - თვითმხილველის პოზიციიდან დანახული I მსოფლიო ომი სამეცნიერო მოხსენების მიზანია ვაჩვენოთ რუსეთის იმპერიაში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესების გავლენა პირველი მსოფლიო ომის აღმოსავლეთ ფრონტზე განვითარებულ მოვლენებსა და მის საბოლოო შედეგზე. აღსანიშნავია, რომ კვლევის პროცესში პირველწყაროდ გამოვიყენეთ პირველი მსოფლიო ომის მონაწილის, პორუჩიკ ალექსანდრე ქუთათელაძის პირად არქივში შემონახული ჩანაწერები. როგორც აღმოჩნდა, რამდენიმე წლიანი ომი სრულიად დამღუპველი აღმოჩნდა ამ უზარმაზარი არაორგანიზებული ქვეყნისათვის, რომელიც ცუდი კომუნიკაციებით, ნაკლებადგანვითარებული ინდუსტრიით,

მრავალეთნიკურობითა და არარუსულ რეგიონებში არსებული ეროვნული დამოუკიდებლობის მუსტიტ ხასიათდებოდა.

44. ხ.თოდაძე - ანოტაცია: სტატიაში განხილულია სამეცნიერო წრეებისათვის აქამდე უცნობი XIX საუკუნის ტიპიკონი.

45. ხ.თოდაძე - ანოტაცია: სტატიაში განხილულია ქართულ-ბიზანტიური სამონასტრო ცხოვრების სტრუქტურის შედარებითი ანალიზი

46. მ.მესხია - ანოტაცია: ნაშრომში ნაჩვენებია ექვთიმე თაყაიშვილის დეაწლი ქართული სამართლის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ძეგლის "ხელმწიფის კარის გარიგების" აღმოჩენასა და გარიგებაში.

47. ნ.ზაალიშვილი - ანოტაცია: აღნიშნულ სტატიაში გაანალიზებულია პედაგოგიური ინოვაციების როლი განათლების სისტემაში. ასევე ნაშრომში დახასიათებულია ზოგიერთი გამოჩენილ მეცნიერთა მიერ შემოთავაზებული ინოვაციების ძირითადი მიზნები, ამოცანები და ბლოკები.

48. დ.ცუცქერიძე - ანოტაცია: ავტორმა მიმოიხილა დიდი მოღვაწისა და მამულიშვილის ექვთიმე თაყაიშვილის ღირებულებათა და მოთხოვნილებათა სისტემები, რათა მკითხველი ჩასწვდომოდა - საქართველოს ისტორიის ურთულეს და პერიპეტეებით აღსავსე პერიოდში რამ განაპირობა ექვთიმე თაყაიშვილის ქმედებები; რა ამოძრავებდა, როცა ერისა და ქვეყნის საკეთილდღეო და უაღრესად მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება მიეღო-გადაერჩინა და უკლებლივ დაებრუნებინა საქართველოს საგანძური - საქართველოს „უკვდავი სული“.

49. დ.ცუცქერიძე - ანოტაცია: საქართველოს ისტორიული გამოცდილების საფუძველზე ნაჩვენებია ქართველთა პოზიტიური და ნეგატიური დამოკიდებულება გარე სამყაროდან მოსულთა მიმართ და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ახსნილია ამ დამოკიდებულებების მოტივაცია. ავტორების თვალსაზრისით, მიუხედავად იმისა, რომ თანამედროვე ეტაპზე გარე სამყარო უფრო გახსნილი და მიღწევადი გახდა ანტითეზა შიდა სამყარო - გარე სამყარო კვლავ აქტუალურ პრობლემად რჩება. ამ რეალობის გათვალისწინებას შიდა სამყაროს რეგულაციისათვის პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა გააჩნია.

50. წერილი ეძღვნება ჰაიდგერის ფილოსოფიის ზოგიერთი ასპექტის რეაქტუალიზებას. საქმე ეხება რწმენისა და ცოდნის დისკურსებს და მათში ჰაიდგერის მონაწილეობას. წერილში განხილულია კონცეპტუალური ათეიზმის, ონტოლოგიური დიფერენცის, კონცეპტუალური იდოლატრიის, თეოლოგიისა და სხვა საკითხები. აღნიშნულია, რომ თანამედროვე ფილსოფიური დისკურსების გათვალისწინებით განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ჰაიდგერის მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ მომავლის აზროვნება აღარ იქნება ფილსოფია, რაკი იგი მიმათული იქნება წმინდასა და სიწმინდეზე, საიდანაც ღვთაებრივის გამოცდილება იღვრება.

51. ნაშრომში წარმოჩენილია უძველესი ცივილიზაციების კერა- კაპადოკია, მისი ბუნებრივ-გეოლოგიური განვითარების ისტორია, რამაც ხელი შეუწყო ნეოლითელი ადამიანის მიერ ადრესამიწათმოქმედო დასახლების წარმოქმნას, ხათური და ხეთური ცივილიზაციების არსებობას, გვიანხეთური სამეფო-სამთავროების გამოსვლას პოლიტიკურ სცენაზე, აქემენიდების, ბერძნების და ბოლოს, რომაელების მიერ რეგიონის ათვისებას, რამაც ბიძგი

მისცა ადრექრისტიანული ხანიდან დაწყებული ვიდრე არაბთა შემოსევამდე ძლიერი ქრისტიანული თემების ჩამოყალიბებას. სტატიაში განხილულია ყველა ქრისტიანული ნაგებობა ეს იქნება კომპლექსური თუ საქალაქო, ან ცალკეული საცხოვრისები, რომლებიც დღესაც შტამბეჭდავ ემოციას აღძრავს მნახველში.

52. სტატიაში ფოკუსირებულია ხალიჩის შუა გულში წარმოდგენილი სიცოცხლის ხის კომპოზიცია და მის ძირში ორივე მხარეს მწოლარე ღომები ზურგზე გამოსახული მზის ფიგურებით. სიცოცხლის ხის მთავარ ღერძს მარცხენა მხარეს ასრულებს გვირგვინიანი ანთროპომორფული გამოსახულება, რომელსაც ფრინველის ტანი აქვს. ავტორის მიერ შესწავლილი სპარსული ხალიჩა, რომელზეც უნივერსალური ხასიათის სიმბოლოებია გამოსახული, შეიძლება მხოლოდ წმინდა მხატვრული ფუნქციითაა დატვირთული და ესთეტიკური ღირებულების მატარებელია. თუმცა, არც ისაა გამორიცხული, რომ მასზე წარსულის ინფორმაციის კვალი იყოს გადმოცემული. სავარაუდოა, რომ ყაჯართა დინასტია, რომელმაც 1925 წლამდე იარსება და ვერ შეძლო ძლიერი სპარსეთის იმპერიის აღდგენა, თვლიდა რა თავს წარსულის ღირსეულ მემკვიდრედ, შესაბამისად ამტკველებული სიმბოლიკის საშუალებით გამოხატავდა სწრაფვას მსოფლიო ასპარეზზე სპარსეთის დაკარგული ადგილის დასაკავებლად.

53. ნაშრომში ფოკუსირებულია საქართველოს სიძველენში დაცული „განჩინება“, რომლის საწყისი ასო ქანი შემკულია ერთი შეხედვით ორნამენტით, მაგრამ ავტორის დაკვირვებით, იგი სიმბოლური სემანტიკური კოდის მატარებელი უნდა ყოფილიყო. ამ მიმართებით, ავტორს საგულისხმო ინფორმაცია უძველეს კულტურულ ტრადიციებში აქვს დადასტურებული. ავტორის მოსაზრებით, უძველეს კულტურულ ტრადიციაში დაცული ინფორმაცია სავსებით ეთანხმება ქანზე არსებულ სიმბოლურ გამოსახულებას და ამყარებს მოსაზრებას, რომ სემანტიკური კოდის გასაღებს სამართლის ანარქიაზე ზეობა წარმოადგენს. ვტორის მიერ, ასევე განხილულია განჩინების ტექსტი, რომელიც XVIII ს. II ნახევრის ქართლის მთისა და ბარის ეთნოკულტურული ცვლილებების ამსახველი უმნიშვნელოვანესი პირველწყაროა, რომელშიც გადმოცემულია საქართველოს სახელმწიფოებრივი და სამართლებრივი კულტურის განვითარების დონე.

54. სტატიაში შესწავლილია კილიკიის ქვეყნის ლოკალიზაცია ასურული ლურსმული და იეროგლიფურ-ლუვიური წარწერების მიხედვით. ავტორის ხელთ არსებული მონაცემების საფუძველზე, ნაჩვენებია კილიკიის ტერიტორიაზე განთავსებული სამეფო-სამთავროები, მათი გავრცელების არეალი და მეზობლად არსებული ქვეყნები.

55. სტატიაში გაანალიზებულია გაზეთები „საქართველო“, „სახალხო საქმე“, ექვთიმე თაყაიშვილის ემიგრანტული ნაშრომები, სადაც განსაკუთრებული ყურადღება საქართველოს ისტორიული მიწების დაბრუნების საკითხს ეთმობა. ავტორთა მიერ გამოკვეთილია I მსოფლიო ომის მნიშვნელობა ქართული ტერიტორიების დაბრუნებასთან დაკავშირებით და გაანალიზებულია საერთაშორისო ურთიერთობების ფონზე კავკასიისა და ევროპა-აზიის ხიდისათვის საქართველოს, სომხეთის, აზერბაიჯანის, სირიის, პალესტინის, ოსმალეთის, სპარსეთის და მესოპოტამიის ისეთ საზღვრებში აღდგენა, რომელიც ამ რეგიონში ძალთა წონასწორობას შექმნიდა.

56. ნაშრომში ხაზგასმულია, რომ საქართველოსთვის ოპტომალური იყო ასიმეტრიული

რეგიონალიზმის მოდელი. ქვეყანაში თვითმმართველობას ანუ პირველი დონის ხელისუფლებას, ყველგან უნდა ეარსება (სოფელი, თემი, დაბა, ქალაქი). იმის გათვალისწინებით, რომ ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების დონე განსხვავებული იყო, შეუძლებელი ჩანდა მათთვის ერთნაირი უფლებამოსილებების გადაცემა და ეს გარკვეულ ჩარჩოში უნდა მოქცულიყო.

1991-1992 წლების სამხედრო გადატრიალებამ მკვეთრად შეაჩერა თვითმმართველობის დასამკვიდრებლად გადადგმული ნაბიჯები. სამხედრო საბჭომ გააუქმა თვითმმართველობის შესახებ მიღებული კანონი და უმოქმედო გახდა საკრებულოები.

ლიდერები წინა ხელისუფლების უმარლეს თანამდებობებს ფლობდნენ და იცოდნენ სახელმწიფოს მართვის წესები. ამიტომ იძულებული იყო ემართა და თან მართვის პროცესში ესწავლა კიდევაც.

57. ნაშრომში კრიტიკულად არის განხილული სახელმწიფო გადატრიალების გზით ხელისუფლების სათავეში მოსული „ნაციონალური მოძრაობის“ მიერ განხორციელებული პრეზიდენტის უსაზღვრო უფლებების გაზრდის 9-წლიანი საკონსტიტუციო ცვლილებები.

განსაკუთრებით ესმება ხაზი 2010 წელს ჩატარებულ საკონსტიტუციო ცვლილებებს, რომელიც მიზნად ისახავდა ქვეყანაში საპარლამენტო მმართველობის შემოღებას, პრეზიდენტის სიცოცხლის გახანგრძლივებას, პრემიერ-მინისტრის უფლებამოსილებების მკვეთრად გაზრდით.

ნაშრომში მოცემულია უცხოელი და ქართველი კონსტიტუციონალისტების სხვადასხვა მოსაზრებები საქართველოში შექმნილი საკონსტიტუციო პრობლემების შესახებ.

58. ნაშრომში განხილულია პირველი ქართული კონსტიტუციის შექმნის მოკლე ისტორია, ნაჩვენებია საქართველოს ეროვნული ხელისუფლების მიერ განხორციელებული მნიშვნელოვანი საკონსტიტუციო ცვლილებები. ფართო ადგილი ეთმობა პოსტსაბჭოური საქართველოს პირველი კონსტიტუციის მომზადებისა და მიღების ცალკეულ ასპექტებს. კრიტიკულად არის გაანალიზებული საქართველოს საპრეზიდენტო მმართველობაზე გადასვლის და მას შემდეგ განვითარებული საკონსტიტუციო ცვლილებები, რომელიც ქვეყნის პრეზიდენტის ინიციატივით მიმდინარეობდა, კონკრეტულ პოლიტიკურ მიზნებს ემსახურებოდა და შორს იდა ძირითადი დემოკრატიული პრინციპებისაგან.

59. სტატიაში განხილულია 2012 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ, შევარდნაძის, ხოლო შემდგომ სააკაშვილის მიერ გაყალბებული და პიროვნულ-პოლიტიკურ ამბიციებზე მორგებული ქვეყნის კონსტიტუციის მოდერნიზაციის პრობლემა. ხაზი ესმება ამ მიზნით, 2013 წლის ივლისში, შექმნილი ახალი სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიის საქმიანობას და გამოთქმულ მოსაზრებას, რომ ამ კომისიამ ამოსავალ წერტილად უნდა აიღოს არა 1995, არამედ 1921 წელს მიღებული კონსტიტუცია და მიზნად დაისახოს საქართველოს ეროვნული ინტერესების შესაბამისი, ხელისუფლების სამივე შტოს დამაბალანსებელი ისეთი კონსტიტუციის მომზადება და მიღება, რომელიც უზრუნველყოფს საპარლამენტო მმართველობის

დამკვიდრებას.

60. საქართველოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოძრაობა და სახელმწიფოებრივი ცხოვრება მეტ-ნაკლებად მოიაზრება რუსულ, ევროპულ და ამერიკულ პოლიტიკურ განზომილებებთან. შესაბამისად, განიხილება რუსეთის, ევროპისა და ამერიკის ორიენტაციის საკითხი.

რუსეთის საგარეო პოლიტიკაში საქართველოს მიმართ ყოველთვის სჭარბობდა იმპერიული ამბიციები, რაც გამოიხატა რუსეთ-საქართველოს ომებში და სახელმწიფო გადატრიალებებში.

აშშ-ს ყოველთვის ჰქონდა გამოკვეთილი საარსებო რესურსების ათვისების სტრატეგია. ამ მიმართულებით მსოფლიოში რამდენიმე ძირითადი ჯგუფი არსებობს: დასავლური (ამერიკული), ევრაზიული (რუსული), აზიური (ჩინურ-ინდური), მუსულმანური (მაჰმადიანური სამყაროს ქვეყნები), ევროპული (ევროპის ქვეყნები).

ამ კონტექსტში უნდა მოვიაზროთ საქართველოსთან რუსეთის, ევროპისა და აშშ-ის დამოკიდებულება.

ე. შევარდნაძემ და შემდეგ მ. სააკაშვილმა ვერ შეძლეს ქართველი ერის „მომავალი ცხოვრების“ გეგმის დასახვა, რადგანაც არსებობდა განსხვავება რუსულ, ევროპულ და ამერიკულ გზებს შორის. ამიტომ XXI საუკუნის დასაწყისის საქართველო ვერ აცდა რუსული და ევრო-დასავლური ადგილისა და როლის გაცნობიერების პრობლემას.

საბოლოოდ, ე. შევარდნაძისა და მ. სააკაშვილილს ეპოქებში პოლიტიკური რომანტიზმით გატაცებული საქართველო ორი დიდი ქვეყნის – რუსეთისა და ამერიკის საჯილდაო ქვად იქცა. ერთსაც და მეორესაც თავისი ეკონომიკური და პოლიტიკური ინტერესები აქვთ ქართული სახელმწიფოს მიმართ. საქართველოს საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აზრიც შესაბამისად ორად არის გახლეჩილი.

61. თვითმმართველობის ისტორია თბილისის დედაქალაქად გამოცხადებიდან იღებს სათავეს. ქალაქის წარჩინებულების მიერ ჩამოყალიბებული თვითმმართველობის სათავეში სპარსელები, შემდეგ არაბები, ხოლო XI საუკუნიდან სომხები ჩანან.

დავით აღმაშენებლის შემდეგ თვითმმართველობის სათავეში სომხები მოექცნენ, რომელთა საგვარეულოები პერიოდულად მართავდნენ დედაქალაქს. მდგომარეობს არც რუსეთის მიერ საქართველოს დაპყრობის შემდეგ შეცვლილა და XIX საუკუნიდან 1917 წლამდე, თბილისში 47 სომეხი ქალაქის მერი ჩაენაცვლა ერთმანეთს. ამ ხნის განმავლობაში დედაქალაქის თავის თანამდებობაზე მხოლოდ სამი ქართველი წარჩინებულია დაფიქსირებული (დ. ყიფიანი, ვ. ჩერქეზოვი (ჩერქეზიშვილი) და ამ მატინოვი (მათიაშვილი), რომლებმაც მნიშვნელოვანი პროექტები განახორციელეს დედაქალაქის ასაღორძინებლად.

62. ნაშრომში გაანალიზებულია 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის მოვლენების უმძიმესი შედეგები, რამაც დღის წესრიგში დააყენა მისი პოლიტიკურ-სამართლებრივი შეფასების საკითხი. საზგასმულია, რომ საქართველოს ინსტიტუციონალური მოწყობის რომელიმე მოდელის არჩევის საკითხი საქართველოს მოსახლეობამ უნდა გადაწყვიტოს საყოველთაო რეფერენდუმის გზით. შესაბამისად, საქართველო უნდა იყოს მხარეებად დაყოფილი, გარკვეული ნეიტრალიტეტის მატარებელი, ტერიტორიით ერთიანი ფედერაციული სახელმწიფო, რომლის სახელმწიფოებრივ-პოლიტიკურ მართვაში არ უნდა ერეოდეს არცერთი უცხო სახელმწიფო თუ

რომელიმე საერთაშორისო სტრუქტურა. საუბარია მეზობელ ქვეყნებთან ურთიერთობის მოწესრიგების არაერთ ობიექტურ და სუბიექტურ ფაქტორზე.

63. ნაშრომში ხაზგასმულია, რომ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ აზრს XIX საუკუნეში ქმნიდნენ ამ პრობლემით ღრმად დაინტერესებული ის დასავლეთევროპელი მოღვაწეები, რომლებიც პრაგმატულობით უყურებდნენ რუსეთ-ევროპის და კავკასიის ურთიერთობების პარადიგმულ თუ დიდიემურ პრობლემებს, რაც საინტერესო იყო ისტორიული სამართლიანობის დადგენის თვალსაზრისით.

საუბარია რუსეთის მიერ განვლილ ისტორიულ გზაზე, მის ეკონომიკურ, სამხედრო და პოლიტიკურ-დიპლომატიურ მიმართულებაზე, რასაც მოჰყვა ქართული ხელისუფლების მიერ დაშვებული უმძიმესი შეცდომები. ყოველივე ამან კი საქართველოს გაურკვეველი დროით დააკარგინა ძირძველი ტერიტორიები და ისინი რუსეთის მიერ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად იქნა აღიარებული. ევროდასავლურმა სამყარომ ორმაგი სტანდარტის პოლიტიკურ-დიპლომატიური ქცევა გამოავლინა, რაც ახლაც გრძელდება.

64. ნაშრომში განხილულია 1990-1991 წლებში საქართველოს სრული დამოუკიდებლობისაკენ აღებული კურსი, სტრატეგია, რაც ითვალისწინებდა თანასწორუფლებიან მოკავშირეობა-პარტნიორობას მსოფლიოს ქვეყნებთან, მაგრამ გამორიცხავდა რომელიმე დიდი ქვეყნის მფარველობის პრაქტიკას. ხაზგასმულია, რომ ეს საკმარისი აღმოჩნდა წამყვანი ქვეყნებისთვის მკაცრად დაესაჯათ „დინების“ წინააღმდეგ მებრძოლი საქართველოს პირველი პრეზიდენტი და მისი პოლიტიკური კლასი.

ავტორი მიიჩნევს, რომ თავისუფლებას, განვითარებას და დემოკრატიულობას რევოლუციები წარმოშობს. ინგლისს, საფრანგეთს, ესპანეთს, რუსეთს და სხვა ქვეყნებს რევოლუციების პარალელურად არ მოჰკლებია ტირანია, მეფეების, ბელადების, პოლიტიკური ლიდერების დასჯა, საფლავიდან ამოღება და ა.შ.

ნაშრომში გავლებულია პარალელი მიხეილ სააკაშვილის ნულოვან ტილერანტობაზე, რასაც შეეწირა ათასობით უდანაშაულო ადამიანი, რაც გახდა „ვარდების ხელისუფლების“ დასასრულის დასაწყისი. პოლიტიკურმა ლოზუნგებმა, მეთოდებმა და ხერხებმა შემზარავი ხასიათი მიიღო. ჩამოყალიბდა ექსტრემალური სიტუაციის დაუსრულებელი სახელმწიფო. ხელისუფლებამ დაკარგა ეროვნული შინაარსი და იდეოლოგიურად მთლიანად აეწყო მფარველი სახელმწიფოს – აშშ-ს პოლიტიკურ პრინციპებზე. ამდენად, ნაციონალური მოძრაობის საქმიანობის ცხრაწლიან მონაკვეთში არ არსებობდა ქვეყნის საგარეო პოლიტიკა, როგორც ერთიანი, მთლილანი პოლიტიკური ასპექტი და მეთოდოლოგია.

65. ნაშრომში ხაზგასმულია, რომ ნაციონალურმა მოძრაობამ ვერ გაითავისა ერის ლიდერის როლი, ვერ გაიცნობიერა, რომ ის ბარიკადებზე შემდგარი რადიკალური მოძრაობა კი არ იყო, არამედ მმართველი პარტია, რომელსაც გამოცდები უნდა ჩაებარებინა ერის წინაშე. ქვეყანას ვერ მოხერხდა ეროვნული კონსოლიდაციის მიღწევა. პოლიტიკოსებისა და სამეცნიერო წრეების წარმომადგენელთა რეკომენდაციები – სიფრთხილე გამოეჩინათ რუსეთის მიმართ იგნორირებული იქნა. განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა „მიშიზმის“ მიმართ უცხოეთის დადებით რეაგირებას და საერთაშორისო გამოხმაურებას.

66. ნაშრომში ხაზგასმულია, რომ 2003-2012 წლებში გაძლიერდა პოლიტიკური თუ პიროვნული შურისძიების სინდრომი და ხელისუფლების საპარლამენტო თუ საპრეზიდენტო გამარჯვების მიუხედავად, საქართველო მყარად ფეხზე ვერ წამოდგა. „მიშიზმის“ იდეოლოგია მოითხოვდა ყველას ერთნაირად ეაზროვნა. ქვეყნის პოზიციური თუ ოპოზიციური გუნდი მუდმივად ურთიერთბრალდებების რეჟიმში ცხოვრობდა და, შესაბამისად, ხელისუფლებისათვის მიუღებელი იყო ოპონენტების „ერთიანი აზროვნება“, ხოლო ოპოზიცია ვერ ურიგდებოდა ქვეყნის აღმშენებლობის, ხელისუფლებისეულ სტრატეგიასა და ტაქტიკას.

დამოუკიდებლობის აღდგენიდან თითქმის 25 წლის მანძილზე და, კერძოდ, „ნაციონალური მოძრაობის“ მმართველობის ცხრაწლიან პერიოდშიც, საქართველო ვერ შედგა როგორც სახელმწიფო.

68. სტატიაში განხილულია კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნების და დაცვის მდგომარეობა თანამედროვე საქართველოში და მითითებულია იმ გზებზე, რაც ხელს შეუწყობს კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნებას. გაკრიტიკებულია ის უწყებები, რომლებიც გულგრილად ეკიდებიან საქართველოს კულტურულ საუნჯეს.

69. ოფიციალური წრეები რაც დრო გადის ნაკლებ ყურადღებას იჩენენ კულტურის მიმართ. ეს იგრძნობა გლობალიზაციის და ურბანიზაციის შემოტევის დროს კულტურის მესვეურთა აბსოლუტურ იგნორირებაში. როდესაც სიბრტყეები არეულია, იქ ჭეშმარიტი ნიჭის დაფასება დამოკიდებულია მასმედიის საშუალებათა ნებაზე. ამ მიმართულებით კი საქართველოში დღეს სრული ქაოსია.

70. ავტორი მიმოიხილავს თბილისი ლიტერატურულ ცხოვრებას, დაწყებულს XIX ს-ის I ნახევრიდან დღემდე. სტატიაში განხილული და შეფასებულია ის როლი, რაც ლიტერატურის განვითარებაში და მის პოპულარიზებაში შეასრულეს პირველმა ქართულმა გაზეთმა „ტფილისის უწყებანი“ და მისმა დამატებამ „სალიტერატურო ნაწილნი ტფილისის უწყებათანი“, სალიტერატურო სალონებმა – მანანა ორბელიანის, თერგდალეულთა ლიტერატურულმა კოჰორტამ და ა. შ. ნაშრომის II ნაწილში ავტორი ვრცლად ჩერდება თანამედროვე ლიტერატურულ ცხოვრებაზე, ახასიათებს საქართველოს მწერალთა კავშირს და სხვა ლიტერატურულ დაჯგუფებებს.

80. თანამედროვე საქართველოს სწრაფვა ევროკავშირში გაწევრიანებისაკენ პარალელურად მოითხოვს იმ სტრუქტურულ ცვლილებებს სოციალური უზრუნველყოფის კუთხით, რომელიც ამ პროცესს ხელს შეუწყობს. სტატიაში განხილულია სოციალური უზრუნველყოფისა და სოციალური დაცვის ელემენტების სისტემა, რომელთა მოწესრიგება ხელს შეუწყობს დაახლოების პროცესს.

81. სტატიაში განხილულია კერძო ქველმოქმედთა შორის საზოგადოებისთვის ნაკლებად ცნობილი მეცენატი ძმების ნიკოლოზ, ყარამან, შალვა და მანუელ კიკნაველიძეების ღვაწლი.

შრომაში ჩამოთვლილია მათ მიერ გაწეული საქველმოქმედო საქმეები:

ა) ბაღდათს რაიონიდან მშობლიურ სოფელ კიკნაველეთამდე, სადაც ადრე ვიწრო ბილიკი

იყო, გაიყვანეს 30 კმ-იანი საურმე გზა.

ბ) მათი დამსახურებით სოფელში გაიხსნა სამინისტრო სკოლა. ასეთი ტიპის სკოლები იმ დროს არათუ მთაში, ბარის სოფლებშიც იშვიათი იყო. მათ სკოლის შენობისთვის შეიძინეს მიწის ნაკვეთი, ააგეს შენობა, შეიძინეს სასკოლო ინვენტარი. იხდიდნენ სკოლის მოსამსახურეთა ხელფასს, გათბობისა და სხვა ხარჯებს. ამავე დროს ბავშვებს უყიდეს წიგნები და სასწავლო ნივთები, ხოლო სწავლება უფასო იყო.

გ) ძმებმა დიდი დახმარება გაუწიეს ქ.შ.წ.კ. გამაგრცელებელ საზოგადოებას. გაზეთ „ალიონის“ რედაქციას შეუძინეს მიწის ნაკვეთი და გაიღეს შენობის აგების ხარჯები.

დ) ძმებმა იმ დროისათვის დიდი თანხა - 1 000 მანეთი შეწირეს საქართველოს საპატრიარქოს.

ე) დიდი ღვაწლი მიუძღვით ქართული უნივერსიტეტის დაარსებისათვის საჭირო თანხის შეგროვებაში. მათ ერთდროულ დახმარებათ გაიღეს 100 თუმანი.

სტატიაში დასაბუთებულია, რომ ფასდაუდებელია კერძო ქველმოქმედთა როლი ქართული კულტურისა და სულიერების გადარჩენის საქმეში.

ბ) უცხოეთში

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ირმა კეცხოველი	Статья – «Христианство в культуре Грузии», კრებ.Общество, Религия, Государство		ბაქო	77
2	Giorgi Baramidze	Nitzschen Motives in Zurab Kakabadze's	Philosophie und Socialtheorie/peer	Berlin, Logos Verlag	18

		thought	revied		
3	Sofa Midelashvili	Actual problems of state arrangement and regional management. АКАДЕМІЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ, МОДЕРНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ДЕРЖАВНОГО ТА МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ, МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, КИЇВ,		Kiev	СТР. 50

ანოტაციები

1. Стаття посвящена истории Грузинской церкви, роли христианства в культуре Грузии. Цель данной работы – исторический обзор зарождения и утверждения в Грузии христианской религии в качестве Государственной, описание современного состояние и влияние религии на общество на протяжении существования грузинского государства. Концепция Государственной идеологии включает ценности, символы, которые служат задаче индентификации и легитимации государства, поддерживая, таким образом внутреннюю целостность (статья в соавторстве).

2. წერილში განხილულია ცნობილი ქართველი მოაზროვნის ზურაბ კაკაბაძის შეხედულებები ცხოვრების, ხელოვნებისა და ფილოსოფიის შესახებ. ნაჩვენებია მათზე ნიცშეს თვალსაზრისების ზეგავლენა თუმცა ზურაბ კაკაბაძე ახერხებს მისი შეხედულებების ორიგინალურად გადამუშავებასა და იტერპრეტაციას. განსაკუთრებით საინტერესოა ნიჰილიზმის დაძლევის მისეული კონცეფცია, რაც სტატიის ავტორის მიხედვით, წარმოდგენილია „დაბრუნების პარადიგმაში“. ნაჩვენებია, რომ კაკაბაძის თვალსაზრისები ორგანულად ეხმიანება თანამედროვე ფილოსოფიურ დისკურსებს - მათს განსაკუთრებით დეკონსტრუქციონისტულსა და ექსისტენციალისტურ პლასტებს. სტატიის მიზანი სწორედაც იმის ჩვენების ცდაში მდგომარეობს თუ რაოდენ სასარგებლო შეიძლება აღმოჩნდეს ზურაბ კაკაბაძის ნააზრევი თანამედროვე ფილოსოფიური აზროვნებისთვის.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ეპიფანე გვენეტაძე	ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკური ხედვები	1924 წლის აჯანყების 90-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია
2	ფ. დიდუბაშვილი	მიბაძვა ქრისტესი	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია“ სტუ, თბილისი, 2014
3	ჰენრი კუპრაშვილი	ენერგეტიკული უშიშროების საინფორმაციო-ანალიტიკური უზრუნველყოფა	ჯორჯ მარშალის სახელობის უშიშროების კვლევების (GCMC) ცენტრი. ჯორჯ მარშალის კურსდამთავრებულთა კავშირი. სემინარი. თბილისი, სასტუმრო “მარიოტი”, 24.06.2014.
4	ლევან ოსიძე	ვილნიუსის სამიტის პოლიტიკურ შეფასებათა ანალიზი	2013 წლის 10-11 დეკემბერი, ქ. თბილისი, თსუ I კორპუსი, ჭავჭავაძის გამზირი 1
5	ლევან ოსიძე	საქართველო რელიგიური ექსპანსიის საშიშროების წინაშე	2014 წლის 15 – 16 დეკემბერი, ქ. თბილისი, თსუ I კორპუსი, ჭავჭავაძის გამზირი 1
6	ავთანდილ სონღულაშვილი	„ცივი ომის“ ანატომია	თბილისი, 10-11 ივნისი,
7	ავთანდილ სონღულაშვილი	აფხაზეთის სამართლებრივი სტატუსი საქართველოს შემადგენლობაში 1921-1931	თბილისი, 3 ნოემბერი

		წლებში	
8	მარინე ლომიძე	მხატვრული ფილმი, როგორც სპინის ტექნოლოგიის მოდელი.	ამერიკისმცოდნეობის XV ყოველწლიური საერთაშორისო კონფერენცია. შეერთებული შტატების პოლიტიკა აღმოსავლეთ ევროპაში. თბილისი.15-17 მაისი, 2014 წელი.
9	მარინე ლომიძე	რესპოდენტი-მხატვრული სიტყვის (შტრიხები ოთარ ჭილაძის დიალოგებიდან).	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. გურამ თავართქილაძის სასწავლო უნივერსიტეტი. „გზა ევროინტეგრაციისაკენ“. თბილისი,12 ივლისი, 2014.
10	მ.ლომიძე (თანამომხსენებელი მარინა ხარატიშვილი)..	თეატრი-საზოგადოებასთან ურთიერთობის (PR)სისტემის ობიექტი	საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 2014 წლის სამეცნიერო კონფერენცია.VII.თეზისები.18-19 ივნისი,თბილისი.
11	ნანა ბახსოლიანი	ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ მოძიებული ერთი განჩინების შესახებ	ექვთიმე თაყაიშვილი 150 სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენციის „გზა ერისკაცობიდან დვთისკაცობამდე“ შრომები, თბილისი, 2014, გვ. 89-92.
12	ნანა ბახსოლიანი დ. ჭუმბურიძე.	საქართველოს ისტორიული მიწების საკითხი და პირველი	მსოფლიო ომის მე-100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო

		მსოფლიო ომი,	სიმპოზიუმი შრომები ევროპული კვლევები, თბილისი, 2014, გვ. 111-125,
13	ნანა ბახსოლიანი	ოსმალური დოკუმენტური წყაროები აფხაზეთის შესახებ (XVIII საუკუნე),	საერთაშორისო კონფერენცია „ძირითადი რელიგიური კონფესიები და კავკასიის რეგიონალური უსაფრთხოების ზოგიერთი პრობლემები“, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, 2014 წლის 15-16 დეკემბერი.
14	ნ.ხაზარაძე	ღვთისმშობლის სარტყელი და საქართველო - V საერთაშორისო სიმპოზიუმი - "ღვთისმშობლის თაყვანისცემის ტრადიცია მართლმადიდებელ ეკლესიაში"	თბილისი 2014 წ 13 მაისი
15	ნ.ხაზარაძე(თანაავტორი თ.ხოსობაშვილი)	პირველი მსოფლიო ომი და საქართველოს ისტორიის ზოგიერთი ასპექტი - საერთაშორისო სიმპოზიუმი "პირველი მსოფლიო ომი და კავკასია"	თბილისი 2014 წ 19 ივნისი (სტუ)
16	ნ.ხაზარაძე(თანაავტორი თ.ხოსობაშვილი)	ქართული ღვინის უძველესი საწყობების ისტორიისათვის - მეორე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები:	-თბილისი 2014 წ 17 ოქტომბერი (სტუ)

		გუშინ, დღეს, ხვალ”	
17	ნ.ხაზარაძე	ქართველების აღმნიშვნელი ერთი სადაო ტერმინის ინტერპრეტაციისათვის - მესამე საერთაშორისო კონფერენცია ”მეცნიერება და რელიგია”	თბილისი 2014 წ 4 4 ნომბერი (სტუ)
18	ნ.ხაზარაძე	ქართველთა აღმნიშვნელი ტერმინის ”იოანეს ქვეყნის ქრისტიანები” ისტორიისათვის - ყოველწლიური საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია – ”ხელისუფლება და საზოგადოება” -	თბილსი 2014 22 ნომბერი (სტუ)
19	ნ.ხაზარაძე	რამდენიმე ეპიზოდი ექვთიმე თაყაიშვილის ცხოვრებიდან - რეგიონალური სამეცნიერო კონფერენცია - ”ექვთიმე თაყაიშვილის გარდაცვალებიდან 60 წლისთავს” -	თბილისი 2014 წ 21 ივნისი
20	ნ.ხაზარაძე	ურარტული ”ზაბახას” იდენტიფიკაციისათვის - სამეცნიერო კონფერენცია - ”ღვეი ბერძენიშვილი - 80”,	თბილისი 2014 წ 8 დეკემბერი
21	ნ.ხაზარაძე	საქართველოს საპატრიარქოს სემინარიაში წაიკითხა მოხსენება თემაზე „ქართველთა არმნიშვნელი უცხოური ტერმინები”.	
22	გ.ინანიშვილი	ექვთიმე თაყაიშვილი და ვანის არქეოლოგიური ძიებანი. ე.თაყაიშვილი 150, სამეცნიერო საიუბილეო კონფერენციის მოხსენებები. გვ.54-57	თბ. 2014,

23	მ.ქუთათელაძე	თვითმხილველის პოზიციიდან დანახული I მსოფლიო ომი, საერთაშორისო სიმპოზიუმი „პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია“	თბ., სტუ, 2014
24	მ.ქუთათელაძე	ზოროასტრიზმი – წარსული და თანამედროვეობა, მესამე საერთაშორისო კონფერენცია „მეცნიერება და რელიგია“	თბ., სტუ, 2014
25	მ.ქუთათელაძე	სამხედრო და სამოქალაქო მსახურეული ფენა გვიანანტიკური ხანის ქართლში (იბერია), ყოველწლიური საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება“	თბ., სტუ, 2014
26	ხ.თოღაძე	ქართული სამონასტრო ტიპიკონების მოკლე მიმოხილვა - "მეცნიერება და რელიგია", (იბეჭდება)	თბ. 2014
27	მ.მესხია (თანაავტორი ნ.ზაალიშვილი)	სანსტეფანოს საზავო ხელშეკრულების და ბერლინის ტრაქტატის მნიშვნელობა საქართველოსათვის, საერთაშორისო სიმპოზიუმი "პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია"	თბილისი, სტუ. 2014
28	ნ.ზაალიშვილი (თანაავტორი მ.მესხია)	კონფ. - სანსტეფანოს საზავო ხელშეკრულების და ბერლინის ტრაქტატის მნიშვნელობა საქართველოსათვის, საერთაშორისო სიმპოზიუმი "პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია"	თბილისი, სტუ. 2014

29	თ. ხოსობაშვილი (თანაავტორი ნ. ხაზარაძე)	პირველი მსოფლიო ომი და საქართველოს ისტორიის ზოგიერთი ასპექტი - საერთაშორისო სიმპოზიუმი "პირველი მსოფლიო ომი და კავკასია"	თბილისი 2014 წ. 19 ივნისი
30	თ. ხოსობაშვილი (თანაავტორი ნ. ხაზარაძე)	ქართული ღვინის უძველესი საწყობების ისტორიისათვის - მეორე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ"	თბილისი 2014 წ. 17 ოქტომბერი
31	თ. ხოსობაშვილი	ძუ ღომის გამოსახულებიანი მოჭიქული ჯამი ძველი თბილისიდან (ღომი როგორც ხელისუფლების ძლიერების სიმბოლო) - ყოველწლიური საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - "ხელისუფლება და საზოგადოება"	თბილისი 2014 22 ნოემბერი.
32	დ. ცუცქირიძე (თანაავტორი ნ. პეტრიაშვილი)	ასიმეტრიული ძალაუფლება და მისი გავლენა მოლაპარაკებებზე, ყოველწლიური საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება - 2014“	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2014
33	დ. ცუცქირიძე (თანაავტორი ნ. პეტრიაშვილი)	რელიგია და კონფლიქტი - მესამე საერთაშორისო კონფერენცია „მეცნიერება და რელიგია“, მოხსენების თეზისები ორ ენაზე (ქართული, ინგლისური) დაიბეჭდა მოხსენებათა თეზისების კრებულში გვ. 70-72.	სტუ. თბილისი 04-05.11. 2014

34	დ.ცუცქირიძე (თანაავტორი ნ. პეტრიაშვილი)	ეკონომიკისა და კონფლიქტის ურთიერთმიმართების ასპექტები	თბილისი 17-18 ოქტომბერი 2014
35	დ.ცუცქირიძე (თანაავტორი ხ.ჩაფიჩაძე)	რუსეთისა და გერმანიის I მსოფლიო ომის წინა პერიოდის შეიარაღების ანალიზი რიჩარდსონის მოდელის საფუძველზე- საერთაშორისო სიმპოზიუმი "პირველი მსოფლიო ომი და კავკასია"	თბილისი 2014 , 19 ივნისი
36	ირმა კეცხოველი	თემაზე: იდეალურია ოჯახი ამერიკული ცხოვრების წესის მიხედვით? ამერიკისმცოდნეობის მეთხუთმეტე ყოველწლიური საერთაშორისო კონფერენცია	თსუ, 15-17 , მაისი. 2014,
37.	ირმა კეცხოველი	„ღვთისკაცი ექვთიმე თაყაიშვილი და ნიკო კეცხოველი“. ექვთიმე თაყაიშვილი - 150 საიუბილეო კონფერენციის „გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“.	თბ. 2014 წ. გვ. 38-40.
38	სალომე სიზანიშვილი	გლობალიზაციის პარადოქსები. მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია – „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ“.	17-18 ოქტომბერი,
39	მაია ამირგულაშვილი	რუსეთი და კავკასია 1918-1921 წლები და დღევანდლობა	სტუ, 2014 წლის 19-20 ივნისი, საერთ. კონფერენცია
40	მაია ამირგულაშვილი	ჰეკურალიზაციის პრობლემები და თანამედროვე	თსუ, 2014 წლის 15-16 დეკემბერი, საერთ.

		საქართველოში	კონფერენცია „ძირითადი რელიგიური კონფერენციები და კავკასიის რეგიონალური უსაფრთხოების პრობლემური საკითხები“
41	ზურაბ კვეციანი	ალტერნატივის იდეა ისტორიაში	1924 წლის აჯანყების 80 წლისთავისადმი მიძღვნ. კონფერენცია. ისტორიის ეთნოლოგიური ინსტიტუტი, ნოემბერი.
42	ეკა ბუხრაშვილი	ექვთიმე თაყაიშვილის სამეცნიერო მემკვიდრეობის ზოგიერთი ასპექტები	ექვთიმე თაყაიშვილი - 150 წლისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო-საიუბილეო კონფერენციის „გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“
43.	ეკა ბუხრაშვილი	ის რაც ტოლერანტობაზე მეტია (ღირებულებების კონკურენცია და პერსპექტივები)	სამეცნიერო კონფერენცია ძირითადი რელიგიური კონფესიები და კავკასიის რეგიონალური უსაფრთხოების პრობლემური საკითხები. ივ. ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
44	ეკა ბუხრაშვილი	ვერსალის ზავი და საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა	პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია - საერთაშორისო სამეცნიერო სიმპოზიუმი

მოხსენებათა ანოტაციები

1. ნაშრომში გამოკვეთილია, ზვიად გამსახურდიას, როგორც პოლიტიკური ფიგურის ფემონენი.
2. მოხსენებაში განხილულია ცნობილი სასულიერო ნაწარმოები „ მიბაძვა ქრისტესი“, რომლის ავტორად სხვადასხვა პიროვნებები მოიაზრებოდნენ. აღნიშნულია ის ფაქტი, რომ დღეს მკვლევართა უმრავლესობა უდაოს ხდის თ. კემპელის ავტორობას. მოცემულია ცნობები ავტორისა და გამოცემების შესახებ და გაანალიზებულია მისი ძირითადი შეგონებანი.

3. ენერგეტიკული უშიშროება და მისი საინფორმაციო-ანალიტიკური უზრუნველყოფის ზოგიერთი ასპექტი

4. მოხსენებაში „ვილნიუსის სამიტის პოლიტიკურ შეფასებათა ანალიზი“ საუბარია სხვადასხვა ავტორების მიერ გამოთქმული შეფასებების თაობაზე და ხაზგასმულია იმის შესახებ, თუ რას სთავაზობს ევროკავშირი „აღმოსავლეთ პარტნიორობის“ ფარგლებში თავის ექვს აღმოსავლეთევროპულ პარტნიორ ქვეყანას, რასაც ჰქვია ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმება და იმ პოლიტიკური მოვლენების შესახებ, რომელიც ამ ხელმოწერას მოჰყვება. მასში საუბარია იმის თაობაზე, რომ პარაფირების ხელშეკრულება სრულიადაც არ ნიშნავს ევროკავშირში გაწევრიანებას, რადგანაც ჯერ კიდევ ძალაშია და არავის შეუცვლია 1993 წლის „კოპენჰაგენის კრიტერიუმები“, როგორც ჯერჯერობით ერთადერთი დოკუმენტი. ამასთან გასათვალისწინებელია იმ სახელმწიფოთა წარმომადგენელთა აზრი, რომელთაც მიაჩნდათ, რომ ევროკავშირში გაწევრიანება გამოიწვევდა მათი ეკონომიკური მაჩვენებლებისა და ცხოვრების დონის ამაღლებას, მაგრამ ეს ასე არ აღმოჩნდა და ასევე მოცემულია ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოთა კრიტიკული დამოკიდებულება ახალი წევრების მიღების თაობაზე.

5. მოხსენებაში, „საქართველო რელიგიური ექსპანსიის საშიშროების წინაშე“ ხაზგასმულია ამ ბოლო დროს საქართველოში მიმდინარე მწვავე პოლიტიკურ პროცესებზე, ისეთებზე, როგორცაა სხვადასხვა რელიგიური კონფესიის წარმომადგენლების მიერ ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიის კუთვნილი ქონების მითვისების, თუ დაბრუნების მოტივით მცდელობებზე, მაგ., სომხური, კათოლიკური და სხვ. წარმომადგენელთა პრეტენზიები იმ ფონზე, როდესაც სამხრეთიდან თურქეთი ცდილობს გააძლიეროს თავისი რელიგიური პოზიციები აჭარასა და სამცხეში, აქვე ანგარიშგასაწევია კახეთის რეგიონში კომპაქტურად დასახლებული ქისტების (ვაინახების) გაზრდილი პოლიტიკური და რელიგიური ამბიციები პანკისის ხეობაში, რომლებიც ძირითადად ასევე რელიგიური ფაქტორით განისაზღვრება. არაფერს ვამბობთ რუსეთის ფედერაციის როლზე, რომელმაც ჯერ აღიარა აფხაზეთის და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებლობა და ახლახან გააფორმა ხელშეკრულებები მათთან, თანაც ისეთი, რომელიც მათი ანექსიის ტოლფასია. ფაქტიურად გამოდის, რომ ყველაფერი ეს ხდება მართლმადიდებელი ტრადიციების იგნორირებისა და შევიწროების ფონზე. მეტად საინტერესოა ის ფაქტი, რომ ყველა გაურბის ამ საკითხზე ყურადღების გამახვილებას, თითქოს არაფერი ხდება. რეალობას ვერ გავექცევით და სირაქლემას პოზიციაში ყოფნა არაფრის მომტანია, რადგან ასე მომრავლებული სექტები და რელიგიური დანიშნულების ნაგებობები (მეჩეთები, მედრესეები და ა.შ) თავისთავად საპირისპიროს მეტყველებენ. ამიტომ საკითხი უმწვავესია და მისი გადაწყვეტა ყველასათვის მისაღები ფორმით უნდა მოხდეს, რომ არ შეიბღალოს და შევიწროვდეს მართლმადიდებელი მრევლის ინტერესები და პოზიციები.

6. განხილულია მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ორ სისტემას შორის იდეოლოგიური დაპირისპირების ერთ-ერთი ფენომენის „ცივი ომის“ წარმოშობის და მისი განვითარების ეტაპები XX საუკუნის მეორე ნახევარში.

7. ნაჩვენებია „საბჭოურ ისტორიოგრაფიაში“ აფხაზეთის სტატუსის არასწორი შეფასების უარყოფითი შედეგები ქართულ-აფხაზური დაპირისპირების ფონზე.

8. სპინი სასურველის რეალობად წარმოჩენის მეთოდია. კონკრეტული მიზნის შესაბამისად

საზოგადოების მოტყუების ფენომენი ამერიკულ მხატვრულ ფილმში “Wag the dog”(„კულის ქიცინი“) ორიგინალურად აისახა. ეს სატირული კომედია 1997 წელს გადაიღო ბარი ლევინსონმა ლარი ბეინჰარტის წიგნის „ამერიკული გმირის“ მოტივების მიხედვით. პოლიტიკურ სატირაში ნაჩვენებია სპინის ტექნოლოგიის გამოყენების სხვადასხვა ფორმა.

9. ნაშრომში წარმოჩენილია დიალოგის ფორმა, როცა რესპონდენტი მხატვრული სიტყვის ოსტატია და მას კორესპონდენტი თანაბარ პარტნიორობას უწევს. ოთარ ჭილაძის, როგორც რესპონდენტის, მხატვრული აზროვნების ფორმებიდან გამოყოფილია ასოციაციურ პარალელი.

10. ნაშრომში განხილულია თეატრის საზოგადოებასთან ურთიერთობის (PR)სისტემის ობიექტად წარმოჩენის მოდელი გორის გ.ერისთავის სახ. დრამატული თეატრის მაგალითზე. განხილულია პიარის განხორციელების სხვადასხვა ფორმა.

11. ნაშრომში ფოკუსირებულია საქართველოს სიძველენში დაცული „განჩინება“, რომლის საწყისი ასო ქანი შემკულია ერთი შეხედვით ორნამენტით, მაგრამ ავტორის დაკვირვებით, იგი სიმბოლური სემანტიკური კოდის მატარებელი უნდა ყოფილიყო. ამ მიმართებით, ავტორს საგულისხმო ინფორმაცია უძველეს კულტურულ ტრადიციებში აქვს დადასტურებული. ავტორის მოსაზრებით, უძველეს კულტურულ ტრადიციაში დაცული ინფორმაცია სავსებით ეთანხმება ქანზე არსებულ სიმბოლურ გამოსახულებას და ამყარებს მოსაზრებას, რომ სემანტიკური კოდის გასაღებს სამართლის ანარქიაზე ზეობა წარმოადგენს. ვტორის მიერ, ასევე განხილულია განჩინების ტექსტი, რომელიც XVIII ს. II ნახევრის ქართლის მთისა და ბარის ეთნოკულტურული ცვლილებების ამსახველი უმნიშვნელოვანესი პირველწყაროა, რომელშიც გადმოცემულია საქართველოს სახელმწიფოებრივი და სამართლებრივი კულტურის განვითარების დონე.

12. სტატიაში გაანალიზებულია გაზეთები „საქართველო“, „სახალხო საქმე“, ექვთიმე თაყაიშვილის ემიგრანტული ნაშრომები, სადაც განსაკუთრებული ყურადღება საქართველოს ისტორიული მიწების დაბრუნების საკითხს ეთმობა. ავტორთა მიერ გამოკვეთილია I მსოფლიო ომის მნიშვნელობა ქართული ტერიტორიების დაბრუნებასთან დაკავშირებით და გაანალიზებულია საერთაშორისო ურთიერთობების ფონზე კავკასიისა და ევროპა-აზიის ხიდისათვის საქართველოს, სომხეთის, აზერბაიჯანის, სირიის, პალესტინის, ოსმალეთის, სპარსეთის და მესოპოტამიის ისეთ საზღვრებში აღდგენა, რომელიც ამ რეგიონში ძალთა წონასწორობას შექმნიდა.

13. წარმოდგენილ მასალებში ფოკუსირებულია მეჩეთების მსახურთა: დერი საამის, მუფეტიშის, ვაიხის, დერ ხუვანის, ფეთჰ ხუვანის როლი (რაც მკვიდრი მოსახლეობის გამაჰმადიანებაში გამოიხატებოდა) და მათზე გაცემული ჯამაგირი. ოსმალური დოკუმენტები ძალზედ დიდი სიფრთხილითაა შედგენილი. ოსმალები სხვადასხვა ხერხებს მიმართავდნენ ადგილობრივ მოსახლეობასთან კონტაქტზე გასასვლელად (იგულისხმება ჯამაგირის დანიშნა სხვადასხვა სამუშაოს შესრულებისათვის, მოლაპარაკება, საჭირო ნივთებითა და პროდუქტებით ადგილობრივი მოსახლეობის უზრუნველყოფა).

14. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია: ჩატარებული კვლევის შედეგად ავტორი დაასკვნის, რომ ქართველებისათვის წმინდა მიწაზე მყოფი პილიგრიმების მიერ შერქმეულ ტერმინში ”სარტყლის

ქრისტიანები” ღვთისმშობლის სარტყელი იგულისხმება, რომელიც როგორც წმიდათაწმინდა რელიკვია XI ს-დან მოყოლებული საქართველოში (სამეგრელოში) იყო დაუნჯებული.

15. ნ.ხაზარაძე - **ანოტაცია:** ავტორების აზრით, ანტიკურ და შუასაუკუნეების სამყაროში გავრცელებული თეზა იმის თაობაზე, რომ კლიო ისტორიისა და საგმირო ეპოსის მუზა იმის დროს სდუმს 1914-1918 წლის საქართველოს ისტორიის მაგალითზე მართებული არ არის. ამ წლებში ივანე ჯავახიშვილისა და ქართველ მოღვაწეთა მიერ ჩატარებული შრომატევადი კვლევა-ძიებანი იმის მოწმობაა, რომ სწორედ ამ წლებში საქართველოში ჩაეყარა საფუძველი საისტორიო მეცნიერების განვითარების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ახალ ეტაპს.

16. ნ.ხაზარაძე - **ანოტაცია:** ავტორები ძველ ახლოაღმოსავლეთში მევენახეობა-მეღვინეობასთან დაკავშირებული ხეთური, ლუვიური, იეროგლიფურ-ლუვიური, ურარტული და ასურული წერილობით ძეგლთა ჩვენებათა და არქეოლოგიური არტეფაქტების კერძოდ, ღვინის საწყოებთან დაკავშირებული მონაცემების გათვალისწინებით იმ დასკვნამდე მიდიან, რომ ქართველთა განსახლების ტერიტორიაზე აღმოჩენილი, II-I ძვ.წ. დათარიღებული სხვადასხვა ზომისა და სიდიდის თიხის ჭურჭელზე დამოწმებული სოლისებური გამოსახულებანი, წრეები, ვერტიკალური და ჰორიზონტალური ხაზები ქართული ღვინის უძველესი საწყოების უნდა იყოს.

17. ნ.ხაზარაძე - **ანოტაცია:** ავტორის თვალსაზრისით, წმინდა მიწაზე XV საუკუნის 80-იან წლებში მყოფი დომინიკანელი ბერის ფელიქს ფაბრის ცნობა, რომლის თანახმადაც, იერუსალიმში გავრცელებული ინფორმაციით, ქართველებს ნუბიელებს უწოდებდნენ, მთელი რიგი ობიექტური მიზეზის გამო მართებული არ არის. თუმცა, ამ ცნობის წყარო შესაძლებელია პეროდოტეს ისტორიაში (ძვ.წ.V ს) დაცული ის პასაჟი იყოს, სადაც კოლხების გენეზისი ეგვიპტეს და ეგვიპტელებს უკავშირდება.

18. ნ.ხაზარაძე - **ანოტაცია:** მოხსენებაში ნაჩვენები იყო, რომ წმინდა მიწაზე მყოფი ლათინი პილიგრიმების ჩანაწერებში ქართველებს (გეორგიანებს) არაერთგზის ”იონანეს ქვეყნის ქრისტიანებს” უწოდებენ. ავტორი არ ეთანხმება პილიგრიმულ ლიტერატურაშივე გამოთქმულ მოსაზრებას, რომ ამ ტერმინში დემეტრე თავდადებულის ვაჟი მეფე დავით VIII იგულისხმება. ჩატარებული კვლევის შედეგად, ავტორი იმ დასკვნამდე მიდის, რომ აღნიშნულ ტერმინში იონანე ნათლისმცემელი უნდა იგულისხმებოდეს, რომლის თაყვანისცემა საქართველოში არაერთი ფაქტით დასტურდება.

19. ნ.ხაზარაძე - **ანოტაცია:** ავტორი მოხსენებაში ექვთიმე თაყაიშვილისა და ცხოვრების ძირითად ეტაპებს და ფაქტებს შეეხო. ყურადღება გაამახვილა არქეოლოგიაში, არქეოგრაფიაში, ფოლკლორისტიკაში, ეთნოგრაფიაში, წყაროთმცოდნეობაში და ისტორიოგრაფიაში ასევე, ქართული საგანძურის გადარჩენაში მეცნიერის უდიდეს წვლილზე.

20. ნ.ხაზარაძე - **ანოტაცია:** მომხსენებლის აზრით, ურარტულ ერთადერთ წერილობით

წყაროში (არგიშთი I-ის ე.წ. "ხორხორის" წარწერა) მოხსენიებული "ზაბახას ქვეყნის" ლოკალიზაცია და ქართულ პროვინცია ჯავახეთთან მისი იდენტიფიკაციის საკითხის გადაწყვეტისას პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა ენიჭება დევი ბერძენიშვილის მიერ ლეონტი მროველის თხზულებაში დამოწმებული, ჯავახეთის სამხრეთ საზღვართან დაკავშირებული ინფორმაციის ინტერპრეტაციას. საყურადღებო ისაა, რომ ურარტული და ქართული წერილობითი წყაროების შეჯერება ამ ინტერპრეტაციის სასარგებლოდ მეტყველებს.

21. ნ.ხაზარაძე - ანოტაცია:საპატრიარქოს არხით "ერთსულოვნება" წაიკითხა ლექცია, თემაზე: ღვთისმშობლის სარტყელი და საქართველო.

22. გ.ინანიშვილი - ანოტაცია: განხილულია ვანის არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ მოპოვებული ბრინჯაოს ქანდაკებების სპექტრული და ტექნოლოგიური კვლევის შედეგები.

23. მ.ქუთათელაძე - თვითმხილველის პოზიციიდან დანახული I მსოფლიო ომი

სამეცნიერო მოხსენების მიზანია ვაჩვენოთ რუსეთის იმპერიაში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესების გავლენა პირველი მსოფლიო ომის აღმოსავლეთ ფრონტზე განვითარებულ მოვლენებსა და მის საბოლოო შედეგზე. აღსანიშნავია, რომ კვლევის პროცესში პირველწყაროდ გამოვიყენეთ პირველი მსოფლიო ომის მონაწილის, პორუჩიკ ალექსანდრე ქუთათელაძის პირად არქივში შემონახული ჩანაწერები. როგორც აღმოჩნდა, რამდენიმე წლიანი ომი სრულიად დამღუპველი აღმოჩნდა ამ უზარმაზარი არაორგანიზებული ქვეყნისათვის, რომელიც ცუდი კომუნიკაციებით, ნაკლებადგანვითარებული ინდუსტრიით, მრავალეთნიკურობითა და არარუსულ რეგიონებში არსებული ეროვნული დამოუკიდებლობის მუხტით ხასიათდებოდა.

24. მ.ქუთათელაძე - ზოროასტრიზმი – წარსული და თანამედროვეობა

უძველესი რელიგიების შესწავლა თანამედროვე მეცნიერების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ასპექტია. განსაკუთრებით, თუ ამ რწმენის მიმდევრები დღევანდელ სამყაროშიც აგრძელებენ არსებობას. ამ რელიგიებს შორისაა ზოროასტრიზმი. თანამედროვე მეცნიერება მიიჩნევს, რომ ზოროასტრიზმი ერთ-ერთი უძველესი მონოთეისტური რელიგიაა, რომლის უმთავრესი არსი ერთი ღმერთის თაყვანისცემის იდეაშია. თითქმის ათეული საუკუნის განმავლობაში ზოროასტრიზმი სახელმწიფო რელიგიის სტატუსით სარგებლობდა ირანის ტერიტორიაზე არსებულ – აქემენიანთა, პართიისა და სასანიანთა იმპერიებში. მისი გავლენის არეალი დასავლეთით საბერძნეთამდე, ხოლო აღმოსავლეთით ინდოეთამდე აღწევდა. მონოთეისტური ზოროასტრიზმის კულტისა და ტრადიციული წეს-ჩვეულებების ნაწილმა გარკვეული ასახვა იუდაიზმის, ქრისტიანობისა და ისლამის მოძღვრებებშიც კპოვა. საქართველოს ტერიტორიაზე მაზდეანობის თაყვანისმცემელთა არსებობას მრავალფეროვანი და მრავალრიცხოვანი არქეოლოგიური მონაცემები ადასტურებს. მათი ქრონოლოგიური ჩარჩოები აქემენიანების ეპოქიდან მოყოლებული ვიდრე გვიანდელი სასანიანების მმართველობის პერიოდს მოიცავს.

25. მ.ქუთათელაძე - სამხედრო და სამოქალაქო მსახურეული ფუნა გვიანანტიკური ხანის ქართლში (იბერია)

გვიანანტიკური ხანის ქართლის სამეფო მკვეთრად დიფერენცირებული საზოგადოებით გამოირჩეოდა. სოციალური ფენების შესწავლისათვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია წერილობითი წყაროების მონაცემები, მათ შორის როგორც ქართული, ისე უცხოელი ავტორების ცნობები. იმის მიუხედავად, რომ ქართული ნარატივები მოგვიანო ეპოქისაა, ისინი წინაქრისტიანული ქართლის სამეფოს სოციალური ისტორიის შესახებ ყველაზე ინფორმატიულია. მოხსენებაში გაანალიზებული ქართლის სამეფოს სამხედრო და სამოქალაქო მსახურეული სოციალური კატეგორიის შესახებ ქართულ ისტორიოგრაფიაში არსებული მონაცემები და გაკეთებულია შესაბამისი დასკვნები.

26. ხ.თოდაძე - **ანოტაცია:** სტატიაში მიმოხილულია ჩვენამდე მოწეული ქართული სამონასტრო ტიპიკონები

27. თ.ხოხობაშვილი - **ანოტაცია:** ავტორების აზრით, ანტიკურ და შუასაუკუნეების სამყაროში გავრცელებული თეზა იმის თაობაზე, რომ კლიო ისტორიისა და საგმირო ეპოსის მუზა ომის დროს სდუმს 1914-1918 წლის საქართველოს ისტორიის მაგალითზე მართებული არ არის. ამ წლებში ივანე ჯავახიშვილისა და ქართველ მოღვაწეთა მიერ ჩატარებული შრომატევადი კვლევა-ძიებანი იმის მოწმობაა, რომ სწორედ ამ წლებში საქართველოში ჩაეყარა საფუძველი საისტორიო მეცნიერების განვითარების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ახალ ეტაპს.

28. თ.ხოხობაშვილი - **ანოტაცია:** ავტორები ძველ ახლოაღმოსავლეთში მევენახეობა-მეღვინეობასთან დაკავშირებული ხეთური, ლუვიური, იეროგლიფურ-ლუვიური, ურარტული და ასურული წერილობით ძეგლთა ჩვენებათა და არქეოლოგიური არტეფაქტების კერძოდ, ღვინის საწყოებთან დაკავშირებული მონაცემების გათვალისწინებით იმ დასკვნამდე მიდიან, რომ ქართველთა განსახლების ტერიტორიაზე აღმოჩენილი, II-I ძვ.წ. დათარიღებული სხვადასხვა ზომისა და სიდიდის თიხის ჭურჭელზე დამოწმებული სოლისებული გამოსახულებანი, წრეები, ვერტიკალური და ჰორიზონტალური ხაზები ქართული ღვინის უძველესი საწყოების უნდა იყოს.

29. თ.ხოხობაშვილი - **ანოტაცია:** მოხსენება ეძღვნება ძველ თბილისში არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილ ძუ ლომის გამოსახულებიან მოჭიქული ჯამის სემანტიკის ინტერპრეტაციას. ამ არქეოლოგიური არტეფაქტის სიმბოლიკა ორი ასპექტით იქნა განხილული: ერთი მხრივ უდიდესი ცივილიზაციების შემქნელთა პანთეონების უზენაეს ღვთაებასთან - მზესთან კავშირში და მეორე მხრივ, როგორც მეფის ხელისუფლების ძლიერების სიმბოლო.

30. დ.ცუცქირიძე - **ანოტაცია:** ასიმეტრიული ძალაუფლება და მისი გავლენა მოლაპარაკებებზე ავტორებმა ორი მაგალითის (ინდონეზია - ამერიკული შეერთებული შტატების; ანდორას) საფუძველზე განიხილეს. ავტორების მიზანი იყო წარმოეჩინათ ასიმეტრიული ძალაუფლების მნიშვნელობა და ის ძირითადი შედეგები (პოზიტიური ან/და ნეგატიური; ხშირად მოულოდნელი და გაუთვალისწინებელი), რომლებიც მოლაპარაკების პროცესის დროს ასიმეტრიული ძალაუფლების არსებობის შემთხვევაში დგება. ავტორების რეკომენდაციით, კონკრეტული კონფლიქტური სიტუაციის დარეგულირებისას გათვალისწინებული უნდა იყოს ასიმეტრიული ძალაუფლების არსებობა და შესაძლო შედეგები.

31. დ.ცუცქირიძე - ანოტაცია: მოხსენებაში ნაჩვენებია და ხაზგასმული იყო რელიგიისა და კონფლიქტის ურთიერთმიმართების ზოგიერთი ასპექტი, ასევე ინდივიდუალური და ფართომასშტაბიანი რელიგიური კონფლიქტების ურთიერთმიმართების საკითხები; რელიგიური კონფლიქტის ძირითადი ასპექტები და რელიგიური ორგანიზაციების პოზიტიური ან/და ნეგატიური ზემოქმედება (ძირითადად მონაწილეობის ოთხი ფორმით) მიმდინარე კონფლიქტურ სიტუაციაზე ან კონფლიქტის წარმოშობაზე.

32. დ.ცუცქირიძე - ანოტაცია: მოხსენება ეხებოდა ეკონომიკისა და კონფლიქტის ურთიერთმიმართების რამდენიმე ასპექტს; ეკონომიკური კონფლიქტის შესახებ არსებულ ზოგიერთ თეორიულ მიდგომასა თუ მოსაზრებას; ეკონომიკური კონფლიქტის როლს სახელმწიფოთაშორის ურთიერთობებში. ეკონომიკური კონფლიქტის წარმოქმნის ზოგიერთ წინაპირობას. ეკონომიკური კონფლიქტის დარეგულირების ხელშემწყობ ზოგიერთ ფაქტორს.

33. დ.ცუცქირიძე - ანოტაცია: მოხსენებაში ავტორებმა წარმოადგინეს რუსეთისა და გერმანიის I მსოფლიო ომის წინა პერიოდის შეიარაღების ანალიზი რიჩარდსონის მოდელის საფუძველზე. კონკრეტული მაგალითის ანალიზი მიზნად ისახავდა წარმოჩინებას იმისას, რომ აღნიშნული კვლევის მეთოდის გამოყენებით, შესაძლებელია კონფლიქტების პრევენცია. ასევე მეთოდის უკეთ გასაცნობად განხილულია რიჩარდსონის მოდელის ძირითადი ფაქტორები. ავტორების მიზანს წარმოადგენდა დაედასტურებინათ რიჩარდსონის მოდელის სისწორე მისი ქართულ სივრცეში დამკვიდრების მიზნით.

36. ოჯახური ცხოვრების წესი არ წარმოადგენს ერთგვაროვან სოციალურ გარემოს, რომელიც განსაზღვრავს ოჯახში რეპროდუქციული ქცევის ნორმებს და სხვა, იგი ასევე განსაზღვრავს თავად საზოგადოების დამოკიდებულებას, სოციალიზაციის პროცესში, ვინაიდან საზოგადოება ჩართულია სახელმწიფო ნორმების და საკანონმდებლო უფლებების შემუშავებასა და განხორციელებაში.

37. სტატიაში ისტორიული ჟამთაშვლელობისათვის ერთი ისტორიული ფრაგმენტის და აკად. ნ. კეცხოველთან ურთიერთობის პერიოდია აღწერილი; როდესაც ე. თაყაიშვილმა უნივერსიტეტის რექტორის დახმარებით ერთგვარ სისტემაში მოიყვანა არქეოლოგიური ჩანაწერები და აღწერილობანი.

42. ექვთიმე თაყაიშვილის 150 წლისთავისადმი მიძღვნილ კრებულში დაიბეჭდა სტატია: „ექვთიმე თაყაიშვილის სამეცნიერო მემკვიდრეობის ზოგიერთი ასპექტები“ მასში განხილულია ცნობილი მეცნიერის შრომები რამდენიმე ასპექტით

ა) იგი, როგორც არქეოლოგიური მეთოდებით „შეიარაღებული“ კვლევარი.

ბ) ე.თაყაიშვილი, როგორც საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებასთან ერთად ლინგვისტური განყოფილების დამაარსებელი.

გ) დიდი მეცნიერის შეხედულებები ეკონომიკურ ფაქტორებზე, რომ იგი იყენებდა

ისტორიული პარალელებისა და შედარებით ანალიზის ხერხებს.

დ) ყურადღება გამახვილებულია ე. თაყაიშვილის მრავალრიცხოვან მემორალურ თუ ავტობიოგრაფიულ თხზულებებზე.

ე) განხილულია განსაკუთრებით საინტერესო და უაღესად პატრიოტული სტატია: „უნდა უშველოთ ჯვრისმონასტერს“, რომელიც წმინდა მიწაზე ქართველების მიერ აგებული ჯვრისმონასწრის ბედით შეწუხებული ავტორის თვლასაზრიხს ასახავს.

ვ) ხაზგასმულია, რომ დიდი მეცნიერი თავისი კვლევითი მეთოდებით ახლოს იდგა ფრანგული „ანალების“ სკოლის წარმომადგენლებთან და თამამად შეიძლება ითქვას, რომ მისი სახით ქართული მეცნიერება XIX-XX საუკუნების მიჯნაზე და შემდგომაც, მხარს უსწორებდა მსოფლიოში ცნობილ მეთოდოლოგიურ სკოლებს.

43. თანამედროვე მსოფლიო უამრავი სირთულით ხასიათდება, რომლის ფონზე მკვეთრადაა გამოსახული ეთნო-რელიგიური პრობლემები. მრავალფეროვანმსოფლიოში მათი წარმოქმნის მიზეზებიც მრავალგვარია. საქართველო მრავალეთნიკური ქვეყანაა და ძალიან დიდია პრობლემა ეთნო-რელიგიური გარიყულობისა, რომელიც უამრავ თანამედვე სირთულეებს წარმოშობს. საზოგადოების მუდმივად ცვალებადი პლურალისტური ბუნებისთვის მსგავსი შემთხვევები ზოგადად დამახსიათებელია. მაგრამ მსგავსი პრობლემების მოგვარება აუცილებელია დემოკრატიის განვითარებისთვის და ისეთი საზოგადოების ჩამოყალიბებისთვის, რომლის ღირებულებები თანაბრად მისაღები იქნება საზოგადოების თითოეული წევრისთვის.

ჩვენ მუდმივად გვიხდებაურთიერთობა ისეთ ადამიანებთან, რომლებიც ჩვენი ნორმებისა და რწმენის სისტემას არ იზიარებენ. ამიტომია რომ მხოლოდ საკუთარ კულტურულ გზას ვერ დავეყრდნობით, რათა გავიგოთ, თუ რას აპირებენ სხვები, ან იმას, თუ როგორ უნდა გავუმკლავდეთ ცხოვრების სირთულეებს. როგორც კულტურულად მრავალფეროვანი საზოგადოების წევრები, ჩვენ უნდა გავიდეთ საკუთარი კულტურული გზის მიღმა, გავიგოთარა მარტო დომინანტი, არამედ უმცირესობის კულტურებიც, უნდა გვემოდეს, რაზე თანხმდებიან, ან რაზე აქვთ უთანხმოება და ჩვენს რომელ ნორმასთან აქვთ კონფლიქტი.

საკუთარი კულტურის მიღმა გასვლა გულისხმობს დომინანტ საზოგადოებაში დამკვიდრებული ღირებულებების კრიტიკულად შეფასებას. ეს საზოგადოებას საშუალებას მისცემს, გახდეს უფრო ეფექტიანი მიმდებები როგორც პირად, ასევე სამოქალაქო ცხოვრებაში. რაც შეეხება უმცირესობათა ჯგუფების, მათთვის მთავარი საკითხი არ იქნება ის, თუ რა დონეზე მოახდენენ ან ვერ მოახდენენ დომინანტ ნორმებთან ასიმილირებას, არამედ კრიტიკული საკითხი მათთვის უნდა იყოს, თუ რა უნდა იცოდნენ და რის გაკეთება შეუძლიათ იმისათვის, რომ ცხოვრებაში ყველაზე ეფექტიანად შეძლონ ფუნქციონირება.

XXI საუკუნეში მხოლოდ ცოდნა ვერ გამოადგება საზოგადოებას დემოკრატიული ღირებულებების დამკვიდრებაში, ვერც მხოლოდ მშრალი კანონებისა და იურიდიულად სწორად

შერჩეული წესებით ვიცხოვრებთ. მსგავს საფუძვლად შეიძლება იქცეს მხოლოდ მულტიკულტურული განათლება, ანუ თავად განათლების პოლიტიკა გავხადოთ უფრო აქტიური ამ მიმართულებით. განათლების სტანდარტებში, ეროვნულ სასწავლო გეგმისა ინდიკატორებსა და შედეგებში მულტიკულტურული კომპეტენციები მხოლოდ ფრაგმენტული სახით გვხვდება და არაა ჩაშლილი პროგრამებში. საჭიროა ეს მიმართულება უმაღლესი და საშუალო საფეხურის პროგრამებისა და სტანდარტების საფუძვლად გადაიქცეს, საზოგადოება უნდა „გავიზარდოთ“ ამ მიმართულებით. მულტიკულტურული განათლება ემსახურება არა მარტო სამართლიანობის გაზრდის სოციალურ მიზნებს, არამედ უფრო დიდი ზრდისა და კომპეტენციის პირად მიზნებსაც პლურალისტურ საზოგადოებაში. ეს საშუალებას მოგვცემს თითოეული ეთნო-რელიგიური კონფლიქტების პრევენციაზე კი არ ვიფიქროთ მხოლოდ, არამედ საერთოდ ავირიდოთ თავიდან მსგავსი შემთხვევები.

44. ვერსალის საზავო კონფერენციაზე ქართულმა დელეგაციამ კარლო ჩხეიძის მეთაურობით მოითხოვა საქართველოს საერთაშორისო სამართალსუბიექტად აღიარება. მაგრამ ეს გადაწყვეტილება დიდ წინააღმდეგობებს წააწყდა წამყვანი სახელმწიფოების მხრიდან, რადგან მოკავშირეთა გეგმებში „ძველი რუსეთის საზღვრების დანაწილება“ არ შედიოდა; მას შემდეგ რაც 1920 წლის 7 მაისის ხელშეკრულებით საბჭოთა რუსეთმა ცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა, ვერსალის საბჭოს წევრმა ქვეყნებმა მიიღეს გადაწყვეტილება საქართველოს დამოუკიდებლობის დე-ფაქტო აღიარების შესახებ, მაგრამ ამ ქვეყნების გამრიგებლურმა პოლიტიკამ რუსეთთან და ორმაგმა სტანდარტებმა უმძიმესად იმოქმედა დამოუკიდებელი საქართველოს ბედზე და განაპირობა კიდევ მისი დაბრუნება რუსულ პოლიტიკურ სივრცეში.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ლ. ოსიძე, ლ. მეტრეველი, დ. დოლაბერიძე, ე. ალავერდოვა, ა. სუშენცოვი,...	რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა თანამედროვე ეტაპზე	2014 წლის 1 – 4 აპრილი, ქ. მოსკოვი, მოსკოვის საერთაშორისო ურთიერთობების სახელმწიფო უნივერსიტეტი (მგიმო)
2	მარინა ლომიძე (თანაავტორი მარინა ხარატიშვილი);	Некоторые особенности PR деятельности регионального театра	Московский Государственный Университет имени М. В. Ломоносова, факультет Журналистики.

			<p>Журналистика в 2013 году: Регионы в Российском медиа пространстве. Материалы Международной научно- практической конференции. Москва, 7-9 февраля, 2014;</p>
3	<p>მ.ლომიძე (თანაავტორი მარინა ხარატიშვილი);</p>	<p>თეატრი-საზოგადოებასთან ურთიერთობის (PR) სისტემის ობიექტი. საქართველოს</p>	<p>აქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 2014 წლის სამეცნიერო კონფერენცია. VII. თეზისებ ი. 18-19 ივნისი, თბილისი.</p>
<p>მოხსენებათა ანოტაციები</p>			
<p>1. მომხსენებლებმა ფართოდ გააშუქეს ის პრობლემები, რომელიც წარმოიშვა 2008 წლის აგვისტოს ომამდე და მის შემდეგ, რომელმაც ფაქტიურად ჩიხში შეიყვანა სამომავლო პერსპექტიული ურთიერთობები და თუ არ მოხდება რუსეთის მხრიდან რეალური გეგმების დასახვა და მისი განხორციელება, ჩვენს ქვეყნებს შორის არსებული პრობლემების მოგვარების შორეულ პერსპექტივაზე საუბარიც კი ზედმეტია. ამ ურთიერთობათა მოწესრიგების გზაზე დიდი ყურადღება უნდა გამახვილდეს ორმხრივ (რუსეთ - საქართველოს) და ოთხმხრივ (საქართველო - აფხაზეთ - სამაჩაბლო - რუსეთის) ფორმატში ურთიერთობათა მოწესრიგებას. ასევე არ უნდა გამოირიცხოს გაეროს, ევროკავშირისა თუ სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების ძალისხმევა ამ კუთხით...</p> <p>2. ნაშრომში განხილულია რეგიონალური თეატრის პიარსაქმიანობის თავისებურებანი, გორის გ.ერისთავის სახ. დრამატული თეატრის მაგალითზე.</p> <p>3. ნაშრომში განხილულია თეატრის საზოგადოებასთან ურთიერთობის (PR) სისტემის ობიექტად წარმოჩენის მოდელი გორის გ.ერისთავის სახ. დრამატული თეატრის მაგალითზე. განხილულია პიარის განხორციელების სხვადასხვა ფორმა.</p>			

ლიბერალურ მემკვიდრეობაზე დეპარტამენტი

- * სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი: სრული პროფესორი ზურაბ გამეზარდაშვილი
- * სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

თამარ მეზუკე
რუსუდან გოცირიძე
თინათინ სინჯიაშვილი
ნუგზარ სიხარულიძე
რუსუდან თაბუკაშვილი
ზურაბ გამეზარდაშვილი
ნინო გომართელი
ლიანა ჩხენკელი
ტატიანა მეგრელიშვილი
ჟანეტა ვარძელაშვილი
მარინა ზორანიანი
თამარ ბაკურაძე
მანანა ჩხარტიშვილი
მარიამ შონია
თამარ მაჭავარიანი
ია ბურდული
ნანა გამყრელიძე
ია ჩიქვინიძე
ხათუნა ჩაფიჩაძე
ნუგზარ ბარდაველიძე
ზაირა გურამიშვილი
ნინო ბოჭორიშვილი
მანანა ივანისელი
თეა ცომაია
ნინო ჯანჯღავა
ნატო სონღულაშვილი
ოლღა კალანდარიშვილი
სვეტლანა ჩუპრინინა
მარიამ ქათამაძე

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	საქართველო შუა საუკუნეების ევროპულ სამყაროში	შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი	ზურაბ გამეზარდაშვილი (სამეცნიერო ხელმძღვანელი)	მურმან პაპაშვილი (წამყვანი მეცნიერთანამშრომელი) ბეჟან ჯავახია (უფროსი მეცნიერთანამშრომელი) ხათუნა ჩაფინაძე (უმცროსი მეცნიერთანამშრომელი)

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

საანგარიშო პერიოდის ვადა: 25.10.2013 – 24.04.2014

სამუშაო ადგილი - კოსტავას №77, სტუ კორპ. 6, სართული 8, ოთახი 812. ამოკითხული იქნა თეატინელი მისიონერის დონ ჯუზეპე ჯუდიჩეს იტალიურ ენაზე დაწერილი 9 უთარილო წერილი. მან 31 დაბეჭდილი თაბახი შეადგინა. სავარაუდოდ დადგინდა ამ წერილების დაწერის თარიღი (1634–1642 წწ.). წერილები დალაგდა ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით და გაერთიანებული იქნა საერთო სათაურის ქვეშ: „დონ ჯუზეპე ჯუდიჩე მილანელის რელაცია საქართველოზე (XVII საუკუნე)“. წყაროებში მოტანილი ცნობები შეჯერდა პარალელურ თარგმანთან, რომელიც შეასრულა ბეჟან გიორგაძემ 1964 წელს. შედეგების შედეგად დადგინდა, რომ ბეჟან გიორგაძის თარგმანში გამოტოვებულია მთელი რიგი გვერდები. ასევე არასწორადაა ამოკითხული ტექსტის მთელი რიგი ადგილები; დამახინჯებულია ფაქტები, პიროვნებათა სახელები და ტოპონიმები. ეს გამოწვეულია იმით, რომ ბეჟან გიორგაძეს ხელთ არ ჰქონდა დედნის ტექსტი და იგი ემყარებოდა მხოლოდ თავის დროზე მიხეილ თამარაშვილის მიერ ხელით გადმოწერილ ტექსტს. ამოკითხული, დადგენილი დედნის ტექსტი ითარგმნა და გამოიცა გამომცემლობა „უნივერსალის“ მიერ 100 ეგზემპლარის ოდენობით მიმდინარე წელს შემდეგი სახელწოდებით: „დონ ჯუზეპე ჯუდიჩე მილანელის რელაცია საქართველოზე (XVII საუკუნე)“ (108 გვ.). ეს წყარო გვაძლევს ახალ დამატებით ცნობებს XVII საუკუნის პირველი ნახევრის საქართველოს, კერძოდ ოდიშის სამთავროს სოციალ-პოლიტიკურ, რელიგიურ, კულტურულ, სამართლებრივ და სამეურნეო საქმიანობაზე. იგი საშუალებას აძლევს ისტორიკოს-მკვლევარებს, რომ გამოასწორონ თავის

დროზე ბეჟან გიორგაძის თარგმანზე დაყრდნობით დაშვებული მთელი რიგი უზუსტობები. აღნიშნული წყარო ასევე ახალ გვერდს შლის ვატიკან-საქართველოს რელიგიურ-დიპლომატიური ურთიერთობების შესასწავლად. წყაროს ანალიზმა გამოავლინა, რომ კათოლიკე მისიონერები ოდიშის სამთავროში ფრთხილი, მოზომილი და ზომიერი მოქმედებებით ამკვიდრებდნენ კათოლიკური ღმრთისმსახურების წესებს. ადგილობრივი მოსახლეობა, მთავარი და სასულიერო პირები, უმცირესი გამონაკლისის გარდა, დიდი მოწონებით ხვდებოდნენ მისიონერთა სასულიერო მოღვაწეობის ამსახველ საქმიანობას. ადგილობრივ მოსახლეობაში ასევე დიდ მოწონებას იმსახურებდა მისიონერთა მორალურ-ეთიკური ნორმები და აქედან გამომდინარე, მათ მიმართ გაუცხოებას ადგილი არ ჰქონდა. დიდ მოწონებას იმსახურებდა პირველ რიგში კათოლიკე მისიონერების განსწავლულობა და მათი უანგარო ღვაწლი სამედიცინო სფეროში. საინტერესო მოვლენა იკვეთება ამ წყაროდან იმის გათვალისწინებით, რომ თვით კათოლიკე მისიონერებიც ადგილობრივ წესჩვეულებებთან ნატურალიზაციას განიცდიდნენ. ამით ორ კონფესიას შორის ტოლერანტული დამოკიდებულება აშკარად ყალიბდებოდა. უდავო ფაქტად ჩანს ის, რომ კათოლიკე მისიონერი დონ ჯუზეპე ჯუდიჩე თავისი ამ წერილებით ვატიკანში დადებით წარმოდგენას ქმნიდა საქართველოს, კერძოდ კი, მოცემულ შემთხვევაში - ოდიშის სამთავროს შესახებ.

საანგარიშო პერიოდის ვადა: 25.04.2014 – 24.10.2014

სამუშაო ადგილი - კოსტავას №77, სტუ კორპ. 6, სართული 8, ოთახი 812. ამოკითხული და დადგენილი იქნა თეატინელი მისიონერის დონ კრისტოფორო დე კასტელის იტალიურ ენაზე დაწერილი 6 წერილი, რომელიც დაწერილია 1647-53 წლებში. მან 67 დაბეჭდილი თაბახი შეადგინა და გაერთიანდა საერთო სათაურის ქვეშ: „ევროპული კვლევები“ (წარმოდგენილია „კრისტოფორო კასტელის რელაცია საქართველოზე“). წყაროებში მოტანილი 2 წერილი შეჯერდა პარალელურ თარგმანთან, რომელიც შეასრულა მიხეილ თამარაშივილმა. შედარების შედეგად დადგინდა, რომ მ. თამარაშივილთან ტექსტის სრული თარგმანი არაა მოცემული. გამოტოვებულია რიგი ფაქტები. ასევე არასწორადაა ამოკითხული ტექსტის ზოგიერთი ადგილი. რაც შეეხება 4 წყაროს, იგი პირველად შემოდის მეცნიერულ მიმოქცევაში. ამოკითხული, დადგენილი დედნის ტექსტი ითარგმნა და გამოიცა გამომცემლობა „უნივერსალის“ მიერ 100 ეგზემპლარის ოდენობით. ამ წყაროებში ასახულია XVII საუკუნის პირველ ნახევარში ოდიშის სამთავროსა და იმერეთის სამეფოს შორის არსებული კონფლიქტური ურთიერთობები, ქართველ სასულიერო იერარქებთან თეატინელ მისიონერთა ურთიერთობების ცალკეული დეტალები, დასავლეთ საქართველოში კათოლიკობის გავრცელების გზები და შედეგები.

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	გ. დიასამიძე ხ. ტაბატაძე	საქმიანი რუსული ენა / Деловой русский язык	თბილისი, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი	234
2	თამარ მაჭავარიანი	თარგმანი: „ამინდი და კლიმატი“. ელექტრონული სახელმძღვანელო სტუ-ს აგრონომიის სპეციალობის სტუდენტებისთვის. (თარგმანი ინგლისურიდან ქართულად: Understanding Weather and Climate)	4-th edition. Edward Aguado, James E. Burt. Pearson Prentice Hall, Inc., Upper Saddle River, New Jersey.	588 pages
3	თამარ მაჭავარიანი	თარგმანი: „ნიადაგმცოდნეობის საფუძვლები“. ელექტრონული სახელმძღვანელო სტუ-ს აგრონომიის სპეციალობის სტუდენტებისთვის. (თარგმანი ინგლისურიდან ქართულად: Fundamentals of Soil Science)	8-th edition. Henry D. Foth.	360 pages

ანოტაციები

1. სახელმძღვანელოში განიხილება რუსული ენის სწავლების მნიშვნელობა, საქმიანი ურთიერთობებისთვის. თანამედროვე პირობებში ჩამოყალიბდა მოთხოვნილება რუსულენოვან სპეციალისტებზე, რომლებსაც თანამედროვე კონკურენტულ ვითარებაში შეუძლიათ ეფექტური ურთიერთობა.

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ხათუნა ჩაფინაძე (პასუხისმგებელი რედაქტორი)	„ღონ ჯუზეპე ჯუდიჩე მილანელის რელაცია საქართველოზე (XVII საუკუნე)“	თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“	108 გვ.
2	ხათუნა ჩაფინაძე (პასუხისმგებელი რედაქტორი)	“ევროპული კვლევები”	თბილისი, გამომცემლობა „უნივერსალი“	67 გვ.

ანოტაციები

1. იტალიელი თეატინელი მისიონერი ღონ ჯუზეპე ჯუდიჩე 1631–1643 წლებში საქართველოში (1633–1643 წწ. სამეგრელოს სამთავროში) მისიონერულ საქმიანობას ეწეოდა. მან დაგვიტოვა ძვირფასი წერილები და ორი ვრცელი მოხსენება საქართველოს სოციალ-ეკონომიკურ, რელიგიურ, პოლიტიკურ, დიპლომატიურ და სამეურნეო ცხოვრებაზე. როგორც თვითმხილველის, მისი ცნობები საინტერესოა და სანდო, განსაკუთრებით XVII საუკუნის I ნახევრის სამეგრელოზე. ეს ცნობები დოკუმენტურად ავსებენ და აზუსტებენ ჩვენს ცოდნას საქართველოს მღელვარე, აქამდე ნაკლებად ცნობილი ისტორიული მოვლენებისა და პიროვნებების შესახებ. ნაშრომი შესრულებულია შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტის ფარგლებში.

2. „ევროპული კვლევები“ წარმოადგენს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ევროინტეგრაციის პროცესების შემსწავლელი სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის პერიოდულ გამოცემას. წინამდებარე კრებულში ქვეყნდება ევროპული (იტალიურენოვანი) წყაროები საქართველოს შესახებ, რომელიც დაინტერესებს ისტორიკოს-მკვლევრებს, სტუდენტებსა და ფართო საზოგადოებას. წინამდებარე წყაროების პუბლიკაცია ხორციელდება შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტის ფარგლებში – „საქართველო შუა

საუკუნეების ევროპულ სამყაროში”.

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ნუგზარ ბარდაველიძე, ირაკლი ჯავახიშვილი	ეკლესია, საბაზრო ეკონომიკა და საერთო კეთილდღეობა/ჟურნალი ”სოციალური ეკონომიკა”	№4(34)	თბილისი	6
2	Rusudan Gotsiridze	“Language and the Internet”	სამეცნიერო ჟურნალი “Scripta Manent” №1 (21), 2014	თბილისი	გვ. 29-32.
3	Rusudan Gotsiridze	“Computer-mediated Communication – Novel Circumstances of Language Production”	სამეცნიერო ჟურნალი “Scripta Manent” №2(22), 2014	თბილისი	გვ. 27-31
4	Rusudan Gotsiridze	“Revolutionilizing the Ways of Language Learning”	სამეცნიერო ჟურნალი “Scripta Manent” , №3(23), 2014	თბილისი	გვ. 36-39
5	Rusudan Gotsiridze	“Technical translation in a global and multilingual environment”	სამეცნიერო ჟურნალი “Scripta Manent” №4 (24)	თბილისი	იბეჭდება
6	ტატიანა მეგრელიშვილი	«Weltliteratur»и русский романтизм («Weltliteratur» და რუსული რომანტიზმი)	„ლიტერატურათმც- ოდნეობის თანამედროვე პრობლემები“. VIII საერთაშორისო სამეცნიერო სიმპოზიუმის მასალების კრებული.	თბილისი, შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის გამომცემლობა.	გვ. 181-192
7	ტატიანა მეგრელიშვილი	Границы постмодернистских нарративных стратегий (Акунин-Чхартишвили.	“სჯანი“, 2014 თბილისი,	თსუ, შოთა რუსთაველის ლიტერატურული	გვ. 214-226

		«Аристономия») (პოსტმოდერნისტული ნარატიული სტრატეგიების საზღვრები - აკუნინი-ჩხარტიშვილი. „არისტონომია“)		ინსტიტუტი	
8	ტატიანა მეგრელიშვილი	Перечитывая Достоевского в эпоху постмодерности (დოსტოევსკის გადაიკითხა პოსტმოდერნულ ეპოქაში)	Православие и современность (მართლმადიდებლობა და თანამედროვეობა)	თბილისი, თსუ-ს გამომცემლობა	გვ. 62-70
9	ჟ. ვარძელაშვილი * კრებულის სარედაქციო კოლეგიის წევრი	„ეპატაჟური“ ლექსიკა პოლიტიკურ დისკურსში (ლინგვოპრაგმატული ანალიზი)“	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „ვერბალური კომუნიკაციური ტექნოლოგიები-4“ მასალების კრებული. თბილისი, 2014	თბილისი, სტუ-ს გამომცემლობა	7 გვერდი
10	ია ჩიქვინიძე	მთარგმნელი და თარგმნის პროცესის მონაწილეები-საერთაშორისო სამეცნიერო მულტილინგვური ჟურნალი “Scripta manent”	“Scripta manent” N1(21)-2014	ქ.თბილისი სტუ-ს გამომცემლობა	4გვ.
11	ნ. გამყრელიძე	meoradi nominacia da sityvis komponenturi analizi. stu Sromebis krebuli. www.gtu.ge./publishinghouse/	2014 წლის N 3 (493)	საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“.	გვ. 60-64
12	ნ. გამყრელიძე	“velis Teoriis“ dinamika leqsikuri sistemis WrilSi stu Sromebis krebuli. www.gtu.ge./publishinghouse/	2014 წლის N 3 (493)	საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“.	გვ. 64-67

13	ნ. გამყრელიძე	semasiologiuri aspectis sistemuri markerebi. stu Sromebis krebuli. www.gtu.ge./publishinghouse/	2014 წლის N1(491)	საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“	გვ. 67-71
14	ნ. გამყრელიძე	dargobrivi komunikaciis specifika. stu Sromebis krebuli. www.gtu.ge./publishinghouse/	2014 წლის N 1(491)	საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“.	გვ. 67-69
15	ხათუნა ტაბატაძე, გულნარა დიასამიძე	თანამედროვე სახელმძღვანელოების როლი ცხოვრებასა და კარიერაში, Роль современных учебников в жизни и карьере		თბილისი შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი (ბეჭდვის პროცესშია)	
16	თ. ბაკურაძე, მ. ჩხარტიშვილი	პრესკრიფციული ნორმა და ინოვაციები ენაში	სტატიების კრებული „ელექტრონული დისკურსისა და თარგმნის ზოგიერთი ასპექტი“	თბილისი 2014	გვ. 4-11
17	თ. ბაკურაძე, მ. ჩხარტიშვილი	ელექტრონულ დისკურსში მიმდინარე ფონეტიკური პროცესების გრაფიკური ფიქსაცია	სტატიების კრებული „ელექტრონული დისკურსისა და თარგმნის ზოგიერთი ასპექტი“	თბილისი 2014	გვ. 12-18
18	თ. ბაკურაძე, მ. ჩხარტიშვილი	სიტყვების გრაფიკული შემოკლება ჩატებში	სტატიების კრებული „ელექტრონული დისკურსისა და თარგმნის ზოგიერთი ასპექტი“	თბილისი 2014	გვ. 19-27
19	თ. ბაკურაძე, მ. ჩხარტიშვილი	ზეპირი და წერითი მეტყველების ურთიერთქმედების თავისებურებანი	სტატიების კრებული „ელექტრონული დისკურსისა და თარგმნის ზოგიერთი ასპექტი“	თბილისი 2014	გვ. 28-33

		ელექტრონული კომუნიკაციის დროს	ასპექტი“		
20	Zoranyan, M	Stylistic Deviation as an Unexpected Irregularity in Language. სამეცნიერო ჟურნალი “Scripta Manent”	№1(21)	თბილისი	გვ. 37-40
21	Zoranyan, M.	Linguistic Parallelism as Unexpected Regularity in Language. სამეცნიერო ჟურნალი “Scripta Manent”	№2 (22)	თბილისი	გვ. 66-70
22	Зоранян М.Г.	Обучение продуктивному суффиксальному словообразованию как средству обогащения лексического запаса студентов технических вузов. samecniero Jurnalі “Scripta Manent”	№3 (23)	თბილისი	გვ. 40-44
23	Zoranyan, M.	Text World Theory as a Theory of Discourse Processing. სამეცნიერო ჟურნალი “Scripta Manent”	№4 (24)	თბილისი	იბეჭ.
24	მანანა ივანისელი	ინგლისური ენის სახელმძღვანელოების ლექსიკის შერჩევის პრინციპები. “Scripta Manent”	№3 (23) 2014	საქართველო, თბილისი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	5
25	ოლგა კალანდარიშვილი	ენობრივი სავარჯიშოები -ინტრეფერენციის დაძლევის უპირველესი საშუალება განათლება	2014, №1 (10)	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი თბილისი	22-24
26	ოლგა კალანდარიშვილი	მიმდებარე ქართულ და რუსულ ენაში განათლება	2014, №2 (11)	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	20-22

ანოტაციები

1. თანამედროვე ეპოქაში ეკლესიის ხელვაში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია საბაზრო ეკონომიკას, რომელიც კავშირში უნდა იყოს ყველა ადამიანის საერთო კეთილდღეობასთან. ბაზარი არ უნდა წარმოადგენდეს ინსტიტუციას, სადაც ხდება შეუზღუდველი კონკურენცია და თავისუფლება, არამედ ის უნდა იყოს ადგილი, რომელსაც სარგებელი მოაქვს ყველასთვის – როგორც უმცირესობისათვის, ისე უმრავლესობისათვის. თუ ეს პრინციპი დარღვეულია, როგორც ეკლესიას ესმის, მაშინ საფრთხე ექმნება საერთო კეთილდღეობას.

2. Rusudan Gotsiridze “Language and the Internet”

ენა და ინტერნეტი

ტექნოლოგიური ევოლუცია სწრაფად მიმდინარეობს. არსებობს შვიდი ელექტრონული სიტუაცია, სადაც ინტერნეტის ენა გამოიყენება: ელექტრონული ფოსტა, სინქრონული ჩეთ ჯგუფები, ასინქრონული ჩეთ ჯგუფები, ვირტუალური სამყარო, მსოფლიო ქსელი, მესიჯი, ბლოგი. ზემოაღნიშნულ შვიდ ინტერნეტ სიტუაციას აქვს საერთო ლინგვისტური თავისებურებები. ინტერნეტი კომუნიკაციის წყაროა, რომელიც ახალი სოციალური მდგომარეობის საფუძვლად იქცა. წარსულის ისეთმა საკომუნიკაციო გამოგონებებმა, როგორცაა წერა, ბეჭდვა, ტელეფონი, ფაქსი და ტექსტური შეტყობინება, გავლენა იქონიეს არა მარტო ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაზე, არამედ ენაზეც. ამ მხრივ, არც ინტერნეტია გამონაკლისი.

3. Rusudan Gotsiridze. “Computer-mediated Communication – Novel Circumstances of Language Production”

კომპიუტერული კომუნიკაცია როგორც ენის პროდუცირების ახალი საშუალება .

კომპიუტერული კომუნიკაცია ელვისებური სისწრაფით მკვიდრდება ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაში. სულ უფრო მეტი ხალხი იყენებს კომპიუტერს კომუნიკაციისა და ინტერაქციის მიზნით. კომპიუტერული კომუნიკაციის გამოყენების საშუალებად გვევლინება ინტერნეტი.

საიდუმლო არ არის, რომ ინტერნეტს აქვს და მომავალშიც ექნება დიდი მნიშვნელობა ჩვენს ცხოვრებაში. მისი ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მახასიათებელი არის შესაძლებლობები, რომლებსაც ის კომპიუტერებისა და ქსელების საშუალებით უზრუნველყოფს ადამიანებს შორის კომუნიკაციისთვის.

კომპიუტერული კომუნიკაციის საშუალებით იქმნება ონლაინ საზოგადოებები, რომლებიც ასევე ცნობილია როგორც კიბერ საზოგადოებები, ვებ ჯგუფები, ვირტუალური საზოგადოებები, ვირტუალური სოციალური ქსელები.

4. Rusudan Gotsiridze “Revolutionizing the Ways of Language Learning”

ენების შესწავლის რევოლუციური საშუალება

სტატია გლობალურ კონტექსტში განიხილავს იმ რევოლუციურ როლს, რომელსაც ინტერნეტი ასრულებს როგორც ინდივიდებს შორის კომუნიკაციის, ისე ინგლისური ენის შესწავლის პროცესში. ცოდნის დასაუფლებლად ინგლისური ენის შემსწავლელები საჭიროებენ ახალ უნარ-

ჩვევებს, ხოლო ინგლისური ენის მასწავლებლები კი ცოდნას იმის შესახებ, თუ რა რეკოლუციური გარდაქმნების უზრუნველყოფაა შესაძლებელი ინტერნეტის საშუალებით ენის შესწავლის პროცესში. სტატიაში მოცემულია მცდელობა გაანალიზდეს ინტერნეტის ზეგავლენა ინგლისური ენის შესწავლის პროცესზე, ასევე ახალი სასწავლო გეგმების საჭიროება კომპიუტერული სწავლების კონტექსტის გათვალისწინებით.

5. Rusudan Gotsiridze “Technical translation in a global and multilingual environment”

„ტექნიკური თარგმანი გლობალურ და მულტილინგვალურ გარემოში“

სტატია განიხილავს თარგმანის მკვეთრად გაზრდილ როლს გლობალიზაციის პირობებში და იმ დიდ ლინგვისტურ და სოციალურ გავლენას, რომელსაც გლობალიზაცია ახდენს თარგმანზე. დღესდღეობით საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და კერძო კომპანიების მხრიდან უფრო დიდია მოთხოვნა თარგმანზე, ვიდრე ოდესმე ყოფილა, რადგან სხვადასხვა მიზეზის – მსოფლიოში არსებული კონფლიქტების, ეკონომიკური კრიზისების, საერთო საზრუნავების, საერთო ინტერესების და ა.შ. - გამო საზოგადოება მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში უფრო და უფრო დიდ ინტერესს იჩენს ერთმანეთის მიმართ. ეს გამოწვეულია იმით, რომ თანამედროვე ტექნოლოგიების დახმარებით მნიშვნელოვნად უფრო ხელმისაწვდომი გახდა ინფორმაციის მოპოვება და გაცვლა. ყოველივე ამის შედეგად ინგლისური იქცა მსოფლიო ენად და გაჩნდა გლობალური მოთხოვნა თარგმანზე.

6. ნაშრომში განხილულია მსოფლიო რომანტიზმის თეორიის საკითხები.

7. ნაშრომში განხილულია ნარატიული სტრატეგიები აკუნინი-ცხარტიშვილის რომანში „არისტონომია“.

8. ნაშრომში განხილულია ფ. დოსტოევსკის შემოქმედების თავისებურებანი როგორც ტრადიცია თანამედროვე რუსული ლიტერატურის პროცესში.

9. ბოლო ათწლეულებია ლინგვისტები აფიქსირებენ ენობრივი თავისუფლების მკვეთრად გამოხატულ ტენდენციას, რომელიც ვლინდება მდაბიო ლექსიკის ექსპანსიით და ობსცენური (არანორმირებული) ლექსიკის შეჭრით საჯარო მეტყველების ზონაში, ტრადიციულად ევფემისტური გარსით დაფარულ სიტყვებზე ტაბუს ახსნით. განზოგადებული ტერმინი „ეპატაჟური“ ლექსიკა“ შემოგვაქვს ენობრივი მასალით მოხერხებულად ოპერირებისათვის. ამ კლასში ვაერთიანებთ სტილისტურად მარკირებულ ლექსიკურ ერთეულებს, კოლოკაციების ჩათვლით, რომლებიც არღვევს ჩამოყალიბებულ სტილისტიკურ და ეთიკურ ნორმებს და ფუნქციონირებს თანამედროვე პოლიტიკურ დისკურსში.

11. თანამედროვე სამყაროში დარგობრივი კომუნიკაცია ერთ-ერთი გადამწვევტი და პრიორიტეტული ასპექტია სუბიექტის სოციალური ფორმირებისა და მისი კარიერული სტატუსის განსაზღვრის პროცესში. გლობალური კონკურენციისა და უწყვეტი განვითარების პროცესი, თანამედროვე ტექნოლოგიური გამოწვევები, დარგობრივი ეთიკა, კონკურენტუნარიანი ცოდნა და ამ ცოდნის კორექტული ტრანსფერი როგორც ქვეყნის შიგა, ისე საერთაშორისო ბაზარზე, აქტუალურს ხდის დარგობრივი კომუნიკაციის სპეციფიკის ცოდნას და განაპირობებს მუდმივ ინტერესს დარგობრივი ენების კვლევისადმი.

12. ენის სემანტიკური მხარის სისტემური თვისების კვლევა პრიორიტეტულია როგორც თანამედროვე, ისე ტრადიციული ენათმეცნიერებისათვის. ჯერ კიდევ მე-20 საუკუნის პირველ

ნახევარში ენათმეცნიერთა შორის დამკვიდრდა ენობრივი ფაქტების ურთიერთმიმართებაში განხილვის ტენდენცია. აღნიშნულ პრობლემას იკვლევდნენ ა. პოტებნია, ა. უფიმცევა, მ.პოკროვსკი, რ. მაიერი და სხვები. ზემოხსენებულ ენათმეცნიერთა სემასიოლოგიურ შრომებში, კვლევის ძირითადი ტენდენცია სიტყვათა “წარმოდგენის” მიხედვით დაჯგუფება და მათი კონცეპტუალურ რაკუსში შესწავლა იყო. ამ ტიპის კვლევებში წინა პლანზე იყო წამოწეული მნიშვნელობათა ურთიერთკავშირის იდეა, რაც მიუხედავად მთელი რიგი ხარვეზებისა, იმდროინდელი ენათმეცნიერებისათვის სემასიოლოგიური კვლევისადმი ახალ და პროგრესულ მიდგომას ნიშნავდა.

13. ენის ლექსიკურ-სემანტიკურ სისტემაში მეტაფორული ნომინაცია მნიშვნელოვან როლს ასრულებს. თავად ლექსიკური ერთეულის მნიშვნელობა ეს კონცეპტია, რომელიც უშუალოდაა დაკავშირებული ენობრივ ნიშანთან. შინაარსობრივი პლანის გარდა მისთვის თვისობრივია ენობრივი ურთიერთმიმართების პარამეტრები, რომელსაც ენათმეცნიერები ერთი საეთო ცნების – ენობრივი მნიშვნელობის სტატუსის ფარგლებში აერთიანებენ. მნიშვნელობის სტატუსი შინაარსის პლანის მატარებელი სხვადასხვა ნიშან-თვისების კომპლექსური მთლიანობაა, რომელიც განსაძღვრავს კონკრეტული ლექსიკური ერთეულის სემანტიკურ მხარეს ენობრივი ნომინაციის სისტემის ფარგლებში. მნიშვნელობის სტატუსი კონცეპტის შინაარსობრივი და გამოხატულების პლანის ერთგვარი აღწერაა. იგი თავის მხრივ ადგენს ლექსიკური ერთეულის გავრცელების არეალს, ინტენსივობას, მისი კომუნიკაციური დატვირთვის ხარისხობრივ და რაოდენობრივ ინდექსს.

14. ენის ლექსიკური სისტემის სემანტიკური მხარის კვლევის ყველაზე ეფექტური და დღემდე პროზულარული მეთოდი “სემანტიკური ველის” თეორიაზე აგებული პრინციპია. აღნიშნული თეორიის კვლევას მიედგნა ყოფილი საბჭოთა და დასავლეთ ევროპის ენათმეცნიერთა კვლევები, ხოლო მათი იდეები და კონცეფციები საგულდაგულო განხილვის და შესწავლის ობიექტს წარმოადგენდა. თუმცა “სემანტიკური ველის” თეორიასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი დღესაც აქტუალური და პრობლემურია. მაგალითად ენის სემანტიკური მხარის სისტემურობის დადგენა და ლექსიკური სისტემის კვლევა “სემანტიკურ ველზე” დაყრდნობით.

15. სტატიაში განხილულია რუსული ენის სწავლების მნიშვნელობა საქმიანი ურთიერთობებისათვის. ისინი ვინც გეგმავენ ბიზნეს-საქმიანობას რუსულ ენოვან კოლეგებთან, ნაკლებად უნდა იყვნენ დამოკიდებულნი თარჯიმანზე.

16, 17, 18, 19. ზეპირი და წერითი მეტყველების შედარებისას აუცილებელია აღინიშნოს, რომ ზეპირი კომუნიკაციის პროცესში გადაცემული ინფორმაცია იქმნება სხვადასხვა საშუალებებით. ვერბალურ დონეზე შეინიშნება ლექსიკურ-სინტაქსური და ფონეტიკური კომპონენტების ურთიერთქმედება, საკომუნიკაციო დონეზე – ვერბალური (ლინგვისტური) და პარალინგვისტური საშუალებების ურთიერთქმედება. ზეპირი შეტყობინებების აღქმაც კომპლექსურად ხორციელდება. იმდენად, რამდენადაც ჩატებში ურთიერთობა ხორციელდება რეპლიცირების ზეპირმაფორმატებელ რეჟიმში, კომუნიკანტების წინაშე იქმნება უფრო მეტი ოდენობით ვერბალური და პარალინგვისტური საშუალებების გამოყენების აუცილებლობა, ვიდრე გამოიყენებოდა ტრადიციულ წერით მეტყველებაში. ინტერნეტში წარმოებს გამოხატვის იმ დამატებითი საშუალებების მოძიება, რომლებიც მომხმარებლებს მისცემს ქლერადობისა და „პირისპირ“ კონტაქტის არარსებობის კომპენსირების შესაძლებლობას.

20. Zoranyan, M. Stylistic Deviation as an Unexpected Irregularity in Language.

სტატიაში განხილულია სტილისტური გადახრა როგორც ნორმის არაპროგნოზირებადი დარღვევა. ლინგვისტური დევიაციის ცნება შემოტანილია რუსი ფორმალისტების მიერ. იგი ფართოდ გამოიყენება ლიტერატურულ სტილისტიკაში. ლინგვისტური დევიაცია არის ენის ერთ-ერთი საშუალება, რომლის გამოყენებითაც მიიღწევა წინა პლანზე წამოწევა.

21. Zoranyan, M. Linguistic Parallelism as Unexpected Regularity in Language

სტატია იხილავს ლინგვისტური პარალელიზმის ცნებას ლიტერატურულ სტილისტიკაში. პარალელიზმი არის სტილისტური საშუალება, რომელიც გამოიყენება ინფორმაციის წინა პლანზე გამოტანის მიზნით. წინა პლანზე გამოტანა მიიღწევა ან ლინგვისტური გადახრის ან ლინგვისტური პარალელიზმის საშუალებით. პარალელიზმი შეიძლება განისაზღვროს როგორც ერთი გრამატიკული მოდელის გამეორება, სიტყვები კი ამ მოდელში განსხვავდება.

22. Зоранян, М.Г. Обучение продуктивному суффиксальному словообразованию как средству обогащения лексического запаса студентов технических вузов

სტუდენტების, რომელთა სპეციალობაც არ არის ფილოლოგია, ლექსიკური მარაგის გამდიდრება ძირითადად დაკავშირებულია ტერმინოლოგიასთან და ხორციელდება სამი მიმართულებით: ა) ზოგადი ლექსიკის (“go”, “run” და ა.შ.) სპეციალური / ტექნიკური მნიშვნელობების შესწავლა; ბ) ტერმინების შესწავლა მათი ფართოდ-მეცნიერული მნიშვნელობით; გ) პროდუქტული სუფიქსური სიტყვათწარმოების ან, უფრო ზუსტად, ნაწარმოები სიტყვების დეკოდირების სწავლება.

23. Zoranyan, M. Text World Theory as a Theory of Discourse Processing

ტექსტის “სამყაროების” თეორია არის დისკურსის დამუშავების კოგნიტურ-ლინგვისტური თეორია. პოლ ვერთის მიერ განვითარებული, ეს თეორია ეფუძნება კოგნიტური ლინგვისტიკის იდეას, რომ, როცა ადამიანები ახდენენ კომუნიკაციას, ისინი მენტალურად წარმოიდგენენ თავისებურ “სცენას”, “სივრცეს”, ან “სამყაროს”. ვერთმა განმარტა ტექსტური “სამყაროები” როგორც “კონცეპტუალური სცენარები, რომლებიც საკმარის ინფორმაციას მოიცავენ იმ გამონათქვამის გასაგებად, რომელსაც ისინი შეესაბამება. თეორიის კოგნიტური ბუნება ახსნილია ვერთის მიერ სამი ელემენტის აუცილებლობით ტექსტის “სამყაროს” შესაქმნელად: ავტორის, ტექსტისა და მკითხველის.

25. სტატიაში განხილულია ქართული და რუსული ენების ინტერფერენციის პრობლემა. აღნიშნულია მისი გამომწვევი მიზეზები და დასახულია პრობლემის დასაძლევნი გზები, მოცემულია სავარჯიშოთა ტიპები, რომლებიც დაეხმარება სტუდენტებს ინტერფერენციით გამოწვეული შეცდომების აღმოფხვრაში.

26. სტატიაში მიმდებარის მაგალითზე განხილულია მშობლიური ენის ზეგავლენა უცხო ენის სწავლებისას. დასახულია რუსული მიმდებარის შესწავლის გზები და მეთოდები ქართულ აუდიტორიაში.

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ტატიანა მეგრელიშვილი	Русский язык в многоречном культурном пространстве (The Russian language in the multi-language social and cultural environment)	Екатеринбург, Издательство Уральского университета, 2014 (ეკატერინბურგი, ურალის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2014)	324 გვ.
2	Зоранян, М. & Догонадзе, Н.	Продуктивное суффиксальное словообразование. Обучение суффиксальному словообразованию в стиле научного изложения (современный английский язык)	Lambert Academic Publishing. Germany	143 стр.

ანოტაციები

1. მონოგრაფია ეხება რუსული ენის ფუნქციონირების თავისებურებებს მრავალენოვან საზოგადოებაში.

2. Работа посвящена проблемам обучения производному слову и его функционированию в стиле научного изложения, а именно продуктивному суффиксальному словообразованию в современном английском языке, так как согласно наблюдениям в современном английском языке около двух третей новых слов получены посредством аффиксации и словосложения. Словообразовательный процесс в стиле научного изложения в современном языке идет особенно активно в связи с быстрым развитием новых отраслей науки и техники. Усвоение производных слов, преимущественно терминов, является одним из основных источников обогащения лексического запаса студентов неязыковых вузов. Поэтому задачей данной работы является разработка методики обучения студентов-нефилологов производному слову.

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებუ- ლის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	Khatuna Chapichadze (ხათუნა ჩაფიჩაძე)	“Are Women More Conscientious?”, «Добросовестность в действии: российский и зарубежный опыт»	Международная научная конференция, г. Новосибирск	Новосибирск, Изд- во НГТУ	ст. 26- 30
2	Khatuna Chapichadze (ხათუნა ჩაფიჩაძე)	“Trading of Masculinity”, «Глобализм и миграции: вызов толерантности»	Международная научная конференция, г. Новосибирск	Новосибирск, Изд- во НГТУ	ст. 13- 16
3	ტატიანა მეგრელიშვილი	Русскоязычная литература Грузии в современном мировом литературном процессе (რუსულენოვანი ლიტერატურა საქართველოში თანამედროვე ლიტერატურულ პროცესში)	Вестник Алма-атинского госуниверситета им. Аль- Фараби (ალ-ფარაბის სახელობის აღმაატას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაცნე)	ალ-ფარაბის სახელობის აღმა-ათას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა	16 გვ.
4	ტატიანა მეგრელიშვილი	Псевдонимы русской эмиграции в Тифлиси периода 1919-1921гг (რუსული ემიგრაციის პსევდონიმები ტიფლისში 1919-1921 წწ.)	севдонимы русской эмиграции в Европе (1917- 1944) (რუსული ემიგრაციის პსევდონიმები ევროპაში (1917-1944))	ბოხუმის სახელმწიფო რურ- უნივერსიტეტის გამომცემლობა, გერმანია, ბოხუმი	10 გვ.

5	ტატიანა მგერელიშვილი	Творчество М.Ю.Лермонтова в восприятии и оценке грузинской русистики (მიხეილ ლერმონტოვის შემოქმედება ქართული რუსუსტიკის აღქმაში და შეფასებაში)	«200-летие со дня рождения М.Ю.Лермонтова» (მიხეილ ლერმონტოვის დაბადებიდან 200 წლის თავისადმი)	მ. ლომონოსოვის სახ. მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, მოსკოვი, რუსეთი	8 გვ.
6	ტატიანა მგერელიშვილი	Компьютерное тестирование как часть современных педагогических технологий в системе обучения РКИ вузах Грузии (კომპიუტერული ტესტირება როგორც რუსული ენის სწავლების თანამედროვე ტექნოლოგიების ნაწილი საქართველოს უნივერსიტეტების განათლების სისტემაში)	სამეცნიერო ნაშრომების კრებული.	ბულგარეთი, ველიკო ტირნოვო, ველიკო ტირნოვის უნივერსიტეტის გამომცემლობა	გვ. 214-228.
7	ტატიანა მგერელიშვილი	Художественные доминанты в дискурсивных практиках современной русскоязычной поэзии Грузии (მხატვრული დომინანტები დისკურსიულ პრაქტიკაში)	„რუსისტიკა და თანამედროვეობა“/ სამეცნიერო ნაშრომების კრებული. ბელგია, ლიოვენი	ლიოვენის კატოლიკური უნივერსიტეტის გამომცემლობა	10 გვ.

		თანამედროვე რუსულენოვანი ლიტერატურის საქართველოში)			
8	ტატიანა მეგრელიშვილი	Кавказ и Грузия в жизни и творчестве М.Ю.Лермонтова (კავკასია და საქართველო მიხეილ ლერმონტოვის ცხოვრებაში და შემოქმედებაში)	«Татьянин день». სამეცნიერო ნაშრომების კრებული. მოსკოვი, რუსეთის ფედერაცია	МГУ-ს გამომცემლობა	32 გვ.
9	ტატიანა მეგრელიშვილი	Компьютерное тестирование по РКИ в нефилологических вузах Грузии: პროექტ ცონტრა (на материале тестовых практикумов по русскому языку как иностранному - уровень B2) (კომპიუტერული ტესტირება არაფილოლოგიური პროფილის აუდიტორიაში საქართველოში: პროექტ ცონტრა)	“Русский язык в контексте национальной культуры». სამეცნიერო ნაშრომების კრებული. სარანსკი (რუსეთი).	სარანსკის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა	16 გვ.
10	ტატიანა მეგრელიშვილი (ი. მოდებაძის თანაავტორობით)	Русскоязычная литература Грузии: проблемы дифференциации и методологии исследования (რუსულენოვანი ლიტერატურა საქართველოში: დიფერენციაციასა	ICLA-ს I მსოფლიო კონგრესის მასალების კრებული. დაუგავპილსი, ლატვია, 2014	დაუგავპილსის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა	10 გვ.

		და მეთოდოლოგიის პრობლემები)			
11	Tatiana Megrelishvili	Russian Literary Canon in the Prism of Contemporaneity	„Russian classical literature today: the challenges/trials of messianism and mass culture“ სამეცნიერო ნაშრომების კრებული. კემბრიჯი, დიდი ბრიტანეთი .	კემბრიჯის უნივერსიტეტის გამომცემლობა	გვ. 146-159 – 13 გვ.
12	ქ. ვარძელაშვილი	„ინტერნეტ-მემები: ცნებითი სტრუქტურების სემანტიკურ-პრაგმატული და ნაციონალურ-კულტურული დახასიათება“	საერთაშორისო ვირტუალური ფორუმის „სოციოკულტურული და ფილოლოგიური ასპექტები საგანმანათლებლო და სამეცნიერო კონტექსტში“ მასალების კრებული.	კიოტო, იაპონია, სანგიოს უნივერსიტეტის გამომცემლობა. 2014	7 გვ.
13	ქ. ვარძელაშვილი, ნ. პეუნაია	„დექსემიდან კონცეპტამდე (ცნების ინტერტექსტუალური კონოტაციები)“	I საერთაშორისო სამეცნიერო-მეთოდური კონფერენციის „კულტურათაშორისი/ინტერაკულტურული კომუნიკაცია: თარგმნის სწავლების თეორია და პრაქტიკა“ მასალების კრებული, ტომი 1.	უფა, ბსუ-ს გამომცემლობა	6 გვ.
14	ქ. ვარძელაშვილი	„რუსული მეტაფორული სამყაროს სურათის ათვისება: უზუალურ მეტაფორაზე მუშაობის გამოცდილებიდან“	XI საერთაშორისო სიმპოზიუმის „ რუსული ენის თეორიული და პრაქტიკული სწავლება და შეპირისპირებიტ-ტიპოლოგიური აღწერა“ მასალების კრებული	ველიკო ტირნოვო, ბულგარეთი, ჭმინდა კირილე და მეთოდეს უნივერსიტეტის გამომცემლობა	6 გვ.
15	ქ. ვარძელაშვილი	„ნიშნის მატაფიზიკა: სამი წერტილის მნიშვნელობა ი.“	II საერთაშორისო სიმპოზიუმის „ლიტერატურათმცოდნეობა და გამოყენებითი	კიევი, უკრაინა, განათლების სამინისტრო,	6 გვ.

	* კრებულის სარედაქციო კოლეგიის წევრი	როდსკის რუსულსა და ინგლისურ პოეტიკურ ტექსტებში”	ლინგვისტიკა: ამერიკული და ბრიტანული შტუდიები” მასალების კრებული	ნაციონალური საავიაციო უნივერსიტეტის გამომცემლობა	
16	ხათუნა ტაბატაძე	თ. სოლოგუბის პროზის მითოლოგიური მოდელის რეპრეზენტაცია მწერლის ზღაპრებში / Мифологические модели прозы Ф. Сологуба, репрезентируемые в сказках писателя.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები	უკრაინა, ბერდიანსკის პედაგოგიური უნივერსიტეტის გამომცემლობა	გვ. 134- 135
17	ხათუნა ტაბატაძე	არქეტიპული საწყისი თ. სოლოგუბის იდიოსტილში / Архетипическое начало в идиостиле Ф.Сологуба.	ლიტერატურის კონცეპტუალური პრობლემები: მხატვრული კოგნიტურობა, თემატური კრებულის მე-7 გამოცემა	რუსეთი, როსტოვი დონზე	გვ. 194- 197
18	ხათუნა ტაბატაძე	მსოფლიოს ნაციონალური სურათი და მისი განსახიერება ავტორის ენობრივ პიროვნულობაში / Национальная картина мира и ее отражение в языковой личности автора		საბერძნეთი, (ბეჭდვის პროცესშია)	
19	თ. მებუკე	The Role of Intertextual Relations in Cultural Tradition. In: International Journal of	April 2014 Vol.5(2).	Cumberland, USA	pp. 52- 63

		English and Literature.			
20	თ. მუბუკაძე	Author`s Intention Versus Reader`s Perception in Text Interpretation. In: Инновация, качество образования и развитие.	Материалы III международной научной конференции «Инновация, качество образования и развитие»	Бакинский Педагогический Университет Баку, 2014	стр. 161-163
21	თ. მუბუკაძე	The Role of Author`s Intention in Teaching Fictional Text Interpretation. In: Усвоение языка: теория и эмпирия.	Усвоение языка: теория и эмпирия. Алматы 2014	Казахский Национальный Университет им. Аль-Фараби. Алматы 2014	стр. 101-108
22	თ. მუბუკაძე	The Role of Author`s Intention in Literary Text Interpretation. Социокультурные и филологические аспекты в образовательном и научном контексте. Первый Международный виртуальный форум в Японии по русистике, культуре, педагогике.	Япония, Киото, Университет Киото Санге сентябрь 2014	Япония, Университет Киото Санге	стр. 366-371
23	თ. მუბუკაძე	Towards the study of Narrative Structure. In: International Journal of English Language, Literature and Translation Studies.	A Peer Reviewed International Research Journal. Vol.1. Issue 2., 2014	A Quarterly, Indexed, Refereed and Peer Reviewed Open Access International Journal http://www.ijelr.in	pp. 6-11
24	თ. მუბუკაძე	Diachronic Study of Narrative Structure. In: Verbal Communication Techniques.	Verbal Communication Techniques. International Conference Proceedings.	stu	pp. 128-133

		International Conference Proceedings.	Tbilisi 2014		
<p style="text-align: center;">აბრეჯირება</p> <p>1. Довольно часто женщинам только по причине их гендерной (половой) принадлежности приписывают определенные качества, также как и впрочем, мужчинам. Гендерный подход, безусловно, большому сомнению подвергает такую постановку вопроса, поскольку он исходит из восприятия, что любое человеческое свойство более или менее является индивидуальным и не зависит от принадлежности к определенному гендеру (полу).</p> <p>Учитывая практически традиционный, т.е. не-гендерный и довольно нормативный дискурс, иногда даже ученые оценивают женщин как, например, более заботливых, домашних, моногамных и т.д. В схожем контексте мы можем попытаться поставить вопрос и, например, спросить: являются ли женщины более добросовестными, чем мужчины или напротив?</p> <p>В статье мы анализируем для нас интересные, релевантные исследования, чтобы найти более конкретные ответы на вышеизложенные вопросы.</p> <p>2. Анализируя культурные аспекты современного капитализма, т.е. неолиберализма как теоретического фундамента и концептуальной основы глобализации, мы затрагиваем, например, в первую очередь, эмаскуляцию мужчин в неолиберальном обществе и впоследствии продажу этой маскулинности им же, т. е. торговлю маскулинностью, что соответствует главным интересам капиталистической, но особенно неолиберальной рыночной экономики, которая основана на получении как можно большей прибыли владельцами этого рынка.</p> <p>Чтобы лучше объяснить систему торговли маскулинностью при условиях глобализации и неолиберального развития, мы должны учесть и сосредоточиться на одном из главных элементов и детерминантах рыночной экономики, но особенно ее политики, которая способствует возникновению и/или поднятию потребительской потребности; если кое-кто или кое-что (например, рынок) ослабляет и шаг за шагом отбирает что-то важное (в данном случае – одну из главных составляющих мужской социальной самоуверенности, т.е. - маскулинность) у традиционно привилегированной социальной группы (мужчин), это пробуждает в них одержимость заново приобрести свою маскулинность любой ценой. Большинство реклам и рекламных компаний содержат образы довольно неуверенных в себе, пассивных и соответственно, слабых мужчин, что с другой стороны импонирует женщинам и поднимает их самооценку, также как и мотивацию мужчин, чтобы они непосредственно купили все продукты, отображающие маскулинность, дабы только вернуть ее.</p> <p>В статье мы обсуждаем две рыночные стратегии по отношению мужчин: 1. их феминизацию посредством популяризации мужских средств ухода за собой и мужской моды, а также посредством рекламирования их метросексуальности и 2. представление мужчин как эгоистичных, небрежных и примитивных потребителей, которые перманентно интересуются например, только пивом и телевизором.</p> <p>Очевидный факт, что культура, которая обуславливает и/или поощряет сексуальную</p>					

неуверенность в мужчинах, увеличивает возможности того, что они приобретут все продукты и услуги, необходимые для обеспечения их маскулинности.

3. ნაშრომში განხილულია რუსულენოვანი ლიტერატურის საქართველოში თანამედროვე ლიტერატურული თავისებურებანი.
4. ნაშრომში განხილულია რუსული ემიგრაციის პსევდონიმები ტიფლისში 1919-1921 წწ.
5. ნაშრომში განხილულია მიხეილ ლერმონტოვის შემოქმედება ქართული რუსუსტიკის აღქმაში და შეფასებაში.
6. ნაშრომში განხილულია კომპიუტერული ტესტირების საკითხები.
7. ნაშრომში განხილულია თანამედროვე რუსულენოვანი ლიტერატურის საქართველოში მხატვრული ბომინანტები.
8. ნაშრომში განხილულია კავკასია და საქართველო მიხეილ ლერმონტოვის ცხოვრებაში და შემოქმედებაში.
9. ნაშრომში განხილულია კომპიუტერული ტესტირების საკითხები და მისი როლი სასწავლო პროცესში.
10. ნაშრომში განხილულია რუსულენოვანი ლიტერატურის საქართველოში დიფერენციაციასა და მეთოდოლოგიის პრობლემები.
11. ნაშრომში განხილულია რუსული ლიტერატურის კანონის საკვანძო პრობლემები.
12. „ინტერნეტ-მემები: ცნებითი სტრუქტურების სემანტიკურ-პრაგმატული და ნაციონალურ-კულტურული დახასიათება.“ სტატიაში გაანალიზებულია ინტერნეტი როგორც დისკურსული სივრცე, გამოყვანილია მისი დამახასიათებელი სისტემაწარმომქმნელი პარამეტრები და განხილულია ინტერნეტ-კომუნიკაციის ერთ-ერთი ფენომენი – მემი როგორც ცნებითი სტრუქტურა.
13. „ლექსემიდან კონცეპტამდე (ცნების ინტერტექსტუალური კონოტაციები).“ კვლევის საფუძველია დაშვება, რომ სპეციალური ანალიზისას მნიშვნელობების ლექსიკურ-სემანტიკური ვარიანტები შეიძლება წაკითხულ იქნას როგორც ჰიპერმინიშნებების ჩამონათვალი, რომელიც მიუთითებს ზონებზე, რომლის მიმართულებითაც ფართოვდება აზრი. ჰიპერმინიშნებები არის მენტალური იზოგლოსები, რომელიც ენობრივი ცნობიერების მატარებლის ცნობიერებაში არსებობს როგორც სიტყვა-სტიმულზე რეაქცია. გამოთქმული მოსაზრება ილუსტრირებულია ლექსიკოგრაფიული წყაროების მონაცემებით და გაანალიზებული ლექსემის დისკურსულ პრაქტიკებში ფუნქციონირების (მხატვრული ტექსტების ფრაგმენტები, რუსული ენის ნაციონალური კორპუსის მონაცემები) მასალით.
14. „რუსული მეტაფორული სამყაროს სურათის ათვისება: უზუალურ მეტაფორაზე მუშაობის გამოცდილებიდან.“ ჩვენი მიდგომის თანახმად, უცხოური ენების ათვისების პროცესში სწავლების გაძლიერებულ ეტაპზე შეიძლება ჩართული იქნას ცნებით-კოგნიტიური კომპეტენციის ფორმირების სტრატეგიები. ჩვენი შეხედულებით, ეს არის შემსწავლელელებში ცნობიერების საკვანძო ხატების შესახებ წარმოდგენებისა და სხვადასხვა რეაქციებს შორის საგნობრივ-ლოგიკური კავშირების გარკვეული სისტემის ფორმირება, რომელიც შესასწავლი ენის კულტურის ენობრივი სურათის ორიენტირებია. სხვა კულტურის სამყაროს ენობრივ სურათში ორიენტირ ენობრივ საშუალებებს შორის ჩვენ განვიხილავთ შესასწავლი ენის

საკვანძო უზუალურ მეტაფორებსაც, რომლებიც ქმნიან ენობრივ მეტაფორაზე აგებულ სამყაროს მეტაფორული სურათის კარკასს. ჩვენს მეთოდოლოგიაში უზუალურ მეტაფორებზე მუშაობა იწყება იმ ენობრივი ერთეულების შერჩევით, რომლებიც დისკურსში ახორციელებენ უზუალურ მეტაფორულ მნიშვნელობას. ენობრივ ერთეულთა შერჩევა ემყარება აუდიტორიის ინტერესთან რელევანტურობისა და სიხშირის პრინციპს. შემოთავაზებულია მუშაობის ალგორითმი და ვრცელი საილუსტრაციო მასალა.

15. „ნიშნის მეტაფიზიკა: სამი წერტილის მნიშვნელობა ი. ბროდსკის რუსულსა და ინგლისურ პოეტურ ტექსტებში“. ნაშრომი ეძღვნება პოეტური ტექსტის ფილოლოგიური ანალიზის ერთ-ერთ ყველაზე ნაკლებად დამუშავებულ ასპექტს – სასვენი ნიშნების ფუნქციონირების ანალიზს მის გრაფიკულ გამოსახულებაში. კერძოდ, საუბარია მრავალწერტილზე. საკითხი ასე დგას: წარმოადგენს მრავალწერტილი გრაფიკულ მარკერს, რომელიც ზემოქმედებს ცალკეული მაკროსტრუქტურის აზრობრივი ველის განტოტვაზე? მოყვანილი მსჯელობა ეფუძნება ი. ბროდსკის რუსულ და ინგლისურ პოეტურ ტექსტებში მრავალწერტილის ფუნქციონირების შეპირისპირებით ანალიზს და გამოყენებითი ხასიათისაა.

16. სტატიაში განხილულია მწერლის მითოლოგიური მოდელები ავტორის მითოლოგემებთან ერთად, რომელნიც დაკავშირებულნი არიან რუსულ სიმბოლიზმთან და სოლოგუბის საავტორო სურათთან.

17. სტატიაში საუბარია თ.სოლოგუბის არქტიპულ საწყისზე, თუ როგორ ვიტარდება იგი მწერლის იდიოსტილში.

18. სტატიაში განიხილება მსოფლიოს ნაციონალური სურათი, მისი ნიშნები და ა. შ. ასევე მისი კავშირი მწერლის შემოქმედებასთან.

19. The aim of the present paper is to analyse intertextual relations based on activation of textual codes in the famous chain of works by Virgil (The Aeneid 1990), Dante (The Divine Comedy) that continues through romanticists and up to the modernist literature (T. S. Eliot The Waste Land, Ash Wednesday, Four Quartets) taking T.S. Eliot's essays on literature as the basis for our analysis. Homer's Odyssey and Iliad serve as a hypertext for these works in which each author develops in his own way the thematic codes from the works of his predecessors thus affirming the continuity of a single cultural tradition -- "from Homer and within it...".

20. While teaching students of literature, it is important to make clear the difference between author's intention and our perception of the works we interpret A work of art is a cornpiece and closed form in its uniqueness as a balanced organic whole, while at the same time constituting an open product on account of its susceptibility to countless different interpretations. Hence, every reception of a work of art is both an interpretation and a performance of it, because in every reception the work takes on a fresh perspective for itself (Eco 1989, 4). The paper deals with a question of how an author's intention can be bridged with possible understandings of his works.

21. While teaching students of literature, it is important to make clear the difference between author's intention and our perception of the works we interpret. There are too many different factors that affect interpretation of a fictional work belonging to a different cultural tradition and separated from us by time. Many difficulties of fictional text interpretation are also connected with the very essence of fictional texts.

22. While teaching students of literature it is important to make clear the difference between author's intention and our perception of the works we interpret. Possibility of various interpretations rests on such specific conception of language as semantic autonomism: once it is detached from its enunciator, language

becomes autonomous; the author has no further rights over his utterance. The controversy between authorial meaning and various interpretations may be explained by what Hirsch defines as "meaning" and significance. "Meaning" is "meaning in the author's context"; significance is "meaning for us, today." At the same time, interpreting a text is an ethical question. It accords with the interpreter's overall general cultural backgrounds which give him his view of the text and make him capable of having an attitude towards it in the first place.

23. The paper traces the history of studying narrative structure from myths via fairy tale and legend to works of fiction. A brief survey of different approaches to structural study of myths (Levi-Strauss 1963, Campbell 1949, 1965, Tokarev, Meletinsky 1980), fairy tale (Aarne 1910, Propp 1928, Greimas 1966, Meletinsky 1982), legend (Levinton 1982) and interaction of myth with works of fiction Eliot 1920, Frazer 1923, Lotman, Mints, Meletinsky 1982) is given. The above presented approach to diachronic development of narrative gives us a possibility to trace the development of archetype depiction on the basis of similar functions from myth through fairy tale or legend to works of fiction with all varieties and similarities brought about by time as well as by different perceptions of similar events by different authors.

24. The paper deals with diachronic study of narrative structure. The works of the leading scholars in this field (Levi-Strauss, Campbell, Tokarev, Meletinsky, Aarne, Propp, Greimas, Meletinsky, Levinton, Lotman, Mints) are reviewed and a new approach to the study of diachronic development of narrative is suggested.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	ხათუნა ჩაფიჩაძე	“XVI ს. დასავლეთევროპული წყაროების მნიშვნელობა საქართველოს შესახებ”	(კონფერენცია გაიმართა შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის 2012 წლის ფუნდამენტური კვლევებისთვის სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტის “საქართველო შუა საუკუნეების ევროპულ სამყაროში” ფარგლებში) 2014 წლის 26 დეკემბერი, სტუ, თბილისი

2	ხათუნა ჩაფინაძე	“უსაფრთხოების რელიგიური ასპექტები კავკასიაში”	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს განვითარების კომპლექსური პრობლემების კვლევის ცენტრის მიერ ორგანიზებული სამეცნიერო კონფერენცია “ძირითადი რელიგიური კონფესიები და კავკასიის რეგიონალური უსაფრთხოების პრობლემური საკითხები”, 2014 წლის 15-16 დეკემბერი, თსუ, თბილისი
3	ხათუნა ჩაფინაძე, დარეჯან ცუცქერიძე	“რუსეთისა და გერმანიის I მსოფლიო ომის წინა პერიოდის შეიარაღების შედარებითი ანალიზი რიჩარდსონის მოდელის საფუძველზე”	სტუ-სა და სტუ-ს ევროინტეგრაციული პროცესების შემსწავლელი სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის მიერ ორგანიზებული საერთაშორისო სამეცნიერო სიმპოზიუმი “პირველი მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია”, 2014 წლის 19-20 ივნისი, სტუ, თბილისი
4	ხათუნა ჩაფინაძე	“საქართველოს ევროინტეგრაციის სოციალური წინაპირობები”	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს განვითარების კომპლექსური პრობლემების კვლევის ცენტრის მიერ ორგანიზებული კონფერენცია: “უნივერსიტეტები ირჩევენ ევროპას”, 2014 წლის 29 მაისი, თსუ, თბილისი
5	ხათუნა ჩაფინაძე	«Южнокавказский Союз: за и против. Роль и потенциал Грузии»	არასამთავრობო ორგანიზაცია “Tekali Process”-ის მიერ ორგანიზებული სამოქალაქო მოსმენა, 2014

			წლის 24 მაისი, თეკალი
6	სათუნა ჩაფინაძე	“საქართველოს ნეოლიბერალიზაცია – აშშ-ის საგარეო პოლიტიკის წარმატებული ნიმუში პოსტ-საბჭოთა და პოსტ-სოციალისტურ სივრცეში”	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ამერიკისმცოდნეობის ინსტიტუტისა და ამერიკის შესწავლის საქართველოს ასოციაციის მიერ ორგანიზებული ამერიკისმცოდნეობის მეთხუთმეტე ყოველწლიური საერთაშორისო კონფერენცია: “შეერთებული შტატების პოლიტიკა აღმოსავლეთ ევროპაში”, 2014 წლის 15-17 მაისი, თსუ, თბილისი
7	ნუგზარ ბარდაველიძე	ქრისტიანული ეკლესიის ისტორია „დიდი სქიზმა და საქართველო“	INNER-GEORGIA-ს მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, ქ. ქუთაისი
8	ნუგზარ ბარდაველიძე	ქრისტიანული ეკლესიის ისტორია - პენტარქია	INNER-GEORGIA-ს მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, ქ. ხონი, 22 თებერვალი 2014.
9	ნუგზარ ბარდაველიძე	სომხური კათოლიკური ეკლესია საქართველოში	INNER-GEORGIA-ს მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, ქ. ჭიათურა, 15 მარტი, 2014.
10	ნუგზარ ბარდაველიძე	ეკლესიათშორისი ურთიერთობები თანამედროვე ეტაპზე	INNER-GEORGIA-ს მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, ქ. ოზურგეთი, 12 აპრილი 2014.
11	ნუგზარ ბარდაველიძე	რელიგიათშორისი და ეკლესიათშორისი ურთიერთობები	INNER-GEORGIA-ს მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, ქ. ბათუმი, 19 მაისი, 2014.

12	ნუგზარ ბარდაველიძე	XX საუკუნის 90-იან წლების აშშ-სა და საქართველოს შეიარაღებული ძალების თანამშრომლობის ზოგიერთი ასპექტი,	ამერიკისმცოდნეობის XV საერთაშორისო კონფერენცია, 15-17 მაისი, 2014წ თბილისი
13	ნუგზარ ბარდაველიძე	ახალი ისტორიული დოკუმენტი ერეკლე II-ს ევროპული ხედვის შესახებ,	სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამეცნიერო კონფერენცია, 12. ივნისი, 2014წ, ახალციხე
14	ნუგზარ ბარდაველიძე	პირველი მსოფლიო ომი და სამხედრო ხელოვნების ევოლუციის ეტაპები, ტენდენციები და პრინციპები,	საერთაშორისო სიმპოზიუმი - I მსოფლიო ომი და სამხრეთ კავკასია, სტუ. 19 ივნისი, 2014 წ.
15	ნუგზარ ბარდაველიძე	პეტრე ხარისჭირაშვილი, სტამბულის ქართული სავანე და ბრძოლა საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის	პეტრე ხარისჭირაშვილი დაბადებიდან 200 წელისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 20 ივნისი, 2014წ.
16	ნუგზარ ბარდაველიძე	რომის კათოლიკე ეკლესიის ისტორია საქართველოში	წეროვანის მუდმივმოქმედი სემინარი, 4-8 აგვისტო, 2014 წ. მცხეთა.
17	ნუგზარ ბარდაველიძე	ქორწინების ტრადიცია იუდაიზმსა და ისლამში.	სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამეცნიერო კონფერენცია 30 სექტემბერი, 2014წ
18	ნუგზარ ბარდაველიძე/ირაკლი ჯავახიშვილი	იოანე პავლე II-ის სოციალური მოძღვრება და ვატიკანი ახალ პოლიტიკურ ვითარებაში	30 სექტემბერი, 2014წ., ქ. ახალციხე, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
19	ნუგზარ ბარდაველიძე	ქართველი მრეწველები და ქველმოქმედები, (XIX	II საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია

		საუკუნე..	სტუ, 17-18 ოქტომბერი, 2014წ
20	ნუგზარ ბარდაველიძე	საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა და კათოლიკური თემი	1924 წლის აჯანყების 90-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია, თსუ ი.ჯავახიშვილის სახ. ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, 3 ნოემბერი, 2014წ
21	ნუგზარ ბარდაველიძე	მეცნიერებისა და რწმენის სინთეზი და ეკლესიათა თანამშრომლობის პერსპექტივები.	III საერთაშორისო კონფერენცია „მეცნიერება და რელიგია“, სტუ, 4-5 ნოემბერი, 2014წ
22	ნუგზარ ბარდაველიძე	ვატიკანი და სამხრეთ კავკასია თანამშრომლობა მშვიდობისათვის	საერთაშორისო კონფერენცია „ძირითადი რელიგიური კონფესიები და კავკასიის რეგიონალური უსაფრთხოება“ თსუ, 10-11 დეკემბერი 2014წ.
23	ნუგზარ ბარდაველიძე	ქრისტოფორო კასტელის რელაცია საქართველოს შესახებ	საერთაშორისო კონფერენცია საქართველო შუა საუკუნეების ევროპული წყაროების მიხედვით, სტუ, 26 დეკემბერი, 2014წ.
24	Rusudan Gotsiridze	“Rationales for Using the Internet in Language Teaching”	The forth International Research Conference <i>On Education, English Language Teaching, English Language and Literature</i> , IBSU – May 25-26, 2014
25	ტატიანა მეგრელიშვილი	Перечитывая Достоевского в эпоху постмодерности (დოსტოევსკის გადაიკითხა პოსტმოდერნულ ეპოქაში)	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მართლმადიდებლობა და თანამედროვეობა“. თბილისი, 2014 წ. 6-8 დეკემბერი
26	ტატიანა მეგრელიშვილი	«Weltliteratur» и русский романтизм («Weltliteratur» და რუსული	„ლიტერატურათმცოდნეობის თანამედროვე პრობლემები“. VIII საერთაშორისო სამეცნიერო სიმპოზიუმი.

		რომანტიზმი)	თბილისი, შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი. 2014 წ. 26-28 სექტემბერი
27	ჟ. ვარძელაშვილი *საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი, სექციის თავმჯდომარე	„ეპატაური“ ლექსიკა პოლიტიკურ დისკურსში (ლინგვოპრაგმატული ანალიზი)“	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2014 წლის 2-5 ოქტომბერი
28	ია ჩიქვინიძე	ტექნიკური თარგმანის ენობრივი მახასიათებლები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია- “ხელისუფლება და საზოგადოება” 2014წ. 22დეკემბერი, სტუ
29	Gamkrelidze Nana	Fachkurs zur Hochschuldidaktik “Lesen und Lerntechnikem – Schreibberatung	2014 თბილისი DAAD . Deutscher Akademischer Austausch Dienst.
30	ხათუნა ტაბატაძე, გ. დიასამიძე	თანამედროვე სახელმძღვანელოების როლი ცხოვრებასა და კარიერაში, Роль современных учебников в жизни и карьере	თბილისი, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, 23-25 მაისი
31	თ. მებუკე	Diachronic Study of Narrative Structure.	Verbal Communication Technology – 4. Georgian Technical University. Tbilisi, Georgia, 2-5 October, 2014
32	Zoranyan, M.	Mechanisms of Achieving Foregrounding Effect in Stylistics	The Fourth International Research Conference on Education, English Language Teaching, English Language and Literature. IBSU. April 25-26, 2014, Tbilisi
33	Doghonadze, N. & Zoranyan, M.	Exercises for Teaching Suffixation to University Students	The Fourth International Research Conference on Education, English Language

			Teaching, English Language and Literature. IBUSU. April 25-26, 2014, Tbilisi
34	Zoranyan, M. & Doghonadze, N.	The Ways of Enriching University Student's ESP Vocabulary	The Ninth Silk Road International Conference. Business, Economics, International Relations and Education. May 23-25, 2014, Tbilisi

მოსხენებათა ანოტაციები

1. დასახელებული წყაროების მიხედვით, მაშინდელი ევროპელი სუვერენები ქართველებში ხელაგდნენ ენერგიულ და მებრძოლ ანტიოსმალურ ძალას, რომელიც მათ ინტერესებსაც (პაპისა და ესპანეთის მეფის, საღვთო რომის იმპერიის იმპერატორის) გამოხატავდა. სხვა საკითხია, რატომ ვერ შედგა ქართულ-ევროპული ანტიოსმალური კოალიცია, მაგრამ ფაქტია, ქართველი მესვეურები ძირითადად სიმონ I თავის წარმატებებს დასავლეთის მონარქებთან და რომის პაპთან ფოკუსში ხატავდა და დასავლეთს იმასაც მიანიშნებდა, რომ ის საერთო ევროპულ-ქართული საქმისთვის იბრძოდა. ამაშია სწორედ წარსული ისტორიული პერსპექტივის ძალა და ერთიანობის ძიების ისტორიული მარცხის გაკვეთილები.

2. ცხადია, რომ უსაფრთხოების პრობლემა თანამედროვე მსოფლიოში მჭიდროდაა დაკავშირებული რელიგიასთან, განსაკუთრებით კი - ისლამთან, რომლის პოლიტიზაციის ხარისხიც მნიშვნელოვნად გაიზარდა მე-20 საუკუნის მეორე ნახევრიდან და სპეციფიკურად ისლამური ტერორიზმის განვითარება-გავრცელებაში გამოიხატა.

კავკასიის რეგიონში თემატურად ჩვენთვის განსაკუთრებით საინტერესოა - ჩრდილოეთ კავკასია, რომლის მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილიც ისლამის აღმსარებელია. საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ დღეს რუსეთის ფედერაციის შემადგენლობაში მცხოვრები ჩრდილოკავკასიელები რუსეთის ცენტრალური ხელისუფლების წინააღმდეგ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის ხშირად სწორედ რადიკალური ისლამით და ისლამური ტერორიზმით იბრძვიან.

თუმცა სამხრეთ კავკასია დღეს აღარ წარმოადგენს რუსეთის ნაწილს უახლესი პერიოდის ისტორიული გამოცდილებისგან განსხვავებით, მაგრამ ამ ქვეყნების ბრძოლა დამოუკიდებელი საგარეო პოლიტიკის განხორციელებისათვის - კვლავ აქტიურ ფაზაშია და ეს მუხტი არათუ კლებულობს, არამედ იზრდება კიდევ რუსეთის აგრესიული საგარეო პოლიტიკური კურსის ინტენსიფიკაციის კვალდაკვალ. ნიშანდობლივია, რომ სამხრეთ კავკასიის სამი სახელმწიფოდან - ორის (საქართველოს და სომხეთის) მოსახლეობის უმრავლესობა, თუმცა არა აღნიშნული რეგიონის მთლიანი მოსახლეობის უმრავლესობა (აზერბაიჯანის მცხოვრებთა სიჭარბის გათვალისწინებით), ამავდროულად - ქრისტიანია.

იმის შემდეგი კითხვები: რამდენადაა რელიგიური კუთვნილება, კერძოდ - ისლამი კორელაციაში საფრთხესთან იმის ფონზე, რომ მოცემულ შემთხვევაში საფრთხე უპირველეს ყოვლისა - საქართველოსთვის ერთმორწმუნე და სომხეთისათვის რელიგიურად მოძმე - ქრისტიანული რუსეთის იმპერიალისტური პოლიტიკიდან მომდინარეობს? თუ ძირითადად

მსოფლიო გეოპოლიტიკა და ზოგადად პოლიტიკურ-ეკონომიკური ფაქტორები განსაზღვრავს უსაფრთხოებასა (მშვიდობას) და საფრთხეს? სამხრეთ კავკასიის თემატური ანალიზისას გასათვალისწინებელია - აზერბაიჯანის, როგორც ზომიერი ისლამური და ზოგადად მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ნაკლებად რელიგიური ქვეყნის ფაქტორიც.

3. ჩვენი მიზანი, გვეჩვენებინა რიჩარდსონის მოდელის პრაქტიკული მნიშვნელობა და ღირებულება კონფლიქტების პროგნოზირებისა და პრევენციის თვალსაზრისით, მოცემულ ნაშრომში დადასტურებულია და ვიმედოვნებთ, რომ კონფლიქტების კვლევა აღნიშნული მეთოდოლოგიის გამოყენებით დამკვიდრდება ქართულ სივრცეშიც.

4. „ვარდების რევოლუციის“ შედეგად მოსული ხელისუფლების მიერ 2004-2012 წლებში საქართველოში განხორციელებული სოციალური პოლიტიკა ერთ-ერთ სერიოზულ დაბრკოლებას უქმნიდა ქვეყნის ევროინტეგრაციულ კურსს, რის თაობაზეც ყოფილი მთავრობის წევრებს არაერთი კრიტიკული გაფრთხილება აქვთ მიღებული ევროკავშირის და სხვა საერთაშორისო თუ რეგიონალური ექსპერტებისაგან; კერძოდ, საქმე ძირითადად ეხებოდა რიგითი დასაქმებულებისათვის მძიმედ დისკრიმინაციულ, ხოლო დამსაქმებელთათვის მართლაც საოცრად ლიბერალურ „შრომის კოდექსს“, ასევე უმუშევართა შემწეობის არარსებობას, სიმბოლურ პენსიებსა თუ სოციალურ დახმარებებს, დაზღვევის სისტემის ფაქტობრივ ექსკლუზიურობას და „ნაციონალური“ ხელისუფლების, ჩვენი შეფასებით, რადიკალური ნეოლიბერალური სოციალური კურსის ამსახველ სხვა ღონისძიებებსა თუ სისტემურ ნაწილებს.

ჩვენს მოხსენებაში საუბარი გვექნება ზემოხსენებული პოლიტიკის პრაქტიკულ ცვლილებაზე ახალი ხელისუფლების პირობებში, რის სერიოზულ მიმანიშნებლადაც შეგვიძლია ჩავთვალოთ რამდენიმე თვის წინ „შრომის კოდექსში“ განხორციელებული ცვლილებათა პაკეტი, რომელიც საქართველოს იუსტიციის სამინისტრომ შეიმუშავა და რომელიც, განსხვავებით კოდექსის წინა ვარიანტისაგან - სწორედ დასაქმებულთა უფლებების დაცვაზეა ორიენტირებული.

ცვლილების დასტურია ასევე 2013 წლის თებერვლიდან ამოქმედებული - საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამა, ამავე წლის შემოდგომიდან ძალაში შესული კიდევ ერთი სამთავრობო ინიციატივა - ყველა საჯარო სკოლის მოსწავლისათვის სასკოლო სახელმძღვანელოების უფასოდ გადაცემის შესახებ და სხვ.

5. 1. Грузия может развить свою роль нейтральной зоны и стать ареалом консолидации в первую очередь для Армении и Азербайджана, как и геополитическим центром для Южнокавказского Союза (ЮС). В этом отношении немалозначительным является и исторический опыт создания похожего союза (Закавказская Демократическая Федеративная Республика (период от 22 апреля – до 26 мая 1918 г.) и Закавказская Социалистическая Федеративная Республика (1922 – 1936 гг.), который можно рассмотреть, как некую историческую предпосылку объединения такого рода.

2. У Грузии есть потенциал и она может сыграть ключевую роль в разработке довольно прагматичного плана разрешения главной проблемы при создании ЮС, а конкретно, – плана урегулирования Карабахского конфликта, которую она может предложить Армении и Азербайджану.

3. Грузия, как некий и более успешный пример евроинтеграции, страна, которая согласно всем

оценкам международных экспертов и Западных стран, провела успешные проевропейские реформы (полиции, против коррупции и т.д.), может стать экспортером своего позитивного опыта в ЮС касательно строительства современного, демократического государства особенно, в социально-политической, экономической и гражданских сферах.

6. 2003 წლის „ვარდების რევოლუციის“ შედეგად საქართველოს ხელისუფლებაში მოსული „რევოლუციური“, როგორც მისი ხელისუფლებაში მოსვლის შემდგომ დაბეჭდვით გაირკვა, თავისი არსით უპირატესად - ტრადიციული ამერიკული საგარეო და საშინაო პოლიტიკური მოდელების მხარდამჭერი და, შესაბამისად, ნეოლიბერალური, პოლიტიკური ჯგუფი ჩვენი ქვეყნის ნეოლიბერალიზაციის აქტიურ გზას დაადგა. აღნიშნული პოლიტიკის უმთავრესი გამოვლინება გახლდათ ის რეფორმები, თავისი შინაარსითა და დანიშნულებით ცალსახად - ნეოლიბერალური, რომლებიც ამ მართლაც - „რეფორმატორულმა“ მთავრობამ განახორციელა ქვეყანაში. რეფორმების აბსოლუტური უმრავლესობის ოფიციალური „ფასადიც“ ისევე სრულიად ნეოლიბერალურია, როგორც თითოეული მათგანის არსი.

„ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლებაში ყოფნის პირობებში საქართველოში გატარებული ნეოლიბერალური რეფორმების მიმოხილვის დაწყება უპრიანად მიგვაჩნია აღნიშნული ორგანიზაციის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე განთავსებული მასალის - „საქართველოს 16 გამარჯვება, რომელიც ვარდების რევოლუციამ მოგვიტანა“ ანალიზით.

მოსხენება მოიცავს საქართველოში 2004-2012 წლებში განხორციელებული იმგვარი ძირითადი ნეოლიბერალური ეკონომიკური, სოციალური, პოლიტიკური და სამართლებრივი რეფორმებისა თუ შესაბამისი ღონისძიებების განხილვას, როგორებიცაა, მაგალითად: ლიბერალური საგადასახადო პოლიტიკა და „საგადასახადო კოდექსი“, სახელმწიფო ქონების პრივატიზაცია, ე.წ. ლიბერალური „შრომის კოდექსი“, შეღავათიანი საგარეო-სავაჭრო რეჟიმები, დასაქმების რადიკალური ნეოლიბერალური სოციალური პოლიტიკა, ქონების „ექსპროპრიაცია“, ნატო-ში ინტეგრაციისკენ გადადგმული უმნიშვნელოვანესი ნაბიჯები და განათლების ნეოლიბერალური რეფორმა.

7. „დიდ სქიზმას“ და ეკლესიათა განყოფას ყველაზე მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია ქრისტიანული ეკლესიის მთელ ისტორიაში. ამ განხეთქილებამ დიდი დიდი დასავა არმოსავლეთ და დასავლეთის ეკლესიაებ. სწორედ ამიტომ არ ცხრება საზოგადოების ინტერესი ამ ისტორიული მოვლენისადმი.

8. ქრისტიანული ეკლესიის ისტორიაში, ეკლესიის ინსტიტუციონალურ მოწყობაში უმნიშვნელოვანესია პენტარქიის თემა. ეკლესიათა დაპირისპირების ერთ-ერთ მიზეზს სწორედ პენტარქიაში თითოეული ეკლესიისათვის მინიჭებული ადგილი, პრიორიტეტები წარმოადგენს. საზოგადოების ინტერესი პენტარქიისადმი დრესაც აქტუალურია.

9. საქართველოში სხვადასხვა ეტნიკური-რელიგიური თემის წარმომადგენლები ცხოვრობენ. მათ შდორის საკმაოდ არიან სომეხი კათოლიკეები. ჭიატურა სწორედ მათი კომპაქტური დასახლების ერთ-ერთ პუნქტს წარმოადგენს. 15 წელია რაც ამ ქალაქში მოქმედებს კათოლიკური ტაძარი რომელის ძირითად მრევლს ეთნიკურად სომეხი თემის წარმომადგენლები შეადგენენ. მათი ინტერესის საგანს საქართველოში კათოლიკური თემის ისტორია და დღევანდელი წარმოადგენს.

10. ეკლესიათშორისი ურთიერთობები, აღმოსავლეთ და დასავლეთის ეკლესიების

თანაცხოვრება, სომეხი და ქართველი კათოლიკეები, კავკასიაში კათოლიკე თემის ფორმირება, რელიგიის ფაქტორი და მოსახლეობის ასიმილირება, კულტურული განსხვავებები და საერთო ინტერესები, ჰუმანიტარული სახის დახმარებები და კონფესიური შეუწყნარებლობების გამოვლენები, ქ. ოზურგეთის და ამ რაიონის სხვა სოფლებში კომპაქტურად დასახლებული სომხური წესის კათოლიკური მრევლის ინტერესის საგანს წარმოადგენს.

11. საქართველოში და კერძოდ ქ. ბათუმში კათოლიკური თემის ისტორია, სხვადასხვა რელიგიისა და კონფესიის მორწმუნეთა თანაცხოვრება, გლობალიზაციის გამოწვევები და რელიგიური ორგანიზაციების როლი, ეკლესიათშორისი ურთიერთობები თანამედროვე ეტაპზე, აღმოსავლურ და დასავლურ ეკლესიათა დაპირისპირების მიზეზი და მათი დაახლოებისა და თანამშრომლობის პერსპექტივები, სეკულარული საზოგადოება და ეკლესია. . . წარმოადგენდა მოხსენების ძირითად თემას.

12. აშშ-ის სამხედრო ძალებში კაპელანების როლი საკმაოდ მნიშვნელოვანია. საქართველოს შეიარაღებული ძალებიც მისი ფორმირების პირველივე წლებიდან ცდილობდა შეესწავლა და შემდგომ დაენერგა უცხოეთის, პირველ რიგში კი აშშ-ის შპ-ის გამოცდილება, მათ შორის კაპელანების ინსტიტუტისაც. რტათა მომხდარიყო პირად შემადგენლობასთან მომუშავე ოფიცრების ფუნქციების სასურველი და ეფექტური რეფორმირება.

13. ევროინტეგრაციის ცენტრის მიერ მომზადებული და გამოცემული ისტორიული წყაროების შესწავლა-ანალიზი მრავალ საინტერესო ფაქტს ხდის საიდუმლოს. ვატიკანის სახელმწიფო არქივში მოპოვებული, აქამდე გამოუქვეყნებელი ისტორიული წყარო, ერეკლე II-ის პირადი წერილი, გაგზავნილი ახალციხეში კაპუცინთა სასულიერო ორდენის წარმომადგენელთან ლეონარდო ვიტერბოელთან, მიწერილი 1760 წელს, ახლებურად წარმოაჩენს ქართლ-კახეთის მეფის ევროპულ პოლიტიკის ვექტორებს. ამ წერილით ასევე დგინდება ერეკლე II-ის ფრთხილი და დიპლომატიური მოსაზრებით საკმაოდ შეფარული დამოკიდებულება რომის კათოლიკური ეკლესიის მისიისადმი. ამ ისტორიულ წყაროში ნათლად იკვეთება მეფის სურვილი – კაპუცინთა თბილისში დაბრუნების შესახებ.

14. 2014 წელს შესრულდა 100 წელი პირველი მსოფლიო ომის დაწყებიდან. ამ ომმა საფუძველი ჩაუყარა ახალ ევროპას. ომის შემდგომ დაიშალა ოთხი დიდი იმპერია და მათ ადგილზე ეროვნული სახელმწიფოები აღმოცენდნენ. ასევე პირველმა მსოფლიო ომმა სრულიად შეცვალა სამხედრო ხელოვნება და ბრძოლის ახალ ტენდენციებსა და პრინციპებს ჩაუყარა საფუძველი. ომის პროცესში გაჩნდა ახალი საბრძოლო ტექნიკა და მასობრივი განადგურების იარაღი პარალელურად ჩნდება მოთხოვნა ამ იარაღის გამოყენების აკრძალვისა. ამ საშინელმა ომმა მთლიანად შეცვალა წარმოდგენა ომის წარმოების და წესების შესახებ.

15. კონსტანტინოპოლის ქართული საგანის დამაარსებელი, ცნობილი ქართველი კათოლიკე სასულიერო პირი, საზოგადო მოღვაწე და მეცნიერი აბატი პეტრე ხარისჭირაშვილი აქტიურად იყო ჩაბმული ეროვნულ - საგანმანათლებლო საქმიანობაში, მას დიდი წვლილი მიუძღვის ოსმალეთის ქრისტიან და მუსლიმ ქართველთა შორის ეროვნული თვითშეგნების განმტკიცებაში, ხოლო მის მიერ დაარსებული მონასტერი წარმოადგენდა უცხოეთში ქართული ემიგრაციის თავშესაფარსა და კულტურულ ცენტრს. საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის წარმოებულ ბრძოლაში ეს საგანე მნიშვნელოვან როლს

ასრულებდა. 1921 წელს იძულებითი ემიგრაციის დროს ეს საგანე იქცა პირველ თავშესაფარად საქართველოს დემოკრატიული მთავრობისათვის. აქ იქნა დაცული ქართული მატერიალური კულტურის საგანძური. შემდგომ წლებში სტამბულის კათოლიკური საგანე მნიშვნელოვან დახმარებას უწევდა ემიგრაციაში მყოფი ქართველი მამულიშვილებს.

16. საქართველოში რომის კათოლიკე ეკლესიას მრავალსაუკუნოვანი ისტორია გააჩნია. მიუხედავად მრევლის მცირერიცხოვნობისა ქართველი კათოლიკეების მნიშვნელოვან როლს თამაშობდნენ ქვეყნის ისტორიაში. მრავალმა კათოლიკე მორწმუნემ შეიტანა თავისი წვლილი ეროვნული კულტურის სხვადასხვა სფეროში. ქართული მეცნიერების, განათლების, ხელოვნების, მრეწველობის ისტორიის გვერდს ვერ აუვლის კათოლიკე აღმსარებლობის თანამემამულეთა დიდ ღვაწლს. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია კათოლიკეთა როლი საქართველოსა და ევროპის დაახლოების პროცესში, ჩვენს საზოგადოებაში ევროპული ფასეულობების დამკვიდრებასა და პოპულარიზაციაში.

17. კათოლიკური სოციალური მოძღვრების მდიდარი მემკვიდრეობა განაახლა და გააფართოვა პაპმა იოანე პავლე II-ემ, რომელმაც სამი დიდი სოციალური ენციკლიკა გამოაქვეყნა. მისი პონტიფიკატის განმავლობაში, ევროპული კომუნიზმის კრახის შედეგად ეკლესია ახალ რეალობაში აღმოჩნდა. პონტიფექსი დიდ ყურადღებას იჩენდა აღმოსავლეთ ევროპის სახელმწიფოებისადმი და მიესალმებოდა მშვიდობასა და ურთიერთგახსნილობას ხალხებს შორის.

18. თანამედროვე ეპოქაში ეკლესიის ხედვაში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია საბაზრო ეკონომიკას, რომელიც კავშირში უნდა იყოს ყველა ადამიანის საერთო კეთილდღეობასთან. ბაზარი არ უნდა წარმოადგენდეს ინსტიტუციას, სადაც ხდება შეუზღუდველი კონკურენცია და თავისუფლება, არამედ ის უნდა იყოს ადგილი, რომელსაც სარგებელი მოაქვს ყველასთვის – როგორც უმცირესობისათვის, ისე უმრავლესობისათვის. თუ ეს პრინციპი დარღვეულია, იმ პოზიციით, როგორც ეკლესიას ესმის, მაშინ საფრთხე ექმნება საერთო კეთილდღეობას.

19. ქართული მრეწველობის სათავეებთან იდგნენ კათოლიკური აღმსარებლობის წარმომადგენლები, მათ შორის გამორჩეულია ზუბალაშვილების საგვარეულო. ნიჭიერი მრეწველები და გამორჩეული მეცენატები ასე შევიდნენ ისტორიაში ზუბალაშვილები. სამი საუკუნის მანძილზე ამ დინასტიის მრავალი წარმომადგენელი საქართველოში, რუსეთის იმპერიასა თუ საფრანგეთში ქართულ საქმეს აკეთებდნენ და ქველმოქმედების შესაშურ მაგალითს აძლევდნენ თანამედროვეებს.

20. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პერიოდში ქართველ კათოლიკეებს საშუალება ეძლევა ყოველგვარი შეზღუდვების გარეშე, აქტიურად ჩაებან ეროვნული სახელმწიფოს მშენებლობაში. ბოლშევიკური ოკაპაციის შემდგომ რეპრესიების უმკაცრესი ტალღა ქართველ კათოლიკეებსაც დაატყდათ და მრავალი მათგანი ამ რეპრესიების მსხვერპლი შეიქმნა. მიუხედავად ამისა კათოლიკე მრევლს არ შეუწყვეტია წინააღმდეგობის გაწევა ბოლშევიკური რეჟიმისათვის. სტამბულის ქართული კათოლიკური მონასტერი იქცა ანტიბოლშევიკური შეთქმულების ცენტრად.

21. თანამედროვე ეტაპზე, გლობალიზაციის, სეკულარიზმისა და ლიბერალიზმის გამოწვევების ვითარებაში, მეცნიერებისა და რწმენის სინთეზი სულ უფრო მეტ

მნიშვნელობას იძენს. თვისობრივად ახალ ეტაპზე ადის ეკლესიათშორისი თანამშრომლობა. ამ ურთიერთობებს ალტერნატივა არ გააჩნია. ასევე სულ უფრო მეტი ცნობილი მეცნიერი რწმუნდება მეცნიერებისა და რწმენის სინთეზის აუცილებლობაში.

22. კავკასიის რეგიონალურ უსაფრთხოების დაცვაში განსაკუთრებული მისია აკისრიათ რელიგიურ ორგანიზაციებსა და კონფესიებს. ვატიკანისა და ზოგადად რომის კათოლიკე ეკლესიის ყურადღება 90-იანი წლების დასაწყიდან მჭიდროდ არის დაკავშირებული კავკასიასთან, სადაც არაერთმა პოლიტიკურმა კრიზისმა და სამხედრო კონფლიქტმა იჩინა თავი. წმინდა საყდრის სამშვიდობო აქტივობებმა განსაკუთრებით დიდი როლი შეასრულა 2008 წლის აგვისტოს ომის დროს. რომის პაპმა ბენედიქტე XVI-ემ, აგვისტოს თვეში სამი მიმართვა გააკეთა სადაც დაჟინებით მოსთხოვა რუსეთის მხარეს შეეწყვიტა აგრესია და გამოეჩინა კაცთმოყვარეობა ომის შედეგად დაზარალებულების მიმართ. ხოლო ევროპის სხვადასხვა ქვეყნების კათოლიკურმა სამრევლოებმა დაიწყეს ჰუმანიტარული ტვირთების გამოგზავნა ლტოლვილებისათვის. წმინდა საყდარი დაინტერესებულია აზერბაიჯანსა და სომხეთს შორის კონფლიქტის დარეგულირებაში. ვატიკანის საგარეო უწყების ხელმძღვანელის არქიეპისკოპოს დომენიკ მამბერტის ვიზიტის დროს თბილისში, მაღალი დონის შეხვედრებზე, არაერთხელ გაესვა ხაზი მშვიდობიანი თანაარსებობისა და თანამშრომლობის აუცილებლობას მთლიანად კავკასიასა და საერთოდ მსოფლიოში.

23. ევროპელ სასულიერო პირთა და მოგზაურთა შორის დონ ქრისტოფორო კასტელი გამორჩეულია როგორც მხატვარი რომელმაც შემოგვინახა XVII საუკუნის საქართველოს გამოჩენილ ადამიანთა პორტრეტები და ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხის ეტნილოგიური მასალების ჩანახატები, ასევე მისი „რელაცია საქართველოზე“, გამორჩევა რერალობის ზუსტი, ლაკონური და ამავე დროს საკმაოდ ემოციური აღწერით. ეს ნაწარმოები რომელიც ევროინტეგრაციის ცენტრის პროფესორთა მიერ იქნა დაზუსტებული, კომენტარებდართული და გამოცემული, საინტერესო და მნიშვნელოვან ისტორიულ წყაროს წარმოადგენს გვიანი შუა საუკუნეების მკვლევართათვის.

24. Rusudan Gotsiridze “Rationales for Using the Internet in Language Teaching”

”არგუმენტები ენის სწავლების პროცესში ინტერნეტის გამოყენების ეფექტურობის შესახებ“

მოსხენებაში განხილულია ინტერნეტი, როგორც სასწავლო პროცესის ეფექტური დამხმარე საშუალება, რომელიც უზრუნველყოფს ახალ შესაძლებლობებს შემოქმედებითი მუშაობისა და ორმხრივი კომუნიკაციის ახალი ფორმების ორგანიზებისათვის. გაანალიზებულია შესაძლებლობები უწყვეტი განათლების, მსოფლიო ქსელის აუდიტორიაში გამოყენების, სტუდენტების კულტურული განვითარებისა და სამეცნიერო განათლების თვალსაზრისით.

25. მოსხენებაში განხილულია მსოფლიო რომანტიზმის თეორიის საკითხები.

26. მოსხენებაში განხილულია ფ. დოსტოევსკის შემოქმედების თავისებურებანი როგორც ტრადიცია თანამედროვე რუსული ლიტერატურის პროცესში.

27. ბოლო ათწლეულებია ლინგვისტები აფიქსირებენ ენობრივი თავისუფლების მკვეთრად გამოსატულ ტენდენციას, რომელიც ვლინდება მდაბიო ლექსიკის ექსპანსიით და ობსცენური (არანორმირებული) ლექსიკის შეჭრით საჯარო მეტყველების ზონაში, ტრადიციულად ეფემერული გარსით დაფარულ სიტყვებზე ტაბუს ახსნით. განზოგადებული ტერმინი

„ეპატაური ლექსიკა“ შემოგვაქვს ენობრივი მასალით მოხერხებულად ოპერირებისათვის. ამ კლასში ვაერთიანებთ სტილისტურად მარკირებულ ლექსიკურ ერთეულებს კოლოკაციების ჩათვლით, რომლებიც არღვევს ჩამოყალიბებულ სტილისტიკურ და ეთიკურ ნორმებს და ფუნქციონირებს თანამედროვე პოლიტიკურ დისკურსში.

30. მოხსენებაში განხილულია თანამედროვე სახელმძვანელოს მოდელი და მისი დიდად მნიშვნელოვანი როლი ადამიანის ცხოვრებასა და კარიერაში.

31. The paper deals with diachronic study of narrative structure. The works of the leading scholars in this field (Levi-Strauss, Campbell, Tokarev, Meletinsky, Aarne, Propp, Greimas, Meletinsky, Levinton, Lotman, Mints) are reviewed and a new approach to the study of diachronic development of narrative is suggested.

32. Zoranyan, M. Mechanisms of Achieving Foregrounding Effect in Stylistics

The paper deals with the concept of foregrounding in literary stylistics. Foregrounding was established in the application of linguistics to literary analysis as the mechanism by which defamiliarisation takes place. Foregrounding theory suggests that in any text some sounds, words, phrases, and clauses may be so different from what surrounds them, or from some perceived “norm” in the language generally, that they are set into relief by this difference and made more prominent as a result. Foregrounding is achieved by either linguistic deviation or linguistic parallelism.

33. Doghonadze, N. & Zoranyan, M. Exercises for Teaching Suffixation to University Students

One of the most efficient ways to fast and easily enrich students’ vocabulary is to pay more attention to teaching suffixation. However, quite few authors have researched the perspectives of teaching suffixation. To teach suffixation, we need a system of various and effective exercises, which is able to lead to enrichment of students’ vocabulary. On the one hand, the exercises may start as rather formal and later become more contextual and communicative. On the other hand, it is necessary to clearly differentiate the goals of teaching derivation via suffixation for acquisition of receptive and productive vocabulary. Some examples of exercises are offered in the paper.

34. Zoranyan, M. & Doghonadze, N. The Ways of Enriching University Student’s ESP Vocabulary

The foreign language of university students not majoring in the target language is mainly enriched due to dealing with terminology. It can be done in three ways:

a) Teaching terms in their wide-scientific meaning

b) Teaching specific, technical meanings of the well-known everyday-vocabulary words, such as run = go, work, move, path, length, pipeline.

c) Teaching productive word-building or, to say more exactly, decoding derived words.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	Khatuna Chapichadze (ხათუნა ჩაფიჩაძე)	“Alcohol Policy in Georgia”	“2 nd European Alcohol Policy Youth Conference”, 2014 წლის 10-16 დეკემბერი, სასტუმრო “გოლდ მაჯესტი ჰოტელ”, ბურსა, თურქეთი
2	Khatuna Chapichadze (ხათუნა ჩაფიჩაძე)	“European Union and Eastern Partnership: Challenges and Priorities”	“I Polish-Georgian Forum for Development of Science and Culture”, 2014 წლის 23-30 ივლისი, ვარშავა, პოლონეთი
3	Rusudan Gotsiridze	“Integration of Internet technologies into language courses”	Материалы III Международной научно-методической конференции “Межкультурная – Интеркультурная Коммуникация: Теория и Практика Обучения и Перевода” стр. 124-128
4	ტატიანა მეგრელიშვილი	Культурное амплуа как семиотический знак европейской культуры в биографии и творчестве М.Лермонтова (კულტურული ამპლუა როგორც ევროპული კულტურის სემიოტიკური ნიშანი მ.ლერმონტოვის ბიოგრაფიაში და შემოქმედებაში)	„რუსისტიკა და თანამედროვეობა“/ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. ბორდო, საფრანგეთი, მიშელ დე მონტენის უნივერსიტეტი, 2014 წ. 6-10 ოქტომბერი
5	ტატიანა მეგრელიშვილი	Псевдонимы русской эмиграции в Тифлиси периода 1919-1921гг (რუსული ემიგრაციის ფსევდონიმები ტიფლისში 1919-1921 წწ.)	ბოხუმის სახელმწიფო რურ-უნივერსიტეტი, გერმანია, ბოხუმი, 2014 წ. 9-16 სექტემბერი

6	ტატიანა მეგრელიშვილი	Творчество М.Ю.Лермонтова в восприятии и оценке грузинской русистики (მიხეილ ლერმონტოვის შემოქმედება ქართული რუსუსტიკის აღქმაში და შეფასებაში)	მ. ლომონოსოვის სახ. მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, მოსკოვი, რუსეთი. 2014 წ. 5-9 სექტემბერი
7	ტატიანა მეგრელიშვილი	Компьютерное тестирование как часть современных педагогических технологий в системе обучения РКИ вузах Грузии (კომპიუტერული ტესტირება როგორც რუსული ენის სწავლების თანამედროვე ტექნოლოგიების ნაწილი საქართველოს უნივერსიტეტების განათლების სისტემაში)	ბულგარეთი, ველიკო ტირნოვო, ველიკო ტირნოვის უნივერსიტეტი, 2014 წ. 9-13 აპრილი
8	ტატიანა მეგრელიშვილი	Художественные доминанты в дискурсивных практиках современной русскоязычной поэзии Грузии (მხატვრული დომინანტები დისკურსიულ პრაქტიკაში თანამედროვე რუსულენოვანი ლიტერატურის საქართველოში)	ლიოვენის კატოლიკური უნივერსიტეტი, 2014 წ/ 11-16 მაისი
9	ტატიანა მეგრელიშვილი	Компьютерное тестирование по РКИ в нефилологических вузах Грузии: pro et contra (на материале тестовых практикумов по русскому языку как иностранному - уровень В2) (კომპიუტერული ტესტირება არაფილოლოგიური პროფილის აუდიტორიაში საქართველოში: pro et contra)	სარანსკის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, რუსეთის ფედერაცია, 2014 წ/ 23-26 მარტი
10	ჟ. ვარძელაშვილი	„ინტერნეტ-მემები: ცნებითი	კიოტო, იაპონია, 2014

	*სექციის თავმჯდომარე	სტრუქტურების სემანტიკურ-პრაგმატული და ნაციონალურ-კულტურული დახასიათება”	კიოტოს სანგოს უნივერსიტეტი 2014 წლის 25 – 29 სექტემბერი
11	ჟ. ვარძელაშვილი, ნ. პეენაია	„ლექსებიდან კონცეპტამდე (ცნების ინტერტექსტუალური კონოტაციები)	უფა, ბაშკირეთი, რუსეთი, ბაშკირეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2014 წლის 17-18 დეკემბერი
12	ჟ. ვარძელაშვილი	იოსებ ბროდსკი და Joseph Brodsky (იდიოსტილის კონტრასტიული ანალიზი)	ემოკრიტუსი უნივერსიტეტი, კომოტინი, საბერძნეთი, 2014 წლის 30-31 მაისი
13	ჟ. ვარძელაშვილი	„რუსული მეტაფორული სამყაროს სურათის ათვისება: უზუალურ მეტაფორაზე მუშაობის გამოცდილებიდან)	ველიკო-ტირნოვო, ბულგარეთი, 2014 წლის 3-6 აპრილი
14	ჟ. ვარძელაშვილი *საორგანიზაციო კომიტეტის წევრი	„ნიშნის მატაფიზიკა: სამი წერტილის მნიშვნელობა ი. როდსკის რუსულსა და ინგლისურ პოეტიკურ ტექსტებში”	კიევი, უკრაინა, 2014 წლის 9-11 მარტი
15	ია ჩიქვინიძე, რუსუდან თაბუკაშვილი	ევროპული რომანტიკული პოეზიის ასპექტები ლერმონტოვისეულ თარგმანებში (წარდგენილია თეზისები რუსულ ენაზე)	ქ. ბორდოს უნივერსიტეტის (საფრანგეთი) საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია-2014წ. ოქტომბერი
16	ლ. ჩხენკელი	О некоторых особенностях работы над деловой документацией и деловым общением. საქმიან დოკუმენტაციასთან მუშაობისა და საქმიანი ურთიერთობების ზოგიერთი თავისებურებები (თეზისები).	XI საერთაშორისო სიმპოზიუმი – Международная ассоциация преподавателей русского языка и литературы МАПРЯЛ'14.
17	ლ. ჩხენკელი	К вопросу о самостоятельной работы студентов по углублению знаний и навыков в	მოსხენება გაგზავნილია XIII – МАПРЯЛ'15 საერთაშორისო კონგრესზე

		построении грамотной деловой русской речи. სტუდენტთა დამოუკიდებელი მუშაობა რუსული ენის სწავლებისას საქმიანი მეტყველების და უნარ-ჩვევების გასაღრმავებლად.	– Русский язык и литература в пространстве мировой культуры (4 стр).
18	ხათუნა ტაბატაძე	თ. სოლოგუბის პროზის მითოლოგიური მოდელების რეპრეზენტაცია მწერლის ზღაპრებში / Мифологические модели прозы Ф. Сологуба, репрезентируемые в сказках писателя	უკრაინა, ბერძინსკის პედაგოგიური უნივერსიტეტი 21-22 სექტემბერი
19	ხათუნა ტაბატაძე	მსოფლიოს ნაციონალური სურათი და მისი განსახიერება ავტორის ენობრივ პიროვნულობაში / Национальная картина мира и ее отражение в языковой личности автора	საბერძნეთი (კომოტინი) თრაკიის უნივერსიტეტი / თურქეთი (ელდინე) 30-31 მაისი / 1 ივნისი
20	სვეტლანა ჩუპრინინა	Некоторые вопросы обучения русскому языку как иностранному (стр.221-227).	IV Международная научно-практическая конференция «Язык и личность в поликультурном пространстве» (5–6 июня 2014 г. Эрзурум – Севастополь).
21	სვეტლანა ჩუპრინინა	Практическая направленность обучения русскому языку как иностранному (стр. 484-489)	II Всеукраинская научно-практическая конференция «Пути преодоления языковых и коммуникативных барьеров: методика преподавания гуманитарных дисциплин студентам неязыковых специальностей» (6-7 июня 2014г. Киев).
22	სვეტლანა ჩუპრინინა	Минимизация грамматического материала при изучении	IV международный симпозиум «Гуманитарные и

		русского языка как иностранного (стр.134-139).	общественные науки в Европе: достижения и перспективы». Австрия, г. Вена (30 июня 2014 г).
23	სვეტლანა ჩუპრინინა	Методика преподавания иностранных языков и русского как иностранного и её связь с другими науками (стр. 324-329).	VII международная научно-практическая конференция «Севастопольские Кирилло-Мефодиевские чтения». Севастопольский городской гуманитарный университет (16-20 сентября 2014 г., г. Севастополь).
24	სვეტლანა ჩუპრინინა	Искусство эмоционально или рационально? (стр. 676-682).	I МЕЖДУНАРОДНЫЙ ВИРТУАЛЬНЫЙ ФОРУМ В ЯПОНИИ по русистике, культуре, педагогике. «СОЦИОКУЛЬТУРНЫЕ И ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ И НАУЧНОМ КОНТЕКСТЕ». ЯПОНИЯ, КИОТО, УНИВЕРСИТЕТ КИОТО САНГЁ, США, ВЕРМОНТ, МИДЛБЕРИ КОЛЛЕДЖ, ЮЖНАЯ КОРЕЯ, ЧОНАН, УНИВЕРСИТЕТ САНГ-МЁНГ. НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ «АСТА HUMANISTICA ET SCIENTIFICA UNIVERSITATIS SANGIO KYOTIENSIS». Япония, Киото, Университет Киото Сангё (25-29 сентября, 2014).
25	სვეტლანა ჩუპრინინა	Роль использования художественной литературы при изучении иностранных языков (стр. 167-173).	VII Международная научная конференция «ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕКСТА: ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ, ЛИТЕРАТУРОВЕДЧЕСКИЙ И МЕТОДИЧЕСКИЙ АСПЕКТЫ». Хулуньбуирский институт. КНР, г. Хайлар (5 – 6 декабря 2014 года).

26	თ. მგბეგვი	Author`s Intention Versus Reader`s Perception in Text Interpretation.	III International Conference “Innovation, Quality of Education and Development”. Baku, Azerbaijan. June 11-13, 2014.
27	თ. მგბეგვი	The Role of Author`s Intention in Teaching Fictional Text Interpretation	Международная научно-методическая виртуальная конференция «Усвоение языка: теория и эмпирия», посвященная 80-летию Казахского национального университета имени аль-Фараби. 25 апреля 2014 года. Казахский Национальный Университет им. Аль-Фараби. Алматы 2014
28	თ. მგბეგვი	The Role of Author`s Intention in Literary Text Interpretation.	Социокультурные и филологические аспекты в образовательном и научном контексте. Первый Международный виртуальный форум в Японии по русистике, культуре, педагогике. Япония, Киото, Университет Киото Санге 25-29 сентября 2014 г.
29	თ. მგბეგვი	From Myth to Fiction. Diachronic Study of Narrative Structure.	Anglo-American Conference for Academic Disciplines. University of London, UK, 4-7 November 2014. – Certificate of Merit. Recognized for Outstanding Research and Presentation.
30	Зоранян М., Догондзе Н.	ВЫРАЖЕНИЕ УПОДОБЛЕНИЯ С ПОМОЩЬЮ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ С СУФФИКСОМ –LIKE В НАУЧНЫХ ТЕКСТАХ	НАУЧНЫЙ ВЗГЛЯД НА СОВРЕМЕННОЕ ОБЩЕСТВО. Международная научно-практическая конференция 28 сентября 2014г. г. Уфа
31	Догондзе Н., Зоранян М.	МОТИВАЦИЯ ПЕДАГОГОВ КАК ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ УСЛОВИЕ ЭФФЕКТИВНОГО	НАУЧНЫЙ ВЗГЛЯД НА СОВРЕМЕННОЕ ОБЩЕСТВО. Международная научно-

		ПРЕПОДАВАНИЯ	практическая конференция 28 сентября 2014г. г. Уфа
--	--	--------------	--

მოსხენებათა ანოტაციები

1. There is so far practised quite liberal policy regarding alcohol consumption, its limitations, as well as towards prevention of various levels of alcoholism in Georgia. Accordingly, there is a great need to employ much more efficient policy towards alcohol related harm, which was discussed in details during the presentation.
2. Georgia’s case was thoroughly discussed in the context of its EU integration during the presentation. And all the major challenges, as well as priorities were underlined for the country in its complicated way towards the fluent integration in EU especially in the framework of Eastern Partnership.
3. Rusudan Gotsiridze “Integration of Internet technologies into language courses”
 რუსუდან გოცირიძე “ინტერნეტ ტექნოლოგიების ინტეგრაცია ენის სასწავლო კურსებში”
 მოსხენებაში საუბარია ინგლისურის, როგორც უცხოური ენის სწავლების პროცესში ინტერნეტის გამოყენებასთან დაკავშირებული პრობლემების შესახებ, რაც გამოიხატება ეფექტური ინტერნეტ პედაგოგიკის არქონაში, რომლის გარეშეც ინტერნეტის გამოყენების ეფექტიანობა სადავოა. ამდენად, იმისათვის, რომ სტუდენტმა მაქსიმალური სარგებელი მიიღოს ინტერნეტისგან ენის სრულყოფილად დაუფლების თვალსაზრისით, ძალიან მნიშვნელოვანია მასწავლებლების მაქსიმალურად ჩართვა ინტერნეტით სასწავლო კურსების მომზადების საქმეში.
4. მოსხენებაში განხილულია მ/ლერმონტოვის კულტურული ამპლუას საკითხები.
5. მოსხენებაში განხილულია რუსული ემიგრაციის პსევდონიმები ტიფლისში 1919-1921 წწ.
6. მოსხენებაში განხილულია მ. ლერმონტოვის შემოქმედება ქართული რუსუსტიკის აღქმაში და შეფასებაში.
7. მოსხენებაში განხილულია კომპიუტერული ტესტირების საკითხები და მისი როლი სასწავლო პროცესში.
8. მოსხენებაში განხილულია მხატვრული დომინანტები დისკურსიულ პრაქტიკაში თანამედროვე რუსულენოვანი ლიტერატურის საქართველოში.
9. მოსხენებაში განხილულია კომპიუტერული ტესტირების საკითხები და მისი როლი სასწავლო პროცესში.
10. „ინტერნეტ-მემები: ცნებითი სტრუქტურების სემანტიკურ-პრაგმატული და ნაციონალურ-კულტურული დახასიათება.” მოსხენებაში გაანალიზებულია ინტერნეტი როგორც დისკურსული სივრცე, გამოყვანილია მისი დამახასიათებელი სისტემაწარმომქმნელი პარამეტრები და განხილულია ინტერნეტ-კომუნიკაციის ერთ-ერთი ფენომენი – მემი როგორც ცნებითი სტრუქტურა.
11. „ლექსებიდან კონცეპტამდე (ცნების ინტერტექსტუალური კონოტაციები).” მოსხენება ეფუძნება დაშვებას, რომ სპეციალური ანალიზისას მნიშვნელობების ლექსიკურ-სემანტიკური ვარიანტები შეიძლება წაკითხულ იქნას როგორც ჰიპერმინიშნებების ჩამონათვალი, რომელიც მიუთითებს ზონებზე, რომლის მიმართულებითაც ფართოვდება აზრი. ჰიპერმინიშნებები არის მენტალური იზოგლოსები, რომელიც ენობრივი ცნობიერების

მატარებლის ცნობიერებაში არსებობს როგორც სიტყვა-სტიმულზე რეაქცია. გამოთქმული მოსაზრება ილუსტრირებულია ლექსიკოგრაფიული წყაროების მონაცემებით და გაანალიზებული ლექსემის დისკურსულ პრაქტიკებში ფუნქციონირების (მხატვრული ტექსტების ფრაგმენტები, რუსული ენის ნაციონალური კორპუსის მონაცემები) მასალით.

12. „იოსებ ბროდსკი და Joseph Brodsky (იდიოსტილის კონტრასტული ანალიზი).“ ენის მიმართ ბროდსკის თითქმის მისტიკური დამოკიდებულება ცნობილია ყველასთვის, ვინც მის შემოქმედებას იკვლევს. ორი ენა, ადგილის შეცვლა – განწირულებაა თუ დალოცვა? სტატიაში მოცემულია ი. ბროდსკის რუსულ და ინგლისურ ენებზე შექმნილი პოეტური ტექსტების კორპუსის კონტრასტული ანალიზი. ბევრი მათგანი ინგლისურად თავად პოეტმა თარგმნა.

13. „რუსული მეტაფორული სამყაროს სურათის ათვისება: უზუალურ მეტაფორაზე მუშაობის გამოცდილებიდან.“ ჩვენი მიდგომის თანახმად, უცხოური ენების ათვისების პროცესში სწავლების გაძლიერებულ ეტაპზე შეიძლება ჩართული იქნას ცნებით-კოგნიტიური კომპეტენციის ფორმირების სტრატეგიები. ჩვენი შეხედულებით, ეს არის შემსწავლელელებში ცნობიერების საკვანძო ხატების შესახებ წარმოდგენებისა და სხვადასხვა რეალიებს შორის საგნობრივ-ლოგიკური კავშირების გარკვეული სისტემის ფორმირება, რომელიც შესასწავლი ენის კულტურის ენობრივი სურათის ორიენტირებაა. სხვა კულტურის სამყაროს ენობრივ სურათში ორიენტირ ენობრივ საშუალებებს შორის ჩვენ განვიხილავთ შესასწავლი ენის საკვანძო უზუალურ მეტაფორებსაც, რომლებიც ქმნიან ენობრივ მეტაფორაზე აგებულ სამყაროს მეტაფორული სურათის კარკასს. ჩვენს მეთოდიკაში უზუალურ მეტაფორებზე მუშაობა იწყება იმ ენობრივი ერთეულების შერჩევით, რომლებიც დისკურსში ახორციელებენ უზუალურ მეტაფორულ მნიშვნელობას. ენობრივ ერთეულთა შერჩევა ემყარება აუდიტორიის ინტერესთან რელევანტურობისა და სისწირის პრინციპს. შემოთავაზებულია მუშაობის ალგორითმი და ვრცელი საილუსტრაციო მასალა.

14. „ნიშნის მეტაფიზიკა: სამი წერტილის მნიშვნელობა ი. ბროდსკის რუსულსა და ინგლისურ პოეტურ ტექსტებში“. ოსხენება ეძღვნება პოეტური ტექსტის ფილოლოგიური ანალიზის ერთ-ერთ ყველაზე ნაკლებად დამუშავებულ ასპექტს – სასვენი ნიშნების ფუნქციონირების ანალიზს მის გრაფიკულ გამოსახულებაში. კერძოდ, საუბარია მრავალწერტილზე. საკითხი ასე დგას: წარმოადგენს მრავალწერტილი გრაფიკულ მარკერს, რომელიც ზემოქმედებს ცალკეული მაკროსტრუქტურის აზრობრივი ველის განტოტვაზე? მოყვანილი მსჯელობა ეფუძნება ი. ბროდსკის რუსულ და ინგლისურ პოეტურ ტექსტებში მრავალწერტილის ფუნქციონირების შეპირისპირებით ანალიზს და გამოყენებითი ხასიათისაა.

16. მოხსენებაში განხილულია საქმიან სფეროში ურთიერთობების სწავლების სხვადასხვა ასპექტი, თანამედროვე საქმიანი ეტიკეტის წესები.

17. მოხსენებაში განხილულია სტუდენტთა დამოუკიდებელი მუშაობის თავისე ბუ რე-ბე ბი კომუნიკაციური მიზნებისათვის საქმიანი ტექსტების შესადგენად.

18. მოხსენება ეხებოდა თ. სოლოგუბის მითოლოგიურ მოდელებს და მათ რეპრეზენტაციას მწერლის ზღაპრებში.

19. მოხსენებაში განხილულია მსოფლიოს ნაციონალური სურათი, მისი ნიშნები და ა. შ. ასევე მისი კავშირი მწერლის შემოქმედებასთან.

20, 21, 22. The article deals with questions concerning the minimizing the grammar material, which is necessary for elementary students to learn while mastering the Russian language at the technical faculties. The issue is being considered on the examples of two grammar themes-“Motion expressing verbs” and “Using of verb aspects in Russian.

23. The article deals with two axiomatic positions. The first one means that creativity, reflects active and energetic psycho-emotional attitude towards the environment as well as towards the emotional selection of concrete object’s artistic embodiment and its emotional comprehension.

24. The second position is that every work of art is rational, because “art-is a thought”. Within the chosen subject matter a certain number of urgent issues are being outlined as well as investigation task is being determined. Besides, the verbal material background for solving such a problem is being differentiated. For example what is the origin for interrelations and interdependence between rational and emotional in creative person’s cognitive approach towards the reality and how it affects evolutional and historical processes of cognition.

26. The paper deals with the problem of text interpretation in a foreign language. While teaching students of literature, it is important to make clear the difference between author’s intention and our perception of the works we interpret A work of art is a cornpiece and closed form in its uniqueness as a balanced organic whole, while at the same time constituting an open product on account of its susceptibility to countless different interpretations. Hence, every reception of a work of art is both an interpretation and a performance of it, because in every reception the work takes on a fresh perspective for itself (Eco 1989, 4). The paper deals with a question of how an author’s intention can be bridged with possible understandings of his works.

27. While teaching students of literature, it is important to make clear the difference between author’s intention and our perception of the works we interpret. There are too many different factors that affect interpretation of a fictional work belonging to a different cultural tradition and separated from us by time. Many difficulties of fictional text interpretation are also connected with the very essence of fictional texts.

28. While teaching students of literature it is important to make clear the difference between author’s intention and our perception of the works we interpret. Possibility of various interpretations rests on such specific conception of language as semantic autonomism: once it is detached from its enunciator, language becomes autonomous; the author has no further rights over his utterance. The controversy between authorial meaning and various interpretations may be explained by what Hirsch defines as "meaning" and significance. "Meaning" is "meaning in the author's context"; significance is "meaning for us, today." At the same time, interpreting a text is an ethical question. It accords with the interpreter's overall general cultural backgrounds which give him his view of the text and make him capable of having an attitude towards it in the first place.

29. The paper gives a brief survey of different approaches to structural study of myths, fairy tale, legend and interaction of myth with works of fiction. Myths, the earliest, preserved to our time texts, were characterized by a high degree of ritualization, were of cyclic nature, and narrated about the basic order of the world. On the other hand, mythological texts could be read as linear texts that included discretion of verbal thinking, the notions of “beginning” and “end” and time organization. This fact, together with desacralization of initial texts and break of their connection with religion and its cults, brought about the birth of such genres as fairy tale and legend with introduction of freer mode of narration, addition of an element of imagination and shift of stress from collective to social or family values, and later -- fictional works with even greater stress on personal fate

and values even in case of close connection of fictional works with initial mythological archetypes. The above presented approach to diachronic development of narrative gives us a possibility to trace the development of archetype depiction on the basis of similar functions from myth through fairy tale or legend to works of fiction with all varieties and similarities brought about by time as well as by different perceptions of similar events by different authors.

30. Зораян М., Догондзе Н. ВЫРАЖЕНИЕ УПОДОБЛЕНИЯ С ПОМОЩЬЮ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ С СУФФИКСОМ –LIKE В НАУЧНЫХ ТЕКСТАХ

Словообразовательный процесс в стиле научного изложения в современном языке идет особенно активно в связи с быстрым развитием все новых и новых отраслей науки и техники. Поскольку основное количество новообразований в современном английском языке создается аффиксальным способом и путем словосложения (по данным Иванова [1, с. 39], таким образом создается 88% новых слов) то именно в связи с этим изучение производных слов в научном стиле представляется особенно актуальным. Данная работа посвящена производным прилагательным с суффиксом –like, выражающим уподобление.

31. Догондзе Н., Зораян М. МОТИВАЦИЯ ПЕДАГОГОВ КАК ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ УСЛОВИЕ ЭФФЕКТИВНОГО ПРЕПОДАВАНИЯ

Мотивация является одной из фундаментальных проблем для психологии и педагогики. Её значимость для образовательной практики настолько велика, что интерес и внимание исследователей к различным аспектам этой проблемы не ослабевает на протяжении многих десятилетий. Однако, мотивация учащихся гораздо более исследована, чем мотивация педагогов. При этом очевидно, что немотивированный педагог не может преподавать с полной отдачей даже при наличии у него соответствующих знаний и навыков.

*საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და გრანტების გარეშე
შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგის და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1	დასავლეთ საქართველოში რელიგიური და კონფესიური უმცირესობების საზოგადოებასთან	ანა-მარია კრიველარი, INER-GEORGIA-ს დირექტორი	ნუგზარ ბარდაველიძე ლალი ჩარკვიანი

	ინტეგრირებასა და ადაპტაციასთან დაკავშირებულ პრობლემათა კვლევა.	გაბრიელე ბრაგანტინი დასავლეთ საქართველოში ლათინური წესის კათოლიკური ეკლესიის ვიკარიუსი, სამოდერო საბჭოს თავჯდომარე	ნანა ნებიერიძე
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
	დასავლეთ საქართველოში ქალაქებში მცხოვრებ რელიგიურ და კონფესიურ უმცირესობათა (ფოკუს ჯგუფს წარმოადგენდნენ ქართველი, პოლონელი, სომეხი ასირიელი ლათინური და სომხური წესის კათოლიკეები), პრობლემების კვლევა და ანალიზი, მათი დაძლევის გზების ძიება და სათანადო კვალიფიცირებული დახმარების აღმოჩენა შებამისი ფოკუს ჯგუფებისათვის.		
2	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
	Pseudonymen-Lexikon der russischen Emigration in Europa (1917-1944) (DFG - Deuchen Forschungsdemeinschaft)	Pd.D.M.Schruba, Rur-Universitet, Bochum, Deutschland	ფილ. მეცნ. დოქტორი, პროფ. ტატიანა მეგრელიშვილი
დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)			
	ა) დაწერილია 2 სამეცნიერო სტატია, ბ) მუშაობა საქართველოს პარლამენტის ბიბლიოთეკის არქივში.		
3	სამუშაოს დასახელება	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
	მ. ლერმონტოვი. ენციკლოპედიურის ლექსიკონი (М. Ю. Лермонтов. Энциклопедический словарь) (РГНФ (პროექტი № 12-34-10216a(ц) (რუსეთის ფედერაცია)	ფილ. მეცნ. დოქტორი ი. ა. კისელევა	ფილ. მეცნ. დოქტორი, პროფ. ტატიანა მეგრელიშვილი

ქართული ფილოლოგიისა და მედიატექნოლოგიების დეპარტამენტი

დეპარტამენტის ხელმძღვანელი – თემურ ჯაგოდნიშვილი

* სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

- თემურ ჯაგოდნიშვილი
- ვაჟა პაპასკირი
- ივანე ჯაგოდნიშვილი
- ბორის იმნაძე
- ქეთევან გიორგობიანი
- თამარ მაღალურაძე
- მანანა დათუკიშვილი
- მარინე ხარატიშვილი
- ლიანა ქათამაძე
- მარიამ ვარდიაშვილი
- მამუკა შელევია
- გიგლა გობეჩია
- რევაზ ძნელაძე
- თამარ ბონდარენკო
- ელიზავეტა კოზლოვა
- ირინე ცინცაძე
- ქეთევან გაფრინდაშვილი
- ეკატერინე შაკიაშვილი
- ზაზა ცოტნიაშვილი

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები

1	„ქართული ენის ინტელექტუალური ელექტრონული ლექსიკონის შექმნა“; პროექტი №93	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	პროფესორი თ. ჯაგოდნიშვილი	ფილოლ. მეცნ. დოქტ. თ. უთურგაიძე, ასოც. პროფ. ლ. ჩხაიძე, დ. ჯაში
---	--	------------------------------------	---------------------------	---

დასრულებული პროექტის (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)

დასრულდა მუშაობა ცნობილი ქართველოლოგის და მთარგმნელის დონალდ რეიფილდის ხელმძღვანელობით შექმნილი ქართულ-ინგლისური ლექსიკონის გარდასაქმნელად თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების სფეროსი – ინტერნეტში გამოსაყენებლად. შექმნილია ლექსიკონის კომპიუტერული ვერსია.

თანამედროვე საინფორმაციო ტექნოლოგიების, კერძოდ, ინტერნეტის საყოველთაო გავრცელება პრინციპულად ახალი მიდგომის განვითარების საშუალებას იძლევა, რომელიც დაფუძნებულია ბუნებრივი ენის სრულიად ფორმალიზებული მოდელების თეორიისა და მის საფუძველზე რეალიზებული ალგორითმების გამოყენებაზე, კერძოდ, ტრადიციული ლექსიკონის ელექტრონული ვერსიის ქართული ენის ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიების საფუძველზე მორფოლოგიის ცოდნის ბაზართან გაერთიანება ნებისმიერი სიტყვა-ფორმის ანალიზის ავტომატური ანალიზის საშუალებას იძლევა, ბუნებრივია, სალიტერატურო ქართულის ნორმების დაცულობის შემთხვევაში. ამის შედეგად გადაწყდება შესაბამისი ფუძის გამოყოფის ამოცანაც, რაც გულისხმობს მეთაური სიტყვის მიღებას, ანუ იმ ლექსიკური სტატიის მითითებას, რომლის თარგმნაც სჭირდება მომხმარებელს.

იმ შემთხვევაში, როდესაც გრამატიკული ანალიზის ამოცანას არაცალსახა გადაწყვეტა აქვს, კომპიუტერიზებულ ლექსიკონს საშუალება აქვს მომხმარებელს შესთავაზოს ყველა შესაძლო ვარიანტი, ხოლო სწორი არჩევანი მომხმარებელთან დიალოგის რეჟიმში განახორციელოს.

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
---	-----------------	---	--------------------------	--------------------------------	---------------------

1	თემურ ჯაგოდნიშვილი	„იუმორის კომუნიკაციური ფუნქცია დავით კლდიაშვილის პროზაში“, საქართველოს ლიტერატურათმცოდნეობის აკადემიის შრომები	IX	თბილისი, 2014	გვ. 241-262
2	თემურ ჯაგოდნიშვილი	„გლობალისტური ენობრივი ცნობიერება და თანამედროვე პუბლიცისტიკის ენის ზოგიერთი თავისებურება“ „სეუ და მეცნიერება“, საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტის სეუს სამეცნიერო ჟურნალი	№1	თბილისი, 2014	გვ. 81-94
3	თემურ ჯაგოდნიშვილი	„დიდი მწიგნობარი და მოღვაწე“, „მწიგნობარი“	№14	თბილისი, 2014	გვ. 45-53
4	მანანა დათუკიშვილი	გრ. ვეშაპელი – გაზეთი „ახალი საქართველოს“ რედაქტორი“, სტუ ჟურნალი „განათლება“	№2 (11)	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	გვ. 52-56
5	ქეთევან გიორგობიანი	„მედიასაშუალებების კონტროლისა და მონიტორინგის მექანიზმები“, სტუ, ჟურნალი	№1 (10)	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	გვ. 75–78

		„განათლება“			
6	ეკატერინე შაკიაშვილი	„მხატვრული ტექსტის სტრუქტურა“ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ჟურნალი „განათლება“	№1 (10)	თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	გვ. 132-135
7	თამარ ბონდარენკო	Особенности информационной войны, „განათლება“	№ 1 (10)	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი	გვ. 68-71
8	თამარ ბონდარენკო	Концепт «цветы» в аспекте межкультурной коммуникации, «Вербальные коммуникативные технологии	№ 4	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი	გვ. 49-53
9	თამარ ბონდარენკო	Стереотип и манипуляция в СМИ, „განათლება“	№ 2 (11)	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი	გვ. 43-46
10	ელიზავეტა კოზლოვა	Функции журналистики и их отражение в медиатексте. „განათლება“	№ 1 (10)	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი	გვ. 86-90
11	ელიზავეტა კოზლოვა	Место СМИ в политической системе демократического общества. „განათლება“	№ 2 (11)	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი	გვ. 59-62
12	ბორის იმნაძე	„მასობრივი კომუნიკაციების		საქართველოს ტექნიკური	

	(ე. სასუტაშვილთან თანაავტორობით).	საინფორმაციო მენეჯმენტი” „განათლება”	№1 (10)	„უნივერსიტეტი, თბილისი	გვ. 53-56
13	ბორის იმნაძე	„მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებანი და სემიოტიკა.“ „განათლება“	№2(11)	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი	გვ. 56-58
14	გიგლა გობენია	„ალისტრახიზმი – მკვდრადსობილი ნოვაცია ქართულ ჟურნალისტიკაში“, კრებ. „ჟურნალისტური ძიებანი“ (იბეჭდება)	№14	გამომც. „უნივერსალი“	
15	გიგლა გობენია	„ახალი მედია პლატფორმები ახალი მედიის ბიზნესისათვის“, კრებ. „ჟურნალისტური ძიებანი“ (იბეჭდება)	№14	გამომც. „უნივერსალი“	

1. ნაშრომში გაანალიზებულია იუმორის კომუნიკაციური ფუნქცია დ. კლდიაშვილის შემოქმედებაში. ქართულ ლიტერატურისმცოდნეობაში უკანასკნელ დრომდე გავრცელებული აზრის თანახმად დ. კლდიაშვილის იუმორი გამსჭვალულია საკუთარი პერსონაჟებისადმი ავტორის თანაგრძნობით.

სარეცენზიო ნაშრომში წამოყენებულია მოსაზრება, რომ დ. კლდიაშვილის პერსონაჟებს შორის კომუნიკაციის დონეზე იუმორი დაცლილია თანაგრძნობისაგან და დაუნდობლობის ქვეტექსტურობებს შეიცავს.

2. ნაშრომში გაანალიზებულია თანამედროვე ქართული პუბლიცისტიკის ენისა და სტილის თავისებურებები. აღნიშნულია, რომ ბევრი სიახლე განპირობებულია გლობალიზმის ენობრივი ცნობიერებითა და პოლიტიკით.

გაკეთებულია დასკვნა, რომ ქართული პუბლიცისტიკის ენისა და მეტყველების თავისებურებები ქართული მეტყველების ევოლუციური ნოვაციებით კი არ არის განპირობებული, არამედ უცხოენოვანი გავლენით, რომელიც საფრთხეს უქმნის ქართულ ენობრივ და კულტურულ ცნობიერებას.

3. ეძღვნება რაფიელ ერისთავის დაბადების 190 წლისთავს. სტატიაში

აღნიშნულია, რომ რაფ. ერისთავი თავისი დროის თვალსაჩინო პუბლიცისტიც არის და მკვლევარიც. მან ახალგაზრდობიდანვე მიიქცია ყურადღება მეცნიერული – ლექსიკოლოგიურ-ლექსიკოგრაფიული, ფოლკლორულ-ეთნოგრაფიული – ძიებებით.

მიმოხილულია და შეფასებულია რ. ერისთავის ლექსიკოლოგიურ-ლექსიკოგრაფიული ძიებები, აღნიშნულია, რომ მან შეადგინა არითმეტიკის, გეომეტრიის, ფიზიკის, ასტრონომიის, სამხედრო, საზღვაო-სანაოსნო ტერმინოლოგიური სიტყვარები; შეადგინა ქართულ-იმერული დიალექტების შედარებითი ლექსიკონი, ასევე გამოსცა „შემოკლებული ლათინურ-რუსულ-ქართული მცენარეთა ლექსიკონი“, „ლათინურ-რუსულ-ქართული ლექსიკონი (ცენარეთა, ცხოველთა და ლითონთა სამეფოდან“, გამოსცა სულხან-საბა ორბელიანის „ქართული ლექსიკონი“ და სხვა.

4. ნაშრომში საუბარია გაზ. „ახალი საქართველოს“ მიზნებისა და ამოცანებზე, ასევე იმ მიზეზებზე, რამაც გრ. ვეშაპელს უბიძგა პოზიციის შეცვლა და მოწინააღმდეგეთა ბანაკში გადასვლა.

5. ნაშრომში საუბარია თანამედროვე ცხოვრებაში მასობრივი კომუნიკაციების როლის, მედიადამოკიდებულების ორი სახის (პიროვნულის და სოციალურის შესახებ). განხილულია სახელმწიფოს მხრიდან მედიასაშუალებების კონტროლისა და მონიტორინგის მექანიზმები, ყურადღება გამახვილებულია აშშ-ი მოქმედი ფედერალური კომუნიკაციების სისტემისა და ფედერაციული სავაჭრო კომისიის ფუნქციების შესახებ, აღნიშნულია, რომ საქართველოში სახელმწიფო კონტროლს რეკლამის სფეროში ახორციელებს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახური და განხილულია მისი საქმიანობა. ნაშრომში ასევე საუბარია კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის შესახებ, რომელიც ჩვენს ქვეყანაში სამაუწყებლო ლიცენზიას გასცემს.

6. სტატიაში განხილულია მხატვრული ტექსტის სტრუქტურის ზოგიერთი ასპექტი. ნაჩვენებია, რომ ტექსტის ცენტრალური კატეგორიებია: კოჰერენტულობა და კოჰეზია. საუბარია იმაზე, რომ ტექსტის სამყაროს კონცეპტები წარმოიქმნებიან ჩვენი აღქმისა და გამოცდილების საფუძველზე.

7. ინფორმაციული ომის მთავარი მიზანია – ზემოქმედების მოხდენა მოწინააღმდეგის მშვიდობიან მოსახლეობაზე, რათა მასების გონებაში დამკვიდრეს გარკვეული განწყობა (პროპაგანდა, ფსიქოლოგიური ომი).

8. სხვადასხვა კულტურებში ყვავილებისა და მათი მნიშვნელობის მიმართ დამოკიდებულების შეასწავლისას, შეიძლება შესწავლა და გაგება არა მხოლოდ ენისა, არამედ შინაგანი სამყაროსი, მენტალიტეტის.

9. მანიპულირება პიროვნებით, სხვადასხვა საშუალებების და ტექნოლოგიების გამოყენება საინფორმაციო და ფსიქოლოგიური ზემოქმედების ადამიანებზე გახდა საკმაოდ ცნობილი ყოველდღიურ ცხოვრებაში. მანიპულაციის ერთ-ერთ სახეობას წარმოადგენს ფსიქოლოგიზმი და სტერეოტიპი.

10. მეოცე საუკუნის მიწურულს საზოგადოებაში ყალიბდება მასკომუნიკაციის სისტემა, რომელიც მოიცავს უახლეს ტექნიკურ საშუალებებს და პრაქტიკულად ვცელებს დიდ აუდიტორიაზე.

11. სტატია ეძღვნება თანამედროვე მედიატექსტის ანალიზის მეთოდოლოგიურ პრობლემებს. შემოთავაზებულ სტატიაში ძირითადი ურადლება კონცენტრირებულია

ჟურნალისტური ტექსტის ფუნქციურ ასპექტებზე. მისი შექმნის ტექნოლოგიაზე იდეოლოგიური მიზნების და სოციალური ამოცანების გათვალისწინებით.

12. ქართული მასმედიური კვლევის პრაქტიკაში საინფორმაციო მენეჯმენტი ახალი არასაკმარისად გამოვლენილი მოვლენაა. სტატიაში მონიშნულია საინფორმაციო მენეჯმენტის ძირითადი ფუნქციები და განხილულია რეკომენდაციები მათი კვლევის შესახებ. მოკლედია წარმოდგენილი მათი პიარ-ტექნოლოგიების კვლევის მეთოდები.

13. სტატიაში გამოხატული პრობლემა ერთის მხრივ ეხება მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებათა იმ შეფასების ადგილს, რომელნიც ხშირად ფიგურირებენ თანამედროვე ცივილიზაციაში – ენების ინფორმაციული ზეგავლენა მეტად დაბალია, მეორე, მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებებით ვერ ახერხებენ სათანადო დახმარების გაწევას, რათა ამ უკანასკნელმა შეძლოს ორიენტირება თანამედროვე მედიაში. ავტორის დასკვნაა, რომ სინქრონულ ჭრილში გავლენა ვრცელდება საზოგადოებრივი შეგნების ყველა ფორმაზე.

* სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თემურ ჯაგოდნიშვილი	„ექვთიმე თაყაიშვილი და ქართული ფოლკლორის-ტიკა“.	ექვთიმე თაყაიშვილის 150 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციის („გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“) შრომები, თბ., 2014, გვ. 99-101.
2	თემურ ჯაგოდნიშვილი	„ინფორმაციული სისრულისა და სიზუსტის კომუნიკოლოგიური როლი კულტურათა დიალოგის პროცესში“.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ვერბალური კომუნიკაციური ტექნოლოგიები – IV“, თბ., 2014, 3-9 ოქტომბერი, სტუ.

			გვ. 224-229.
3	ეკატერინე შაკიაშვილი	„არავერბალური კომუნიკაციის კომუნიკაციური ასპექტები“.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ვერბალური კომუნიკაციური ტექნოლოგიები – IV“, თბ., 2014, 3-9 ოქტომბერი, სტუ, გვ. 190-192.
4	ვაჟა პაპასკირი	„ვერბალური, არავერბალური და სხვა სახის კომუნიკაციური ასპექტები“.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ვერბალური კომუნიკაციური ტექნოლოგიები – IV“, თბ., 2014, 3-9 ოქტომბერი, სტუ, გვ. 145-148.
5	თამარ ბონდარენკო	„Концепт «цветы» в аспекте межкультурной коммуникации“	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ვერბალური კომუნიკაციური ტექნოლოგიები – IV“, თბ., 2014, 3-9 ოქტომბერი, სტუ.
6	ბორის იმნაძე	„ექვთიმე თაყაიშვილის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ზოგიერთი ფაქტი“.	ექვთიმე თაყაიშვილის 150 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სამეცნიერო კონფერენციის („გზა ერისკაცობიდან ღვთისკაცობამდე“) შრომები, თბ., 2014, გვ. 145-148
7	ბორის იმნაძე	„მასობრივი ინფორმაციის კონტენტ-ანალიზის ზოგიერთი პრობლემა“.	საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ვერბალური კომუნიკაციური ტექნოლოგიები – IV“, თბ., 2014, 3-9 ოქტომბერი, სტუ, გვ. 100-102
8	გიგლა გობეჩია	„ინფორმაციული საზოგადოების გამოწვევა – განათლება მედიით და განათლება მედიიდან“ (იბეჭდება კონფერენციის კრებულში)	2014 წლის 17-19 ოქტომბერი, ბათუმი მე-3 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია – „კომპიუტინგი-ინფორმატიკა, განათლების მეცნიერებები, მასწავლებლის განათლება“.
მოსხენებათა ანოტაციები			
<p>1. ე. თაყაიშვილი მოსწავლეობის დროიდან იჩენდა ინტერესს ზეპირსიტყვიერებისადმი, ხოლო მოგვიანებით როგორც საქართველოს საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოების თავმჯდომეო, დიდად შეუწყო ხელი სხვადასხვა ფოლკლორისტიკას და ზეპირსიტყვიერების მეცნიერულ კვლევებს. საქართველოს მეტურჭლეთუხუცესობის მისიის აღსრულებამდე მან</p>			

რიგიანად უჭირისუფლა ქართულ ფოლკლორსა და ფოლკლორისტიკას.

2. განხილულია კომუნიკოლოგიურ კვლევებში ინფორმაციული სიზუსტისა და სისრულის კატეგორიალურობისა და ურთიერთმიმართებათა თავისებურებები. მითითებულია, რომ ინფორმაციული სისრულე და ინფორმაციული სიზუსტე სხვადასხვა მოცემულობებია: ინფორმაციული სისრულე მიზნობრივი (ინტენციალური) კატეგორიაა, ინფორმაციული სიზუსტე – სემანტიკური. აღინიშნება, რომ ინფორმაციული სიზუსტის კატეგორია განსაკუთრებული შედეგების მომტანია კულტურათა დიალოგის დონეზე.

3. სტატიაში საუბარია არავერბალური კომუნიკაციის კომუნიკაციურ როლსა და მნიშვნელობაზე. სხეულის ენის განსაკუთრებულობა და გამომსახველობითობა განხილულია ქართველი კლასიკოსი მწერლების ნაწარმოებების მაგალითებზე.

5. *svadasvva kulturebSi yvavilebisa da maTi mniSvnelobis mimarT damokidebulebis Seaswavlisas, SeiZleba Seswavla da gageba ara mxolod enisa, aramed Sinagani samyarosi, mentalitetis.*

6. სტატიაში განხილულია ე. თაყაიშვილის ცხოვრების ლეგენდად ქცეული ფაქტები თანამედროვეობის გადასახედთან.

7. ტერმინი “კონტენტ-ანალიზი” სხვადასხვა ავტორების მიერ მრავალი განსხვავებული მნიშვნელობით იხმარება. ჩვენ მას ისეთ სოციალურ ინფორმაციის ანალიზად მივიჩნევთ, რომელიც ან თვით ტექსტშია დაფიქსირებული, ანდა მისი რომელიმე სხვა ნაირსახეობაშია შენარჩუნებული. სტატიაში განხილულია ზემოთმოყვანილი მოსაზრება.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	თემურ ჯაგოდნიშვილი	„ქართული ენის ინტელექტუალური ლექსი- კონი“.	ბელგია (ლევენ) VI საერთაშორისო კონფერენცია („რუსული ენა ევროპისა და მსოფლიოს ენობრივ სივრცეში: აღამიანი, შემეცნება, კომუნიკაცია, ინტერნეტ“), 2014 წ., 22-25 მაისი.
2	თემურ ჯაგოდნიშვილი (ბორის იმნაძის	„ცოდნისა და უნარების ურთიერთმიმართება	III საერთაშორისო კონფერენცია „ინოვაცია,

	თანაავტორობით)	„უცხოური ენების სწავლების პროცესში“.	განათლების ხარისხი და განვითარება”, აზერბაიჯანი, ბაქო, 11-13 ივნისი, 2014.
3	ბორის იმნაძე (თემურ ჯაგოდნიშვილის თანაავტორობით)	„ცოდნისა და უნარების ურთიერთმიმართება უცხოური ენების სწავლების პროცესში“.	III საერთაშორისო კონფერენცია „ინოვაცია, განათლების ხარისხი და განვითარება”, აზერბაიჯანი, ბაქო, 11-13 ივნისი, 2014
4	ეკატერინე შაკიაშვილი	„მხატვრული ტექსტის კულტურა და მისი სწავლების ზოგიერთი თავისებურებანი“.	III საერთაშორისო კონფერენცია „ინოვაცია, განათლების ხარისხი და განვითარება”, აზერბაიჯანი, ბაქო, 11-13 ივნისი, 2014, გვ. 215-217.
5	ბორის იმნაძე	„ენობრივი მოდელების პრაქტიკული გამოყენება უცხოური ენების შესწავლის ამოცანასთან დაკავშირებით“.	ბელგია (ლევენი) VI საერთაშორისო კონფერენცია („რუსული ენა ევროპისა და მსოფლიოს ენობრივ სივრცეში: ადამიანი, შემეცნება, კომუნიკაცია, ინტერნეტი“), 2014 წ., 22-25 მაისი.

მოხსენებათა ანოტაციები

1. კონფერენციას მოხსენდა 2014 წლის სტუ შიდა გრანტით (№93 პროექტი) შესრულებული სამუშაოს შედეგები – ლექსიკონის ავტომატური მუშაობის პრინციპები და მისი რუსულენოვანი მკითხველისათვის პერსპექტიული პრაგმატიკული მოდელების არსი.

2. მოხსენებაში აქცენტირებულია უცხო ენების სწავლების პროცესში შესასწავლი მასალის უშუალოდ მეტყველებაში აღწარმოების (გახმოვანების) თავისებურებები. ამიტომ სწავლების პროცესში წინა პლანზე წამოიწევა სამეტყველო პრაქტიკა, როგორც არსებული ცოდნის სისტემის გაფართოებისა და შთანერგვის თანმხლები მოვლენა.

3. სტატიაში მიმოხილულია მხატვრული ტექსტის შემადგენელი ნაწილები და მათი სწავლების ასპექტები.

4. ენის ალგორითმული აღწერა ლინგვისტიკის ახალ და მეტად მნიშვნელოვან მოვლენას წარმოადგენს და ამ შემთხვევაში იგი წინააღმდეგობათა უბრალო სტატისტიკურ სისტემად კი არ გარდაიქმნება, არამედ თავისი ფუნქციონირების პროცესში ისეთ მომქმედ მექანიზმად იქცევა და ბაზად წარმოგვიდგება, რომელიც ადამიანის საქმიანობის ნებისმიერ იმიტაციას მოახდენს.

საგანმანათლებლო-შემეცნებითი და სამეცნიერო ექსპედიცია

2014 წლის 5-12 ივნისს მოეწყო სასწავლო, საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ექსპედიცია სტუ ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის თანამშრომლების, სტუდენტების, სტუ ქართული ფილოლოგიისა და მედიატექნოლოგიების დეპარტამენტის პროფესორ-მასწავლებლების შემადგენლობით (ხელმძღვანელი თ. ჯაგოდნიშვილი), ისტორიული სამხრეთ საქართველოს ქართული კულტურის ძეგლების გასაცნობად და VIII-IX სს. მიჯნაზე გრიგოლ ხანძთელის მიერ აგებული ხანძთის მონასტრის ადგილმდებარეობის დასაზუსტებლად.

ექსპედიციის წევრებმა მონახულეს ორათეულამდე ძეგლი, გადაიღეს 90-ზე მეტი გიგაბაიტის ვიდეომასალა, ფოტოები, მიაკვლიეს გრიგოლ ხანძთელის მიერ აგებულ ხანძთის მონასტრს სოფელ ზემო ფორთას სიახლოვეს, რომელიც ამჟამად ნუკას საყდრის სახელითაა ცნობილი. მისი იდენტიფიცირებისათვის საჭირო შეიქმნა ახალი კვლევების ჩატარება – გიორგი მერჩულეს „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრების“ ტექსტისა და სხვა წყაროების ფილოლოგიურ-ისტორიოგრაფიული ანალიზი. წამოვაყენეთ ახალი მოსაზრება – ორი – ძველი (VIII-IX სს. გრიგოლ ხანძთელის მიერაგებული) და ახალი (X ს. I ნახევარი, აშოტ კუხისა და გურგენ ერისთავთ-ერისთავის აგებული) ხანძთის მონასტრების არსებობის შესახებ. ამ კონცეფციით იდენტიფიცირებულია ძველი ხანძთა, დადგენილია დიდი მნიშვნელობის ისტორიულ-კულტურული ფაქტი.

ექსპედიციის მასალებით შექმნილია შემეცნებით-საგანმანათლებლო ფილმი „იმრავლეთ ჩემო გურჯებო“ (რეჟისორი კ. ცხაკაია), რომელმაც მოწონება დაიმსახურა თბილისში 2014 წელს თბილისში ჩატარებულ მართლმადიდებლური ფილმების ფესტივალზე, დიდი მოწონებით სარგებლობა მაყურებელთა შორის. დავწერე გამოკვლევა „ხანძთა: ძველი, ახალი“ (10 თაბახი), ექსპედიციის შედეგები 2014 წლის 5 ნოემბერს მოვახსენე საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქს, უწმინდესს ილია I-ს. მომზადდა დოკუმენტური ფილმი. წიგნის გამოსვლისთანავე მოეწყო ექსპედიციის შედეგების წარდგენა საზოგადოებისათვის.

გიგლა გობეჩია (ასოც. პროფესორი) – 2014 წლის 25 მარტს საქპატენტში დაადეპონირა თავისი ნოვაცია (№5914), რომელიც ეხება სატელევიზიო რესურსებით ინფორმაციული ბიზნესის წარმოების ახალ საშუალებებს.